1973 JUN 30
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
JUN 30
Kisalföld

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész

MÉLTÓ GYŐRHÖZ

Állandó kiállítás létesül Borsos Miklós és Kovács Margit műveiből Madách-emlékszoba nyílik

1021

Győr város Tanácsának Végrehajtó Bizottsága tegnapi rendkívüli ülésén többi között a Győrből elszármazott művészek levélbeni ajánlatáról tárgyalt.

Köztudott, hogy *Kovács Margit* Kossuth-díjas kerámikusművész Győrött született és innen indult el a világhír felé. *Borsos Miklós* Kossuth-díjas szobrászművész pedig fiatal éveit töltötte Győrött.

Mindkettőjük levelet küldött a végrehajtó bizottságnak. Közölték, *„ha a tanács megfelelő kiállító helyiséget bocsát rendelkezésükre, válogatott akotásaikból, állandó kiállítás céljaira a legjelentősebbeket Győr városának adományozzák."*

Ugyancsak levél érkezett a végrehajtó bizottsághoz a Győrből elszármazott *Szabó József* salgótarjáni nyugalmazott evangélikus püspöktől, hogy Madách Imre munkásságával kapcsolatos világhírű gyűjteményét Győr rendelkezésére bocsátja.

A végrehajtó bizottság határozati javaslatában megköszönte Borsos Miklós, Kovács Margit és Szabó József nemes gesztusát. Borsos Miklós szobrászművész állandó kiállításának bemutatására a Martinovics tér 3. számú házat jelölte ki. Kovács Margit műveinek állandó kiállító terme az újjáépülő Kreszta házban lesz. Madách Imre emlékmúzeumának helyét pedig később állapítja meg.

Borsos Miklósnak 1927-től 1933-ig festett és rajzolt részben győri tárgyú munkái, az Olaszországban készült rajzainak válogatott anyaga, valamint ugyanebben az időben keletkezett olaj- és temperaképeinek válogatott gyűjteménye kerül Győrbe. Ugyancsak Győrnek adományozza az 1933-tól 1945-ig kőbe és márványba vésett alkotásokat, az 1945-ig készített rézdomborításokat és egy válogatott éremanyagot. Újabb szobrainak gipszmásolatait: Bartók, Kodály, Radnóti, Papp Károly, József Attila, Egry József portréit. Azt is közölte levélben Borsos Miklós, hogy a kiállításon még nem szerepelt újabb műveiből is időnként átad egyet-egyet.

Kovács Margit levelében az alábbiakat olvashatjuk: „mindenképpen az a szándékom, hogy a Győrnek juttatott anyag kellőképpen reprezentálja munkásságomat". Többi között Kovács Margit állandó győri kiállításának darabjai lesznek a Menyasszonyöltöztetés, a Júlia szép leány, az Álomhajó, a Gyapotszedők című művei, azonkívül számos „egyedi" alakos figura".

A Szabó József által felajánlott Madách-gyűjtemény 6000 darabból áll, közöttük a költő eredeti kéziratai. Az ember tragédiájának első kiadása Madách és Arany János kézzel írott javításaival, s a világ minden táján eddig megjelent Tragédia-fordításokból (japán, héber és arab nyelven is) egy-egy példány.

A fennálló rendelkezések értelmében állandó kiállítások és gyűjtemények létesítéséhez a művelődési miniszter engedélye szükséges. Győr város Tanácsának vezetői a vb-határozat után azonnal intézkedtek, az engedély megadása végett. Amennyiben az megérkezik, Kovács Margit állandó győri kiállítása még az ősszel, Borsos Miklósé jövőre nyílik meg. A Madách-gyűjteményben pedig 1975-ben gyönyörködhetnek a győriek és az ide látogató idegenek.

Imre Béla

— *Képzeld, Aranyom! A múlt héten a férjem száz kilométerrel vette a porvacseszneki tűkanyart!*

— *Őrület! Kitörhette volna a nyakát.*

kérdezi a r... szemtanút ... okozta a ba... hogy egym... ment a két autó?

— *Egész pontosan nem tudom; de lehet, hogy mindketten ugyan-*

a nyereg.

Pety

...ido-
...gy a
...y ve-
...t egy
...ának
...náso-
...az el-
...elsza-

... egy előzékeny úriember biztosított róla, hogy a gazdag ír

Bútorasztalosokat
és
férfi
segédmunkásokat
azonnal felvesz
a Faforgács-
feldolgozó Vállalat.
SOPRON, Bánfalvi u. 27.

HIRDESSEN! MEGÉRI!

KÖZÜLETEK, MAGÁNOSOK FIGYELEM!
A Finommechanikai Vállalat,
Mosonmagyaróvár, Győri kapu u. 5. sz. alatt
1973. július 1-vel megnyitja
JAVÍTÓ-SZOLGÁLTATÓ
részlegét.

Vállalja:
ipari és háztartási hű...
valamint
egyéb elektromos házt...
kések, ollók és műszer...

Több megyére kiterjedő iparvállalat, győri központtal, felsőfokú végzettségű és legalább 8—10 éves gyakorlattal rendelkező

KERESKEDELMI ÉS ÁRUFORGALMI
osztályvezető helyettest keres

felvételre.

Pályázatokat önéletrajzzal,
korábbi tevékenység részletezésével
„Üzletkötés"
jeligére a Kiadóba kérjük.

Győr, Tanácsköztársaság u. 3. sz.

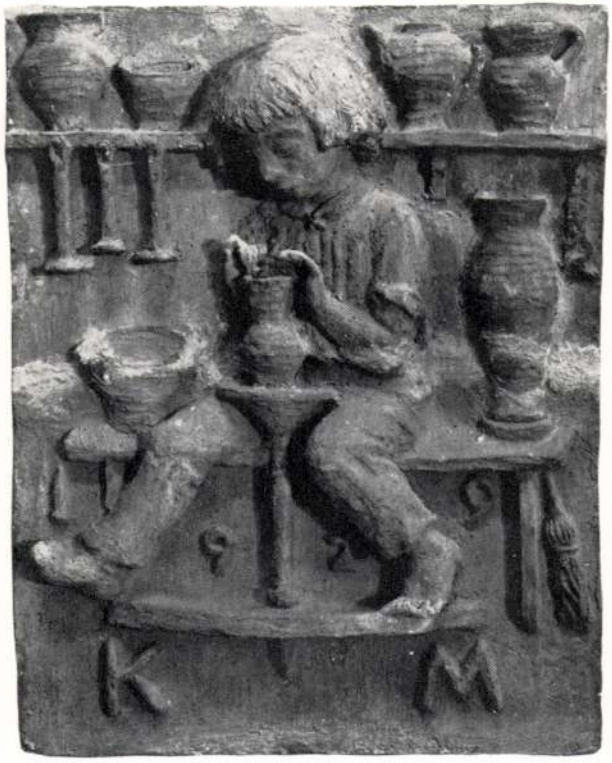

A PEST MEGYEI TANÁCS
VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA
és a
PEST MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA

meghívja önt

KOVÁCS MARGIT

keramikus,
Kossuth-díjas kiváló művész

ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

1973. április 29-én fél 10 órára

Megnyitót mond:

Somogyi József szobrász,
Kossuth-díjas kiváló művész

A kiállítás helye:

Szentendre, Wastagh György u. 1.

F. k.: Dr. Ikvai Nándor. 5000. Pest megyei Nyomda, Vác. 73-1409.

KOVÁCS Margit

MEGHÍVÓ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
Kovács Margit Kossuth-díjas
1972 NOV 26
Zalai Hírlap

1074

Szép, mert az ember azt csinálhatja, amit szeret

Látogatás a 70 éves Kovács Margitnál

A hetvenéves Kovács Margit Kossuth-díjas keramikus, érdemes és kiváló művész olyan töretlen ívelésű pályát, hazai és nemzetközi sikereket mondhat magáénak, ami csak nagyon keveseknek jut osztályrészül.

— *Nagyon szerettem rajzolni már gimnazista koromban. Azután egy időre valahogy elmúlt ez a szenvedélyem, csak érettségi után támadt fel ismét. Akkoriban Győrött éltünk, szüleim pedagógusok voltak. Középiskolai tanulmányaim befejezése után Budapestre jöttem, Jaschik Álmos iskolájában rajzolgattam, s itt kóstoltam bele az agyaggyúrásba is. Jártam egy ideig iparművészeti iskolába, de rettenetesen unalmasan tanították a kerámiát. Elvágyódtam onnan, s hamarosan Herta Bucher bécsi keramikus műhelyébe kerültem. Ott úgy kaptam kézbe az agyagot, hogy egy életre megszeressem. A Bécsben töltött két esztendő után egy évig Münchenben tanultam kerámiát és szobrászatot. Családom közben Győrből Budapestre költözött, az én életutamnak pedig Kop-*

penhága, majd Párizs lett újabb állomása. Párizsban egy kerámiagyárnak dolgoztam. Azután úgy adódott, hogy egyik nyáron hazajöttem Budapestre. Eredetileg csak rövid látogatást terveztem. De annyi minden kötött ide, hogy végleg itthon maradtam.

Kovács Margit 1928 óta állít ki rendszeresen. Első gyűjteményes kiállítása 1935-ben volt a Tamás Galériában. Két évre rá aratta első nagy nemzetközi sikerét. A párizsi világkiállításon Diplome d' Honneurrel tüntették ki. 1948-ban a Fényes Adolf teremben mutatta be műveit. E kiállítást követte a Kossuth-díj. 1953-ban a Nemzeti Szalonban állított ki, s még ebben az évben megkapta az Érdemes Művész címet. 1958-ban a brüsszeli világkiállításon Grand Prix-vel tüntették ki. 1968-ban Budapesten az Ernst Múzeumban volt gyűjteményes kiállítása. Ezután nyerte el a Kiváló Művész címet. 1970-ben Budapesten a Műcsarnokban, 1971-ben Győrött nyílt nagysikerű gyűjteményes kiállítása.

— Melyik díjat becsüli a legjobban?

— *Természetesen a Kossuth-díjat. Különös öröm volt számomra, hogy éppen 1948-ban kaptam meg, a magyar történelem dicső napjainak századik évfordulóján.*

— Az alkotást ösztönös vagy tudatos folyamatnak tartja?

— *Elsősorban ösztönösnek. Magam is az első megfogalmazás után kezdek korrigálni. A tudatos elemek ilyenkor dominálnak.*

Beszélgetés után átmegyünk a műterembe. Az állványon még frissen csillog az agyag. A kemence mellett bűbájos mázas figurák, nemrég hagyták el a tűz nászát. Körös-körül itt is hatalmas fali kerámiák. A népmesék, balladák hősei élik itt agyagéletüket.

A műteremből a padlástérbe nyílik egy, s abból újabb helyiség. A fekete gerendás, fehér falu helyiség intim világában egy teljes életmű van együtt. Csőrös kancsók, népmesei figurák, tálak, fali képek, portrék, a népélet megannyi üde színfoltját megörökítő kompozíciók.

A KENYÉRSZEGŐ

Első pillantásra is feltűnik, mennyire együtt élnek ezek a figurák. Mindegyik külön-külön is remekmű, de így együtt sajátos, népmesei világ hangulatát árasztják.

Akár fiatalokat, akár megfáradt, megrokkant életeket ábrázol a művész, alkotásán átüt a lélek derűje, optimizmusa.

Hamar Imre

NB III: Győzelemmel zárta az őszi idényt a Thury SE

Thury SE—Pápai Vasas 2:0 (2:0)

Nagykanizsa, Thury pálya, 150 néző. Jv.: Závár.

THURY SE: Kocza — Söjtör, Berán, Lukács, Kun, Harcz (Varga), Segovits, Tóth, Lisztóczky, Józsi (Sulyok), Péntek. Edző: Tóth József.

P. VASAS: Nyári I. — Patyi, Szabó T., Sebesi, Ölbei, Miklós, Papp, Szabó L., Som (Nyári II.), Tóth, Szalóki (Bodai). Edző: Egei János.

A széllel hátban kezdő Thury SE már az 1. percben gólt ért el: Péntek jó elfutása utáni beadását Józsi *Tóth* elé továbbította, s az összekötő 8 méterről a hálóba lőtt, *1:0.* Két perccel később Józsi középen kiugratta Tóthot, akinek 18 méteres bombája a felső lécről pattant vissza a mezőnybe. A vendégek a 14. percben veszélyeztettek először, Som lövését azonban Kocza biztosan védte. Ezután Söjtör szép cselekkel tört előre, de mellé küldte a labdát. A pápaiak szoros emberfogással nehezítették meg a nagy mezőnyfölényben levő hazaiak akcióinak kialakítását. A 36. percben mégis újabb gólt ért el a Thury SE: Józsi átadásával Segovits robogott el, középreadását Tóth egyből rászúrta, a kapufáról kipattanó labdát végül is a jó ütemben érkező *Kun* helyezte a jobb felső sarokba, *2:0.*

MIVEL A SZÜNETRE levonuló játékosok közül az egyik partjelzőt megsértő Szabó L.-t a játékvezető kiállította, a vendégek 10 emberrel játszottak végig a II. félidőt. A 47. percben egy összecsapás után Miklós és Lukács sárga cédulát kapott. A kanizsai, majd a pápai Tóth kapu fölé szállt lövéseit követően a 61. percben Segovits elől üggyel-bajjal tisztáztak a védők. A találkozó utolsó negyedórájában a pápaiak birtokolták többet a labdát, de szépíteniük nem sikerült.

Jók: Kocza, Berán, Lukács, Józsi Péntek, illetve Patyi, Szabó T., Ölbei.

„ujoncot", s
mérkőzésen e
lyosnak mond
is arra készte
és főleg eredi
rukkoljanak
előtt.

Mindez azon
azt, hogy a Z
a sikeres sze
géről. Nyugod
készültek a h
találkozóra. Egyetlen gondja csak az volt **Szőcs János** edzőnek, hogy Bolemányi sérülése kiújult, nem is tudott résztvenni minden edzésen, a hét második felében azonban már ő is elkezdte a felkészülést. Csak a mérkőzés előtt dől el, hogy a kiváló kapus vállalhatja-e a játékot. Megnyugtató viszont, hogy **Molnár,** kényszerpihenője után, újra játszhat. Érdekessége a tervezett összeállításnak, hogy a jó formában lévő **Kocsis II.** Molnár csatasorba állásával is tagja marad a csapatnak, mely előreláthatóan a következő összeállításban lesz: **Bolemányi (Déri) — Prokisch,**

VB-SELEJTEZŐ

Az osztrákok az élen

A labdarúgó világbajnoki selejtezők európai I. csoportjában, szombaton játszották le a 3., és egyben az 1972. évi utolsó mérkőzést. **Ausztria** válogatottja La Vallettában 2:0 (0:0) arányban győzött **Málta** ellen és ezzel csoportjában átvette a vezetést. **Góllövők:** Kögelberger, Parits.

A selejtező csoport állása:

1. Ausztria	4	3	1	—	10: 2 7
2. Magyarország	4	2	2	—	7: 2 6
3. Svédország	3	1	1	1	7: 2 3
4. Málta	5	—	—	5	0:18 —

VASÁRNAPI SPORTMŰSOR

Labdarúgás:

NB III: **MÁV NTE—Répcelaki Bányász,** Nagykanizsa, MÁV NTE edzőpálya, 13.30. Major. **Zalaszentgróti Spartacus—Katona SE,** Zalaszentgrót, 13.30. Horváth J.

Megyei bajnokság I/A osztály: **Baki MEDOSZ—Z. Vörös Lobogó,** Bak, 13. **Letenyei MEDOSZ—N. Dózsa,** Letenye, 13.30. **Pacsa—Lenti VM,** Pacsa, 13.30. **Zalalövő—Lovászi Bányász,** Zalalövő, 13. **Bottyán SE—Gellénházi Olajbányász,** Lenti, 10. Z. **Volán MTE—N. Olajbányász SE II.,** Andráshida, 10.45. **Tótszerdahely—Z. Dózsa II.,** Tótszerdahely, 13.30.

Asztalitenisz:

NB III (férfi): **N. Vasas Izzó—Haladás VSE (Szombathely),** Nagykanizsa, Egyesült Izzó étterme, 9.30.

Kosárlabda:

NB II (női): **MÁV NTE—Bp. Vasas Izzó,** Nagykanizsa, Mezőgazdasági Főiskola sportcsarnoka, 11. **ZTE—Komlói Bányász,** Zalaegerszeg, Kilián ált. isk. (volt Kertvárosi), 11.40. **Z. Volán MTE—Soproni Postás,** Zalaegerszeg, Kilián ált. isk., 10.20. Férfi: **ZTE—Kőbányai Sörgyár,** Zalaegerszeg, Kilián ált. isk., 9.30.

Sakk:

OB I: **ZTE—Debreceni Spartacus,** Zalaegerszeg, MMK étterme, 9. óra.

Egyéb:

VIII. Téli Úttörő Olimpia megyei döntői: Nagykanizsa, Asztalitenisz: Zrínyi terem (fiúk), Fabik Károly Úttörőház (lányok), 8. Sakk: Fabik Károly Úttörőház 8 óra.

Nicolau (román)—**Eretova** (csenszlovák) döntetlen, **Baumstark** (román)—**Georgieva** (bolgár) döntetlen, **Haar** (dán)—**Verőci** (magyar) döntetlen.

Karakasnak esélye lehetett a holtversenyen első helyre, ha sötéttel legyőzi Vokralovát. Ez sikerült, s így az élen két magyar és két román versenyző végzett egyforma pontszámmal. Az majd újabb verseny során dől el, hogy négyük közül ki lesz a három továbbjutó.

Vokralova (csehszlovák)—Karakas (magyar) 0:1.

A zónaverseny végeredménye:

1—4. Karakas és Verőci (magyar), Baumstark és Nicolau (román) 3,5, 5. Eretova (csehszlovák) 3 pont, 6. Konarkovszka (jugoszláv) 7,5, 7. Vokralova (csehszlovák) 7 pont.

*

San Antonióban a nagy nemzetközi sakkversenyen rendkívül éles harc folyik. Jellemző az erők kiegyensúlyozottságára, hogy az ötödik forduló hét játszmája közül csak kettő fejeződött be, öt — köztük a Gligorics (jugoszláv) —Portisch (magyar) is — függőben maradt.

Az élen a sorrend: 3,5 pont: Karpov, 3 pontos: Byrne, 2,5 pontos: Keresz és Petroszjan, 2 pontos: Browne (ausztrál) és Portisch,

---

DONIZETTI

1972 DEC 1

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

Kisalföld

1021

Köszöntjük Kovács Margitot

★

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Kovács Margit Kossuth-díjas keramikusművésznek, művészi munkássága elismeréséül a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Ilku Pál művelődésügyi miniszter adta át. Az átadásnál jelen volt Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára.

A művésznőt tegnap budapesti otthonában számos barátja, tisztelője kereste fel. Gratuláltak a kitüntetéshez, a magas elismeréshez, köszöntötték őt 70. születésnapján. Csupán néhány szóra volt alkalmunk telefonhoz kérni Kovács Margitot.

— A Kisalföld olvasói nevében gratulálunk a kitüntetéshez!

— Köszönöm, nagyon örülök. Győr mindig kedves marad nekem, hiszen ott nőttem fel, ismerem ódon utcáit, házait. Ma is szívesen megyek vissza Győrbe. Örömmel vállaltam egy megbízást is. Az adyvárosi új iskolának készítek egy 14 méter hosszú frieze, amelyet egy négyzetméternél nagyobb, kazettaszerű reliefekből állítok össze. A reliefek történelmünk és irodalmunk egy-egy nevezetes eseményét örökítik meg. Nagyon szép, izgalmas feladat. A jövő tanév kezdetén már fent lesz a falon.

— Ez a nap sok örömet hozott, köszönöm a győriek kedvességét!

— Hosszú, boldog életet, további művészi sikereket kívánunk!

(F.)

A kézil

erőt gy

A bajnoki küzdelmek befejeződése óta kevés hírt hallottunk kézilabdázóinkról. A napokban tájékoztatást kértünk NB-s csapataink szakvezetőitől, hogy milyen terméketű edzésmunkát végeznek a jelenlegi időszakban?

GYŐRI TEXTILES (NŐI)

Látó Kálmán: „November 7-ig levezető edzéseket végeztünk, a kiesés elleni harc fizikai és idegfáradtságát igyekeztünk eltüntetni játékosainkból. November 7-től 21-ig nem kötelező foglalkozásokat tartottunk heti 2 alkalommal, amelyen kellemes meglepetésre szinte valamennyi játékos rendszeresen részt vett. Az új bajnoki évre való felkészülést november 23-án kezdtük el."

CSORNAI SE (NŐI)

A csapat szakvezetőjétől többszöri kérésünkre sem kaptunk tájékoztatást. Reméljük, hogy Dreisziger Miklós, az együttes agilis edzője rövidesen részletes beszámolót küld végzett munkájukról és terveikről.

RÁBA ETO (NŐI)

Tompa Zoltán: „Nagy öröm számunkra, hogy jövőre már a legjobbak között játszhatunk. A sikeres bajnoki év után könnyítettünk az edzésmunkán. November közepe óta azonban már ismét teljes erővel dolgoztunk. Úgy volt ugyanis, hogy a csapat ifjúsági korú játékosai november 30-tól december 4-ig nemzetközi tornán vesznek részt Pozsonyban. A napokban azonban értesítést kaptunk arról, hogy a tornát későbbre halasztották. Így most december 6-án valamennyi játékos részvételével előalapozással kezdjük felkészülésünket az NB I-es bajnoki idényre."

GYŐRI RICHARDS (NŐI)

A textiles együttes csupán átszállót váltott az NB I/B-be és jövőre már ismét az NB II-ben játszik. A gyengén sikerült bajnoki szereplés után november 7-ig levezető edzéseket végeztek a játékosok, majd teljes pihenő következett. Novák Tibor edző irányításával december elején a Kossuth Lajos Általános Iskola tornatermében heti négy edzéssel kezdik meg felkészülésüket.

GYŐRI MAGASÉPÍTŐK (NŐI)

Az NB II. nyugati csoportjának ezüstérmese november közepéig levezető edzéseket tartott. Jelenleg pihennek a játékosok és december 4-én Szentgáti Péter edző vezetésével két termi és két szabadtéri foglalkozással kezdenek.

GY. ÉLELMISZERGAZDASÁGI SE (NŐI)

A nagy idegi megpróbáltatást jelentő, de teljes sikert hozó osztályozó mérkőzések után frissítő jellegű technikai munkát végzett az NB II. újonca. December 26-tól január 4-ig pihenőt ad játékosainak Kheim Jenő edző, majd teljes erővel megkezdik a felkészülési munkát a magasabb bajnoki osztály mérkőzéseire.

RÁBA ETO (FÉRFI)

A vagongyáriak nagyszerűen szerepeltek az őszi idényben. A tavalyi bajnok Elektromos elleni rágyogó játékuk sokáig emlékezetes marad a szurkolók előtt. Változatlanul a Joósz—Kránitz kettős irányításával készülnek a soron következő feladatokra. December 3-án MNK-mérkőzést játszanak Budapesten a Játékcsarnokban a legjobb négy közé jutásért a Tatabányai Bányásszal.

Újság még a csapatnál, hogy Pelikán Lászlót, a kitűnő átlövőt meghívták a válogatott keretbe, és december közepén az NDK-ban képviseli a magyar színeket. Duck Zoltán személyében új szakosztályvezetőt is kapott az együttes. A volt kiváló játékos és edző agilis munkájától sokat várnak a csapat játékosai és szurkolói.

GY. TEXTILES (FÉRFI)

A csapat minden előzetes várakozást felülmúlva az NB I/B

?

iérváron?

A VIDEOTON OTTHON

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-743, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 DEC 2

Kovács Margit

Kovács Margit 102 portréjához

Egy régi, elfelejtett újságírói fogás szerint, ha nőről írtak, mindig odatették mellé a szép, csinos jelzőt. Jó, hogy elfelejtették ezt az olcsó trükköt, viszont mostanában már egyenest elhallgatják, ha a cikk tárgya valóban szép. Mint Kovács Margit. Megjelenésével máris hatást kelt, itt-ott, a tárlaton; kabátját, ruháját méregetik a tinédzser lányok. Külsőség, mondhatjuk, de Willy Brandt győzelméből sem vont le semmit a politikus kellemes exteriőrje.

Vagy tíz éve súlyos beteg voltam, amikor is Kovács Margit váratlanul felkeresett betegágyamnál, kis ajándékával, egy őrangyal kerámia szoborral. Segített. Azóta megtudtam, hogy a művésznek szokása ez, más művész, barát is kapott már ilyen őrangyalt, mindig a legkritikusabb pillanatban, a legjobbkor.

Valószínűleg egyéniségének, személyiségének e varázsa miatt kapott gellert a Kovács Margit legenda — pedig a legendákat táplálnunk kell —, s jutott neki az elvtelen dicséretekből és a közhelyekből annyi-annyi édesség, széplelkű fordulat, hogy szégyellném leírni, de még csúfolni is őket. Ennek a művésznek a népszerűsége lassacskán elfedte azt, ami a legfontosabb: amit letett. A műveit. S ezek sokkal izgalmasabbak a Kovács Margit-mítosznál.

Népszerűsége, bemutatkozása óta tartó megbecsültetése, hivatalos elismerése, sztárhelyzete szinte eltakarja művészetét, nagyszerű, ötödfél évtizedes, hatalmas oeuvre-jét. Ritkán merünk ilyesmit leírni: autochton művészet az övé, elődeit csak balkezesen tudnánk összeszedni, úgy hiszem, követői sem lesznek. Nyilvánvaló kiindulópontja — bár ez nem stílus, hanem magatartás — romantika. És természetesen a folklór. Hiteles adalékom a művésznő megjegyzése, hogy sohasem járt gyűjteni. Csak ráérzett a népművészetre, megközelítése sokkal bonyolultabb volt, mint a gyűjtőút. Mint egyáltalán: ráérzett mindarra, ami kész formanyelvét, kerek mondatait kialakította.

A művészetek őskutatásában is van akceleráció. A reneszánsz még az ókorban kereste elődjét, századunk harmadában már hagyománynak tartjuk a közelmúltat; a szecessziót és a Bauhaust is. S a két stílus közötti irányzat, a Kovács Margité is, több figyelmet érdemelne. Az is érdekes, hogy ennek a művésznek a romantikus kerámiaplasztikája milyen szervesen illeszkedik a tárgyilagos épületekbe. Meglevő emlékeit össze is gyűjthetné valaki, mint új felfedezést. Tessék, itt az új hagyomány, sőt a tárgyanyag egyre bővül, ma is, holnap is. Hogy éppen én miért nem kérem számon Kovács Margittól a megváltozott kifejezést, a stílusbeli akcelerációt, mint sok mindenki mástól? Mert itt ez ostobaság volna, jobban mondva lehetetlen. „Meg akarom tartani őszinteségemet — vallja Kovács Margit —, az egyéniségemet. Madárból is, növényből is, állatból is van mindenféle fajta. A rigó úgy él, mint a rigó és a sas úgy él, mint a sas. Hamis volna az egyiktől, ha a másik tollába bújna."

Frank Éva

hamutartóban a kihúzott telefonzsinór,
fékcsikorgáshoz közel néma újévi kürt;

a tv-antenna szarván a kombiné,
a muskátli sziromleveleinél másnapos ég;

halott anya sírása közt fogak közé
szorított ország; gazdátlan születésnap;

az emberhez képest önmaga, a Szózat
versszakai mellé csúszott lottócédulák.

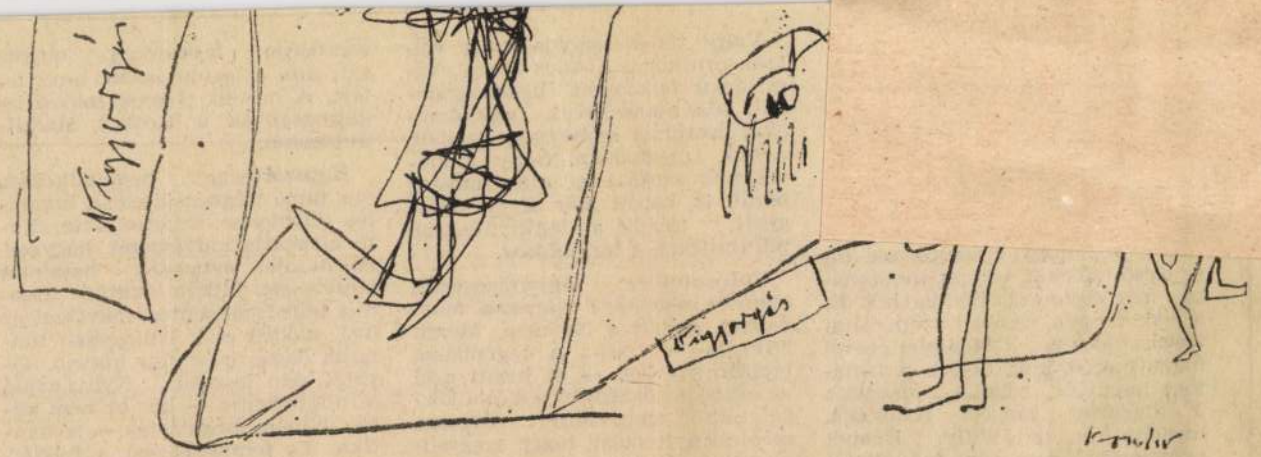

Kovács Margit

A szentendrei Ferenczy Károly Muzeum vállalkozásaként különálló épületben mutatják be a müvész életmüvét, illetve az ezideig készült alkotásait.
Vadas József: "Másodvirágzás" c. kritikájában külön nem méltatja a kiállitáson szereplő müveket, "csak a népmüvészet ihlető hatását emeli ki" a müvész munkájában, s azzal fejezi be, hogy ez a tárlat "élő példa arra, hogyan lehet mai hősöket gyurni a népmesék alakjaiból."
Élet és Irodalom, Bp. 1973. juli. 7.
XVII. évf. 27. sz. 12. lap.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 AUG 12

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Kovács Margit, kera-
mikusművész

Madách-tál

1021

Az ország legteljesebb Madách-gyűjteménye — amely Madách publikációin kívül az íróval és az író életművével kapcsolatos képzőművészeti alkotásokat is magában foglalja — értékes darabbal gyarapodott. Kovács Margit kerámikusművész egy gyönyörű kerámiatálat ajándékozott a győri Xantus János Múzeumnak, a gyűjtemény tulajdonosának. A 40 centiméteres átmérőjű tálat az író születésének és halálának évszáma keretezi.

Fanyűvő falvak

órától pedig 8 döntőt rendez-
35-ig a rövidtávok döntőjével
g pedig a hosszútávok döntői-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fejérmegyei Hirlap

Kovács Margit, keramikus – emlékére

1021

Kedd, 1974. november 5.

Tv-jegyzet

Hétvége — mindenki kedvére

Filmtörténet, sport, slágerszerviz, külpolitika, művészet, cirkusz, színházi közvetítés. A felsorolás csupán a szombati műsor nagyon is felületes leltára. Mindenesetre érdemes volt felsorolni, mert íme ez is valamiféle bizonyítéka annak, hogy lehet színes, pergő és sokakat érdeklő televíziós programot összeállítani. S hogy a hétvége programja következetes volt, azt a vasárnapi műsor kaleidoszkópszerű összeállítása is igazolja.

A jegyzetíró gondban van, hiszen el kellene döntenie: mindenki kedvére szóljon-e a jegyzet a „mindenről írni egy keveset" jegyében, vagy válasszon saját ízlése szerint, s szóljon a legkiemelkedőbb műsorokról.

Igazságtalanság lenne nem az utóbbit választani. Igazságtalanság, mert a sok jó közül három: *Kertész Ákos Névnap* című komédiája, *A Hét műsora*, s Vitray Tamás ötszemközti beszélgetése *Kovács Margittal* mindenképpen külön elismerést, dicséretet érdemel.

Kertesz Ákos: Névnap. Az író komédiaként határozta meg műve műfaját. Vitatkozni kell ezzel a műfaji meghatározással. Vitatkozni, s nemcsak azért, mert a József Attila Színház művészei játékukkal vitatkoznak ezzel, hanem azért is, mert a darab mondanivalója több egy komikus helyzet bemutatásánál.

Több és fájdalmasabb annál, hogy egy egész estét betöltő nevetés reményében nézzük végig a darabot.

Egy munkáscsalád névnapra készül. S a készülődést „megzavarja" az ünnepelt férj hirtelen vágya, az asszony boldogsága, kettőjük délutáni szerelme.

„Délután nem szokása azt csinálni" — mondja az egyik vendég.

Számomra a komédia itt válik tragédiává. Mert foglalkozása szerint munkás itt minden szereplő; és mindig, minden körülmények között tragikus, ha a munkás életétől, gondolataitól menekülve polgári életszemléletbe bujik.

Jó lenne komédiának tekinteni az egészet. Nem lehet! S hogy felkiáltójelet tettem a mondat végére, hogy tiltakozó hangsúllyal mondhatom, abban az író segítőtársai tettek nagyon sokat. *Berényi Gábor* rendező, *Szemes Mari* és *Horváth Sándor* a két főszereplő, de a darab minden szereplője kiválóan játszott.

(S befejezésül most, zárójelek között hadd lopjak ide egy idézetet a hétvége egy másik műsorából: a Színészmúzeum Gombaszögi Ellára emlékezett. Ott hangzott el: Gombaszögi Ella nem ismert jó és rossz színészt. Aki jó az színész, aki rossz, hogy lehetne színész.)

A Névnap-ot igaz színészek játszották.

A Hét. Igazság szerint minden héten írnom kellene róla. Mert A Hét minden héten jó, érdekes, izgalmas. A feszes és tartalmas szerkesztés, a mindig szinte napi aktualitás teszi rangossá minden riportját. Nem tudom, hogy a szerkesztők mennyire fogadnák el az összehasonlítást: számomra az írott sajtó „Magyarország" című hetilapja, s az elektronikus sajtó A Hét című műsora képviseli ma hazánkban a legmagasabb szintű szerkesztést és tájékoztatást. Dehát tv-jegyzetről lévén szó, maradjunk a televíziónál. Olyan kül- és belpolitikai eseményekről kaptunk tájékoztatást és kommentárt, amelyek ma mindenkit érdekelnek hazánkban. Tájékoztatást és kommentárt — írtam, s nem véletlenül, hiszen egy-egy interjú kérdezz-feleleképen nem fér, nem férhet el az amit a riport, vagy interjúalany természetesnek vesz. Mire gondolok? Arra, hogy például egy, a vasúttal kapcsolatban álló nézőnek már természetes lehet az, ami egy gép mellett dolgozó munkásnak már nem. Az arab csúcsértekezlet ténye már maga izgalmas a külpolitikában járatos embernek, míg az átlag újságolvasónak legfeljebb kíváncsiságát kelti fel.

Ötszemközt. Bármennyire is tiltakozik Vitray Tamás ha műsorát az Ötszemközt dicsérik: az alanyok érdeme, ha jó a műsor — az alanyok a riportert dicsérik. Mert az interjúalany megválasztása, megismerése és beszéltetése a riporter feladata. S hogy Vitray — bár hitem szerint minden „vendégének" részletesen ismeri életét — csak félmondatokban kérdez, talán a legnagyobb erény, mert elmondatni és nem elmondani akarja azt, amiért meghívást kapott a stúdióba a vendég.

Vitray Tamás vendége vasárnap Kovács Margit kerámikus művész volt.

S hogy miért éppen ő? Talán azért, hogy — egy emberrel többet szeressünk. Azt hiszem, kevesen vannak a műsor nézői közül, akik nem szerették meg Kovács Margitot. Mert ezt az embert tisztaságával, őszinteségével, hitével — kerámiáinak ismerete nélkül is csak szeretni lehet. Aki ismeri Kovács Margit kerámiáit talán tudta: aki így tudja szeretni az embereket, a világot, aki így tud a világra csodálkozni — csak szeretetre méltó és kedves lehet.

S. Boda András

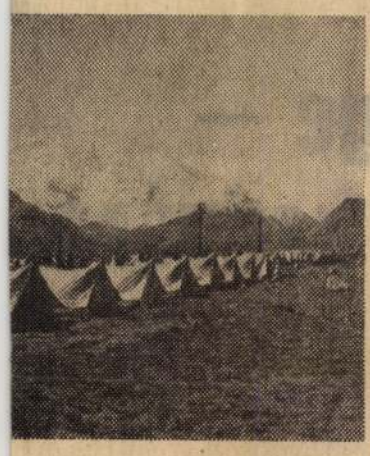

ábor

„Pamir '74" elnevezéssel a világon első ízben szerveztek nemzetközi alpinista tábort Kirgiziában. A Pamír csúcsai vonzzák a hegymászókat. Az Alpokat és a Kaukázust már rég meghódították, a Himalájára költséges és hosszantartó expedíciókat szerveztek. Más a helyzet a Pamír esetében, hiszen hegycsúcsai nincsenek messze a nagyvárosoktól. A hétezer méteres, nehezen elérhető hegycsúcsok közül háromra már mintegy 2500 alpinista jutott fel.

A tábor sátrait a 3750 méter magasságban elterülő Havasi gyopár völgyben helyezték el. 10 ország 200 tapasztalt alpinistája innen mászta meg a közeli csúcsokat. A legnagyobb — 61 tagú — csoport Ausztriából érkezett, 20-an jöttek az Egyesült Államoktól. Szovjet edzők vezetésével — a zord időjárási viszonyok ellenére — száz külföldi sportoló mászott fel az egyik legmagasabb csúcsra, a 7134 méteres Lenin-csúcsra.

A külföldi alpinisták kifejezték azt az óhajukat, hogy a jövőben a Szovjetunió más hegységeiben is szervezzenek a „Pamir '74"-hez hasonló nemzetközi tábort.

(APN—KS)

Szovjet élet

Munkavédelmi kiállítás

„Munkavédelmi eszközök és munkavédelmi program" a címe annak a szakosított kiállításnak, amely nemrég nyílt meg Moszkvában a szovjet népgazdasági eredmények kiállításán. A több mint ezer kiállítási tárgy bemutatja, hogyan biztosítják a szovjet üzemekben a maximális kényelmet szolgáló körülményeket, a munka- és egészségvédelmet.

A január 1-ig nyitva tartó kiállításon részt vesz valamennyi KGST-ország. A kiállítás programjában szakember-találkozók is szerepelnek.

Orvostalálkozók Moszkvában

Az Egészségügyi Világszervezet szemináriumai kezdték meg munkájukat a szovjet fővárosban. Ázsia, Afrika és Latin-Amerika országainak képviselői a fertőző betegségek elleni harc kérdéseivel ismerkednek meg. Tanulmányaik során meghallgatják neves szovjet orvosok előadásait, felkeresnek kutató- és betegségmegelőző intézeteket, majd részt vesznek a gyakorlati munkában is.

A szovjet egészségügyi szervek szorosan együttműködnek az ENSZ Egészségügyi Világszervezetével. Az elmúlt öt évben a Szovjetunióban 50 nemzetközi orvostalálkozót rendeztek, amelyen 105 ország képviselői vettek részt. Elismerően nyilatkoztak a himlő, a malária és a trachoma felszámolásában és megelőzésében szerzett szovjet tapasztalatokról. A Szovjetunió évente 25 millió adag himlőellenes védőoltást küld az arra rászoruló országoknak.

alti akció"

dár és testrészei hosszát milliméterekig. A nemek felismerése ivari kétalakuság esetén nagyon könnyű (gondoljunk csak a fácánra!), de gyakorta igen nehéz, mert sok madárfaj létezik, ahol a hím és a tojó között alakra, színre semmi különbség nem látható. Melyik hát a hím és melyik a tojó? Vannak madarak, melyeknél ezt egy bizonyos tollnak a hossza dönti el. Előfordul, hogy csak 1—2 mm a különbség, *de ez mindig megvan!*

Miután mindent lejegyeztek a madárról, lábára számozott, adatolt alumínium, vagy műanyag-*gyűrűt* tesznek és szabadon engedik. Vannak időszakok, amikor nitológusa, aki 2 évvel ezelőtt az agárdi madárvártán is hálózott, eredményesen. De idén is, a nyár végén, járt itt egy hálózó csoport, a madárvártát bázisként használva fel.

A hálózás-csapdázás *jelentőségét* még egy tény fokozza. Ismeretes, hogy — mint oly sok országban — nálunk is folyik — most már fiatalok bevonásával is — a fiókák gyűrűzése, hosszú évtizedek óta. Ennek céljai és eredményei is eléggé köztudottak: ha az elejtett, vagy elhullott madár lábán gyűrű van, — értő kezekben ez igen sokat jelent. A megtaláló legfőbb dolga a madár fajának felismerése. Ezután a gyűrűt nem

1021

Varázsos világ teremtője

Látogatás a 70 éves Kovács Margitnál

A HETVENÉVES Kovács Margit Kossuth-díjas keramikus — érdemes és kiváló művész — olyan töretlen ívelésű pályát, hazai és nemzetközi sikereket mondhat magáénak, ami csak nagyon keveseknek jut osztályrészül...

Budapesten, a Pozsonyi úti, negyedik emeleti lakásán beszélgettünk a művésznővel az eltelt évekről, a pályakezdésről, európai tanulmányútjairól, művészi hitvallásáról. A meghitt hangulatú otthon olyan, mint egy szép kiállítási helyiség. A mennyezettől a padlóig szinte alig van szabad felület. Kerek plasztikák, faliképek, edények, szelíd leányfigurák, komisz vénasszonyok, fény felé táruló szobrok — mind egy alkotásokban gazdag élet jelentős állomásait jelzik.

A nyitott ablak mögött gyönyörű panoráma: a Duna üdítő kékje, a Margit-híd pillérei, s a Margit sziget fáinak, bokrainak aranysárga, rozsdavörös foltjai. A város szívverése, a villamosok csilingelése, a gépkocsik zaja megszűrten, pianóban száll föl Kovács Margit otthonába.

Beszélgetés közben is szüntelen azon tűnődöm, mi adott erőt, szívósságot ennek a törékeny teremtésnek, hogy nyakába vegye a világot, s a régi mesterlegények módjára végigzarándokolja Európát, éveket töltsön bécsi, müncheni, koppenhágai, párizsi kerámiaműhelyekben.

— Nagyon szerettem rajzolni már gimnazista koromban. Azután egy időre valahogy elmúlt ez a szenvedélyem, csak érettségi után támadt föl ismét. Akkoriban Győrött éltünk, a szüleim pedagógusok voltak. Középiskolai tanulmányaim befejezése után Budapestre jöttem; Jaschik Álmos iskolájában rajzolgattam, s itt kóstoltam bele az agyaggyúrásba is. Járt am egy ideig iparművészeti iskolába, de rettenetesen unalmasan tanították a kerámiát. Elvágyódtam onnan, s hamarosan Herta Bucher bécsi keramikus műhelyébe kerültem. Ott úgy kaptam kézbe az agyagot, hogy egy életre megszeressem... A Bécsben töltött két esztendő után egy évig Münchenben tanultam kerámiát és szobrászatot. Családom közben Győrből Budapestre költözött, az én életutamnak pedig Koppenhága, majd Párizs lett újabb állomása. Párizsban egy kerámiagyárnak dolgoztam. Azután úgy adódott, hogy egyik nyáron hazajöttem Budapestre. Eredetileg csak rövid látogatást terveztem, de annyi minden kötött ide, hogy végleg itthon maradtam.

Kovács Margit 1928 óta állít ki rendszeresen. Első gyűjteményes kiállítása 1935-ben volt a Tamás Galériában. Két évre rá aratta első nagy nemzetközi sikerét. A párizsi világkiállításon *Diplome d' Honneurrel* tüntették ki. 1948-ban a Fényes Adolf Teremben mutatta be műveit. E kiállítást követte a *Kossuth-díj;* 1953-ban a Nemzeti Szalonban állított ki, s még abban az évben megkapta az *érdemes művész* címet. 1958-ban a brüsszeli világkiállításon *Grand Prix*-vel tüntették ki... 1968-ban Budapesten az Ernst Múzeumban volt gyűjteményes kiállítása, ezután nyerte el a *kiváló művész* címet. 1970-ben Budapesten a Műcsarnokban, 1971-ben Győrött nyílt nagy sikerű gyűjteményes kiállítása.

Kenyérszegők.

— Melyik díjat becsüli a legjobban?

— Természetesen a Kossuth-díjat. Különös öröm volt számomra, hogy éppen 1948-ban kaptam meg, a magyar történelem dicső napjainak századik évfordulóján.

— Könnyen alkot, vagy sokat vívódik, sokáig hordja egy-egy alkotás gondolatát?

— Van, amikor hamar tüzet fog az ember, s olyankor gyorsan készül a mű. A megrendeléseknél is a teljes alkotói szabadságot szeretem, amikor csak annyit mondanak meg, hogy mennyi szabad felület áll rendelkezésemre. 1961-ben például kaptam egy meghívást Torinóba egy nemzetközi tematikus kiállításra, »Az ember és a munka« jeligével. Féltem egy kicsit, mert az idő rövid volt.. Azután úgy meglendültem, hogy négy hét alatt teljesen elkészültem. Olyan is van, amikor évekig a tudat mélyén lappang valami, felvillan a képzeletben, de hosszú időbe telik, amíg életre kel a mű. Nehéz a munka láza, de gyönyörű! Azt szeretem az agyagban, hogy amikor a kezemben van, még annyi lehetőséget rejt magában, s tőlem függ, hogy végül is mi lesz belőle. Van időszak, amikor reggeltől estig dolgozom. Könnyen, lendülettel. Máskor kínlódva, gyötrődve. De a lényeg az, hogy az ember egy életen át azt csinálhatja, amit rajongva szeret... A munka nagy áldás, nem ismerek nála nagyobbat. De elkeseredés is. S az a szép benne, ha a lesújtott ember mindig újrakezdi.

tudatos

— Elsősorban ösztönösnek. Magam is az első megfogalmazás után kezdek korrigálni. A tudatos elemek ilyenkor dominálnak.

— Mit tart a tehetségről, adottság vagy kifejleszthető képesség?

— Adottság. De ez nem elég. A tehetséget is szüntelenül meg kell újítani, naponta kell frissíteni.

Beszélgetés után átmegyünk a műterembe. Az állványon még frissen csillog az agyag. A kemence mellett bűbájos mázas figurák, nemrég hagyták el a tűz nászát. Körös-körül itt is hatalmas fali kerámiák. A népmesék, balladák hősei élik itt agyagéletüket. Itt van a *Halotti Beszéd* megrendítő szépségű kompozíciója és a híressé vált *Kenyérszegő.*

A MŰTEREMBŐL a padlástérbe nyílik egy, s abból újabb helyiség. A fekete gerendás, fehér falú helyiség intim világában egy teljes életmű van együtt. Csörös kancsók, népmesei figurák, tálak, faliképek, portrék — a népélet megannyi üde színfoltját megörökítő kompozíció.

Első pillantásra is feltűnik: mennyire együtt élnek ezek a figurák. Mindegyik különkülön is remekmű, de így, együtt sajátos, népmesei világ hangulatát árasztják.

Akár fiatalokat, akár megfáradt, megrokkant életeket ábrázol a művész, alkotásán átüt a lélek derűje, optimizmusa. Mennyi leleményesség, játékos báj, szelídség és tragikum, csípkelődő, csúfondáros kedv és megmerevítő fájdalom, elesettség meg fiatalos pajkosság sugárzik agyagfiguráiból! Minden mű egy-egy vallomás. Kovács Margit a lélek tüzes kohójából tépi ki szobrait, agyagtáblái izzó anyagát, s gyúrja, formálja életszerűvé. Kedvvel formálja, örökíti agyagba a felfokozott emberi indulatokat: örömöt, bánatot, születést, dús virágzást és elmúlást.

Hamar Imre

Somogyi Néplap

DEC 19

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-128

Mánfai Árpád-k

Vincze Győző festménye, kazsoki kiállításának anyagából.

Magaslesen

ESTE HÉTKOR mintha aludni térne az erdő. A makktól terhes tölgyek fölött az égi vonalzóval húzott sötétedés elvágja az erdei szimfóniát.

Templomi a csend. Valahonnan Bakonyjákó felől végiggördül a harangszó. Rezzenetlen állnak, figyelnek valahol az őzek, szarvasok, disznók.

Alattunk hirtelen mocorgás.

— Top-top-top ...

Nézem a magasles alatti erdei sötétet. Kísérőm halkan, szinte lehelve súgja:

— Pocok.

Visszhangosan csattan egy száraz gally, különben semmi. Fekete sötétpaplan teríti alattunk a tisztást. Várunk.

Óriástölgy kitárt »karjaira« épült tíz méter magasban a les. S most együtt öregedünk itt, fönt az éjszakával.

— Korán kell kijönnünk, hogy ne zavarjuk az állatokat, no meg hogy ne kapjanak szagot — mondta *Tischler Rezső*, az esti vadászat házigazdája.

Meghívást kaptam a magas-bakonyi tsz-vadásztársaságtól éjszakai vadászatra. Hárman vagyunk a lesen: *Lothar Kraak*, a Westfáliából érkezett külföldi vadász, Tischler Rezső, meg jómagam. Nem tudom, mi az illem itt. Gyújtatlan cigarettámat szívom, hisz gyufát lobbantani nem lehet.

Tischler Rezső narrátora az éjszakának.

Az erdei vadparadicsom — annak nevezem, hiszen etetőnek szánták a kukoricást itt, az erdő közepén — terített »asztallal« várja vendégeit. Két szarvas bóklászón végigsétál előttünk a kukoricáson, átvág a fenyvesen; a tíz méter széles tisztáson is. Aztán eltűnik az erdő irányában.

A borjú fehér feneke villogó pont. Eltűnik az is.

(— A disznók úgy kilenc óra tájt jönnek.

— Honnan tudja, Rezső?

— Megfigyeltük. Sokat kijárunk ide.

— Ismernek akkor minden állatot.

— Van vagy kétszáz vaddisznónk, ugyanannyi őzünk, sok szarvasunk. Kapitális bikák is közöttük.

— Azokat kik lövik?

— Külföldiek. A vadásztársaságnak ki kell gazdálkodnia mindent.

— Hányan vannak a társaságban?

— Tizenöten.

— Mennyibe kerül az erdő?

— Van vadőrünk, fogatunk, vannak magasleseink, kertjeink, téli etetőink. Évente százezer forint jön be tisztán a külföldi vadászokból. Épp annyiba kerül az erdő.)

A disznók úgy kilenc körül szoktak jönni. Alattunk érezni a fa sóhajtásait. A hatalmas lombkorona lendíti a fát a szél legkisebb rebbenésére is. Néha hulló makkok koppannak a vékonyka avaron.

Éled az erdő.

S ahogy a fogyó hold a bakosok fölé emelkedik, hogy csillogón ezüstre váltsa a száraz-sárga kukoricaleveleket, úgy kezdődik az erdei szimfónia újabb tétele.

Elnyújtott, zengő erdei kiáltás.

— Jönnek már a disznók!

Riadt őzbakok kiabálják tele az erdőt. Vaddisznótól riadnak így. A hang mintha vakkantásba csapna.

— Most szalad a buta ...

De még nyugszik a fegyver. Szíja könnyen hurkolva a les széldeszkából ácsolt karfájára. Csak a messzelátó vak üvegei kémlelik a sötétet. A lombok rebbenését kellene látni.

Erős csörtetéssel bika tart közelünkben a másik les felé. Várjuk a csend robbanását, a másik vadász fegyverének torkolattüzét, de semmi.

Alig érezhetően megrántják a karomat, s mutatnak a sötétbe. Igen, ott, ahol az erdő és a hold ezüstje találkozik, árnyak lebegnek. S aztán a hang is: furcsa ropogás.

— Die Schweinen!

A vadász halkan kibiztosítja a fegyvert.

Almás van ott a sövény mellett. Vadalmán lakmároznak a disznók. Hallani az almák harapott roppanását.

Iszonyú, feszített percek. Jönnek-e már? És indul a sor. Már nem reszket a vadász keze, már csak a lövés előtti vértódulás. Mintha hármunktól egyszerre, sűrűn és szaporán lélegzene a fa.

— Lőjjön!

— Nein. Kitsi.

Hét vaddisznó kocog előttünk, s aztán mikor már bosszankodom, hogy nem lesz ebből vadászat, előtűnik a dúvad. Kétszer akkora árnyéka van, mint az előbbieknek.

— Csatt!

EGY PILLANATRA vakon és süketen nézem a semmit. Újra szokni kell a sötéthez.

— Talált?

— Biztosan meglesz.

Keressük reflektorral. Apró vérnyomok. Odébb, száz méterrel odébb véresen vicsorgó agyarral a hatalmas erdei kan.

— Van vagy két mázsa.

Együtt már a társaság. Itt van a másik csoport is, a másik német vadász *Kurt Hagemann*, s kíséről: *Spirk József*, a vadásztársaság másik vezetője és *Schőnig Ferenc* vadőr.

Furcsa gratuláció: tölgyfagallyat merítenek a sebbe, s azt nyújtják át a vadásznak. A kalapja mellé tűzik.

— Szép ez a kan. Húsz centi körül van az agyara.

Az agyar: trófea.

Körülálljuk az állatot. Valahonnan pálinka kerül.

— Szervusz!

Schőnig Feri az állat mellé térdel, zsigereli ...

Csendes lépésben baktatunk haza, Farkasgyepű felé. Nem sok beszéd esik. Hallgatjuk az erdőt.

Hirtelen toppanással őzek ugranak, szaladnak előttünk. Távolabb bőgő szarvasok orgonája. Mi meg hátba csapjuk egymást, és összenevetünk.

S. Boda András

Somogyi Néplap 7

... A NEM...

Néhány percig csend volt

Odabent újra megzörrent valami, aztán megint csörömpölés hallatszott.

— Még ezt is összetöri? — kiáltott az öregasszony. — Menjen innen! Menjen innen, maga, átkozott!

A lány megrázkódott, s ar-

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikus és szobrász, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze ez év nov. 30.-án tölti be életének 40.-ik esztendejét. A modern magyar agyag művesség úttörő mestere, számos kancsák, tálak, vázák gazdag sorozatát kérvitette, számos murális munkája, pl. a gyöni Szent Imre templom portálja, megannyi figurális kompozíció alkotója „Kuglók-Madonna"-„Salome"-„Európa-elrablása" (említve) stb. |

D.J.: Képzőművészet.

Vigilia, Budapest, 1972. nov. 483. old.

Kovács Margit:

„Magyar őstermelések“
(Kerámia)

(1931)

Kovács Margit

Foto Seidner Z.

CIPŐSBOLT KIRAKATA.
Tervezte Fränkel György műépitész. Opálüveg kirakatot és üvegedzést Fischer testvérek, fémmunkákat és betüket Diamantstein Béla készitette.

Az üzlet célját feltüntető felirat vagy egy hatásos, egyszerű embléma, lehetőleg messziről is látható legyen és ezért domináló helyre kerül, általában a kirakati és bejárati rész fölé. Céljának és rendeltetésének megfelelően célszerű ezt a feliratot nagyobb, nyugodt felületen, könnyen olvasható és jellegzetes betűkkel elhelyezni. Igen alkalmasak a fémből készülő plasztikus, színezett felirati betük, melyeket vagy közvetlenül a falfelületre, vagy pedig a falfelület elé helyezett párkányra szoktak felerősíteni. A kivitel módjai nagyon különfélék. Gyakori az este kivilágítható reklám feliratok kombinációja.

Nagyon természetes, hogy az üzlet rendeltetésének megfelelően a kirakatok megoldása is mindig más és más. Egészen más kirakatra van szüksége az apró árúcikkek eladásával foglalkozó üzletnek, mint pl. ékszer, cipő, pipere-cikkek és egészen más szempontok szerint itélendő meg egy női vagy férfi divat üzlet, melyek kirakatába hosszan lelógó szöveteket, vagy bábukat állitanak ki. Az üzlet jellege szerint a kirakat-megoldás a vitrinszerű szekrényektől egészen a nagy felületü, egyetlen üvegfalat alkotó kirakatokig végtelen változatosságra nyújt módot.

Az elmondottakból nyilvánvalóan látszik, hogy a korszerű üzleti épitészetet nem tisztán esztétizáló szempontok irányítják, hanem tárgyilagos célszerűségi elvek, melyeknek a művészet szempontja ad hangsulyt és értéket.

Épen a mai sulyos gazdasági viszonyok teszik szükségessé az üzleti szempontból is jobb, használhatóbb, tehát versenyképesebb berendezés és korszerű színvonalon álló külső üzletkép alakitását.

Foto Seidner Z.

CIPŐSBOLT BERENDEZÉSE.
Tervezte Fränkel Gyögy műépitész. Bútor kék színben fényesen politúrozva, toló tükörajtók, kromozott fémalkatrészek. Csiszolt és edzett üvegmunkákat és az opálüveg kirakatot Fischer testvérek, a fémmunkákat és fémbetűket Diamantstein Béla készitette.

71 képe

Építőmunka 1934. 3 sz.

Fränkel Gyula

DELELŐ GULYA. ABA-NOVÁK VILMOS TEMPERAFESTMÉNYE.

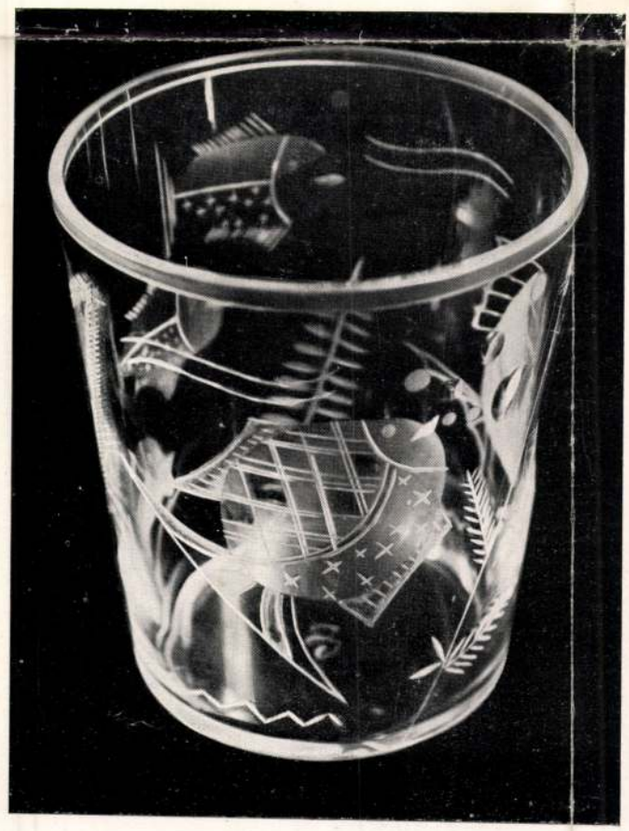

CSISZOLT ÜVEG AQUARIUM. (Modell Christofle ezüstárú-gyárnak.) Báthory Julia (Paris). Foto Kertész, Paris.

„KIS LEÁNY"
Kovács Margit kerámiája. Készült a „Manufacture Nationale de Sevres"-ben.

1933-34

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 AUG 1

Egészségügyi Dolgozó

Kovács Margit

1021

Kovács Margit:

Galambetető

Világszervezet hírei

RÁGCSÁLÓK DÉLKELET-ÁZSIÁBAN. A világon jelenleg 1700 fajta rágcsáló él, s ezek közül Délkelet-Ázsiában 200 okoz jelentős károkat. A legsúlyosabbat a patkányok, melyek betegségeket (pestis, brucellózis, leptospirózis, szalmonellózis, tífusz, paratífusz stb.) terjesztenek. A rágcsalók e vidéken évente 33 millió tonna élelmiszert pusztítanak el, a gabonák egyötödét például már akkor, amikor még labon áll. A WHO most a rágcsálóveszéllyel sújtott országokban a helyszínen képezi ki a szakembereket a hatékonyabb irtási módszerekre.

ÚJ OLTÓANYAG A VESZETTSÉG ELLEN. Európában ismét nagyobb számban fordul elő veszettség a vad- és háziállatok között. (Hazánkban is előfordultak súlyos esetek.) Az immunizálás meglehetősen kellemetlen, hiszen a túlérzékenységi bőrpróbát követően 14—21 oltásban kell részesíteni a betegeket, s gyakori a mellékhatás.

A WHO teheráni rabieszkutató központjában most újfajta oltóanyagot állítanak elő. Az emberi sejtből készített szövettenyészetben termelt oltóanyagnak alig van mellékhatása, s négy oltás elegendő védelemet nyújt. Legutóbb 108 embert beoltottak, akiket bizonyíthatóan veszett állat mart meg, s egyiküknél sem fejlődött ki a súlyos betegség.

Dr. R. Z,

A REUMA ELLENI HARC ÉVE

1977 világszerte a reuma elleni harc éve. Miért? — kérdeztük a Szovjet Reumatológiai Intézet igazgatójától, Valentyina Naszonova professzortól.

— Ezek a betegségek — mondta Naszonova — sok embernek okoznak szenvedést és munkaképtelenséget. Az urbanizálódás, az életmódbeli változások is sürgetik e betegségcsoporttal való alapos foglalkozást.

A reuma különleges betegség. Nem csak a mozgásszerveket és az ízületeket támadja meg, hanem a szívet is, s a szív észrevétlenül szenved károsodást: „A reuma az ízületeket csak nyaldossa, a szívbe azonban beleharap". Veszélyes a reuma azért is, mert utat nyit számos más betegségnek.

— Milyen intézkedések várhatók a Szovjetunióban?

— Nálunk ezen a téren viszonylag kevés az ok az aggodalomra. Az elsődleges megbetegedések száma kicsi, s a visszaesők száma is a felére csökkent az elmúlt öt évben. Mindez természetesen még nem elég, hiszen azért az ország lakosainak 2 százaléka reumatikus betegségekben szenved. A klinikai vizsgálatok azt mutatják, hogy a betegek mintegy 4—10 százalékának aktív reumája van. Országunkban különleges kardioreumatológiai hálózat működik, amely nemcsak gyógyítással foglalkozik, hanem fő feladata a megelőzés.

Az idült ízületi bántalmak jelentik a reumatológia másik nagy problémáját. Hatalmas munkát végzünk ezen a té-

Kovács Margit 6

ra előtt. Mintha most is hallanánk ízes tájszólását, mosolyra derítően megható „ars poetica"-ját: *„Egyik barátom azt mondta a múltkor, hogy mit akarok, én már megcsináltam az életművemet. Azt mondtam neki, én nem arra gondolok, hogy tegnap csináltam ezt, vagy máma csinálom azt, hanem hogy holnap... Mert különben az egész kis élet, az egész kis munka nem érne semmit."*

[illegible] 1977-201-6

Wagner: Az agyag postája

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 387-748, 340-736

KISALFÖLD
1976 NOV 6.

Kovács Margit

Kossuth-díjas kerámikus művész

1021

SZÜLŐFÖLDÜNK

Díjátadás a honismereti pályázaton

A „Szülőföldünk" megyei honismereti pályázatának első nyerteseit köszöntötték tegnap délelőtt Győrött, a Hazafias Népfront Győr-Sopron megyei bizottságán. Hagyományteremtő céllal indította útjára ezt a pályázatot az MSZMP Győr-Sopron megyei Bizottsága és a kezdeményezés követésre talált. Erről *Kreiter Mária*, az MSZMP Győr-Sopron megyei Bizottságának osztályvezetője szólt:

— *Tizenhárom éve rendszeresen meghirdetjük a felszabadulási pályázatot, és a beérkezett pályamunkák között számos értékes munkát találtunk, amelyek azonban nem ennek a pályázatnak a jellegébe illettek. Ezek után döntött úgy a megyei közművelődési bizottság, hogy honismereti témakörökből kizárólag a megye fejlődését, múltját és jelenét feldolgozó munkákból is hirdet pályázatot. Szükség volt erre, mert a közművelődési párthatározatban is megfogalmazódik ez, és arról győződtünk meg, hogy nagyon sok szellemi érték, tudás és lelkesedés él a megye dolgozóiban, és nekünk fórumot kell adni az egészséges lokálpatriotizmus, az ember alkotókedvének kibontakoztatásához.*

A lehetőséggel — kivéve az amatőrfilmeseket — sokan éltek. Néprajzban nyolc felnőtt és kilenc ifjúsági pályázó nyújtotta be pályamunkáját. A helytörténeti témakörben tizenheten indultak, és népes volt a fotósok tábora is.

A megye kulturális életében jelentős ez az esemény, amelyről *Virág Miklós*, a megyei tanács művelődésügyi osztályának közművelődési csoportvezetője ezeket mondta:

— *Amikor a pályázat rendszerét kidolgoztuk számoltunk azzal, hogy a színvonalas alkotások között találkozunk majd olyanokkal is, amelyeknek tudományos vagy művészi, vagy helytörténeti értékük különösen kiemelkedő. Ezért Kovács Margit Kossuth-díjas kerámikust felkértük, erre a célra egy eredeti, új figurát készítsen, hogy a legkiemelkedőbb alkotásokat külön is jutalmazhassuk. Így született meg a Marokszedő lány című alkotás, amelyet különdíjként adunk.*

■ **Kovács Margit kerámiája, a Marokszedő lány a honismereti pályázat különdíja.**

Az első megyei honismereti pályázaton számban és színvonalban is kiemelkedő alkotások születtek. Az amatőrfilmesek között kiemelkedő munkát végzett *Kubinszky András* (Sopron), aki a Lövérek fejlődését, változását kiteljesedett tartalmi mondanivalójú filmen tudta megfogalmazni. A győri szegkovácsok munkájának *Horváth Miklós* (Győr) állított emléket. Az első helyet szerezte meg. *Belovicz Károly* (Győr) néprajzi sorozatával, míg *Matusz Károly* (Győr) a megye mezőgazdaságának iparszerű termelését bemutató sorozatával a második helyezést érte el. Harmadik lett *P. Nagy Gabi* (Győr), aki az 1975-ös győri árvízről egy dokumentumsorozattal pályázott.

A helytörténeti munkával az ifjúsági kategória első helyezettje lett *Nagy Lívia* (Győr, Révai Gimn.). *Jankovics Györgyi* (Révai Gimn.) és *Verő Mária* (Sopron, Széchenyi Gimn.) míg harmadik *Egyed László*, *Scheer Erzsébet*, *Bakos Edit*, a győri 401-es Ipari Szakmunkásképző Intézet növendékei.

A helytörténeti pályamunkák felnőtt kategóriájában *Szita Szabolcs* (Sopron) a népi kollégiumokról tudományos igénnyel készített pályamunkája nyerte az első helyet, és vele együtt a különdíjat. Kovács Margit kerámiáját. Második lett *Lőrincz László* (Sopron), aki a soproni munkásmozgalom történetét dolgozta fel, és ugyancsak második lett neveléstörténeti dolgozatával *Bertha Árpád* (Beled). Harmadik díjat kapott *Schleich Lajos* (Győr) társadalomtörténeti munkájáért és *Légrádi Imre* (Sopron), aki a Sopron környéki telepesekről írt dolgozatot.

A néprajz ifjúsági csoportjában első lett *Hetyési Sándor* (Győr, Révai Gimnázium), második *Mojzes Ágnes* (Kapuvár), harmadik *Segesdi Rózsa* (Nyalka). A néprajz felnőtt kategória első helyezettje *Balázs Lívia* (Rábapordány), aki egyben Kovács Margit másik kerámiáját mint különdíjat is magával vihette. *Baranyai Lenke* (Sopron) a második, míg *Németh Imre* (Kapuvár) a harmadik helyezést érte el.

A díjakat a pályázatot lebonyolító HNF megyei bizottsága nevében *Fördős Andrásné* titkár adta át, és baráti beszélgetésen az értékelésben részt vevő intézmények képviselői szóltak elismeréssel a színvonalas és értékes munkákról.

O. V.

KRISZTI
TANU

Babo

Nem tudom, mi tetszik úgy Krisztinán, amikor nem is szép. Egyáltalán nem szép, és mégis. Mert a szép nem mindig az arcvonásokban jut kifejezésre, hanem azokban a képzetekben, amiket egy személyhez fűz az ember. És én különös képzeteket fűzök Krisztinához. Már az sem mindennapi, ahogy hetenként háromszor találkozom vele. Odahaza, nálunk, az udvaron, legalábbis jó időben. Egy nagy vízmedence áll ott, elég mély vízzel. Hosszabb a kerti vízmedencéknél, villany szűrőgép szűri a vizet, hogy mindig tiszta legyen. És mindig tiszta is, szokatlanul tiszta, akárcsak Krisztina.

A lány minden nyelvóra előtt úszik egyet, talán hogy frissebb legyen az agya, ezt nem tudom. Utána felöltözik, sohase fürdőruhában ül le velem a fa alá, az asztalhoz. Az én homlokomon gyöngyözik a veríték, amire elérek hozzájuk, a kisvárostól három állomásra a busszal, a falujukba. Ő pedig mindig friss. A bőre mindig hideg, néha érzem, ha véletlenül a kezéhez vagy a lábához érek. Hideg és feszül. A szája meg a víztől fakó színű és duzzadt. Néha látom, mert kissé nyitott a blúza, amint egy-egy csepp víz lefolyik a melle árkában, amit nem törölt le, és amit most sem töröl le. Engem nagyon csiklandozna egy ilyen vízcsepp, de őt nem zavarja. Egyáltalán semmi nem zavarja. Az sem, hogy néha ráfeledkezem pillantásommal fakó szájára, kicsit hosszabban is, mint ameddig figyelnem kell a kiejtésére. Amikor elhallgatott már és ajkát összezárta. Nem tudom, mit gondol ilyenkor, mert csak előrenéz, és meg sem mozdul, amíg le nem veszem róla a tekintetem.

Krisztina egy igen jómódú kőműves lánya, akit angol nyelvre tanítok. Én a Természettudományos Ismeretterjesztő Társulat nyelvtanára vagyok, a közeli kisvárosból. Sovány vagyok, Krisztina kicsit testesebb.

Az udvaron ott áll néha egy nagy, kávébarna, feketetetős autó, mert napközben is haza-haza ugrik vele a kőműves, és csak éjszakára teszi be a garázsba. Igazán nem azért gondolok Krisztinára, de ha feleségül venném, akkor ezzel az autóval tehetnénk kirándulásokat a hétvégén. A kőművesék so-

ulni a hét-
a kocsival.
nak, füröd-
a járáshoz
em bőrön-
lapulnak,
állnak ug-
tó ülésein
nk aludni,
De azokat
n hajtották
rajta soha
feküdnénk

először. Valahol megállnánk egy erdei tisztáson, végighevernénk a leeresztett ablakoknál, s hallgatnánk valami jó zenét a rádión. Mert rádió is van a kocsiban, az egész világot fogja, de nem igen nyitotta ki a kőműves még azt sem. Nem mintha nem lenne intelligens ember, csak mindig a munkáján töri a fejét, mindig számol, s ahhoz nem szükséges spanyol bolero kíséret. Mi kinyitnánk Krisztinával a rádiót is.

De hát ez álom. Krisztinát nem adnák hozzám. Talán nem is azért, mert nyelvtanár vagyok, az anyja mindig forró kávéval, málnaszörppel kínál, megfizetnek jól és respektálnak is. Én vagyok az angol tanár, aki a lányukat az angol nyelvre tanítja. Talán nem is azért nem adnák hozzám, mert olyan keveset keresek. Talán inkább azért, mert nagyon sovány vagyok, nem néznek ki semmi erőt belőlem. Ha meg kéne fognom otthon valamit, még ahhoz sem volnék jó. Ha leszakad az eresz a házról, ha elromlik egy zár, ha valami kisebb ja-

vítást kell
sem tudom
tek semmily
hoz. Csak n
fakó száját
ruló vízcsep
mind csak c
És ezt az
a gazdagság
kat, nem is
amiben úszl
nem is a ká
És ez egym
tékosságom,
mit tudom
egyre jobba
ami olyan
gyobb luxus
vagy a koc
az életet.
tűnik, de é
szeretem, a
taságával, t
tam még
csak illatos,
nedvesen
azért, mert
érzelmeit, l
mes, mit tu
lány, akine
sei, és gor
is. Mindent
kevés szük
az angol n
tartással,
tanulja. Ho

SAJTÓFIGYELŐ
HIRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 AUG 12

DÉL-MAGYARORSZÁG
(SZEGED)

Kovács Margit kerámikus
művész

1021

GYARAPODOTT A MADÁCH-GYŰJTEMÉNY

Az ország legteljesebb Madách-gyűjteménye — amely Madách publikációin kívül az íróval és az író életművével kapcsolatos képzőművészeti alkotásokat is magában foglalja — értékes darabbal gyarapodott. Kovács Margit kerámikusművész egy gyönyörű kerámiatálat ajándékozott a győri Xantus János Múzeumnak, a gyűjtemény tulajdonosának. A 40 centiméteres átmérőjű tálat az író születésének és halálának évszáma keretezi.

nek második díját ítélte oda a Tömörkény gimnázium énekkarának. A legnagyobb sikert, az első helyezést a folklór kategóriában érték el. Két Bárdos-népdalfeldolgozást énekeltek: a *Magos a rutafa* és a *Hej, igazítsad*, a maximális pontszámot kapta, a 15 versenyző énekkar közül a magyar kórusművészet képviselői érdemelték ki a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1976 AUG 8

Kovács Margit
kerámiaművész

Nemcsak emlék és üzenet

1021

Kovács Margit albuma

Fél évszázad tükre

Amikor a televízió Születésünk titkai sorozata felhívta a figyelmet arra az érdekes tényre, hogy a trecento és quattrocento madonnái — nyilván nem tudatosan, hanem valahol a lélek mélyén rejtőző, titokzatos okból — túlnyomó részt bal karjukon tartják a bambínót, kíváncsian nyúltam Kovács Margit kerámiáinak albumához. Vajon él-e még ma is ez a kötődés, alapvető ösztönét tükröző, az anyai szívdobogás megnyugtató emlékét kereső magatartás? Tapasztalva, hogy *Kovács Margitnak* egyaránt vannak bal és jobb karos madonnái, tovább játszottam a megfigyeléssel. A kötődés és keresés ellentétes ösztönpárja egész életünkön keresztül működik bennünk, hogy hol az egyik, hol a másik kerekedjen felül. Talán erről a gének rejtekében lejátszódó folyamatról vallanak a kerámia friss közvetlenségével a művész ujjai. Talán ezért oszlik egy-egy hosszú művészi életpálya egységében is korszakokra, ezért mutat egységében is annyi változatosságot a romantikus visszavágyódástól az avantgardista új keresésig?

Mindenesetre, ha az esztétika és a lélektan ebben a madonnaképek sugallta ötletben el akarna mélyedni, alighanem a kerámiából kellene kiindulnia. A képzőművészetnek abból az ágából, amelyben az élmény kifejezésére törekvő kéz minden közvetítő eszköz, például véső, ecset, rajzszerszám nélkül kerül kapcsolatba az anyaggal, közvetlenül tudja abba átvinni az alkotás hevét, a pillanat hangulatát, belérögzíteni az ujjak „koreográfiáját".

Anyaga, az agyag éppen olyan régen vall az emberről, mint szerszámai. Bátran mondhatjuk, hogy az emberiség őstörténete hosszú ideig egybeesik a kerámia történetével. Agyag szinte mindenütt található, és sokféle változatának megfelelően, alkalmassági szintje szerint többkevesebb sikerrel ebből készítette, égette tűzálló edényeit már a kőkorszak embere is. Vagy, ha pontosabban akarunk fogalmazni, a kőkorszak asszonya. Mert, ha joggal következtetünk mai primitív népek kultúrájából, az edénykészítés női mesterség maradt egészen a lábbal forgatható korong feltalálásáig. Ezzel Kelet ajándékozta meg az emberiséget az i. e. IV. évezredben, s ugyancsak ott jelent meg két évezred múltán az agyagedény hű kísérő társa, a máz is. Kelet és a klasszikus ókor ilyen irányú, művelődéstörténeti szempontból forrásértékű és jól ismert munkássága után Európában a XI. században lendül neki a fazekasság és a kályhacsempe-készítés. Rendre megjelenik a majolika, a fajansz, a Medici-porcelán, majd az igazi porcelán: 1710-ben alapítják a meisseni gyárat.

Az agyagban és rokonaiban minden kor megtalálta a saját kifejezési lehetőségét. A második világháború után Picasso munkássága fordította a figyelmet a kerámia felé, bár nálunk már a megelőző évtizedben is európai hírű triász emelte magasra ezt a művészetet: *Gádor István, Gorka Géza* és *Kovács Margit*. Ez utóbbinak munkásságáról most adott ki gyönyörű, színes képekkel gazdagon illusztrált albumot a Képzőművészeti Alap és a Corvina.

A könyv bevezető tanulmányában *P. Brestyánszky Ilona* méltán idézi Ruskin esztétikai hitvallását: „A szépség mindennapi kenyér." Ezt nyújtja nekünk fél évszázados munkásságával Kovács Margit: keramikus kemencéje csodálatos kenyereket állít elő. Világos, minden elméleti előképzettség nélkül érthető és élvezhető alkotásokat. Egyik-másik képe már az év elején megjelent naptárban elbájolt bennünket, a művésznő saját kezűleg írt kísérő szövegeivel együtt. Ezek olvastán örömmel ébredünk rá, hogy „igen, mi is pontosan ezt látjuk". Például a *Jó és rossz tündér* figuráinál: „A rossz tündéren látszik, hogy rossz — A jó tündéren — sajnos — látszik, hogy kicsit buta." Vagy a *Kanász:* „Egyet fúj csak kürtjébe — és máris köpenyén terem makkoló malac, éneklő madár és az erdő szép szarvasai." Balladai forma, az agyag nyelvének tömörségében.

Mit sem tudunk kőkorszaki őseink lelkivilágáról, kedélyéletéről. De bizonyára mosoly ült a nő arcán, amikor formálta, körme lenyomatával játékosan díszítette az agyagedényt. Ezt a mosolyt, a teremtés játékos örömét érezzük az alkotó Kovács Margit arcán is. Optimizmus, derű, néha egészen a humorig, sőt, iróniáig, de sohasem bántó gúnnyal. Mint az a nagyon ügyes vendéglátó háziasszony, aki jelentéktelen vagy félszeg vendégét szellemes, esetleg csípősen szellemes bemutatásával a társaság érdekes tagjává tudja tenni.

Mindez persze kicsi, de művészetének közérthetőségét talán legjobban illusztráló szelet munkásságából. Aki meg akar ismerkedni fél évszázados alkotótevékenységének folytonosan megújuló, vagy ősi utakat újszerűen bejáró kezdeményezéseivel, nagyon megszereti ezt az albumot. Rájön, hogy mennyivel több puszta divatnál, felkeresni Szentendrén a művésznő múzeumát, és mennyire kevés pusztán divatból „gyűjteni" kerámiát. A modern lakás sok ötlettel tiltakozik a gyári tömegcikkek uniformizált egyhangúsága ellen. Ezért gyűjtjük a népi kézművesség kallódó termékeit, elsüllyedt közelmúltunk emlékeit — ki-ki ízlése és lehetősége szerint. A kerámia — persze nem a kerti törpe — több lehet ezeknél. Nemcsak emlék és üzenet, hanem műalkotás, és egyben emberi mivoltunk és kapcsolataink törékenységének is jelképe. És mint jelkép, merész szembeszegülés is. Hiszen vannak az évezredekkel dacoló vázák, mint amilyenhez Keats írta híres ódáját:

Ha rajtunk múlás üli már torát,
te megmaradsz, s míg új jajokkal ég
az új kor, nékik is zengsz, hű barát:
„A Szép: igaz, s az Igaz: szép!"
— sose áhítsatok mást, nincs főbb bölcseség!
(Tóth Árpád fordítása)

Kelecsényi Gábor

MAGYAR HÍRLAP

Ahogy a fivér látta...

Babits-emlékek nyomában

(Négyen voltak testvérek; a legidősebb, Mihály és a legfiatalabb, István között két leány. Olga még egész kicsi korában elhunyt. Angéla tanítóképzőt végzett, polgári iskolában tanított, de csak negyvenhét esztendőt ért meg. A költő, mint tudjuk, alig tízzel többet, ötvenhetet. A legfiatalabb közülük, beszélgető partnerünk, *Babits István* 1895-ben született, tehát most 81 esztendős. Jogot végzett, közigazgatási tisztviselő lett, s mindvégig Szekszárdon szolgált, Tolna megyében; jóval a felszabadulás után ment nyugdíjba. Hosszas beszélgetésünkből most azokat a részeket idézzük, amelyek a költő jellemfejlődésére utalnak; olyan motívumokra, amik a későbbi kivételes karaktert meghatározták.)

— Nagyon szerettük egymást, de nem alakulhatott ki közöttünk szabályos testvéri viszony. Külön nevelkedtünk; ő tizenkét esztendővel volt idősebb nálam, s így inkább pártfogó volt és apahelyettes, mint játszópajtás. Amikor én gimnáziumba kerültem, ő már gyakorló tanár Baján, s minthogy magam gyenge és vékonypenzű fiú voltam, s nem is valami jó tanuló, a szünidőkben rendszeresen ő foglalkozott velem.

— Már a gimnáziumban, mint önképzőköri diák elnök, fölényes tudásánál fogva nagy tekintélynek örvendett, s ez végigkísérte életén. Később is, mint irodalmi vezéregyéniségnek, természetesen voltak ellenfelei, sőt ádáz ellenségei is, de senki sem vonta kétségbe a tehetség táplálta tekintélyt. Jóképű fiatalember volt, de nem megjelenésének személyes varázsával hatott. Sőt inkább visszahúzódónak lehetett mondani. Azokat a bizonyos szekszárdi vakációkat a családi házban is szívesebben töltötte könyvek között, mint a szokásos társas érintkezéssel. Nagy család voltunk, kiterjedt rokoni-baráti kör, de ő bizony alig vett részt a társas életben, nem elegyedett, nem is oldódott könnyen; alig mozdult ki a számára fenntartott „hátsó szoba" falai közül; legfeljebb a kertbe ment sétálni — már akkor is járkálgatva dolgozott, mint azt később annyian megírták.

— Hogy volt-e egyéniségében egyfajta félszegség már akkor is? Kétségkívül. S ha az okokat keressük, alighanem vissza kell menünk a gyerekkorig. Mint tudja, (amelyre pedig mint tekintélyes dunántúli család tagja, táblabíró fia, esetleg predesztinálva lett volna) tehetsége, s a tudás segítségével emelkedjen fel.

— Sokan mondták aszkétának. Holott csak a munka fanatikusa volt. Ez már tanulóéveiben is megmutatkozott. Egyetlen példa: a nyelvtudása. A családi házban megtanult németül és franciául, az iskolában kitűnően latinul. Egyetemi szünidőkben angolul. Mint fiatal tanár, Dante kedvéért olaszul. Fogarason, a „számkivetettségében" tökéletesítette görögtudását, s itt alapozta meg az antikokkal fordítói életművét. Ailandóan dolgozott; a szünidei hónapokban is, aminthogy később a pihenés perceiben is, utazás közben, még halála hónapjában is. Nemcsak szerteágazó, de hatal-

mas terjedelmű életművet hagyott hátra. Azt kérdi ön, hogyan fogadta a család, hogy író lett? Magától értetődően. Famíliánk nagy literátus hagyományokkal büszkélkedhet; a Babitsok csakugy, mint az anyai ág, a Kelemenek. Az, hogy tanári pályára ment, az ő esetében természetesnek tűnt. De nem csodálkozott senki körünkben azon sem, amikor neve feltűnt a *Holnap* antológiában, s aztán a modern irodalom élvonalában. A családi tradícióktól ez nem volt idegen. Aminthogy végül is szemléletmódja sem. Itt van például regénye, a *Halálfiai*, amely, mint köztudott, sok tekintetben kulcstörténet. Családunk tagjai is szerepelnek benne, s magam is jól ismertem azokat a

Az első agrárforradalom

A népidemo

A jelenkori történelem kutatása nem hagyja közömbösen az embereket. Régi élményeket elevenít fel, szenvedélyeket ébreszt. Erről legutóbb egy politikatörténeti mű ankétján győződtem meg. Hogyan képviselte a koalíciós kormány nemzeti érdekeinket az 1947-es béketárgyalásokon; kik és miért állították az egyházi iskolák államosítását időnap előtt a politikai küzdelmek gyújtópontjába; hazaáruló volt-e a Kisgazdapárt főtitkára, Nagy Ferenc? — merültek fel az érdekesnél érdekesebb kérdések.

A népi demokratikus átalakulás kutatásának mintegy húszéves múltja van. Egy egész történésznemzedék foglalkozik vele. *Berend T. Iván, Donáth Ferenc, Korom Mihály, Ránki György, Ságvári Ágnes, Somlyai Magda, Szabó Bálint, Szakáts Sándor:* a névsor korántsem teljes. Munkáikat nemcsak szakmai körökben ismerik. Sikerük jelzi, hogy a korról történelmi publicisztika mellett lehet és érdemes már történeti műveket is írni. Felnőtt hozzá az igényes, gondolkodó közönség.

Sikere volt az utóbbi évek két, különösen jelentős ilyen tárgyú monográfiájának is. A „Parlamenti és pártharcok Magyarországon, 1945—1947", *dr. Balogh Sándor* professzor munkájának és a „Két agrárforradalom Magyarországon" című műnek, melyet *dr. Orbán Sándor* professzor írt. Velük beszélgetünk a témához fűződő személyes viszonyukról, a népi hatalom első lépéseiről, a politikai tervezésről és a tömegek cselekvő politizálásáról.

— *Minden fontos mű, amely mostanában jelenkori történelmünkkel foglalkozik, kicsit túlmutat tárgyán, személyesség is jellemzi. Miért?*

ORBÁN SÁNDOR:

— A témaválasztást az élmény kormányozza. Az ember ma higgadtan, a szakma szemüvegén tekinti át, amit valaha társadalmi feladatvállalással élt át, küzdött végig. Apám például egy földigénylő bizottság elnöke volt. Csaknem egy évig íródeákja voltam. Később részt vettem, mint pedagógus, az iskolák államosításában.

— Ettől a két témától mindmáig nem szakadtam el. A marxista történettudomány művelé-

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1976 AUG 1

Kovács Margit
Keramikusművész

XXXVII. Velencei Biennale

Művészet és környezet

B76

Megnyílt. Több éves elvi és pénzügyi huzavona után július 18-án ismét felvonták 29 ország zászlaját a Giardini di Castellót, a városi parkot szegélyező rakparton, és beljebb, az árnyas-lombos óriáskertben a frissen tatarozott nemzeti pavilonok minden formaság és protokoll mellőzésével kitárták kapuikat, hogy három hónapon át fogadják majd a XXXVII. Velencei Biennale látogatóit. A szervezők joggal számítanak fokozott nemzetközi érdeklődésre, hiszen ennek a világviszonylatban legrangosabb, de mindenképp legnagyobb múltú képzőművészeti seregszemlének a közelmúltjára sorozatos botrányok nyomták rá bélyegüket, s 1974-ben meg is hiúsították létrejöttét.

Mi történt hát 72-ben, mi okozta a négyéves kényszerszünetet? Részint Olaszország általános gazdasági problémái, amelyek kihatottak a biennale költségvetésére is, de *legfőként a művészi kifulladás.* A hatvanas évek második felében mind nyilvánvalóbb lett, hogy a nemzetközi műkereskedelem manipulálja, olykor „megveszi" a díjakat, s múló, kétes értékű divatok felfuttatására használja a patinás rendezvény tekintélyét. A világsajtó is szellőztette már a nagy velencei bazár árfolyameséset, művészek és alkotócsoportok jelentették be tiltakozásukat, illetve vonták bojkott alá a bemutatót. Kézenfekvő volt, hogy *csak valamilyen többé-kevésbé egységes, a résztvevő országok által közösen vállalt koncepció segíthet úrrá lenni a zűrzavaron,* s meg is kezdődtek az erre irányuló, nem könnyű tárgyalások. A közös rendezés elvével szemben ugyanis — bár szükségességét alighanem mindenki belátta — a legtöbben fenntartással viseltettek, féltve a Velencei Biennale eddigi vonzó erényét, a szabadságot, amelyet az egyes nemzeti pavilonok élveztek. A kinevezett kormánybiztosok eszmecseréi az idén végül is ésszerű eredményhez vezettek; az elfogadott alapelv bitosítani látszott a *„mostra"* politikusságát, vagyis társadalomközpontúságát, anélkül, hogy hátrányos, megkülönböztető kötelezettséget rótt volna bárkire is. Környezet és művészet kapcsolata, *Ambient Art,* mi úgy mondanánk: *környezetkultúra* — ez lett a megváltó jelmondat.

Nem véletlen, hogy a választás erre a gondolatra esett. Mind a világpolitikai helyzet — különös tekintettel a helsinki dokumentumra —, mind az olasz belső változások elősegítették ennek a programnak az elfogadását. Mert keretein belül lehetősége nyílik valamennyi országnak saját gondjai és eredményei felvetésére, bemutatására; ugyanakkor *az egyes helyi környezetesztétikai jellemzők ilyen méretű „gyűjteményes kiállítása" kirajzolhatja, megmutathatja az e téren kialakult világhelyzetet is.*

Nos, elmondhatjuk, hogy a várva várt XXXVII. Velencei Biennale *ebből a szempontból* csalódást okozott. Nem azért, mert nem láthattunk érdekes, izgalmas, kiemelkedő tervezői-művészi alkotásokat. S nem is azért, mert hamar kiviláglott, menynyire mást és mást értenek a környezet fogalmán a kiállítók. A meglepetést az okozta, hogy számos nemzeti pavilonban nyomát sem találhatjuk a törekvésnek a közös koncepció megvalósítására.

Persze, az igen tetszetős kivitelű központi katalógusba írt rövid bevezetők kivétel nélkül magyarázzák a „bizonyítványt", de hát aligha vehetjük komolyan, hogy például az NSZK rendezőinek a témáról mindössze annyi „mondanivalója" van, hogy hatalmas, középső kiállítótermük közepére söpörték az elmúlt négy esztendő során a falról lehullott vakolatot, meg mindazt a törmeléket, ami az elhagyott épület állagának romlása következtében felgyülemlett. (Mert az így nyert formás huiladékkupacot tették közszemlére *Joseph Beuys* szobrának társaságában.) Nagy-Britannia *Richard Long* vég nélküli, pontosabban önmagába visszatérő terméskőláncát kigyóztatja végig összes termein a meghökkent látogatók előtt, akik nehezen hiszik el, hogy egyebet hiába is keresnek a hatalmas viktoriánus pavilonban.

És csalódást kelt nem egy, kevésbé szélsőséges ötletekre épülő kollekció is. Ausztria táblaképanyagát bármelyik festészeti tárlatra elküldhette volna, a görög *Liberaki* egyébként nagyszerű szobrainak is annyi köze van a környezetesztétika kérdésköréhez, amennyi természetszerűen minden plasztikai műalkotásnak, amelyet kiállítanak valahol, s az Egyesült Államok bemutatója is sokkal inkább a mai amerikai

Kovács Margit:
Hommage a Szentendre

képzőművészet jellegzetes irányzatainak áttekintése, mintsem válasz a biennale idei felhívására.

Mindebből tévedés volna azt a következtetést levonni, hogy az „egyedülálló" képzőművészet rovására voltaképp csak azokat a kollekciókat ismerjük el, amelyek szembenéznek az elsődlegesen környezeti vagyis építészeti, illetve belsőépítészeti problémákkal, mint azt például a közös finn—norvég—svéd, a szovjet, a holland, az olasz, s nem utolsósorban a magyar pavilonban láttuk. De úgy hisszük, vitán felül áll, hogyha a műalkotás és környezete témakörében mozgunk, akkor többé lehetetlen vizsgálatainkat egyedül a művekre összpontosítani.

Ezt értették meg az említett skandináv országok ugynevezett Ararat-programjának alkotói, akik az ember számára közvetlenül rendelkezésre álló természetes energiaforrások, a nap, a víz és a szél felhasználásának módozatait kutatják, vagy az olaszok, akik a lakosság szociális körülményeitől elválaszthatatlannak tartják a környezet átalakításának feladattervét. A hollandokat érthető módon a népsűrűség és az ipari fejlődés ellentmondásai foglalkoztatják, míg bizonyos urbanizációs csömörre utal a japánok nosztalgiája hagyományos építészetük jellegzetességei után.

Van tehát a biennalénak egy olyan erőteljes tendenciája, amely az eredeti célkitűzésre utal, s bár az egész roppant nagy anyagnak ez csak kisebb részére jellemző, hatásában kétségkívül nyomatékosabb, értelmet sugárzóbb *most és itt,* mint a mégoly színvonalas, de ötletszerű, szeteső vernisszázsok.

S a mi 1902-ben épített, mértéktartóan szecessziós pavilonunk anyaga ehhez kapcsolódik. Szentendrét és Salgótarjánt, az ország e két igen különböző „helyszínrajzú", s tegyük hozzá, eltérő adottságú és múltú városát mutatja be a kis belső udvart közrefogó, egymásba nyíló három teremben. *Vayer Lajos* műtörténész elképzelése kevéssé szorul magyarázatra; a gazdag műemléki és képzőművészeti hagyományokkal rendelkező Duna menti település gondosan óvott, öreg városképe és a dinamikusan fejlődő ipari központ modern látványa kínálja a lehetőséget, hogy érzékeltessük, milyen megőrző, s egyben újat építő kettős feladatok határozzák meg ma Magyarországon a környezeti kultúra fejlődését.

A figyelmet, a spontán tetszésnyilvánításokat, amelyeket már az első napokban kapott a magyar kiállítás — mint azt a külföldi látogatók közül többen hangsúlyozták — mindenekelőtt *őszinteségének* köszönhette. Annak, hogy nem utópiákkal, tervezetekkel, netán jóslatokkal, nem is laboratóriumi kísérletekkel traktálta az érdeklődőket, hanem *megvalósult* építészeti eredményekkel, amelyeket a falméretű fotók és asztali makettek igazoltak. S a műtárgyak, a Szentendre ihletéséből született *Czóbel-, Barcsay-, Deim-, Kmetty-, Korniss-* és *Vajda*-festmények, *Ferenczi Béni* kisplasztikája, *Kovács Margit* kerámiája valóban különleges alkotóerőtől sugárzó emberi lakóhely — itt helyénvaló szóval: környezet — atmoszféráját tudták érzékeltetni. Mint ahogy Salgótarján épületegyüttesébe is szervesen beletartozik *Varga Imre* bronzba mintázott Madách- és Radnóti-szobra, *Somogyi József* felszabadulási emlékműve, példázva, hogy a mai panelkörnyezet, a modern betonváros „hidegsége" mennyire otthonossá oldható, ha már a tervezés természetes alkotóelemként számol a művészettel.

Amit azonban őszinte bírálatként el kell mondanunk erről az őszinte, s rokonszenves szerénységével reprezentáns anyagról, az a kiállításrendezői munkát, felfogást, s a felhasznált eszközök minőségét érinti, némiképp visszavezetve az e téren itthon is oly gyakran tapasztalt hiányosságokhoz. A fotók, amelyeket az MTI és különböző múzeumok archívumai szolgáltattak, felvételeiként is sokkalta gyengébbek, mint például a Corvina gondozásában kiadott Szentendre-kötet kiváló képei, s technikai kivitelük is hagy maga után kívánnivalókat. Nemkülönben áll ez a salgótarjáni dokumentációra, amely szintén alatta marad például *Pogány Frigyesnek,* a városról írt, ma már alapműnek számító műelemzését illusztráló anyagnak. A képek minősége pedig itt a biennalén már csak azért is fontos, mert majd valamennyi pavilonban találkozhatunk a szemléltetés legkorszerűbb optikai eszközeivel. S ha már a szemléltetésnél tartunk: a változatosabb, mélyebb, ha úgy tetszik, *több oldalú* bemutatást annál inkább hiányolnunk kell, mert a Salgótarjánban kiérlelt építészeti megoldások igazi értékét csak így *érzékeltethetjük* az idegennel, hogy vizuális eszközökkel utalunk a város történetére, múltjára, arra a tényre, hogy az 1961-ben elkészült és azóta fokozatosan megvalósuló rendezési terv egyik legelmaradottabb, éppenhogy a környezeti lehetőségeket kiaknázatlanul hagyó munkástelepülésünket alakította újjá. Az ilyen speciális, összehasonlító elemzés a tárlatrendezés találékonyabb módozatait kívánja meg, kivált a velenceihez hasonló „mezőnyben".

Mindazonáltal a magyar pavilon az eddigi jelek szerint is a biennale egyik *eseménye* lett. S ez nem kis dolog, ezen a nemzetközi rendezvényen, ahol harsány meghökkentésekkel és a környezetalakításban komoly tradíciókkal rendelkező tervezőcsoportok munkáival egyaránt állni kell a versenyt.

MÉSZÁROS TAMÁS

tozóban

kai Tamással

tött betétek esetében még fenntartja a takarékosságban való érdekeltséget, s a vállalatok bérszabályozással is tudják követni. — Vegyük figyelembe: az árak rögzítése hosszú távon *még nem nyújt biztositékot az áremelkedéssel szemben.* Az élet előbb-utóbb kikényszeríti az elhalasztott áremelkedés végrehajtását, ha a körülmények ezt kívánják. A feltételek pedig a fejlődés folyamán több okból is módosulnak: a munka termelékenysége különböző ágazatokban *eltérően* emelkedik, változnak a költségarányok. A termelési és fogyasztási szerkezet hatékonysági követelményei igénylik, hogy a költség- és árarányok *tartósan ne térjenek el lényegesen egymástól.* Persze felvethető, hogy nincs-e lehetőség az általános árszínvonal tartására, oly módon, hogy amíg egyes termékek ára emelkedik, másoké *csökkenjen.* Csakhogy árcsökkenésre *ritkán kerül sor,* és akkor is *megkérdőjelezhető,* hogy valóban *kárpótlást nyújtanak-e az áremelkedésekért, hiszen a különböző termékek súlya eltérő az egyes rétegek fogyasztási szerkezetében.*

Érdekünk

— Az áremelkedés a fogyasztói döntést is szabályozza ...

— Valóban arról van szó, hogy amikor például egy négymilliárdos áremelés négymilliárdos béremeléssel áll szemben — *megváltozott árarányok mellett* hoz döntést a fogyasztó. Végeredményben tehát ezeket a döntéseket *szeretnénk befolyásolni,* különösen azért, mert vannak olyan termékek, amelyekkel inkább rendelkezünk, és vannak olyanok, amelyekből szűkében vagyunk. Ha minden termék fogyasztói árát támogatnánk, ezzel jelentős *költségvetési eszközöket kötnénk le,* s sok ember számára égető szociálpolitikai feladatokat képtelenek lennénk megvalósítani. A rögzített árak mellett természetesen a pénzjövedelmek növekedését is nagymértékben gátolni kellene. Ekkor pedig differenciálni sem tudnánk, s nem egyenlíthetnénk ki az indokolatlan jövedelemkülönbségeket. A fogyasztás szabályozása, tudom, *nem népszerű* feladat, mert egyes területen a vásárlóerő korlátozását is jelenti. De csak így lehet a forint vásárlóerejét szilárdan tartani, s ez mindannyiunk *közös érdeke.*

Rajna Györgyi

---

májusban 0,7 százalék volt a növekedési arány.

Új bankjegyek Svájcban

Zürichben bejelentették, hogy a Svájcban *húsz éve forgalomban levő bankjegyeket új sorozattal cserélik fel.* A svájci nemzeti bank októberben megkezdi az új 100 frankos bankjegyek kibocsátását. A többi bankjegyet a következő öt év során cserélik át.

Ottawai halászati megállapodás

Ottawában *aláírták* Kanada és Portugália halászati megállapodását. Ennek értelmében a portugál halászhajók Kanada 200 tengeri mérföldes halászati zónáján *belül* tevékenykedhetnek az ország atlanti-óceáni partjai mentén.

Arab kölcsön Mozambiknak

Az Arab Liga elhatározta, hogy a Mozambiki Népi Köztársaságnak 20 millió dolláros kölcsönt nyújt. A kölcsönt *30 éven belül* kell visszafizetni.

Párizs, Manila, Nairobi (2.)

Észak—déli dialógus

A fejlődő országoknak sikerült *megteremteniük* és *megerősíteniük* politikai akcióegységüket. Ennek a szervezeti kerete a 77-esek csoportja, amely még 1964-ben, az I. UNCTAD-értekezlet idején alakult, a fejlődő országok képviselőiből. (Amióta a 77-ből valóságban 113 lett.) A másik tényező: az olajtermelő országok egységes fellépése — az olajfegyver „megszületése" volt.

Az olajfegyver hatása

A lépés *súlyos helyzetbe* hozta a nyugat-európai országokat, amelyek politikai engedményekre kényszerültek és hajlandónak mutatkoztak a közel-keleti politikájukat is megváltoztatni — csak azért, hogy *megkaphassák* az olyan fontos olajat. Ezek a politikai engedmények nemcsak közelebb hozták ezeket az országokat az egyes fejlődő országok pozícióihoz, hanem egyben *el is távolították őket legfőbb szövetségesüktől, az USA-tól.* A francia elnök, hogy országa külön útjának szélesebb nemzetközi támogatást, hátteret nyerjen, *konferencia* összehívását javasolta az olajtermelő és olajfogyasztó országok között. Az USA kormánya — a szakadás elkerülésére és saját befolyásának érvényesítésére — *elfogadta* a konferencia gondolatát és elfogadták ezt a javaslatot a meghívott olajexportőr országok is. Nyilvánvaló a szándék: *az erős gazdasági pozícióban levő olajexportőrökkel megegyezve, politikailag semlegesíteni a fejlődő csoport szegényebb és főleg haladóbb elemeit.*

Ezt a szándékot felismerve, a meghívott országok *maguk ragaszkodtak ahhoz, hogy a nem olajexportálók is képviseletet* kapjanak. Elérték azt is, hogy *ne csupán az olajról, az energiaforrásokról tárgyaljanak* Párizsban, hanem *a nyersanyagokról* — a fejlődésről általában — és az ezzel összefüggő *pénzügyi kérdésekről* is. Az „észak—déli párbeszéd ma már intézménnyé vált, állandó bizottságokat létesítettek, s egy titkárságot is.

A párizsi tárgyalásokat *nem kíséri osztatlan lelkesedés a fejlődő országokban.* Nem oszlott el a gyanú, hogy itt végeredményben *külön úton folynak* az érdemi tárgyalások az ENSZ keretében adott politikai ellenőrzés lehetősége nélkül. (A 77-esek csoportja ellensúlyt, biztosítékot vélt felfedezni a IV. UNCTAD-ban.) Ezt a fontos ülésszakot előkészítendő, Manilában ültek össze képviselők, és egy több mint 100 oldalas dokumentumban — a Manilai Deklarációban foglalták össze követeléseiket többek között a nyersanyagok, készáruk kereskedelme, a technológia átadása, az adósságokra kért moratórium ügyében. Világosan értésére adták fejlett tőkés partnereiknek, hogy *a párizsi tárgyalások továbbfolytatása, sikere attól függ, teljesítik-e majd a manilai követeléseket Nairobiban.*

Nyersanyagprogram

A 77-es csoport követeléseinek középpontjában az „integrált nyersanyagprogram" állt. Ennek az a lényege, hogy az eddig kötött, mintegy öt nemzetközi áruegyezmény, kiegészítve még egy sor más árucikkre vonatkozó egyezménnyel, összefüggően — *integráltan* — működjék. Természetesen ez közös alap révén, amely az erősebb áringadozásokat lenne hivatott *kiegyensúlyozni,* mégpedig nem árunemenként külön-külön, hanem *az egész csoportra együttesen.*

Az alapot az eddigi általános szokástól eltérően, nemcsak az exportőr országok finanszíroznák, hanem az importőr országok is. Ehhez járulna az „indexációs rendszer" is, amely az „integrált programban" részt vevő nyersanyagok árát a fejlődő országok által vásárolt készáruk, beruházási javak árához igazítaná. A javaslat *csak nagy vonalakban ismeretes és igen sok technikai és gazdasági problémát vet fel; maguk a fejlődő országok sem egységesek ebben a kérdésben.* A program mégis valóságos elv lett a IV. UNCTAD-on.

Ennek magyarázata: a nyersanyagkérdésekben a legtöbb fejlődő ország *érdekelt.* Ez a legfontosabb kapocs lehet a párizsi tárgyalásokkal és hogy az „integrált program" címén előadott koncepció alapvetően *megváltoztatná* az eddig érvényes szabadkereskedelmi feltételeket. Ezt felismerve terjesztette elő *Kissinger* amerikai külügyminiszter javaslatát az „erőforrások bankjáról", amely adna ugyan fejlesztési és piacstabilizáló hiteleket a nyersanyagtermelőknek, de azzal a határozott kikötéssel, hogy a piaci erők *szabad játékát, a tőke jövedelmének szabad kihozatalát, továbbra is megengedik.*

A vita folytatódik

A javaslatot a IV. UNCTAD-on *leszavazták,* de nem került le a napirendről. Kissinger az OECD legutóbbi ülésén és a párizsi konferencián megismételte. Figyelemre méltó viszont, hogy 16 nyugat-európai ország az integrált nyersanyagprogram, pontosabban a Közös Alap *mellett* foglalt állást.

Az „észak—déli dialógus", amelynek középpontjában továbbra is *az olaj és egyéb nyersanyagok állnak,* tovább folyik. Párizsban, ha akadozva is, ismét *megkezdték* munkájukat a bizottságok, az UNCTAD határozatai pedig *újabb nyersanyag-konferencia* összehívását írják elő, legkésőbb a jövő év elején.

Nyerges János

(Vége)

Az átrakó körzet munkáját segíti

Számítógépet kap Záhony

Irányít, szervez, informál a komputer

A záhonyi MÁV átrakókörzet hat és félezres munkáskollektívája 17 millió tonna áru átrakásáról, szállításáról gondoskodik évente. Hazánk keleti kapujának vasúti körzetében nem ritkán 7—8 ezer vasúti kocsi tartózkodik és vár az átrakásra, továbbításra.

Az esztendőről esztendőre növekvő követelményeknek a körzet diszpécseririnyítói egyre nehezebben tudnak eleget tenni, s a nehézségek a következő években csak fokozódnak. Ez teszi szükségessé, hogy az átrakás irányítását, szervezését, a beérkező információk gyorsabb ütemű feldolgozását számítógépre bízzák.

Már megkezdték egy számítógéppel ellátott üzemirányító központ építését. A terv szerint *R—22-es típusú* számítógép működik majd itt s ezzel lényegesen javulhat a szállítás hatékonysága, egyenletesebbé válik az áruk elosztása, továbbítása és összehangoltabb lesz a vasút és a szállítópartnerek együttműködése. A számítógép segítségével csökken a szerelvények állásideje.

Az irányítóközpont építése jó ütemben halad s a tervek szerint 1978-tól már a számítógép segíti a záhonyi vasutasok munkáját.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1977 JUN 7
Daily News
Margit Kovács

1021

HERAUSRAGENDE KERAMIKERIN

Margit Kovács gestorben

Die Keramikerin Margit Kovács, eine herausragende Persönlichkeit des ungarischen künstlerischen Lebens, ist am Samstag im 75. Lebensjahr verstorben. Margit Kovács war eine Künstlerin von bahnbrechender Bedeutung. Es war vor allem ihr Verdienst, die ungarische Keramikkunst vom Provinzialismus, von der mißverstandenen Volkskunst und kleinbürgerlichen Geschmacklosigkeit auf ein Niveau zu heben, das sich mit der Keramikkunst in ganz Europa vergleichen kann. Sie bereicherte diese Kunst mit neuen Farben und Werten, die eine große Originalität zeigen.

Ursprünglich wollte sie Graphikerin werden und kam nur zufällig mit der Töpferei in Berührung. Ihre Phantasie wurde von dem leicht formbaren Material so stark gefangen, daß sie dann bewußt die Nähe der erfahrensten Meister dieses Faches suchte. So gelangte sie nach Wien, München, Kopenhagen und Paris, wo sich ihre Begabung voll entfaltete. Ihre künstlerische Haltung, die die Traditionen der Volkskunst neu belebte, ihr empfindsamer, ausdrucksvoller Stil wirkte nicht nur in Ungarn als etwas vollkommen Neues, sondern auch im Ausland. Dies beweisen zahlreiche Preise und Anerkennungen. Unter anderem wurden ihre Arbeiten mit Goldmedaillen bei der Triennale in Mailand (1936) und 1938 bei der Internationalen Kunstgewerbeausstellung in Berlin gewürdigt, bei der Weltausstellung in Brüssel erhielt sie 1958 einen Grand Prix und Ungarn ehrte die Künstlerin mit dem Kossuth-Preis und den Titeln Verdienter und Hervorragender Künstler.

Margit Kovács wollte mit ihren Keramiken nicht nur schmücken oder dekorieren, sie stellte an sich selbst hohe künstlerische Anforderungen. Sie schöpfte aus den reichen Quellen der ungarischen Töpferkunst.

FOTO MTI — E. ZINNER

Margit Kovács bei der Arbeit in ihrem Atelier (Archivbild).

Das Lebenswerk von Margit Kovács wurde zu einem organischen Bestandteil unserer täglichen Umwelt: Die Fassaden von Gebäuden sowie Wände von inneren Räumen tragen ihre außerordentliche, unverwechselbare Handschrift. Ihre kleineren Keramiken — Figuren von ungarischen Bäuerinnen, mythologischen Gestalten, humorvolle Szenen und Tierplastiken — machte sie der Öffentlichkeit zum Geschenk: Vor einigen Jahren wurde eine ständige Ausstellung dieser Werke im Wastagh-Haus in Szentendre eröffnet. Dieses kleine Museum ist nun leider zu einem Gedenkmuseum dieser außerordentlichen Künstlerin geworden.

„Lesendes Mädchen" von Margit Kovács.

ehrichten
NEWS
Dienstag, 7. 6. 1977
11. Jahrgang, Nr. 110 4 Ft

INTERFOTO MTI/TASS

Zwischen dem sowjetischen Außenminister Andrei Gromyko und seinem französischen Amtskollegen Louis de Guiringaud haben am Montag in Moskau Verhandlungen begonnen. In sachlicher und freundschaftlicher Atmosphäre fand ein Meinungsaustausch zum bevorstehenden Frankreich-Besuch des Generalsekretärs des ZK der KPdSU, Leonid Breschnew, und seinem Treffen mit Präsident Valery Giscard d'Estaing statt. Es wurden Fragen der weiteren Entwicklung der bilateralen Beziehungen erörtert und die Entschlossenheit der Sowjetunion und Frankreichs unterstrichen, ihre Zusammenarbeit als einen wichtigen Faktor der Entspannung und der Festigung der Sicherheit in Europa und in der ganzen Welt zu erweitern.

Italien erwartet Kádár

Breschnew empfing Pham Van Dong

Moskau, 6. Juni (TASS/ADN) — Der Generalse- UdSSR zur Fortsetzung einer Politik der Entspannung

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

PEST MEGYEI HIRLAP

Kovács Margit

kerámikusművész

1021

1976. OKTÓBER 1., PÉNTEK

Múzeumok hónapja

Ma este *Szentendrén* ismét megújul egy szép hagyomány: *itt, a művészetek városában rendezik a 15. országos múzeumi és műemléki hónap megyei megnyitóját.* Az átrendezett Ferenczy-kiállítás bemutatását hangverseny vezeti be, jelezve azt az évek óta tartó változást, hogy *a múzeumok tudományos feladataik elvégzése mellett egyre inkább közművelődési intézménnyé válnak.*

Ilyenkor, októberben, ha lehetséges, *még szélesebbre tárulnak a kapuk,* még több új kiállítás, a képzőművészetet népszerűsítő program várja a látogatók tíz- és százezreit. A számokban nincs semmi túlzás, hiszen ma már csak *Pest megye múzeumait negyvenötvenezer ember keresi fel havonta.* Igaz, múzeumokban a leggazdagabb megye vagyunk.

Huszonöt múzeum nagyon rangos szám, főleg akkor, ha figyelembe vesszük: nem egy közülük — fennállásának alig néhány esztendeje alatt — nemcsak országos hírre tett szert, de az ide látogató külföldiek közül is ezreket és ezreket vonz. Gondoljunk csak a *Ferenczy család, Czóbel Béla, Gorka Géza* vagy éppen *Szőnyi István* múzeumára, *Kovács Margit* kerámiagyűjteményére. *Valamennyiük munkássága szerves része Európa képzőművészetének.* És Kovács Margit köztünk él, alkot. Ez egyúttal jelzi azt a *különlegességet* is, amellyel csak itt, Pest megyében találkozhat a művészetek iránt érdeklődő ember. *Kovács Margit pályája csúcsán ajánlotta fel életművét. Czóbel Béla* is *megélte összegyűjtött munkáinak avatását.* S a rövidesen ugyancsak Szentendrén nyíló *Barcsay-házba olyan mester alkotásai kerülnek, aki* jó egészségben, fiatalos lendülettel *dolgozik ma is.*

Mindez *kötelez.* Nemcsak arra, hogy évről évre mind többen ismerkedjenek múzeumaink gazdag anyagával, értékes műkincseivel, hanem arra is, hogy *múzeumaink többek legyenek, mint a múlt emlékeinek őrzői.*

Mint említettük, *ez a folyamat* néhány esztendeje már *megkezdődött.* Az *úttörő érdem* vitathatatlanul *a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeumé,* amely nemcsak kilenc esztendeje nyílt nyári képzőművészeti szabadiskolájáról nevezetes, hanem arról is, hogy kora tavasztól késő őszig művészettörténeti előadások, irodalmi estek, hangversenyek, filmvetítések, művészeti vetélkedők váltják itt egymást. Több mint félezer embert tömörítő *baráti társasága nem véletlenül kapta meg az első közötti a Pest megye közművelődéséért emlékérmet.*

Aki végiglapozza az idei múzeumi műemléki hónap megyei programját, az nemcsak arról értesülhet, hogy *októberben tizenöt új kiállítás* várja az érdeklődőket. Arról is, hogy *múzeumaink lényegesen többet kívánnak adni a látvány élményénél.* Nemcsak olyan formában, hogy hangversenyeket, a képzőművészethez kapcsolódó irodalmi esteket, művészeti és történelmi ismeretterjesztő előadások egész sorát rendezik meg ebben a hónapban. Úgy is, hogy *mind több új múzeumlátogatót kívánnak toborozni,* elsősorban a munkások, a termelőszövetkezeti dolgozók és a diákság soraiból. *Hogyan?*

A formák igen változatosak. *Vácott* egy, *Tápiószelén* négy alkalommal rendeznek *tárlatvezetést az üzemek szocialista brigádjai számára. Szobon* egész napos programmal várják az üzemi és termelőszövetkezeti dolgozókat. *Nagytarcsán* és *Aszódon* Találkozás a múzeumban címmel szerveznek programot az ipari munkások és termelőszövetkezeti tagok részére. *Szentendrén* a Papírgyárban, *Ikladon* az Ipari Műszergyárban, *Domonyban* a Galgamente Termelőszövetkezetben nyílik kiállítás. *Nagytarcsán* és másutt is múzeumi órákat rendeznek az iskolában. *Fót* helytörténeti, néprajzi tanácskozás színhelye lesz. *Vác* a járás népművészeit látja vendégül. *Tápiószelén* múzeumbarátok köre alakul. És hosszan sorolhatnánk még a tartalmas közművelődés rendezvényeket.

Tavaly már *több mint félmillióan* ismerkedtek *megyénkben* a kiállított és jelentős értékeket képviselő gyűjteményekkel, s tudásban, ismeretekben gazdagabban távoztak. Az idei október biztosan *újabb tízezrekben kelti fel az érdeklődést* a múlt és jelen értékeinek megismerése, a múzeumok látogatása iránt.

Prukner Pál

Eredményes üzleti tárgyalások – 630 ezer

Bezárta kapuit az

Sikeresen szerepeltek a Pest meg

Mozgalmas nyolc nap után bezárta kapuit az őszi Budapesti Nemzetközi Vásár.

Összesen 630 ezer látogató tekintette meg 29 ország 724 kiállítójának bemutatóját,

ami megismertette a fogyasztókkal az öltözködés, az otthon, a háztartás, az élelmezés és a szabad idő árucikkeinek széles választékát. Hozzájárult a közízlés formálásához, a modern fogyasztási szokások elterjesztéséhez, a lakáskultúra és az öltözködés fejlődéséhez, ötleteket adott a szabad idő hasznos eltöltéséhez. A kiállítók egy sor különleges rendezvénnyel, használati és kezelési tanáccsal, ételkóstolóval, divatbemutatókkal tették közvetlenebbé kapcsolatukat a közönséggel.

A **Könnyűipari Minisztérium** állásfoglalása szerint kétségtelen tény, hogy első ízben a mostani BNV-n jelentkezett igazán szembetűnően a műszaki-technológiai fejlődés és az ipar szellemi hátterének kapcsolódása. Ez a tény a gyártmányfejlesztés meggyorsulásában, a divatirányzatok követésében is kifejezésre jutott, ami egyaránt jellemző a bútor-, a lakás-, a textil-, a kötszövő, a méteráru, a konfekció- és a cipőipar gyártmányaira.

A **Kohó- és Gépipari Minisztérium** értékelése szerint azok a gyártmányok, amelyek a legnagyobb érdeklődést váltották ki és vásárdíjat is kaptak, a legkorszerűbb technikát képviselik, kielégítik a magasabb fogyasztói igényeket. A Hűtőgépgyár Bosch-licenc alapján előállított 160 és 200 literes, kompresszoros hűtőszekrényeinek sorozatgyártását a legkorszerűbb technológiák alapján már megkezdték, az új Bosch—Lehel hűtőszekrény az év végétől kapható lesz. Idén 90 ezret készítenek.

A **Nehézipari Minisztérium** úgy látja, hogy a vegyipari vállalatok újdonságai a szokásosnál is kedvezőbb fogadtatásra találtak a vásáron, mégpedig annál a kézenfekvő oknál fogva

házati kelmét szállít a két vállalatnak, mintegy 250 millió forint értékben. Keretszerződés született a textilnagykereskedelmi vállalatokkal folytatott tárgyalásaiból is, ami 1977-re körülbelül 3 millió négyzetméter különböző kelme szállításának alapját képezi. Sikeresek voltak a lenfonó új termékei. A lenbatisztra és krilát műgyantával kent viharkabátanyagra felfigyelt a konfekcióipar és a kereskedelem is. 1977-re mintegy 800 ezer négyzetmétert igényelnek belőle. Olyan megállapodás is létrejött a vásáron, amelynek keretében még az idén, a negyedik negyedévben mintegy 70 millió forint értékű árut szállít a lenfonó a nagykereskedelmi vállalatoknak.

A Váci Kötöttárugyár egyebek között a Centrum áruházakkal és a TRIÁL-lal tárgyalt. Megállapodtak abban, hogy 1977-ben a gyár különböző termékeiből 190 millió forint értékű árut adnak el a partnereknek. A RÖVIKÖT-nek jövőre, mintegy 400—500 millió forint értékben szállítanak árukat.

Az ikladi Ipari Műszergyár kiállított termékei közül talán a legnagyobb sikert a KGM-díjas THERMOFLUX 1200 típusú elektromos kézszárító aratta. Komolyan érdeklődtek iránta az osztrák és francia

Diplomáciai ka
hazánk és Ír

A Magyar Népköztársaság és Írország kormánya, attól az óhajtól vezérelve, hogy elősegítse a két ország közötti baráti kapcsolatokat és fejlessze a gazdasági, társadalmi és kulturális együttműködést, elhatározta diplomáciai kap-

A magát csak K. J. monogrammal megjelölő dolgozó a következőket írta a szerkesztőségbe: „*Ha üzemünkben a*

Kovács Margit 2) Folytatás.

1929-től a kerámia gyorsan terjedt, népszerű lett. Segítette ezt az is, hogy a területen olyan keramikus művészek jelentkeztek munkáikkal, mint Kovács Margit és Gorka Géza. Mindketten hamar közismertek lettek. 1938-ban az Országos Iparművészeti Tárlaton szerepettek művei, aranyérmét kapott a művész

Gádor István: Pályám emlékei.

Kritika, Budapest, 1976. aug. 10. old.
11. -"-

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976
Budapester Rundschau

Margit Kovács

1021

Vertreibung aus dem Paradies, 1968

BR stellt vor

Keramikerin Margit Kovács

Der Name von Margit Kovács ist seit 1928 im ungarischen Kunstgewerbe bekannt. Seit knapp fünf Jahrzehnten schmücken ihre Werke unsere Wohnungen und öffentlichen Gebäude oder sind auf Ausstellungen vertreten.

Anfänglich wollte Margit Kovács Grafikerin werden. Mit dem Ton kam sie nur zufällig, in der Keramikwerkstatt der Schule für Kunstgewerbe, in Berührung. Der plastische, leicht formbare Stoff regte ihre Phantasie stark an, und später suchte sie schon bewußt die Nähe der Großen dieser Kunstgattung. So gelangte sie nach Wien, München, Kopenhagen und Paris, wo sich aufgrund des Gelernten ihre Begabung endgültig entfaltete.

Ihre originelle Anschauungsweise, geprägt durch Traditionen der Volkskunst, und ihr einfühlsamer, expressiver Stil wirkten nicht nur in Ungarn, sondern auch im Ausland als Novum, was durch zahlreiche Anerkennungen und Preise für ihre Arbeiten zum Ausdruck kommt. So gewann Margit Kovács beispielsweise die Goldmedaillen auf der Mailänder Triennale im Jahre 1936 und der Internationalen Kunstgewerbeausstellung 1938 in Berlin, den Grand Prix der Weltausstellung in Brüssel. Sie ist Trägerin des Kossuthpreises und erhielt den Titel Verdienter und Ausgezeichneter Künstler der Ungarischen Volksrepublik.

Die Tätigkeit von Margit Kovács erstreckt sich auf alle Gebiete der Keramik, sie übertritt und modifiziert beständig deren gewohnte Rahmen. Ganz gleich, woran sie arbeitet, sei es eine Kleinplastik, ein monumentales Relief, eine auf der Töpferscheibe hergestellte Figur oder ein Gebrauchsgegenstand — nie begnügt sie sich mit bloßer Dekorativität, sondern ist bei allen ihren Werken um künstlerische Vollkommenheit bemüht. Dank der Gesamtheit von Form und Inhalt erheben sich ihre Arbeiten über das Alltägliche und werden zu Trägern einer gehobenen, zutiefst humanen Weltanschauung.

Augenfälligster Zug ihrer Kunst ist eine fast verzaubernde Verspieltheit. Selbst die einfachste Lebensäußerung erweckt in ihr eine ganze Reihe von Ideen. Margit Kovács besitzt die außerordentliche Gabe, die in der Tiefe der Dinge und Erscheinungen schlummernden vielfältigen Beziehungen ans Tageslicht zu bringen, und sie tut dies, um den Betrachtern ihrer Werke Trost und Freude zu spenden. Ihre Kunst will auffrischen, aktivieren, auf unsere Stimmung und unseren Sinn für Humor wirken, uns dazu bringen, Verantwortung zu übernehmen und auch mal auf etwas verzichten zu können, zu lachen und zu weinen — also vor und trotz allem zu leben.

(Das Verlagsunternehmen des Fonds der Bildenden Kunst brachte vor kurzem eine Monographie von Ilona P. Brestyánszky über Margit Kovács heraus. Das Album, das 65 farbige Reproduktionen enthält, ist auch in deutscher Sprache erschienen.)

Mit Werken von Margit Kovács ist in Győr und Szentendre je eine ständige Ausstellung eingerichtet.

Attila Tasnádi

Zur Grabrede, 1970

Montreal '76

Olympiamannschaft reisefertig

182 ungarische Sportler, vielleicht sogar noch einige mehr, fliegen am 3. bzw. 12. Juli in einer von PAN-AM gecharterten Sondermaschine nach Montreal. 182 hoffnungsvolle Wettkämpfer und Spieler — in 16 Disziplinen! Das Ungarische Olympische Komitee wählte ausschließlich Sportler, die Chancen haben, unter die besten 6 zu gelangen. Im Mannschaftssport fahren nur diejenigen, die Aussichten auf Medaillen haben.

182 solcher Sportler sind in Ungarn ausgewählt worden — eine ansehnliche Zahl!

Wenn sich — wie im allgemeinen der Fall — die Hälfte der Chancen realisieren, dann können noch immer 90 Ungarn in ihren Disziplinen unter die ersten 6 kommen. Vielleicht auch noch mehr, denn außer in der Athletik war der Maßstab außergewöhnlich hoch. Die Athletik ist die höchstrangige Disziplin und in eben dieser Sportart wurde das Olympische Komitee gezwungen, das Motto zu verwirklichen: „Die Teilnahme ist wichtig, nicht das Ergebnis!"

Auf einer Reihe von Olympiaden haben ungarische Athleten denkwürdige Erfolge erzielt, noch 1968 in Mexiko gewannen sie zwei Meisterschaften, doch in München konnte die mehr als 30köpfige Mannschaft nicht eine einzige Medaille erkämpfen. In Montreal vertreten in der Athletik nur noch 7 Herren und 5 Damen Ungarn, doch die Fachleiter gaben die Hoffnung noch nicht auf. Sie warten auf ein Wunder: Wenn bis zum 25. Juni ein ungarischer Athlet, gleich wer, ein Resultat von Weltniveau erreicht, kann er nachträglich in die Mannschaft aufgenommen werden. Sie denken in erster Linie an den 100-m-Läufer Lépold, der die 10,2 Sekunden-Grenze schon erreicht hat und an die gegenwärtig zu einem 185 cm-Resultat fähige Hochspringerin Andrea Mátay. Von den 12 Athleten, die schon in der Mannschaft sind, können wir am ehesten von den Speerwerfern nennenswerte Ergebnisse erwarten, obwohl vielleicht 1—2 talentierte Junge angenehme Überraschungen bringen können.

In den anderen Sportarten wurden die Leistungen und Ergebnisse sozusagen mit der Lupe geprüft. Im Schwimmen z.B. sind insgesamt sieben unter den Auserwählten und als Achter kann eventuell der 16jährige Koczka fahren, wenn er bis zum 25. Juni die 1500-m Strecke innerhalb von 15:49 Minuten absolviert. Die anderen sind alle unter den besten sechs, oder besser, unter den besten drei der Weltrangliste. Die Stars sind der Weltmeister und Weltrekordler Hargitay bzw. Zoltán Verrasztó.

Auch László Papp stellt im Boxen nicht in jeder Gewichtsklasse Wettkämpfer. Er schickt keine „Opferlämmer", durch deren Niederlage andere leichter weiterkommen. (Es ist nämlich Gewohnheit im Boxsport, daß den Punktrichtern einige Sportler als „Beute" nur darum hingeworfen werden, damit sie dann mit den anderen gnädiger verfahren können.) Sieben Boxer fahren, von denen jeder sogar bis zur Endrunde kommen kann. Dazu haben Olympiasieger Gedó und Europameister Badari die größten Chancen.

Auch im Ringen fährt keine komplette Mannschaft, doch gerade in dieser Sportart sind die ungarischen Erfolge traditionell. Bei den Einzelwettbewerben — Judo, Kajak-Kanu, Fünfkampf, Turnen und Fechten — nützt Ungarn die maximalen Teilnahmemöglichkeiten aus. Interessant ist, daß der 39jährige Imre Földi, Sieger im Gewichtheben auf der Münchner Olympiade, das Recht zur Teilnahme erwerben konnte. Seit drei Jahren hörte man fast nichts von ihm, er war nicht einmal Kandidat für die olympische Auswahl. In diesem Frühjahr zeigte er plötzlich eine solche Leistung, daß er auf seine fünfte (!!!) Olympiade fahren wird. Wettkämpfer mit einer so großen Vergangenheit wird es in Montreal nicht viele geben.

Nur in zwei Sportarten gab es größere Diskussionen bei der Aufstellung. Im Degenfechten ging es darum, ob die seit München schwach kämpfende olympische Siegermannschaft geschickt werden soll, oder die sehr talentierten Jungen, von denen z.B. Kolczonay schon mehr als einen großen internationalen Wettbewerb gewonnen hat. Zuletzt blieben doch die Olympiasieger — von der öffentlichen Meinung mit Skepsis aufgenommen. Auseinandersetzungen gab es dann noch bei der Aufstellung der Fünfkampf-Auswahl, doch die Fachleiter haben hier ähnlich wie bei den Fechtern entschieden. Es fährt die vorjährige Weltmeistermannschaft.

In den anderen Disziplinen war die Entscheidung eindeutig — ausgenommen Kajak-Kanu.

In dieser Sportart steht eine Entscheidung der Fachleitung noch aus. Der „Überfluß" ist zu groß, wen immer sie zu Hause läßt, es kann sein, daß sie Ungarn um einen Olympiasieger bringt. Beim Kanu bzw. Herren-Kajak gibt es nur geringe Unterschiede zwischen denen, die Chancen auf die Teilnahme haben, theoretisch könnte jedes Kadermitglied Erster in Montreal werden. Es sind alle Welt- oder Europameister.

Ein Fünftel der ungarischen Delegation, die nach Montreal fährt, nahm schon an den Münchner Spielen teil. Das Durchschnittsalter der jetzigen Mannschaft beträgt 24,9 Jahre. Ungarn hatte in München „nur" Goldmedaillen gewonnen, doch die 13 Silbernen und 16 Bronzenen zeigen, daß noch viele Wettkämpfer bzw. Mannschaften in engem Kampf um den ersten Platz standen.

Das Ziel in Montreal — laut Dr. Sándor Beckl, Staatssekretär für Körperkultur und Sport — ist mindestens die Wiederholung der Münchner Ergebnisse, womöglich mit Draufgabe!

Róbert Zsolt

Grabmal von

MATTHIAS SINDELAR

Selbst die lauterste Absicht vermag den Druckteufel nicht zurückzuhalten und so kam unter das Foto in unserer letzten Ausgabe ein unrichtige Unterschrift

/
1021

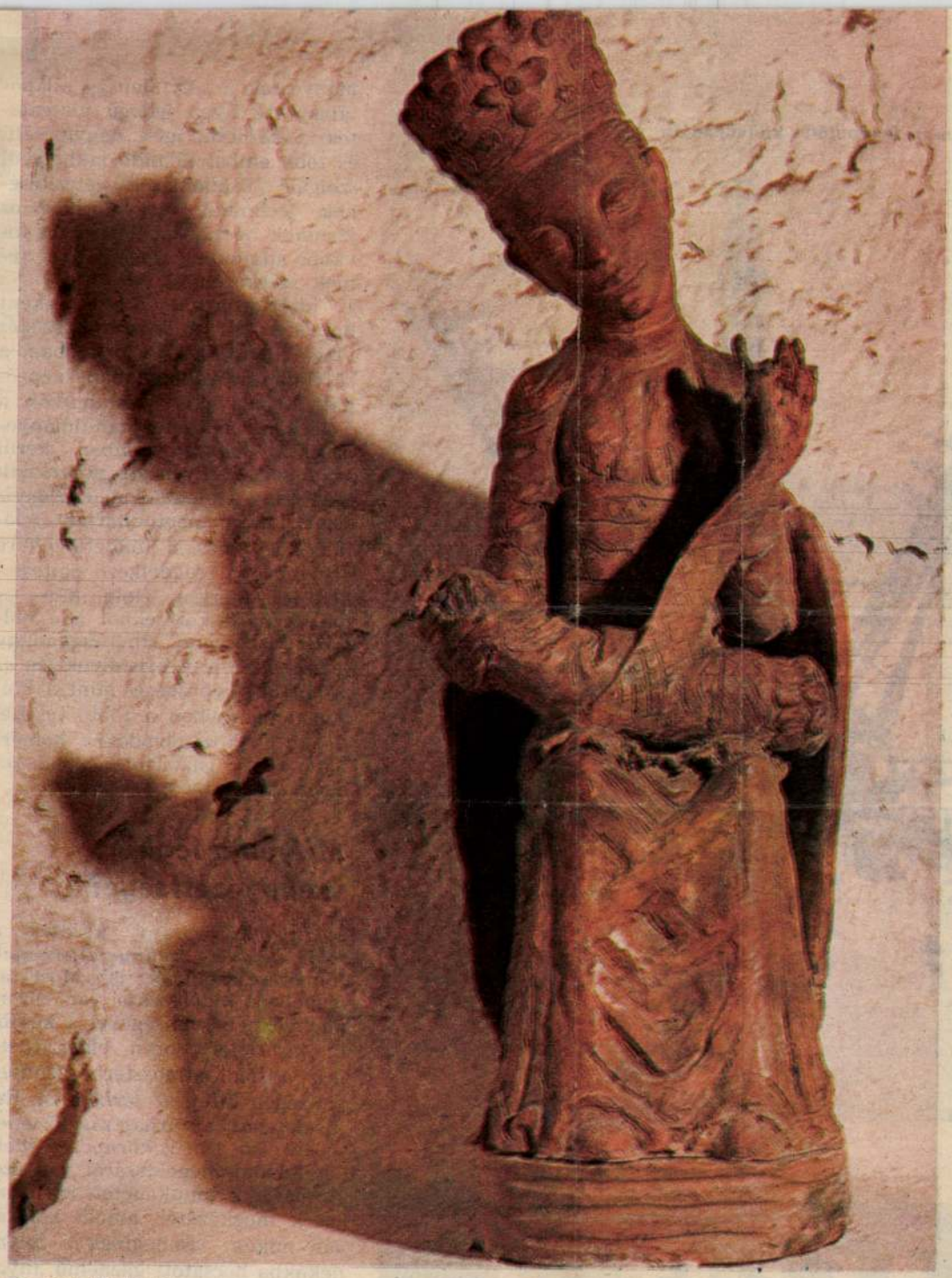

Pólyázó Madonna

DANIS BARNA
(MTI)
FELVÉTELEI

KAB

KOVÁCS MARGIT ALBUMA

Túl az aranyerdőn, kacsalábon forgó kastélyon ott, ahol a szóló szőlő, csengő barack terem, van egy ország. A harmadik királyfi meg a táltos kisbojtár birodalma. Jártunk ott valamennyien, de aztán elkeveredtünk a felnőttkor sárkányos csatáiban, kukacos hétköznapokat élve; rosszul feleltünk az első kérdésre, életünk hát nemcsak talányos, de problémákkal teli; rég nem tudjuk, hogy a vasorrú bábát is lehet nénémasszonynak szólítani, s hogy a Tündér Ilonák levele kezdődik így: „kedves fiam, fél éve, hogy legutóbb írtatok . . .".

Útikönyv a Kovács Margité. Abba az országba, ahol a párkák közt fitos menyecske ül, dundi Kisjézust ringat az édesanya, mosolyogva szegik a kenyeret, kék erdőben, zöld mezőben sétál a madár. Itt a vétkezés édes ízét sem tagadják: a Szende bizony szerelemre gondol, a hetyke kis jegyespár a fényképésznél dinasztiaalapító ősöknek tudja magát, s a titkos találkára induló boldogságát rejti, nem szégyenét. S mert ez az ország teljes világ, tudják azt is, ami nagyon fáj: a megvénültek riadalmát, az öreg csősz nehéz életét, s hogy a gyászolónak szíve megszakad.

Varázslókönyv. Nem csoda ha „álorcában" lép közibénk: képzőművészeti album. P. Brestyánszky Ilona kitűnő tanulmányával, s Kovács Margit művészetét nemcsak illusztráló, hanem műveinek szellemét életre is keltő kitűnő reprodukciókkal. Schiller Alfrédtól.

A könyvhét első perceiben elkelt ez az album. Úgy látszik, sokan vágyunk emlékezni *arra* az országra. Érdemes lenne újra, nagyobb példányszámban kinyomtatni: Kovács Margit diadalmas munkássága legyen többünknek öröme. — **kes**

Angelus tál

Szoptatós Madonna

SZALJUT—5: Maratoni a világűrben

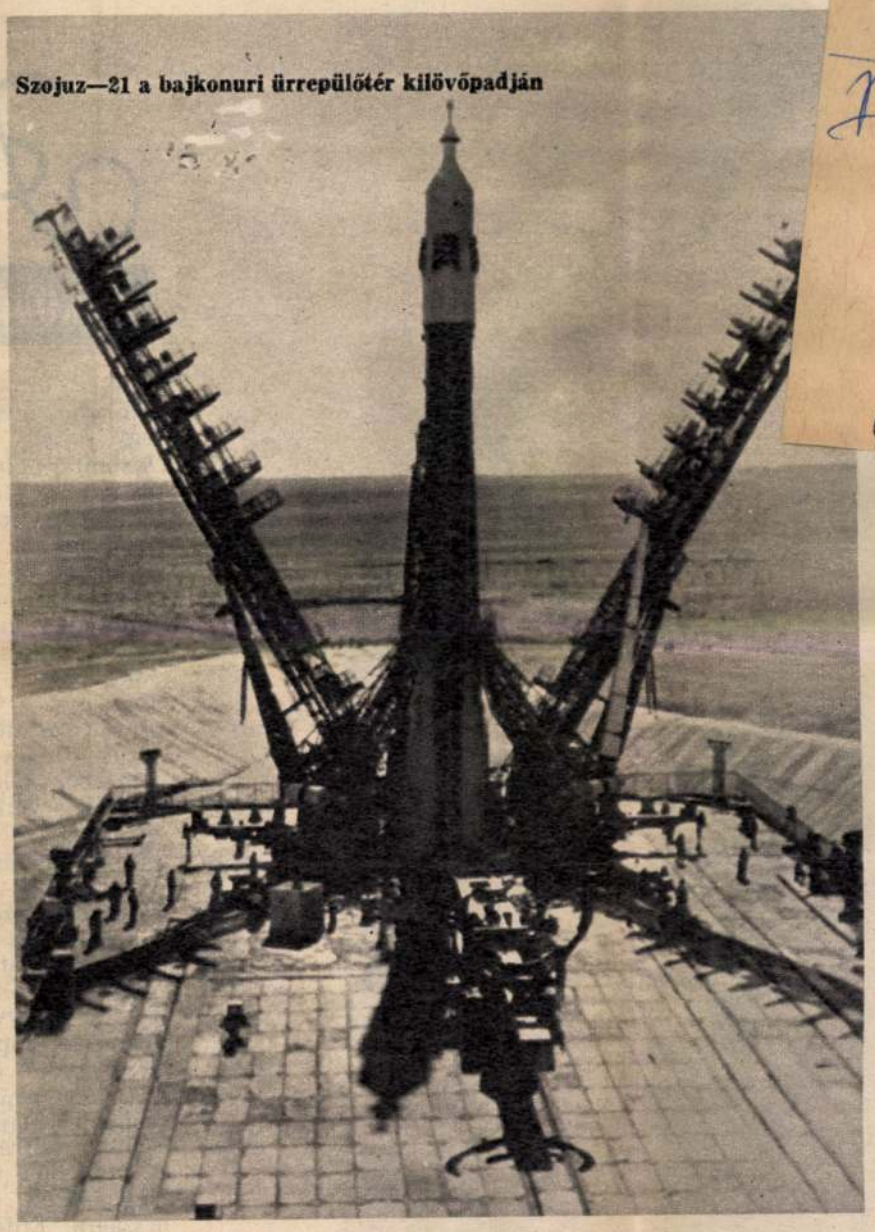

Szojuz—21 a bajkonuri űrrepülőtér kilövőpadján

A világ figyelmét ezekben a hetekben nemcsak a montreali olimpia vonta magára, hanem — egyebek közt — egy másik „maratoni" esemény: a Szaljut—5. kísérlet is. (Mellékesen a montreali olimpiának is megvolt a maga asztronautikai vonatkozása, minthogy a televíziós világközvetítést mesterséges holdak segítségével bonyolították le.)

A Szaljut—5. kísérlet — az űrállomásokkal eddig szerzett tapasztalatok nyomán — minden bizonnyal kiérdemli a „kozmikus maratoni" jelzőt. Utasai a Szojuz—21. fedélzetén érkeztek az űrállomásra. A program rendkívül sokrétű. A csillagászati, űrhajózási, légkörfizikai és biológiai vizsgálatok mellett szerepet kaptak orvosi vonatkozások is, mégpedig az eddigi gyakorlattól annyiban eltérő módon, hogy ezúttal maguk az űrhajósok is vizsgálják egymást űrrepülés közben. Ehhez a programponthoz kapcsolódik a sok és gyakori *torna*, amelynek időpontját pontosan megszabták. Adott esetben egy-egy tudományos megfigyelés elhalasztható, de a tornát az előre meghatározott időben feltétlenül el kell végezni, mert az űrhajósok jó fizikai és lelki állapotának fenntartása ezt a legszigorúbban megköveteli. A torna természetesen teljesen más jellegű, mint amilyet földi körülmények között szokásos végezni; az űrhajóban futószalagok és különböző expanderek alkalmazására kerül sor. A tréfa kedvéért jegyezzük meg, hogy ha történetesen súlyzót is magukkal vittek volna, az űrhajósok könnyűszerrel legyőzhetnék az ólomsúlyú óriások bármelyikét, hiszen a súlytalanság állapotában akár ezer kilós súlyzót is felemelhetnének.

Vért vettek egymástól

A biológiai kísérleteket már az űrutazás második munkanapján megkezdték. A tervezők igen ötletes és eddig még soha végre nem hajtott kísérletet javasoltak: az űrhajósok azt vizsgálták, miként viselkednek a *halak* a súlytalanság körülményei között. Az eredmények szerint a halak viselkedése normális volt (voltaképpen a földi körülmények között élő halak is *részleges* súlytalanságban vannak, hiszen a víz felhajtó ereje révén testük könnyebbé válik). Ehhez némiképpen hasonló kísérletre a Skylabon került sor: ott azt figyelték meg, hogy miként szövi meg hálóját egy *keresztespók* a súlytalanság állapotában. A kísérlet eredménye szerint a háló elkészült ugyan, de teljesen szabálytalan volt.

A harmadik naptól kezdve folynak az *orvosi kísérletek*. Az űrhajósok vért vettek egymástól, s a mintát majd a földi laboratóriumban elemzik. Ezt a programpontot kiegészítette az, hogy nyugalmi állapotban, valamint a különleges edzőszőnyegen végrehajtott futás közben szívműködésükről EKG-felvételeket is készítettek, megfigyelték a súlytalanság hatását a vérkeringésre és az ízlelőképesség alakulására. Végül figyelmet szenteltek a légzésre, a tüdőben végbemenő gázcserére is. Július 13-tól kezdve az űrhajósok hozzákezdtek a *Föld felszínének*, illetve *bolygónk légkörének* rendszeres megfigyeléséhez. Az ilyen kutatások népgazdasági szempontból rendkívül fontosak: a geológiai természetűek ugyanis hozzásegíthetnek új nyersanyagtelepek felkutatásához (űrhajósok közreműködésével már több olajtároló szerkezetet fedeztek föl a geológusok), a légkörfizikaiak pedig az időjárás előrejelzéséhez nyújthatnak fontos segítséget. Ahhoz ugyanis, hogy a légkörben lezajló fizikai folyamatokat megérthessük és így az atmoszféra *legalsó* rétegeinek változásait feltárhassuk, a *felső* légkör tulajdonságainak ismerete elengedhetetlenül szükséges.

Kristályképződés súlytalanságban

Technológiai kísérleteket is végeztek a Szaljut—5. fedélzetén: bizonyos folyékony fémek olvadási és fagyási jelenségeit tanulmajd sor. Az ilyen vi… igen nagy a planetológiai jelentőségük, mert megtudhatjuk belőlük, hogy más, a földiétől *eltérő* gravitációval rendelkező égitesteken (pl. Merkur, Hold, Mars és más, szilárd kőzetekből álló holdak, kisbolygók stb.) ugyanúgy játszódott-e le a kristályok (és az ásványok) képződése, mint a Földön, amennyiben a többi feltétel (főként a kőzetolvadékok hőmérséklete és gáztartalma) *ugyanolyan* volt, miként a Földön.

Milyen a légkör szennyezettsége?

Megfigyeléssorozatot kezdtek *a földi légkör szennyezettségének* fölmérése céljából is. Most az alapelvek kidolgozása van soron, amelyeknek segítségével a későbbi kísérletek során elkészíthető lesz a földi atmoszféra szennyezettségét kifejező *térkép* is. Ezúttal tehát, az űrhajózás történetében első ízben, *környezetvédelmi* feladat megoldásáról van szó.

A második munkahéten az űrhajósok megkezdték annak kutatását, miként viselkednek a folyadékokba bocsátott gáznemű anyagok, és mi jellemzi mozgásuk dinamikáját. A 217. Föld körüli fordulat után, a 13. és 14. repülési nap programjában újra légkörfizikai vizsgálatok szerepeltek: *kézi színképelemző készülék* segítségével a Föld nappali látóhatáráról készítettek felvételeket, hogy az atmoszféra átlátszóságának mértékét határozzák meg, különböző földfelszín fölötti magasságokra vonatkozóan.

A biológiai kísérletek egyik változatát július 18-án már be is fejezték. Vetőmagvakat csíráztattak ki, majd konzerválták. A program további részében azonban annak kutatására is sort kerítenek, hogy mennyiben függ a kicsíráztatott vetőmagfélék növekedése a világűrben, súlytalansági állapotban eltöltött idő hosszától.

Időközben Borisz *Petrov* akadémikus, az Interkozmosz Bizottság elnöke nyilatkozatában visszatekintett az egy évvel ezelőtti *Szojuz—Apollo űrkísérletre*, amelyben első ízben vettek részt egyidejűleg szovjet és amerikai űrhajósok. Petrov kijelentette, hogy rövidesen tárgyalások kezdődnek az Egyesült Államokkal további közös munkák megvalósításáról.

HÉDERVÁRI PÉTER

TUKÖR
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
19 10 AUG 3

Kovács Margit

Kovács Margit művei a szentendrei Kovács Margit állandó kiállításán láthatók.

Cséki Bence: Farkas András képei.
Új Tükör, 1978. március 26 - 3. lap.

Kovács Margit 7

DOLGOS KÉT KEZÉNEK agyagba vésett, tüzes mázakba égetett nyomát ma is örömszerzően őrzik remekbe sikerült „gyermekei" (ahogyan ő szerette nevezni műveit) nemcsak egyre népszerűbb emlékmúzeumaiban, Szentendrén és Győrött, hanem ország-, sőt világszerte, középületek falain, magángyűjteményekben egyaránt.

Immár beteljesednek magánnyugtató, utókort vigasztaló szavai: *„...a fazekas már rég nincs sehol, de jókedve, humora, pajzánsága, örme, gyásza ott duruzsol továbbra is cserepeiben és mesél az utána jövőknek..."*

Wagner István

Magyar Hírl

Wagner: Az

Kovács Margit

„Áttört korsós leány"
„Hommage a Szentendre" } vepro

Somogyi József: K. M.
Tükör: 1977. junius 26-36. lap.

Kovács Margit

Meghalt Kovács Margit.

Somogyi József: H. M.
Tűchör, 1977 június 26–36. lap.

Kovács Margit

„Szoptatás madonna"
„Énekelők"
„Harisnyát kötő"
} repro

Somogyi József: K. M.
Tükör, 1977. junius 26-36. lap.

Kovács Margit

Méltatás.

Somogyi József: U. M.

Tükör, 1977. június 26–36. lap.

KOVÁCS MARGIT

MAGYAR HÍRLAP
1997. OKTÓBER 16., CSÜTÖRTÖK

Előkerült Kovács Margit színházi szoborcsoportja

Tizenhat darabból álló Kovács Margit-szoborcsoport került elő a Csepel Autógyár Kultúrházának felszámolásakor. A művésznő a színészeket, nézőket és színházi súgót ábrázoló szobrokat 1963-ban – amikor még minden állami beruházás két ezrelékét kötelező volt kultúrára fordítani – készítette a kultúrház részére.

Az erősen szemcsés samottból készült műalkotást akkoriban körbebetonozták. A művelődési ház felszámolói most megtalálták és eladásra ajánlották fel a BÁV-nak. Ahol azonban – mint Wein Miklós aukciós osztályvezetőtől megtudtuk – először Vaja László restaurátor keltette életre a szobrokat, megtisztítva azokat a betontörmeléktől, visszaadta eredeti szépségüket. Szombattól pedig a BÁV Lónyai utcai termében egy hétre kiállítják a Kovács Margit munkái között is ritkaságnak számító nagyméretű szoborcsoportot, hogy – bárki veszi is majd meg – minden érdeklődő megtekinthesse. Wein Miklós elmondta: a szoborcsoport kikiáltási ára 1,8 millió forint lesz, és számos magánbefektető érdeklődésére számítanak.

• B. P. P.

A szentendrei Kovács Margit Múzeum is érdeklődne az árverés iránt, de szponzorok híján nincs esélyük a műtárgyak megvásárlására

FOTÓ: SZIGETVÁRY ZSOLT

Földkérdés?

Ahogy várható volt, az Alkotmánybíróság határozata sem hozott békét a Parlament falai közé. Az teljesen érthető, hogy az ellenzék diadalittasan ünnepel, míg a kormánykoalíciónak nem marad más jelenleg, mint a döntés kényszerű tudomásulvétele.

Az ellenzék öröme teljesen jogos, hiszen sikerült megakadályoznia, hogy – a „NATO-igenlés" mellé – a kormány két, a földdel kapcsolatos kérdése kerüljön a szavazólapokra. Számukra teljesen mindegy, hogy a kormány mindkét földkérdésének esetleges népszavazáson való elvetése ugyanazt az eredményt hozta volna, mintha a saját kérdésükre a többség igennel voksol. A győzők learatják a babérokat, közben sűrűn emlegetve, hogy micsoda alkotmányos válságtól óvták meg a hazát. A hangos üdvrivalgásban alig hallik az Alkotmánybíróság elnökének, Sólyom Lászlónak szava, aki az ügy kapcsán azt mondta egyik laptársunk tudósítójának, hogy „eddig végül is nem volt autentikus alkotmányértelmezés".

Mindez persze nem menti a kormánykoalíció eljárását, amely finoman fogalmazva sem volt elegáns. Bármennyire meg vannak is győződve saját igazukról a hatalmat gyakorlók, ha figyelmen kívül hagynak egy széleskörűnek tekinthető népszavazási kezdeményezést, számolniuk kell azzal, hogy minimum arrogánsnak bélyegzi őket az ellenzék, s tegyük hozzá, az állampolgárok nem lebecsülhető része is.

A verdikt tehát kimondatott: a kétszázezer aláírásé az elsőbbség. De ettől nem kerültünk közelebb a népszavazás és pláne a földügy megoldásához. A kormány most vissza szeretne térni eredeti koreográfiájához, amely szerint egyedül a NATO-csatlakozás ügyében szólítanák meg a polgárokat. Még arra is hajlandó lett volna, hogy visszavonja a földtörvény módosításáról szóló javaslatát, amely okafogyottá tenné a népszavazást földügyben. Ám az ellenzék

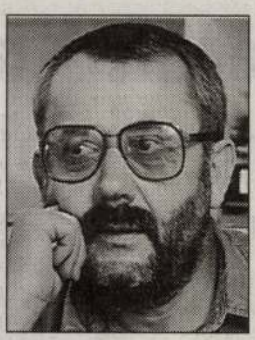

Bujdosó Dez

Jog, – sza

A napokban telefonhívást kaptam az APEH-től. Egy barátságos ügyintéző hölgy arra hívta fel a figyelmemet, hogy alapítványunk nem kaphatja meg a neki fölajánlott egy százalékokat, ha néhány napon belül nem módosítjuk alapító okiratunkat a bíróságnál, ha nem vesszük bele, hogy politikai pártoktól függetlenek vagyunk, országgyűlési képviselőjelöltet nem állítottunk, és a jövőben sem állítunk.

Nem örültem a ténybeli közlésnek, de örültem az emberi hangnak. A mindennapok nem kényeztetnek el, és hogy az APEH-nél maradjak: kétszer is megborzongatott Kékesi László APEH-elnök néhány – egyébként tárgyilagosnak tűnő – szava a tévéhíradóban. Az APEH vállalkozóknak kiküldött és az egyik ombudsman által is bírált nyilatkozatát védte, mondván: ha a vállalkozók nem fizetnek, a költségvetés jövőre másoktól úgyis elveszi a pénzt.

Szóval itt tartunk most, a jogállamiság kiépítésének majd egy évtizede után, a rendszerváltás harmadik parlamenti ciklusa előtt, amikor is az APEH-elnök a miheztartás végett emlékezetünkbe idézi az elfeledni vált szó

ezért vagy azé
embereket az
től megfosztás
gyobb beavatk
pítványi előírá

Valami elle
ban már hóna
éreztem, ezér
mal, egy álta
nagy tudású
tam is az alap

**„A hátam
lévő kö
Con
vagy Milt
elhatározá
ne**

toztatási köt
gosságáról. Ő
valót a hatalo
Valamiért
Ennyi korláto
egy civilszerve

Más azonl
beszélni valar
elé kerülni. M
vativizmus jel
dásomat, ezér

Kovács Margit

na az egyiktől, ha a másik tollába bújna..."

Hogyan élt Kovács Margit? Arról is sokszor, szívesen és szívesen vallott. Égszínkék szemének tisztaságát, a világra örök gyerekként rákerekedő tekintetét, madárként rebbenő, törékeny termetét elevenen őrizte meg számunkra a filmszalag. Így — többek között — Kollányi Ágoston közismert alkotása: *Az agyag poétája*, vagy Vitray Tamás emlékezetes „négyszemközti" beszélgetése a sokmilliós nézőtábo-

Kovács Margit 4

KOVÁCS MARGIT sajátos „szépmívesi" tevékenységét nem könnyű — sőt, talán nem is szabad — ósdi és merev kritikusi mércével mérni. Kvalitásainak skáláját maga is világosan ismerte, mikor tiszteletre méltó józansággal így mérte föl: „*Madárból is, növényből is, állatból is van mindenféle fajta. Egy rigó úgy él, mint egy rigó, és egy sas úgy él, mint egy sas. Hamis vol-*

Magyar

Wagner

Kovács Margit 1

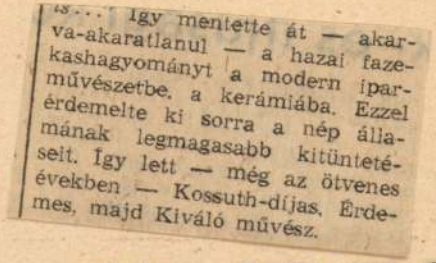

...Így mentette át — akarva-akaratlanul — a hazai fazekashagyományt a modern iparművészetbe, a kerámiába. Ezzel érdemelte ki sorra a nép államának legmagasabb kitüntetéseit. Így lett — még az ötvenes években — Kossuth-díjas, Érdemes, majd Kiváló művész.

Magyar Hirlap 1977-281-6

Wagner: Az agyag poétája

Kovács Margit 2

A két világháború között alakította ki félreismerhetetlenül egyéni formanyelvét, népiesen lírikus stílusát. Pedig — saját bevallása szerint — sosem foglalkozott tudományosan a folklór gyűjtésével: *„Csak ahol fölbukkant, kézimunkában, könyvben, versben, virágénekekben, kerestem a magyar népművészetet. Nemcsak a magyart. Örömmel szippantottam föl a szláv, az angol és a francia népdalokat*

Magyar

Wagner: Az agyag poétája

Kovács Margit 1

Magyar Hirlap

MÁR ÉLETÉBEN klasszikussá vált. Rendkívül népszerű volt, az ember és a művész egyaránt. És nemcsak itthon, hanem a határokon túl is. Már az 1937-es párizsi világkiállításon elismerő oklevéllel jutalmazták, az 1958-as brüsszeli világkiállításon pedig a nagydíjat nyerte el. Művei sikerrel szerepeltek a XXIX. Velencei Biennálén is.

Kovács Margit, keramikus

MÚZEUM

SZERKESZTI: ÉRI ISTVÁN

Kovács Margit állandó kiállítása Győrött

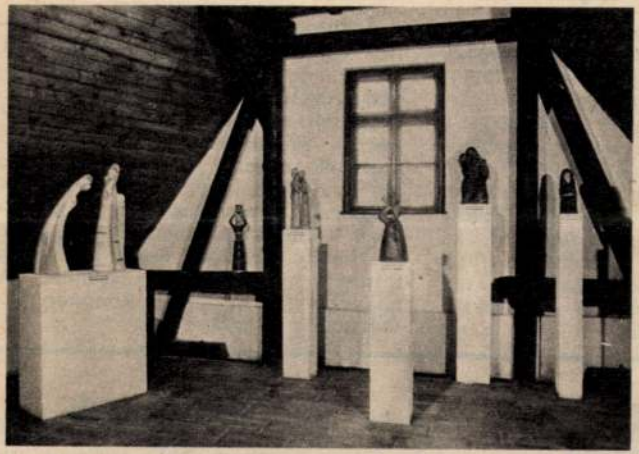

Kovács Margit kerámiái a győri Kreszta-házban (Horváth Gabriella felvétele)

A hajdani győri *Dunakapu* közelében áll egy különös szerkezetű ház. Három utcára néz, hátát öreg falaknak feszíti. Első tulajdonosa, *Zaphot* György német varga még földszintes házként birtokolta 1617-ben. Alig száz év múltán már emeletes ház gazdája volt *Simon* György uram. A földszint fölé kinyúló sarkok erkélyt utánzó kúpos támaszra könyökölnek. A magasba szökkenő oromzat, a nyílásokkal tagolt tető e korszak, a barokk szülötte. A városszerte *Kreszta-ház*nak ismert épületet e kereskedő polgárcsaládtól vásárolta meg a város. Elvégeztette a helyreállítást — szép példájaként a korszerű műemlékvédelemnek! S a ház padlásán, a „német tetőt" tartó barna gerendák között, vörösfenyő háttérben helyezték el *Kovács Margit állandó kiállítását*, amelyet szülővárosának ajándékozott.

Kovács Margit 1973-ban, szülővárosa megújuló érdeklődésén felbuzdulva írta meg emlékezetes levelét, amelyben „számos egyedi figurát" (köztük az *Álomhajót*, a *Gyapotszedőket*, a *Királykisasszonyt*, a *Nővéreket* és a *Kenyérszelőt*) ajánlott fel egy „munkásságát méltóan reprezentáló" kiállítás céljaira. A tanács döntése alapján megvalósult, negyven kerámiából álló „padlástárlat" különleges élményt nyújt. A gerendák tagolta térben sétálva új meg új részleteiben tárulnak fel a figurák. Ahány nézőpont, annyi új találkozás velük, annyi új élmény, látnivaló. Kovács Margit gyermekkorának hősei — a piaci kofák, kenyérszegő falusi lányok, a sirató, gyászoló, esőleső asszonyok, a halász és a csősz, meg a kanász — agyagba formáltan is életre kelnek ebben a környezetben.

Salamon Nándor
művészettörténész

AT

Cseppfoly
a tenge

Az *Északi-tenger*
kisebb hozamú, a
fekvő *földgázkút* ta
hez nem lenne g
csőtávvezetéket épí
gázkincset a jövő
hozzáférhetővé tenn
körüli „acélszigetek
sító berendezéseke
amelyeket földgázz
tart üzemben. Cse
földgáz eredeti té
százhuszonötöd ré
össze. Meghatározó
egy folyékony gáz s
mas tankhajó gyűjt
lítaná partra a kis kutak cseppfolyósított gázhozamát. Nyugatnémet kutatók már ki is dolgoztak egy maximálisan évi 4 millió köbméter cseppfolyósított gáz előállítására al-

Új vasútvonal Szibériában

Mini vízerőművek

Svédországban hat szabványosított és automatizált, *100—1500 kW* teljesítményű *mini vízerőművet* ál-

Kovács Margit, keramikus 1

Az agyag művésze

KOVÁCS MARGIT

Az új magyar kerámiának európai hírű művésze a nemrég elhunyt Kovács Margit (1902–1977). Több évtizedes munkássága alatt az agyagművességet az ábrázoló művészet rangjára emelte. Munkái – figurák, edények, falicsempék, reliefek (domborművek) – rendre a teremtés örömét, egy gazdag kedélyvilágnak az életszeretetét, az érzelmek széles skáláját árasztják magukból. Művészete, mondhatni, olyan természetes és mindenki számára élvezhető, akár a madárdal vagy a virágok illata. Óriási munkabírásával, rendkívüli mintázókészségével senki máséhoz nem hasonlítható művek százait formázta ki a lucskos agyagrögökből.

Válogatott alkotásai 1973-tól Szentendrén, az úgynevezett Vastagh-házban, az ottani Kovács Margit-gyűjteményben a látogatók sokaságát hódítják meg a művészetnek.

Kovács Margit az Osztrák–Magyar Monarchia Ferenc József-i „aranykorá"-ban született az akkor még kisvárosnak számító *Győrben*. Energikus édesanyja mellett, aki — haláláig — társa és támogatója volt, hamar meg kellett ismerkednie az ínséggel.

Művészi hajlama korán megnyilatkozott. Kicsi gyermekségétől sokat *rajzolt:* szinte minden élményét vonallal akarta kifejezni. Művésznek, grafikusnak készült. Jó szerencséje Budapestre, *Jaschik (Jassik) Álmoshoz* (1855—1950), a századelő magyar művészeti életének egyik vezéregyéniségéhez vezette. A Jaschik-iskola elvégzése után 1926-ban *Bécsbe* utazott: e város akkor a feltörekvő magyar polgárság szemében a műveltség és a társadalmi haladás európai központjának számított.

Tanulmányait a nagy hírű *Wiener Werkstätte* (Bécsi Műhelyek) egykori tagjánál, *Herta Buchernál*

Családi fotóalbum

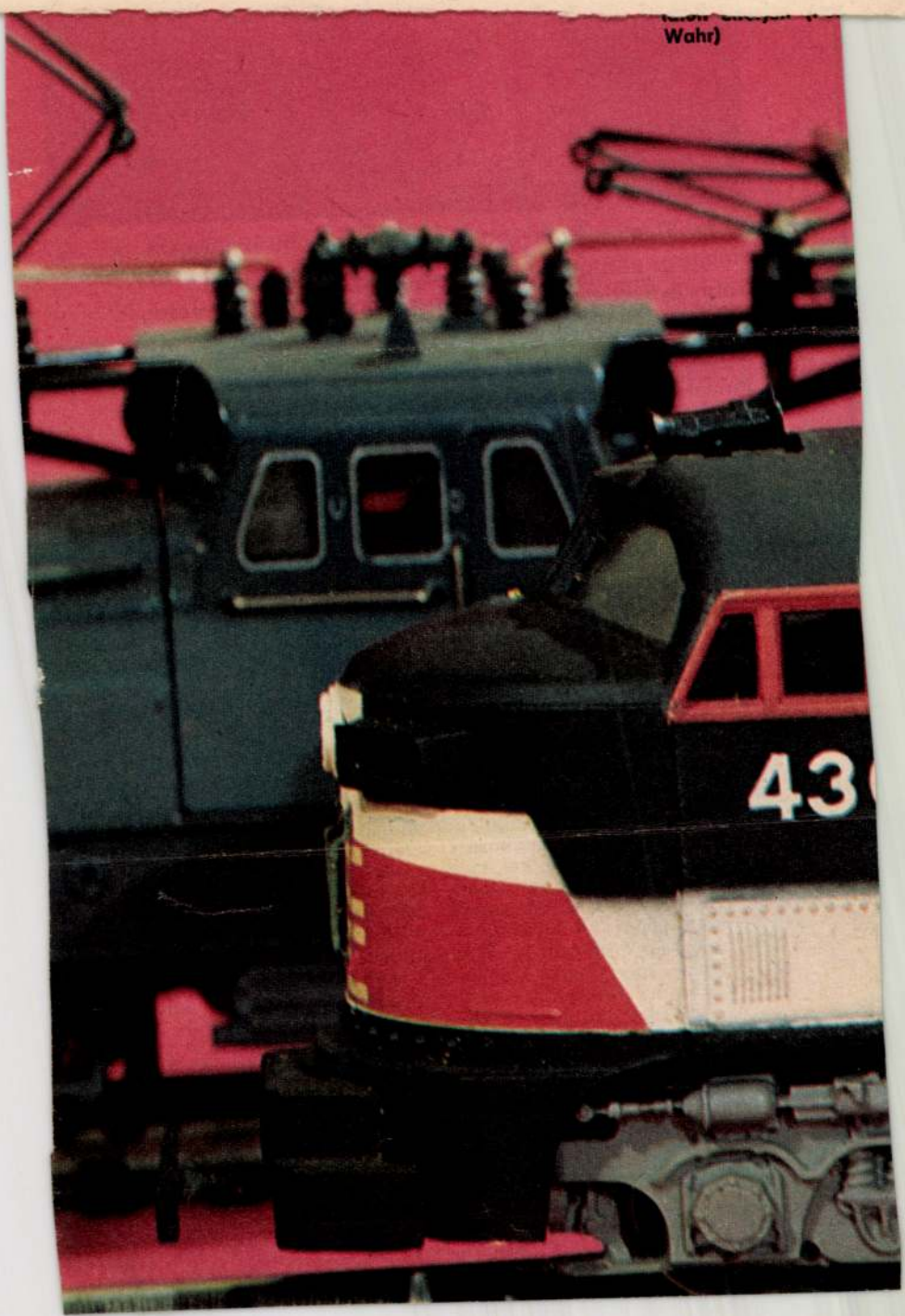
43

KOVÁCS MARGIT HALÁLÁRA

Ötven éve állított ki először, 1937-ben a párizsi világkiállításon már Diplôme d'Honneurt kapott, azóta szinte sikersorozat volt az élete, ha kudarc érte, tragédia, ugyanolyan belenyugvással fogadta, mint a szerencsét, népszerűségét, kitüntetéseit, azt, hogy több monográfiát írtak róla, hogy életében Kovács Margit Múzeumot alapítottak.

Egyszer, régen, súlyos beteg voltam, Kovács Margit valahogy megtudta, váratlanul belépett a szobámba és hozott egy őrangyalt. Később megtaláltam az angyalom mását Novotny Emil Róbert festőnél is: Kovács Margit stílusához tartozott az ilyen életmentés, félig hitből fakadóan, méginkább játékból. Egyénisége, személyisége ugyanolyan műalkotás volt, mint a kerámiai oeuvre-je, és ugyanolyan ösztönös.

Milyen puritán volt ez a sztár. Vagy négy évtizede lakott ugyanabban a két kis szobában — magas kort megért anyjával —, nem vett helikoptert. És a sztár szerepe, illetve az a tény, hogy Kovács Margit lassacskán kötelező olvasmány lett, sok-sok félreértésre adott alkalmat. Beskatulyázták egy naiva szerepkörbe, nem kérdezték, vállalja-e. „Madárból is, növényből is, állatból is — vallotta — van mindenféle fajta. A rigó úgy él, mint a rigó, a sas úgy él, mint a sas. Hamis volna az egyiktől, ha a másik tollába bújna." Ő nem bújt, de úgy érzem, más tollakba bújtatták őt — ebben úgy látszik egyetértettek — hódolói, de a bírálói is. Mindenki észlelte a Kovács Margit-művek felszínét, de a tartalmuk valahogy titok maradt mégis. Ismételgetjük a folklorisztikus hatásokat művészetében: ő maga jelentette ki előttem, hogy például, sohasem járt néprajzi gyűjtőutakra. Arra sem gondolunk eleget, hogy a maga idejében Kovács Margitnak — és néhány eszmei társának — a fellépése a magyar kerámia forradalma volt.

Sem életét, sem a művészetét nem én fogom elemezni most, fölösleges, mindenki ismeri őt. Megválaszolatlan levele fekszik a fiókomban; örök hibám, levélírási görcsöm nem mentség, ez a nekrológ nem vigasztalás. Talán csak arra gondolok, mi lenne, ha az ezerszer felfedezett Kovács Margitot újra felfedeznénk? A gyorsuló időben a történelmi távlat is szűkül.

Frank János

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juni. 11.

XXI. évf. 24. sz. 12. lap.

A tuloldalon lásd: Dallos Jenő: "Az ész [redacted] mértéke" c. rajzsorozatát.

Dallos Jenő

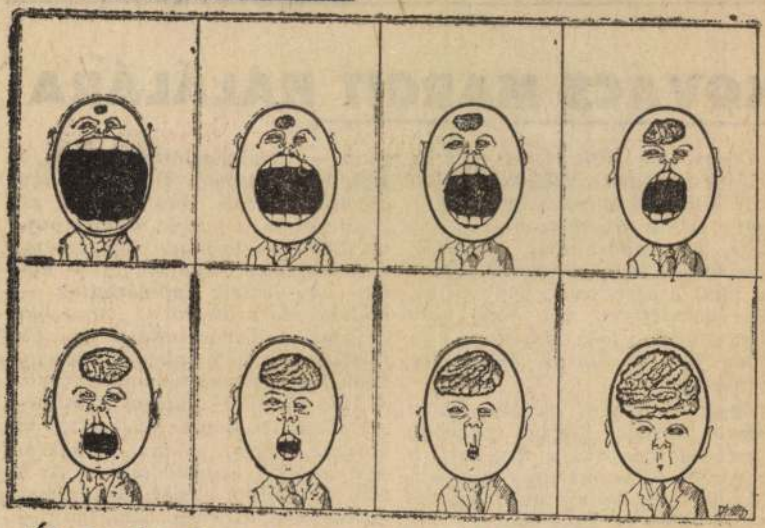

Dallos Jenő: Az ész mértéke

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juni. 11.
XXI. évf. 24. sz. 11. lap.

Fájdalom — tárgyi

■ *Somlyó György: Árnyjáték (Magvető, 304 old.)*

Szabad-e bírálni a gyászolót?

A pletykaéhes kajánság hagyománya szerint persze szabad. Olyannyira, hogy abban a koporsósírgödrös színjátékban, amelyben hozzátartozójától búcsúzik valaki a kívülállók nézőseregének vizsla tekintete előtt, csak megbukni szokás. Keményen tartja magát? Érzéketlen. Könnyeiben fuldoklik? Komédiás. A könyvbíráló csak vonakodva követheti ezt a hagyományt, amikor elolvasván Somlyó György *Árnyjáték* című könyvét, ilyesmiket vet a papírra:

portrét, az pletykakérdés és nem esztétikai.

2. Marad egy műhelygondjaival birkózó képzelt szerző, aki újra és újra bevallja: nem sikerül megfejtenie és megjelenítenie a titkot, amit képzelt költő-barátjának megrendítően szívós haláltusája jelent. Az egyetlen dráma, amit az olvasó igazán átélhet, *szakmai* dráma tehát, küzdelem a kifejezésért: válogatás a szinonímák közt, váltogatása a regényidőnek, aránykeresése leíró és kommentáló részleteknek, tagadása vagy helyesbítése egy-egy állításnak — gondolatjelek (zárójelek [sőt, szögletes zárójelek]) közt —, ütköztetése szkepszisnek és bi-

Kovács Margit, kerámikus 2

Boestyán

Élet s

2

1619

folytatta, aki azután megismertette őt az *agyag* alakításának mesterfogásaival meg annak formáló eszközével, a *koronggal*.

A fiatal művésznő akkor talált rá élete céljára: hajnaltól napestig gyúrta a figurákat, formázta a tálakat.

Két éven át dolgozott Bécsben, s ezalatt megismerkedett az első világháború utáni stílustörekvésekkel — így egyebek között a munkásságát később annyira jellemző *expresszionizmussal* — és a különféle *technikákkal:* mind a mázatlan cserép (terrakotta), mind az ólom- és ónmázas bevonatú munkák készítésének módjaival.

Tanulóéveinek következő állomásai: *München, Koppenhága* és a franciaországi *Sèvres*. Ez utóbbinak világhírű gyárában másfél éven át dolgozott. Ekkor készítette első *samott* (magas tűzön kiégetett agyag) figuráját, a *Zsemle-leányt*, amelyhez művészete a modern európai stílusáramlatok hatására a hatvanas évek elején újra visszakanyarodott.

Első sikerei

Idehaza 1928-ban a *Tamás Galériában* mutatkozott be először, s tehetsége rögtön magára vonta a sajtó figyelmét: elsősorban figuráinak *naiv népies jellegű kedvességét, üde báját* és a bennük testet öltő kitűnő *technikai tudást* méltányolták. Ettől fogva mind itthon, mind külföldön rendszeresen kiállított.

A húszas évek végének és a harmincas évek elejének gazdasági válsága azonban az iparművészetnek sem kedvezett, és — akárcsak pályatársa, *Gádor István* és *Gorka Géza* — ő is nagyon megkínlódott a szűkös mindennapi kenyérért.

Budapestre költözött, kitartó munkával tovább fejlesztette művészi ismereteit és technikai tudását, keresve sajátos mondanivalójának — a népballadák, a mondák, a keresztény és a pogány hitvilág alakjainak — hol játékosan könnyed, hol esendő megformálására a legmegfelelőbb kifejezési módot.

Erőfeszítéseit csakhamar *siker* koronázta, s az *Iparművészeti Társulat* 1930. évi nemzeti szalonbeli tárlatán a kritika már a *legtehetségesebb* fia
mikusként
Pályája
felé. Ki
csakhama
Gádor Is
ték, s ké
sősorban
selték ha
kerámian

Ősf

Alkotó
lúságát
lönféle
liefek, f
kat és
egyarán
Érdek
terében
kor is,
körülvevő *világ* állt. Fényes mázzal bevont mintázott kerámiáin rendre *figurák* sorakoznak. Így egyebek között azon az 1931-ben mintázott reliefen is, amelyet *Budapest Székesfőváros* rendelt meg tőle *bécsi idegenforgalmi hivatala* számára.

Anyám

Ezen a kiemelkedő alkotásán — amely a magyar *ősfoglalkozásokat* (a halászatot, a vadászatot stb.) mutatja be fényes mázzal bevont zárt, összefogott formákkal — a *fény* és az *árny ellentétét* is kihasználta. A bécsi relief már jól mutatja Kovács Margit formálódó stílusát: népi, mondabeli alakjait *expresszív* (a kifejezés indulatától áthatott) *erő* és a *fölnagyított, elrajzolt formák* jellemzik.

Művészetének ebben a korszakában már nemcsak domborművein mintázott figurákat, hanem figurákat is *korongolt:* üde bájú *Madonnák, Árpád-házi szentek*

BARTÓK

Információs telefonszám és üzenetrögzítő: 328-8772

6.00: Muzsikáló reggel
Harmóniában a Matávval
Műsorvezető: Kovács Sándor. Szerkesztő: Varga F. István. Bemondó: Szalóczy Pál
6.00, 6.30, 7.30: Hírek. Időjárás **kb. 6.15:** Fővinform, útinform **7.00–7.15: Mi újság?** Hírek, időjárás, fővinform, útinform, kulturális hírek, programajánlat
kb. 7.33: Rejtvény ☎: 328-8616
8.00: Hírek. Időjárás. Műsorismertetés
8.06: Pódium
David Munrow együttese játszik
1. Ismeretlen szerző: XVI. sz.-i spanyol udvari muzsika, 2. Négy dal Pierre Attaignant kiadásában, 3. Ismeretlen szerző: Dalok burgundiai Jó Fülöp udvarából
8.34: Operakettősök
8.59: Pódium
Itzhak Perlman hegedül, az Izraeli Filharmonikus Zenekart Zubin Mehta vezényli
Hacsaturjan: Hegedűverseny
9.35: Francia zenekari muzsika
10.00: Hírek. Időjárás. Műsorismertetés
10.05: Helyettem írták
Gartner Éva műsora
A mikrofonnál: Marianna D. Birnbaum
Zenei szerkesztő: Herczeg László. Rendező: Bognár Monika
10.55: Szőllősy András: Musica concertante
(Budapesti Kamaraegyüttes, vez. Mihály András)
11.10: Népszerű operarészletek
Szerkesztő: Varga F. István
11.40: Régi magyar muzsika
Szerkesztő: Dévai János
12.00: Hírek. Időjárás. Műsorismertetés

Hangverseny délidőben
12.06: Fertődi Haydn Fesztivál, 2002
A Festetics vonósnégyes hangversenye
(tagjai: Kertész István – I. hegedű, Petőfi Erika – II. hegedű, Ligeti Péter – mélyhegedű, Pertorini Rezső – gordonka)
Km. Jaap Schröder – hegedű, mélyhegedű, Tom Beghin – csembaló
1. Haydn: a) g-moll trió No. 1. (Beghin, Schröder, Pertorini), b) Esz-dúr vonósnégyes op. 64. No. 6., 2. Mozart: g-moll vonósötös K. 516. (km. Schröder – mélyhegedű), 3. Haydn: F-dúr csembalóverseny No. 3. (Beghin)
(Esterházy-kastély, szeptember 2.)
[3. (bef.) rész]
13.30: Szombattól szombatig – hangversenyeinket ajánljuk
Veisz Gábor műsora
13.50: Schubert–Kenner: Ballada D. 134.
(Sass Sylvia – ének, Schiff András – zongora)

18.55: Ez van! – irodalmi értesítő
Kelecsényi László

14.00: Hírek. Időjárás. Műsorismertetés
14.05: Szegény Sudár Anna
Jókai Anna regényének rádióváltozata
Sudár Anna – Csomós Mari
Km. Papp Zoltán és Petrik József. Zenei szerkesztő: Szendrői Sándor. Szerkesztő: Szebényi Cecília. Rendező: Simonyi János
(1992) [5. (bef.) rész]
15.02: Romantikus muzsika
1. Csajkovszkij: A vihar (Detroiti Szimfonikus Zenekar, vez. Neeme Järvi) (14 p.), 2. Franck: d-moll szimfónia (Párizsi Szimfonikus Zenekar, vez. Herbert von Karajan) (43 p.)
16.00: Hírek. Időjárás. Közlekedés
16.05: Muzsikáló délután
Harmóniában a Matávval
Válogatás Monteverdi, Händel, Puccini, Donizetti, Alkan és más szerzők műveiből
A mikrofonnál: Némethy Attila. Szerkesztő: Miklósi András
☎: adás idején 328-8616
kb. 17.00: Kulturális hírek, közlekedési információk
18.00: Hírek. Időjárás. Műsorismertetés
18.05: Kritikus füllel
A magyar hanglemezpiac újdonságairól
A mikrofonnál: Halász Péter, Mácsai János és Újházy László. Szerk.: Papp Márta
18.55: Ez van! – irodalmi értesítő
Egy híján húsz
Kelecsényi László regényéről beszélget a szerzővel Bödő Anita
19.05: Cseh muzsika
1. Smetana: Macbeth és a boszorkányok – jelenet-vázlat (Jan Novotny – zongora), 2. Dvořák: C-dúr trió (Viktor Pikajzen, Miroszlav Ruszin – hegedű, Igor Ojsztrah – mélyhegedű)
19.35: Híres kórusok felvételeiből
1. Gibbons: Te Deum (Cambridge-i King's College Énekkara, Simon Preston – orgona, vez. David Willcocks), 2. Werle: 126. Petrarca-szonett (Stockholmi Kamarakórus, vez. Eric Ericson)
20.00: Hírek. Időjárás. Műsorismertetés
20.05: Kapcsoljuk a Berlini Filharmóniát
A Berlini Filharmonikus Zenekar hangversenye. Vez. Bernard Haitink. Km. Radu Lupu – zongora
1. Mozart: G-dúr zongoraverseny K. 453. (Lupu), 2. Richard Strauss: Alpesi szimfónia
kb. 21.35: A régizene kedvelőinek
21.45: George Orwell *Állatfarm* című regényéből Balkay Géza és Vallai Péter olvas fel
Fordította: Szijgyártó László
Szerkesztő: Gartner Éva
22.00: Hírek. Időjárás. Műsorismertetés
22.05: Dukay Barnabás: Felizzás a tüzekben – nonett
(Liszt Ferenc Kamarazenekar tagjai, vez. Gazda Péter)
22.19: Az álarcosbál
Részletek Verdi operájából
Km. Reri Grist, Leontyne Price, Shirley Verrett, Carlo Bergonzi, Robert Merrill, Ezio Flagello, Ferruccio Mazzoli, az RCA Énekkar és Szimfonikus Zenekar, vez. Erich Leinsdorf
23.04: Égövek A Bartók rádió nemzetközi kulturális magazinja
Szerk.-műsorvez.: Simon László. Társszerk.: Lázár Eszter. Rendező: Simonyi János
(Köv. rész: 2003. január 24., B. 23.04)
24.00: Hírek. Időjárás. Szózat
0.05: Notturno A mikrofonnál: Péter Ferenc. Felelős szerkesztő: Terdik László
Részletes műsor a 41. oldalon

A Bartók rádió főszponzora a Matáv

KOSSUTH

11.35: Rádiószínház
Vuk
Fekete István regényét rádióra alkalmazta: Szabó Éva
Vuk – Kalocsay Miklós, Karak – Csákányi László, Sut – Helyey László, Iny – Jani Ildikó, Csele – Detre Annamária, Bark – Téri Sándor, Vahur – Konrád Antal, Komondor – Cs. Németh Lajos
Zenéjét összeállította: Zsedényi Erzsébet. Dramaturg: Makk Katalin. Rendező: Gothár Péter (1980)

20.35: Dzsigerdilen, avagy A szív gyönyörűsége
Fejezetek Háy János regényéből
„A te szíved hazája, íme, itt áll előtted."
Ea. Rátóti Zoltán. Zenei szerkesztő: Gebauer Mária. Szerkesztő: Liptay Katalin. Rendező: Lehoczky Orsolya (2000)

22.30: Fórum – Az idő tükrében
Vereckétől Dévényig
Milyen népeket, milyen kultúrákat találtak a honfoglaló magyarok a Kárpát-medencében? Milyen választ adhat a kérdésre a régész, a nyelvész és a történész? A modern kutatási módszerek segíthetnek-e az eddig vitás kérdések eldöntésében?

PETŐFI

23.15: XVIII. Salgótarjáni Nemzetközi Dixieland Fesztivál
A Benkó Dixieland Band hangversenye

24.00: ÉJFÉL UTÁN...
Erős Lászlóval
Éjszakai utazások – levegőben, vízen, szárazföldön: vonaton, országúton és úttalan utakon; a valóságban, az időben, a képzelet, az emlékek birodalmában, zenében, irodalomban és mindabban, amit a műsor készítői mellett a hallgatók tesznek hozzá a témához a 328-8555-ös telefonon.

BARTÓK

6.00: Muzsikáló reggel
A zenei kínálatból: Marc-Antoine Charpentier: Magnificat – Hangszerkettősök – Sibelius korai kamaraműveiből játszik a Tapiola Trió és a Sibelius Akadémia vonósnégyese – Mendelssohn szimfóniáiból – „Éneklő" tételek Richard Strauss műveiből – Joao Domingos Bomtempo szimfóniáiból – Viharzenék – Fandango

8.34: Operakettősök
1. Weber: Abu Hasszán – Abu Hasszán és Fatime F-dúr kettőse (Ingeborg Hallstein, Peter Schreier), 2. Rossini: Semiramis – Semiramis és Arsace kettőse, I. felv. (Joan Sutherland, Marilyn Horne), 3. Nicolai: A windsori víg nők – Fluth és Falstaff kettőse, II. felv. (Dietrich Fischer-Dieskau, Gottlob Frick), 4. Verdi: A pünkösdi királyság – A márkinő és Belfiore kettőse, II. felv. (Fiorenza Cossotto, Ingvar Wixell)

9.35: Francia zenekari muzsika
1. Fauré: Maszkok és bergamaszkok – szvit (Lyoni Nemzeti Opera Zenekar, vez. Emmanuel Krivine), 2. Ravel: Bevezetés és allegro (Yan Pascal Tortelier átirata) (Rachel Masters – hárfa, Ulsteri Szimfonikus Zenekar, vez. Yan Pascal Tortelier)

11.10: Népszerű operarészletek
1. Delibes: Lakmé – Bálettzene (Pozsonyi Rádió Szimfonikus Zenekara, vez. Ondrej Lenárd), 2. Gounod: Mireille – Mireille keringődala, I. felv. (Natalie Dessay), 3. Wagner: Tannhäuser – Wolfram versenydala (Miller Lajos), 4. Verdi: A szicíliai vecsernye – Elena bolerója, V. felv. (Joan Sutherland), 5. Rimszkij-Korszakov: Szadko – Hindu dal (Ruggero Orofino), 6. Csajkovszkij: Anyegin – Keringő, II. felv. (Berlini Filharmonikus Zenekar, vez. Herbert von Karajan)

11.40: Régi magyar muzsika
1. Késmárki-Krisch György feld.: Két magyar menüett és ugrós (Musica Antiqua Hungarica együttes, Késmárki-Krisch György vezetésével), 2. Virágh László feld.: Dalok a Vietórisz-kódexből (Ars Renata énekegyüttes, Virágh László vezetésével), 3. Czidra László feld.: Menyasszonytánc a Vietórisz-kódexből (Camerata Hungarica együttes, Czidra László vezetésével), 4. A színek felett való vetélkedés – debreceni kollégiumi diákdal (Kobzos Kiss Tamás – ének és gitár), 5. Grabócz Miklós: Esztergomi magyar táncok a XVIII. századból (Béres János népi kamaraegyüttese)

23.04: Égövek
A tartalomból: A Kalevala és a Kalevipoeg magyarországi fogadtatása – Arcélek Közép-Európából. Kiss Gy. Csaba jegyzete – Norbert Elias a németekről – Magyar–japán zenei kapcsolatok „az operett tükrében"

Bartók 21.45: George Orwell: Állatfarm

Orwell 1943–44-ben írott műve – amelynek a szerző a „Tündérmese" alcímet adta – ténylegesen a sztálini korszak szatírája, a Lenin halálától a szovjet–német megnemtámadási egyezményig terjedő időszakban, de természetesen minden elnyomó, totalitárius rendszerre ráillik. Egy angol farm – Mr. Jones „Major"-ja – a színhely, ahol az állatok a disznók vezetésével megdöntik az Ember uralmát, és a maguk igazgatta „Állatfarm"-on élik először szabadnak, derűsnek látszó, majd egyre jobban elkomoruló életüket. Az *1984* írójának már ebben a művében is nagy szerepet játszik a történelmi dokumentumok meghamisításának motívuma. Visszamenőlegesen megváltoznak, majd feledésbe merülnek az állatok hajdani ideológusának, az Őrnagynak eszméi, a Napóleon nevű nagy kan ragadja magához a hatalmat, és – természetesen mindig a megfelelő ideológiai magyarázattal – egyre zordabb diktatúrát kényszerít állattársaira. A kezdeti jelszó pedig – „Minden állat egyenlő" – érdekesen módosul.

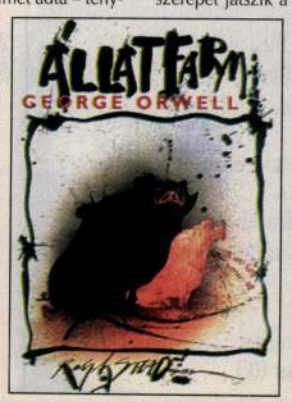

mtv
Közönségszolgálat: 331-9799

5.35: Hajnali gondolatok 86690542
5.38: Agrárvilág 304584813
5.50–9.00: NAP-KELTE (190') 93027523
9.00: Gusztáv Magyar rajzfilmsor.
52/21.: Gusztáv kihág 57558
9.10: Latabártól a Szeszélyes évszakokig
Az Önök kérték különkiadása, II/1.
Műsorvez.: Bényi Ildikó 5538349
10.00: Gusztáv Magyar rajzfilmsor.
52/22.: Gusztáv türelmetlen 65523
10.10: Latabártól a Szeszélyes évszakokig
Az Önök kérték különkiadása, II/2. 8225788
11.00: Gusztáv
Magyar rajzfilmsor.
52/23.: Gusztáv a cselekvés embere 20436
11.10: A Guldenburgok öröksége
NSZK tévéfilmsor. (43')
40/20.: A szomorú búcsú 7445829
12.00: Déli harangszó 73558
12.01: Híradó délben 108512691
13.05: San Francisco utcáin 938417 12
Amerikai bűnügyi tévéfilmsor., 119/63. (49')
14.00: Körzeti magazinok 4297788
Budapest, tel.: 332-9329; Debrecen, tel.: 52-525-128; Miskolc, tel.: 46-504-373; Pécs, tel.: 72-507-400; Szeged, tel.: 62-443-192; Sopron, tel.: 99-513-351
14.55: Félelem nélkül – Extrém sportok
Francia dok.-film-sor. 8280542
6/3.: Hódeszka, két dudás egy csárdában
15.10: Kincs az egészség
Egészségügyi magazin 8491207
15.35: Egy-Másért 10/3. 2474184
15.45: A klinika
Német tévéfilmsor. (II. sor.)
11/10.: A fenyegetés (50') 7128523
16.35: Szerelmek Saint Tropez-ban
Francia tévéfilmsor. (50')
105/10.: A fenyegetés 3938349
17.30: Élesben Közéleti talk show 4184
18.00: Híradó hatkor. Sporthírek 98146
Időjárás-jelentés
Körzeti híradók
18.25: Navigátor – A tudatlanság ideje lejárt!
Ismeretterj. magazinműsor 50542
18.55: Frédi és Béni
Amerikai rajzfilmsor. 6131271
45/14.: Dajka-kalamajka
Időjárás-jelentés
19.30: Híradó este 15788
19.53: Sporthírek 300700981
20.05: Robert Redford-sorozat
Havanna 9805252 12
Amerikai bűnügyi film (1990 – 139')
Rend.: Sydney Pollack. Szereplők: Robert Redford, Lena Olin, Raul Julia, Alan Arkin, Thomas Milian
(Feliratozva a Teletext 333. oldalán!)
22.30: Péntek este 82894
Közben: **23.00: Híradó**
Az adás alatt hívható tel.: 06-30/303-0422
Időjárás-jelentés
23.15: Sötét angyal
Amerikai akciófilm-sor., 22/20. (42') 455441
23.55: Kárpáti krónika (8')

m2
Közönségszolgálat: 331-9799

5.35: Hajnali gondolatok 86698184
5.38: Agrárvilág 304582455
5.50–9.00: NAP-KELTE (190') 93025165
9.00: 100 kép a XX. századról
100/98.: 1997 – Egy hercegnő halála 56829
9.15: Századunk 148. 1566894
9.40: Szószóló Anyanyelvi műsor 3668097
10.10: Osztály, vigyázz!
Dolgozatok az iskoláról 3649962
10.40: Delta-plusz 4058436
11.05: Volgán innen, Volgán túl 2660165
Vikár László-portré. Rend.: Hajdu György
12.00: Déli harangszó
12.00: Pillangósziget (I. sor.) 60165
Ausztrál ifjúsági kalandfilmsor., 30/1–2.
Rend.: Frank Arnold
12.50: Csak egy kis emlék
Összeállítás Fényes Szabolcs dalaiból 890558
13.05: A magyar írásbeliség regénye 6279542
7/2.: Az első magyar szavak és a hivatali írásbeliség kezdetei
13.30: Történelmi képeskönyvünk – Lengyelországból 4/2.: Határvidék 2558
14.00: Autóbontó Autós magazin: A Trabant 3287
14.30: Megveszem ezt a nőt 160/21–22. 4205707
15.15: Haydn: C-dúr fantáziák 3343368
15.25: Nap-nyugta (150') 5926165
17.55: TS Borsodi Liga labdarúgó-mérkőzés
Időjárás-jelentés 90333523
20.05: Híradó este 7370610
20.25: Sporthírek Időjárás-jelentés 3852610
20.35: ABLAK klasszikus
Nagy Györggyel 137691
21.00: Egy-Másért 54639
21.05: Mit akar egy író? 789078
Kézjegy – Lator László. Rend.: Mispál Attila
21.30: Szent István Vándorlás Dok.-film-sor.
36/12.: Szarvaskőtől Sirokon át a Kékesig 320

22.00: Megállt a vonat Szovjet film (90') 16
Rend.: Vagyim Abdrasitov. Szereplők: Oleg Boriszov, Anatolij Szolonyicin, Mihail Gluzszkij, Nyina Ruszlanova 81436
23.30: Záróra Felelős szerk.: Kopper Judit 4385610
Éjszakai választék
0.35: Senki nem tér vissza 16
Magyar–olasz tévéfilmsor., 4/4. (87') 1540011
2.05: Egy-Másért 5756585
2.15: ABLAK klasszikus
Nagy Györggyel 6567635
2.40: Csak egy kis emlék 6272498
2.55: Mit akar egy író?
Kézjegy – Lator László 6999059
3.25: TS 70881011
Borsodi Liga labdarúgó-mérkőzés (125')

DUNA
Közönségszolgálat: 489-1661

5.10: A Vatikáni Rádió adása 1552146
5.30–8.30: Indul a nap Hírmagazin 87996875
8.30: Hungarorama Kitekintő 4106542
8.35: Műsorismertetés
8.40: Váltó (ism.) 3030349
9.10: A Tihanyi Bencés Apátság újjászületése (1998 – 17') 3792959
Készítették: Beck György, Nagy T. Katalin
9.30: Szívtipró gimi 74. (ism. – 44') 7369726
10.15: Interferenciák... (ism.) 4924610
10.55: Ábel
Táncjáték Tamási Áron műve alapján
Közreműködik: a sepsiszentgyörgyi Háromszék Állami Népi Együttes
Szerk.: Könczei Árpád 6115900
11.50: Híradó 3105639
12.00: Műsorismertetés
Vers Somlyó György: A fordító szonettje 96455
12.10: Gazdakör (ism.) 9497707
12.25: Ezer év szentjei Szent Erzsébet
Magyar ismeretterj. sor.
Szakértő: dr. Török József 180523
12.55: Táncház Népzenei magazin (ism.) 556542
13.25–15.30: Navigátor
Népek, nyelvek, kultúrák, közösségek Európában
Magyar ismeretterj. sor. (ism. – 74')
Vigyázó tornyok
Rend.-op.: Bali János
14.40: A tengeri selyemút
Japán ismeretterj. filmsor. (1989 – 51')
12/10.: Kína kapuja 6916184
15.30: A tudomány kincsesháza
Tudományos ismeretterj. magazin 6320
Írásunk a 4. oldalon
16.00: Célkeresztben
Szerk.-műsorvezető: Banner Géza
Rend.-op.: Wonke Rezső 4349
16.30: Kalendárium 36691
18.00: Híradó. Sport. Meteo 6851
18.30: Kalendárium Ráadás 8900
19.00: Mese: Szippancsok
A tengerparti művész, Giri és Guri 21349
19.25: Waczak Szálló
Angol tévéfilmsor. (1975 – 37')
12/8.: A pszichiáter 867436
20.00: A vizsgálóbíró
Francia bűnügyi játékfilm (1981 – 85')
Rend.: Claude Miller. Szereplők: Lino Ventura, Michel Serrault, Romy Schneider, Guy Marchand, Elsa Lunghini 8954981
21.25: Az agyag poétája 5540436
Magyar ismeretterj. film (1958 – 17')
Op.: Vancsa Lajos. Rend.: Kollányi Ágoston
Írásunk a 4. oldalon
21.45: Híradó. Sport. Meteo 324165
22.10: Tudni akarom, ki vagy
Amerikai játékfilm (1998 – 96')
Rend.: Lisanne Skyler. Szereplők: Mark Blum, Zach Braff, Leo Burmeister, Bo Hopkins 2803707
23.45: Összkép (ism.) 5564691
24.00: Műsorismertetés
Vers Sárközi György: Esőcseppek 40478653
Előadja: Mácsai Pál

és *népművészeti figurák* kerültek le formázó szerszámáról.

Új fordulat

Munkássága 1936 és 1940 között új fordulatot vett: ekkor mindinkább a *dekorativitás*, a díszítő jellegű ábrázolás felé irányult. Ehhez a *francia középkori gótika* és *Bizánc* művészete adta a lendítő élményt. E korszakában többnyire *vallási* tárgyú — az ikonok merev formanyelvére emlékeztető, sötét színezetű — falképeket készített.

Dáma

Az 1937. évi párizsi világkiállítás és a második világháborút megelőző rövid gazdasági föllendülés iparművészeink számára is nagyobb *megrendeléseket* hozott. A nagy ütemben folyó építkezések sok munkaalkalmat kínáltak: ebben az időben Kovács Margit is több épületkerámiát készített. Nagy lélegzetű alkotásai közül a *győri Szent Imre-templom* bejárati dísze és az *Iparművészeti Társulat* 1938. évi kiállításának díszkályhája a legfontosabb (ezzel nyerte el a főváros aranyérmét).

A harmincas évek második felében kezdte el mintázni népművészeti ihletésű korongolt figuráinak sorát. Közülük talán a máriacelli barokk kegykép sugallatára készült *Kuglóf-Madonna* a legszebb.

A kiteljesedés

Kovács Margit művészete a *felszabadulás után* teljesedett ki. Alkotótevékenységét már 1948-ban a Magyar Népköztársaság legnagyobb kitüntetésével, a *Kossuth-díjjal* jutalmazták. A *Nemzeti Szalonban* 1953-ban rendezett gyűjteményes kiállítása 1945 utáni művészeti életünknek egyik nagy eseménye volt, éppen úgy, mint 1962-ben az *Ernst Múzeumban* és 1970-ben a *Műcsarnokban* rendezett kiállítása. A művész — szakmai tudása teljében — alkotókedvének megannyi pompás gyümölcsével ajándékozta meg művészetének egyre nagyobb számú hívét.

Az elismerés, a hírnév, a hazai és a külföldi ünneplés útitársul szegődött melléje. A kritika és a közönség elsősorban a *realista* ábrázolást, a *derűt*, a *harmóniát* dicsérte műveiben. Munkái minden jelentősebb magyar és külföldi kiállításon szerepeltek, és sikert arattak. Alkotásai — e kerámiába foglalt mesék — szinte *fogalommá* váltak.

Mind meleg kedélyű *faliképei*, amelyek a *falusi* emberek múltba tűnt életét örökítik meg gazdagon részletezve, mind *korongolt figurái*, amelyek a falusiak ábrázolása mellett a századvég *kispolgárait* figurázzák ki sok elnéző humorral — egyaránt nagyon népszerűek. Ha lehet, ez utóbbiakat *(Családi fotóalbum, Lánykérés, Családi kép, Dáma Zsuzsanna, Terézia, Fekvő hölgy)* még többen szeretik. Például a *Mátkapárt*, amely a századvégi falusi kispolgár mulatságos karikatúrája: a vőlegény kihúzott derékkal, feszes tartással, a menyasszony szemérmes húzódozással, felcicomázva, kesztyűsen, merev pózban áll a fényképezőgép lencséje előtt...

Kovács Margit figuráinak *mérete* — ezt szentendrei múzeumának vendégei jól tudhatják — a *legkülönbözőbb*. Kisebb méretű munkái is híven tükrözik tehetségét, ám technikai tudásának rendkívüli voltát a *nagy* korongolt figurák mutatják.

Ilyen nagyméretű korongolt figurákat kívüle sem a magyar, sem az európai modern kerámiában nem készített *senki!* Ezeknek a megformálása szintén nagyon nehéz — hiszen nagy *fizikai erő* kell hozzá —, de még bonyolultabb művészi feladat a *nagy felületek* megkomponálása. Kovács Margit kezében azonban *élnek* ezek a felületek: művészi akaratának, képzelőerejének engedelmes kifejezője az egész megformált agyag. Nagy korongolt figurái közül az 1953-ban mintázott *Fonó* a legéretteb: a szobrászi ábrázolás, az emberformálás és a díszítés igénye a lehető legmagasabb fokon egyesül e műben a kerámia adta lehetőségeken belül.

De ugyanilyen értékeket hordoz a *Kenyérszelő*, a *Párkák*, a *Régi siratő*, a *Királyi kézfogó* és a *Nefelejcskék szemű kis koldusaszszony* című műve is.

Munkáinak legnagyobb csoportját azok a művei alkotják, amelyek úgynevezett *vegyes technikával* készültek: részben korongolta őket, részben mintázott idomokat illesztett hozzájuk. Sokalakos, nagyméretű kompozíciók ezek: gyengéd vonalvezetésükben, lezáró, összefoglaló körvonalaikban a művész első mesterének, Jaschik Álmosnak a hatása érződik.

Darabosabb formák

Kovács Margit egészen az 1960-as évekig készítette ezeket az életkedvtől duzzadó, gazdagon formázott, élénk színezésű munkákat. Akkor azonban mintázása *leegyszerűsödött*, színvilága *megcsendesedett*. Az akkor feltűnő új művészeti törekvések hatására ismét *kísérletezni* kezdett, s visszatért a *samott* használatára. Ezzel az anyaggal együtt ifjúságának erőteljesebb, darabosabb formaadása is újra megjelent, mintázása pedig az *elnagyoltság*, a *befejezetlenség* látszatát keltette. Élményvilága azonban nem változott, s alakjai is a régiek maradtak, noha mind több művén érződik a *csendes szomorúság*.

Ekkoriban az emberi lét nagy eseményeit: a születést, a házasságot, a szeretet, az öregedést, a halált formálta meg. Ide kapcsolódó jelesebb művei: az *Alvó anyaföld*, a *Négy évszak*, a *Gyász*, a *Nagy család*, az *Öreg halász*, a *Gesztenyesütő*, a *Születés*, a *Házasság*, a *Halál*, az *Öregek csöndes lakomája*. Életének utolsó éveiben a korai formák expresszionizmusa még darabosabbá, szinte szaggatottan drámaivá vált samottfiguráin *(Halotti beszéd, Anya és leánya)*.

Korongolt, nagyméretű figurái ekkor már szinte *testetlenné* nyúltak, falképein pedig a kora középkor zömök, összenyomott formái születtek újjá — némi groteszkséggel, egy csöpp naivitással. A szín is megfogyatkozott munkáin, olykor el is maradt róluk.

Életének végén — például szülővárosa, a 700 éves *Győr* számára készült nagyszabású alkotásán — a kortárs művészek kedvelte *geometrikus* elemeket is fölhasználta.

*

Kovács Margit életműve azonban a *derű*, a *harmónia* megtestesüléseként él tovább. Műveinek szemlélői is azt érezhetik, amit *Major Máté* építészettörténész, akadémikus oly találóan írt róla az 1970. évi kiállítás alkalmából:

„Olyan az ő művészete, mint valamely természeti jelenség. Tehetségének anyagi és szellemi egysége olyat művel, amilyet az egészséges, élettől duzzadó fa, mely évről évre gyarapodik és megújul. Egyre növekszik, egyre több ágat bont ki, egyre kívánatosabb, ízesebb gyümölcsöket terem — de lényege szerint ugyanaz a fa marad, mely az eredeti tehetség magjából egykor kicsírázott. Ki az, akit nem bűvöl el egy virágba boruló, majd érett gyümölcsök súlyától roskadozó fa?"

P. Brestyánszky Ilona

(Képeinket a szerzőnek a Corvina Kiadónál megjelent Kovács Margit-monográfiájából vettük át. — A szerk.)

— HÁZILAG

Ipari termesztésben: laskagombatermő fal

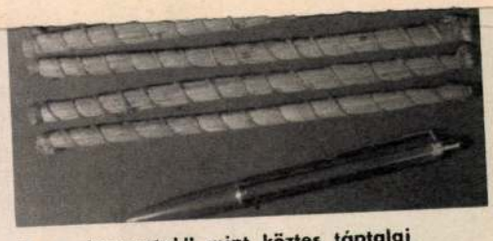

A „szalmacsutak" mint köztes táptalaj

A *kései laskagomba*, a *csiperke* és a többi termeszthető gomba szaporítóanyagát egy kis gondossággal házilag is elkészíthetjük. E munkát nemcsak azért előnyös magunknak végezni, mert olcsóbban hozzájuthatunk az oltóanyaghoz, hanem azért is, mert így a legszebb és a *legjobban termő* példányokat *válogathatjuk ki* és *szaporíthatjuk el*. Majdani gombatermésünk milyensége ugyanis nagymértékben függ attól, hogy milyen termőképességű egyedből készült a szaporítóanyag. De azért is hasznos otthon termeszteni az oltóanyagot, mert közben sokat megtudhatunk e különös élőlényeknek — a gombáknak — az élettevékenységéről, s ezeket az ismereteket jól hasznosíthatjuk majd a szabadföldi termesztés során is.

Az oltóanyag *ivartalan* növényi rész: a gomba *szövetének tenyészete*. Gombafonalak — micéliumok — tömegéből áll; a vele beoltott táptalajon kedvező környezeti adottságok között *termőtestek* fejlődnek, s valójában ezeket fogyasztjuk. A gomba szaporításában a gombafonalaknak ugyanolyan szerepük van, mint a muskátliéban vagy a nyárfáéban a *dugványoknak*. Az oltóanyag elkészítése azonban hosszadalmasabb művelet, s nagyobb körültekintést kíván, mint — általában — a dugvány készítése.

A gombafonalakat *táptalajon* tenyésztik, szaporítják. A táptalajt előzőleg *fertőtleníteni* kell, s a csíramentes állapotot a micéliumok fejlődésének befejeztéig fenn kell tartani. Ezért annak a *helyiségnek* is, amelyben dolgozunk, tisztának és *viszonylag csíramentesnek* kell lennie (például kvarclámpával fertőtleníthetjük a levegőt). Az asztal, a polcok stb. lemoshatók legyenek, és a munka megkezdése előtt egy-két óráig ne tartózkodjunk a helyiségben (hogy a port ne kavarjuk fel)! Csakis száraz, nem penészes környezetben dolgozzunk! A nedves, penészes helyiséget még üzemi módon — nagy teljesítményű csírátlanító lámpákkal — is csak hosszadalmasan és részben lehet fertőtleníteni. *Fémeszközeinket* és az *üvegedényeket* szintén fertőtlenítsük: először mossuk tisztára őket, majd az üvegedényeket és -eszközöket forraljuk 20—30 percig csapvízben, kuktában; a fémeszközöket pedig közvetlenül a használat előtt egy pillanatnyi ideig gázlángban tartva fertőtlenítsük (nem kell hosszabb ideig hevíteni őket, mert kilágyulnak)!

Hogy a gombamicélium milyen gyorsan növekedik, az a csíramentességen kívül leginkább a helyiség hőmérsékletétől függ. A *24 C-fokos*, nem túlzottan ingadozó hőmérséklet a legjobb. Ha azonban az ingadozás — például az éjszakai és a nappali hőmérséklet közötti különbség — legfeljebb tíz fokos, a gombafonalak növekedése még kielégítő lehet (alacsonyabb hőmérsékleten lassabban, magasabb hőmérsékleten — bizonyos határig — gyorsabban növekszik a micélium).

A kémcsöveket steriien tartja, de a levegőcserét nem akadályozza a vattadugó

A színtenyészet

Az oltóanyag *három lépésben* készül. Először úgynevezett *színtenyészetet* készítünk, utána ezzel beoltjuk előbb a *köztes tápközeget*, majd végül a *vivő tápközeget*.

A színtenyészet *táptalaját* oly módon készítjük el, hogy egy liter *csapvízben* elkeverünk 30 gramm sűrített

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (HEVES)
1982 MAR 6

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikus művész
// 1021

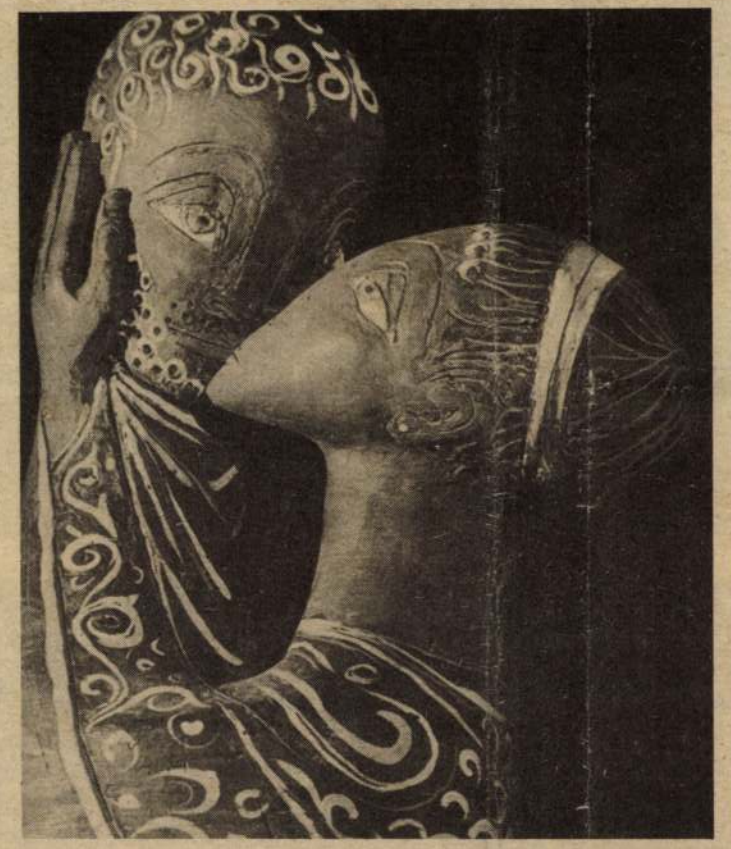

Képanyagunkat Kovács Margit keramikus nőalakjainak reprodukcióiból válogattuk.
A fotókat Perl Márton készítette.

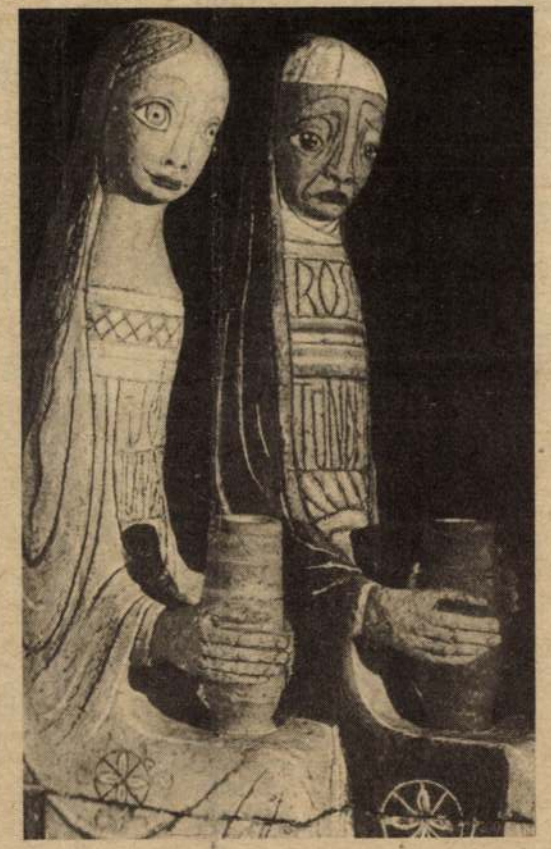

Tavasz kezdetén a mezőgazdaságban; ezzel az összefoglaló címmel gyűjtöttük témáinkat mai összeállításunkhoz. Fölvillantunk néhányat azokból a tudományos, technikai eredményekből, amelyek a korszerű mezőgazdaságra, élelmiszeriparra ma már jellemzőek. A tudományos kutatások eredményeinek gyorsabban kell beépülniük hazánk élelmiszer-gazdaságába is, hiszen a nemzetközi versengésben ez nélkülözhetetlen.

Összeállította:
Hekeli Sándor

Nem érhet felkészületlenül

Növények és belvizek

Sajnos az éghajlat-ingadozások, különösen a csapadékviszonyok évről évre való veszélyes alakulása miatt nagyon fontos, hogy vízgazdálkodásunk a víz túlságban bő jelentkezésére is felkészüljön, és képes legyen

sonló tüneteket idézhetnek elő, vagyis maguk után vonják a növénytermesztést közvetlenül érintő károsodásokat, a kihajtás, továbbnövekedés elmaradását, a ki-

hajtás után

Gyökerek vallatása

A növények döntő többségénél két jól elkülönített rész figyelhető meg: a leveles hajtás és a gyökér; ez utóbbi rendszeresen a talajban helyezkedik el. Ez az oka, hogy a gyökerekről ismereteket szerezni sokkal nehezebb, pedig fontos lenne, hiszen a növények a számukra nélkülözhetetlen vizet és egyéb tápanyagokat a gyökereken át, a gyökerek aktív működésével veszik fel. Különösen a fás szárú növények tanulmányozására van kevés módszer, el is hanyagolták ezt sokáig a kutatók.

A gyökerek tanulmányozása során a biológusok nagyon sok kérdésre kíváncsiak. Tudni szeretnék, milyen egy fa gyökérzetének a függőleges és vízszintes kiterjedése, mekkora az összes gyökér együttes hossza, milyen a szomszédos növények gyökérzetének egymáshoz való viszonya, milyen a vastagabb és a hajszálgyökerek aránya, van-e összefüggés a gyökér növekedése és a fotoszintézis mértéke között? Sokáig lehetne még sorolni a kérdéseket, amelyek végül

gyelés alatt tarthatók. Figyelemmel kísérik növekedésüket és viselkedésüket, le lehet őket rajzolni, fényképezni akkor is, amikor még fiatalok, nedvdúsak, de akkor is, amikor már megvastagodnak vagy elkorhadnak. A gyökerek környezetében élő talajlakó élőlények is jól megfigyelhetők. A vizsgálóablakokat úgy rögzítik, hogy azok bármikor kiemelhetők legyenek, így levegő jut a talajhoz, a vizsgált gyökerekhez, s könnyű talajmintát venni vagy kísérletet végezni.

Faállományokban a gyökérbiotömeg változásának becslésére még hasznosabban alkalmazható az a módszer, amely a gyökerek és a növény könnyebben hozzáférhető szerveinek növekedési gyorsasága közötti korrelációkon alapszik. A fák különböző méretei közül a lineáris mutatók (törzsátmérő, kerület, magasság), mérhetők a legegyszerűbben, és ezek időbeni változása is könnyen nyomon követhető. A fatörzs évi gyarapodását

A hűtőházak építéséről

Terménytárolási újdonságok

Az évnek már nyolc hónapjában folyamatosan tapasztalható és mind mennyiségi, mind minőségi tekintetben egyre igényesebbé is váló almakereslet éppen úgy, mint a szegfűigény nevezetes napokon jelzik, mennyire fontos a kertészeti termények hűtőtárolásának megoldása. A hűtőtárolás ma már a termesztés mással aligha pótolható technológiai láncszeme. Nem értéknövelő a megfelelő hűtőtárolás, hanem értékmegőrző. Elengedhetetlen tehát a hűtőtárolási lehetőségek szakadatlan fejlesztése, mégpedig nemcsak a mértékének növelésével, hanem a minőségének javításával, vagyis a korszerűsítésével is. Különben aligha várható el, hogy az eredetileg 90—95 százalékban kiváló minőségű terményből ne a mai sajnálatos gyakorlat szerinti (rendszerint 35—40 százalék) kerülhessen csak I. osztályú áruként értékesítésre, hanem ennél sokkal több, végső soron akár csaknem az egész.

metán évekig is a zárványokban marad.

A szabályozott légterű, más néven kontrollált atmoszférás SZL-, illetve C-tárolóknál az üvegszállal erősített műanyag szigetelés alkalmazása jelentett nagy előrelépést. Ez házagok — repedések — nélküli, folyamatos felületet képez, nem is korrodáló, nagy szilárdságú, mechanikai és szakítószilárdsága kielégítő, szaga nincs.

A szükséges gyors lehűtésre, és azután *a kívánatos tárolási hőmérsékletnek csupán 20 százalékos eltérésekkel való tartására szolgáló hűtőgépek esetében az ammóniás rendszerűeket a freonnal működők válthatják fel.* Az önműködően nyíló és záródó ajtók segíthetnek még különösen sokat a megfelelő hőtartásban.

A tárolt termények légzése során keletkező szén-dioxid megfelelő szinten tartására

Balettka

— Ötödik pozíció! . . . zárom, kettő . . . vissza, de szépen. Vissza, sajnos, csunyácska volt. Ötödik pozíció . . . zárom, kettő . . .

A zongora hangjai és a vezényszavak — Tóth Saroltáé — a zárt ajtók ellenére is kihallatszanak a gyöngyösi Mátra Művelődési Központ emeleti folyosójára a szép, impozáns balettpróbaterem előtt. Odabent aranyos lánykák né-

Kovács Margit, Kossuth-díjas kerámikus művész

-- Most Fittler Katalin beszámolóját olvassuk fel egy szentendrei hangversenyről.

- A Szentendrei Kamarazenekar Fenyő Gábor vezényletével a szentendrei városi tanács jó akusztikáju dísztermében játszott juliusban. A hangverseny érdekessége Arányi Aschner György Az agyag zenéje cimü zongorára és zenekarra irt szvitjének bemutatása volt. A partitura előszavából idézzük: Képzőművészeti alkotások soha nem ragadták meg jobban a lelkemet, mint Kovács Margit agyagba öntött reális álmai. Belső kényszernek engedve komponáltam meg a szobrai ihlette zongora szvitet, és most az ebből készült zongora-zenekari változatot. Nagyon boldog lennék, ha ez a kompozició hozzájárulhatna ahhoz, Kovács Margit alkotásaira olyan embertömegek figyelmét felhivná, akik különben nem találkoztak ezzel a kivételes tehetségü müvésszel. Nekem az ő muzeuma személy szerint zarándokhely, ahonnan minden látogatás után ujabb szellemi erőkkel gazdagodva térek otthonomba vissza.

Új Zenei Ujság,
1980. VIII. 16. Kossuth 15.05 /Ané/.

A nyolc tétel, a Lelkiismeret, Gyász, Csicsóné lányai, A szende, Dáma, Halászasszonyok, Angyali üdvözlet, Az itélet napi harsona. Ciklussá formálódásukat a visszatérő szerkezeti elemek segitik. Például a trombita szóló nyitó tétel után a második tétel és az ötödik tétel trombita és ütő effektusai. A zongora szólót a szerző játszotta. Különösen figyelemre méltó a Dáma cimü tétel, amely rafinált keveréke a népinek és mondernnek, egyuttal pedig könnyen felfogható, mondhatni fülbemászó zene. De az egész darab tetszetős. A tételek hangulatfestőek, érthető a ciklus hangulati hullámzása is. Nem vádolhat senki sem elfogultsággal, ha mégis az ellenkezőjét állitom, mint a nézők. A szobrok ismerői kivánciak lehetnek a zenére. A szvit aligha képes ráirányitani a figyelmet Kovács Margit egyébként is népszerü és zseniális müveire. A szvit ugyanis nem rendelkezik azzal a személyiséget meghatározó, minden különbség ellenére is általánosan jellemző egyéni, egyedi stilussal, mely Kovács Margit oeuvrejét áthatja. Inkább eklektikusak, az egyes alkotások eltéró karakterét hangsulyozzák.
Az együttes egyelőre kevéssé ismert. A felelősségteljes bemutatkozásig még sok tennivalója van. A karmesternek is, akire elsősorban a technikai szinvonal emelésének és a játékosok együttessé való összekovácsolásának feladata vár.

Kovács Margit, Kossuth-díjas kerámikusművész
Rendezvénynaptár.

6 szombat	15.00	**Filmvetítés** **Művészportrék** Köszöntöm az agyagot (Kovács Margit) Önarckép (Szabó Zoltán festőművész) Szintézis (Gádor István) Találkozás Gábor Mariannal Mattioni Eszter világa Szerelemkereső (Ruzicskay György)

a Magyar Nemzeti Galéria Programja
1982. Február

1021

1980.XI.9.Televizió 19.3o
TV Hiradó

- Az urbanisztikai világnap alkalmából Hyld János émlékéremmel tüntették ki Szentendre város társadalmát és Tanácsát. Lássuk mit tettek, mivel gyarapodtak a legutóbbi években. Megépitették a belső kőrutat, amely a forgalmat a müemléki városközponton kivülre terelte. A dunaparti utcákat, igy a sétálóknak, a városban nézelődőknek, a vendégeknek hagyták meg. A régi értékekkel összhangban épitika város két la-

Kovács Margit Kossuth-díjas
keramikusművész

kótelepét. A Felszabadulás lakótelepen már több mint 1 ezer, a Vasvárin több mint ezer ember él. Nemcsak hasznos szép is az uj szol- [illegible] házak, a műemléki épületben kialakitott OTP fiókjuk. Per- sze mindezek mellett Szentendreelsősorban közmüvelődési központ, és müvészeti zarándokhely. 11 muzeuma közül a legtöbb embert vonz a Kovács Margit kerámikus muzeuma, ezt nemcsak az ország távoli vi- dékén élők, de a világból idelátogatók is látni akarják. A Hyld ér- mes kisváros, most 17.8oo lakost mondhat mágáénak, ám Szentendrét ennél sokkal sokkal többen magukénak érzik. Azok közül, akik né- hány órát, vagy néhány napot töltenek gyönyörüen szinesedő hangula- tos házai között, a festészetet, a müvészeteket megihlető utcácskái- ban.

GYÁRFÁS MIKLÓS

Az önmegvalósító

KISREGÉNY—7.

KIRÁNDULÁS

A zebegényi kirándulás Monstrum eszméje volt. Zebegény élete egyetlen csodájával ajándékozta meg. Ötéves korában Mihály bácsi jóvoltából került az egy hétig tartó tündérvilágba.

Szojka Mihály pallér, apja barátja, a Ganz építési részlegének alkalmazottja vezette a zebegényi tisztviselőüdülő építkezését. Gondolt egyet és a szerszámosfészer, meg az irodabódé mellé még egy kalibát tákoltatott. Levitte magával a feleségét és mivel gyerekük nem volt, kölcsönvette Bohákéktól a kis Monstrumot. Marcsi néni főzött, mosott, de arra is jutott ideje, hogy erdei gombaszedésre vigye a gyereket, meg befőttesüveggel pici halakat merítgessen Lajcsival a Duna padmalyán megbúvó kis öblökből.

1943 nyarán a háború még nem érintette Magyarország területét, különösen nem az olyan Duna menti kis nyaralóközségeket, mint Zebegény. A kékre pingált parasztházak udvara felől, a tornácról vagy a nyitott ajtajú konyhákból harsogtak ugyan a rádióbeli hírek a diadalmas háborúról, s már csaknem minden családnak megvolt a maga közeli vagy távoli hősi halottja, de a nyári vendéglő teraszán még vidáman énekelte a szaxofonnal felszerelt cigányzenekar, hogy *Rózsa, rózsa, bazsarózsa, szól a régi bakanóta.*

A nap kalandjai közé tartozott a reggeli bevásárlás a piacon. Marcsi néni tojást, zöldséget, gyümölcsöt válogatott a kosarakból és a földre terített kendőkről. Nevetett a pesti nyaraló asszonyokon, akik úgy akartak alkudni a kofáknál, hogy csepülték az árut. Marcsi néni feldicsért mindent, szeretettel megpaskolta a kelkáposzták ráncos orcáját, ujjai között gyöngyfüzérként pörgette ki a tarkababot, a sárgadinnyéket elismerően nyomogatta, hogy kicsiklandozza belőlük az illatot. Bűvölte a kofákat, s azok büszkeségük mámorában feleannyit számoltak neki, mint az akadékos nagyságáknak. A fűszeresboltban, a hentesnél derűsen fogadták, mintha egy szerencsés nap postása lenne, s meg-megtakarítottak neki néhány kocka kenyér-, zsír- vagy húsjegyet. A kis Monstrum sem álldogált hiábavalóan Marcsi néni szoknyája mellett. Hol egy alma, hol egy szem selyemcukor jelezte, hogy neki is fontos szerepe van ezekben a reggeli vásárlásokban.

A reggel különleges látványai közé tartozott az öreg zebegényi grófné, aki lóháton poroszkált végig a községen, szájában a füstölgő szivarral, de még nála is mesebelibb élményt lopott emlékezetébe az a kert, ahová egy sárga falú ház palánkjának hézagjain keresztül szoktak belesni, visszafelé tartva a vásárlásból. A kertben a virágok és fák között minden reggel ott ült csíkos tengerésztrikójában, fején széles karimájú szalmakalapban, egyik kezében színektől villogó palettával, másikban röpködő ecsettel egy bácsi.

Jóval a háború után negyedik gimnazista korában a rajzóra helyett tartott Műcsarnok-látogatáson hirtelen meg kellett állnia az egyik festmény előtt. Az osztály és a rajztanár már a harmadik teremben járt, ő még mindig a képet bámulta. Az a kert volt, ahová a palánkon át belestek Marcsi nénivel. A zebegényi kert.

Mihály bácsi és Marcsi néni már régen nem élt. A pallér más szocdemekkel együtt örökre eltűnt a német megszállás idején.

Másképpen lesz Zebegényben, másképpen, mint azon az erdei sétán. Majd elmeséli Évának a gyerekkori emléket, Marcsi nénit, a kertet, a grófnőt, a befőttesüvegben a halakat és azt is, ahogy a Kerti pad című festményen a fehérségben . . . szóval mindent elmond, a srácok is csodálni fogják érte. Ispán Bandi is, az egész nagyon jó lesz.

A kiránduláson semmi sem történt úgy, ahogy elképzelte. Nem hajóval mentek Zebegénybe, hanem vonattal. Ülőhely nem volt, nem lehetett egymás szavát érteni. Az út felét a társaság egy másik fiatal banda csatlakozásával végigénekelte. Monstrum utálta a vasúti danászatot, sértődötten hallgatott a peron sarkában, ráadásul éppen a WC-ajtó elé került, s az utasok csak őt nyomva-lökve tudták be- és kiverekedni magukat. Legjobban az viselte meg, hogy Éva is az óbégatókkal tartott. A toronnyi testben levő gyöngéd lelket porig alázta a helyzet, emberi eszménye együtt hajdászik a többivel, ő meg egy WC-ajtóra van tapasztva.

Nagymaroson lecsurgott a társaság a vonatról, onnan gyalog tették meg az utat Zebegényig. Monstrum nem rejtette, hogy szenved. Az emberi jóság éppen úgy ki van szolgáltatva a hiúságnak, mint kevésbé nemes tulajdonságaink. Monstrum sem kerülte el a csapdát. Tisztában volt vele, hogy duzzogása nevetséges, mégsem volt ereje ellenállni az öngyötrés vonzásának. Lássa csak Éva, hogy mennyire szenved. De a lány nem látta vagy nem akarta látni, egyszer-egyszer ugyan hátrakiáltott a fák között kanyargó erdei dűlőn, hogy miért kullog mindig hátul, de ezeknek a kiáltásoknak nem volt jelentőségük. Monstrum arra vágyott, hogy Éva maradjon hátra, fogja meg a kezét, hajtsa egy kicsit a fejét a vállára, és duruzsolva kérdezze: — Édes Monstrum, miért vagy ilyen szomorú?

Éva, Panni, Endre libasorban mentek előtte. Keveset beszéltek, jóformán semmit, hallgatásuk feszes volt és összetartó. Ő pedig elmaradva a hármuk által alkotott egyenes mögött, mint egy magányos pont követte őket. Eredetileg azért indítványozta a kirándulást, hogy enyhítsen Panni bátyja magányán és most tessék, ő került nyakig magányba. Nevetséges, a fene egye meg, de hogy nevessen rajta?

Erős kapaszkodó következett, lassult a menet. Monstrum gondolt egyet, felgyorsított, és megelőzte a bandát. Elég volt a nyavalygásból. Öt hosszú szökelléssel fölhágott egy terjedelmes szikla tetejére. A többiek megálltak és kíváncsian néztek rá. Monstrum érezte, hogy most átveheti a hatalmat. Nyomban megszületett az ötlet. Két karját magasba emelte, s köztük egy letört faággal mozdulatlanságba dermedt. A Szabadság-szobor után Rodin Gondolkodóját, majd Michelangelo Mózesét mutatta be a talapzatul szolgáló sziklatetőn.

Nevettek rajta, de nem úgy, ahogy szerette volna, aztán még jobban elromlott az egész. Endre elfoglalt egy másik sziklatetőt és ott német halandzsával Hitlert, orosszal Sztálint, franciával de Gaulle-t utánozta. Az volt az egészben a legelkeserítőbb, hogy neki is jobban tetszett Ispán hülyéskedése, mint a sajátja.

A zebegényi átvonulás alatt többször is megkísérelte gyerekkorára terelni a figyelmet, de barátait egyáltalán nem érdekelte Marcsi néni, a szivarozó grófnő, a kerti paddal már nem is mert előhozakodni. Monstrum nem tudott mit kezdeni növekedő egyedüllétével. Az is feltűnt neki, hogy Éva ma szándékosan nem akar olyan lenni, mint amilyen, vagyis okosabb, mint a színész. Szinte azzal gyanúsítható, hogy Endre semmitmondásában valami titkos mélységet szándékozik felfedezni, különben miért hallgatná olyan figyelmesen?

Gyanakvása délutánra tovább nőtt. Papírból ebédeltek, de akkor még elviselhető volt a helyzet, később azonban kinyíltak a pokol kapui Monstrum előtt. A nyári vendéglő kerthelyiségében ötórai tánc kezdődött. A zene becsalta őket. A pincér fanyarul vonogatta a vállát, amikor meghallotta, hogy összesen négy nagymálnáról van szó, s csak akkor öltött valamivel barátságosabb arcot, amikor néhány desszerttel megtoldották a rendelést a kódis pesti fiatalok.

Monstrum mérte az időt. Endre mindig tovább táncolt Évával, mint ő Pannival. Ha pedig egyszerre topogtak a kör alakú kövezett táncholyen, az istennek sem akarta Évát a húgával felváltani. A boldogtalan óriás kínjait az is növelte, hogy Panni időnként annyira beszolgáltatta magát a táncba, amennyire a felöltözött állapot engedte. Monstrum kétségbeesve gondolt arra, hogy talán Éva is ugyanezt teszi.

Sötétedett, amikor az állomás felé indultak. Elöl Monstrum a karjába kapaszkodó Pannival. Mögöttük Éva és Panni bátyja.

Hirtelen lehűlt a levegő. A Duna felől szél kanyarodott a fák közé. Panni kijelentette, hogy fázik és jól beférkőzött Monstrum hóna alá. A fiú egyet kanyarítva a lányon, gyorsan hátrafordult. Nem tévedett. Éva pontosan azonos helyzetben simult bele Ispánba.

A BOLDOGSÁG KÖRE

Kézen fogva vezette Gizi néni elé Ispán Endrét.

— Tessék megengedni, hogy bemutassam azt a fiút, akit kiszemeltem magamnak.

Hogy is mondta a paradoxonokat kedvelő, néhány hete Princetonban előadó Somló professzor? „Ami pedig a kört illeti, olyan ellipszist tisztelhetünk benne, melynek két fókusza egybeesik."

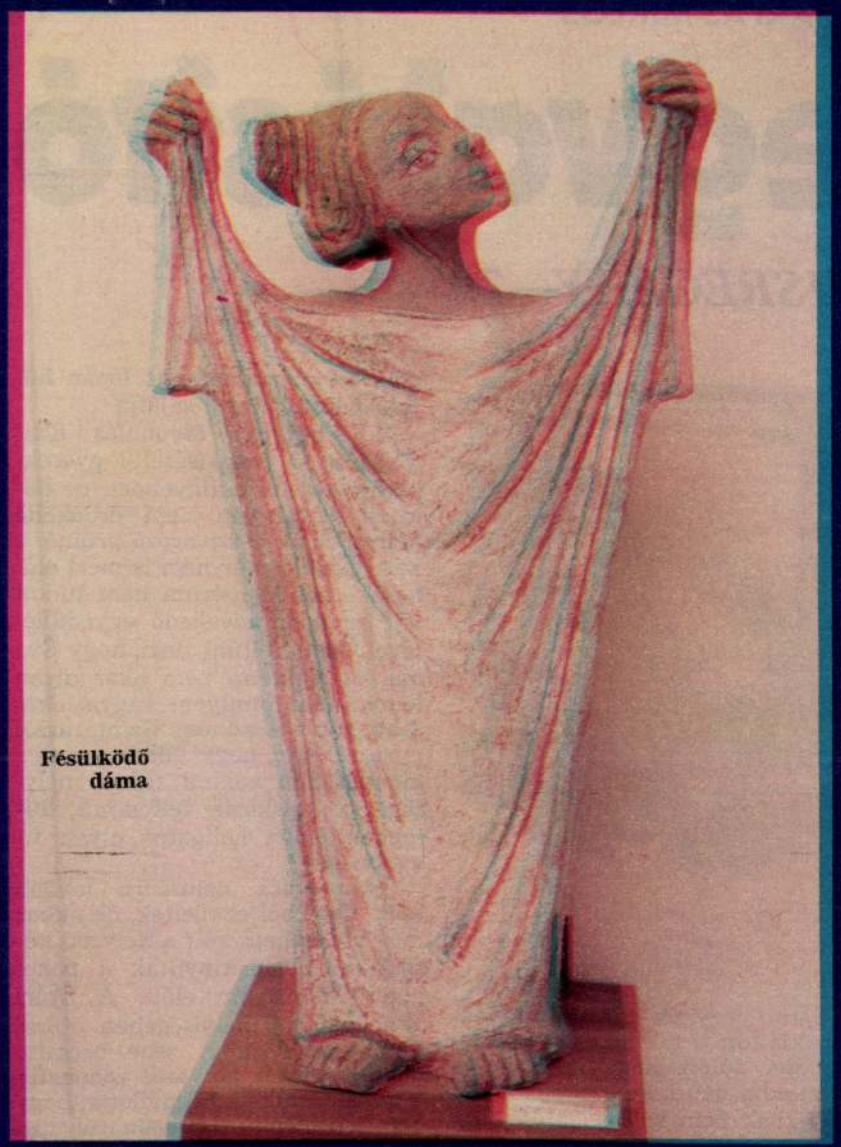

Fésülködő dáma

Kenyérszelő

SZALAY ZOLTÁN FELVÉTELEI

A Jó és a Rossz tündér

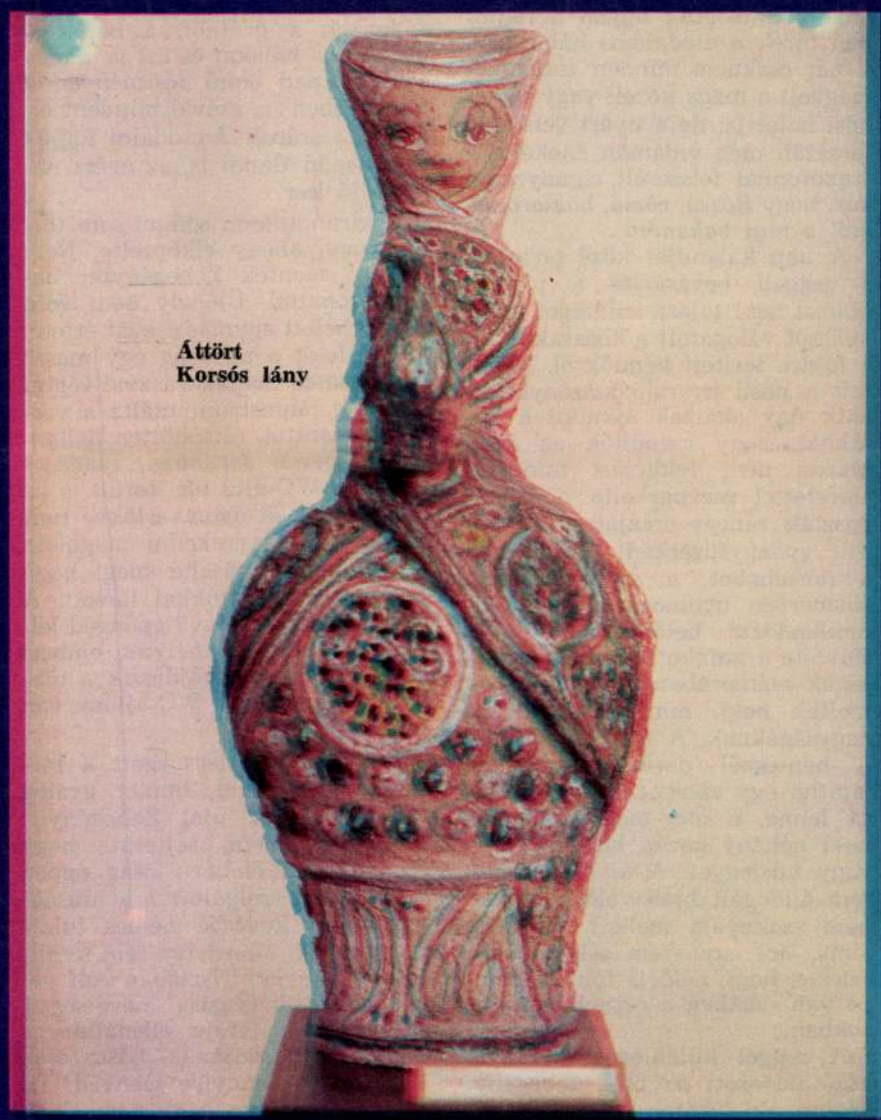

Áttört Korsós lány

PETRŐCZI ÉVA

KOH

„És róbbrem maggam az őszinteségre . . !"

A mézeskalács testnek
ne higgy,
csak a szemnek, a szemnek:
a bounám-ibolyakékben

virágló keserű mandula-résnek —
jó tündér, királylány,
madonna: mind
mintha gyászolni-készen

mosolyogna;
a „Kenyérszelő"
mintha ez az
utolsó kenyere volna;

az „Átört korsós lány" vizét
szomjazza sivatagnyi nép,
s a hetyke „Fésülködő dáma"
messzire néz:

gyéthajú majdani
magát látja;
nem hazugság vásárfiára
hivogat, amit először agyagcsoda-bazárnak véltél.

Ne mézandalodásra,
langyos malasztra
számítson a búcsús
Szentendre

földből vétetett magzatokkal
éles Nagyasszonyánál:
igaz világ kínálja itt
megváltó derűjét, könnyeit.

KOVÁCS MARGIT UJ TÜKÖR 1980/XVII/51.sz.

Bartók zenéjére tettem föl az életem

BUDAPESTI BESZÉLGETÉS VÉGH SÁNDORRAL

Elindultam szép hazámból... Kontinensünk országútjait századokon át rótták magyar mesterlegények. Végiglátogatták Európa míves műhelyeit, hazatérve remeket alkottak, a céhmesterré avatta őket, műhelyt nyitottak, házat építettek, a házhoz asszonyt vittek, s a céh artikulusait híven betartva, boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Végh Sándor szakított ezzel a hagyománnyal. Itthon tanulta ki a mesterséget, aztán — sokadmagával együtt — kész mesterként kelt vándorútra. Megtehette: olyan nyelven beszélt, amelyet a világon mindenütt megértettek, s mesteriskoláiban „hírhedett zenészként" ma is e nyelvre, a zenére tanítja a fél világot.

MÉG NEM MENT ÁT A KÖZTUDATBA

És most Végh Sándor mégsem azért jött Budapestre, amiért a nagyvilágot járja. Nem hangversenyt ad, magánemberként tért haza.

— Zarándokként jöttem haza, egyszerűen azért, hogy itthon legyek. Ez az én hazám. Azért jöttem, hogy teleszívjam magam hazai levegővel, jóllakjak hazai ízekkel, hogy lássam a házat a Várban, ahol éltünk, és meglátogassam halottainkat a temetőben.

— Eszerint megtalálta, amit keresett?

— Már azért megérte hazajönni, ahogyan, Pozsonyból érkezve, a komáromi Duna-hídon a magyar vámtiszt fogadott: Isten hozta! Örülünk, hogy 16 év múltán újra itthon üdvözölhetjük, szívből kívánom, érezzék jól magukat... Jártunk az Országház utcában, egykor lakásunk volt itt, meglátogattuk Szőkénét, egykori házmesterünket. Találkoztam rokonainkkal, barátainkkal, csupa olyan kapcsolat, amelyet a távolság sosem szakított el. Nem is szakadtam el soha Magyarországtól, mindig is összekötött vele a zene. Már 1936-ban a mi kvartettünk mutatta be Budapesten Bartók *V. vonósnégyesét*. Nekem nem kell külön megünnepelnem Bartók századik születésnapját, mi a zenéjével állandóan ünnepeljük őt.

— Hogyan kezdődött az ismeretség?

— Bartókkal? Az első találkozásra már nem emlékszem. Bartókot akkoriban mindenki ismerte, aki a Zeneakadémiára járt. Én Hubay-növendék voltam, Bartók sohasem tanított, de a zenéje az egész életemre kihatott. Ekkor tűztem ki életem céljául, hogy az akkor még ismeretlen Bartók-zenét, a publikum ellenére is, becsempészem a műsorokba. Ma fordított a helyzet, ma már sokan kérkednek Bartókkal, nevét méltatlanul, cégérként, önreklámozásra használják. Ennek ellenére — vagy tán éppen ezért? — Bartók művészete még mindig nincsen a helyén a világ zeneirodalmában. Igaza volt a *Times* kritikusának, amikor 1936-ban megírta: ilyen vonósnégyeseket Beethoven óta nem írtak, ezt a műfajt Bartók beethoveni magaslatokon hozta. Igaz, Beethoven interpretálásának a kikristályosodásához is egy jó évszázad kellett, s így van ez Bartókkal is. Az ő zenéje még ma sem ment át a köztudatba, stílusának megemésztéséhez még időre van szükség. Én erre tettem föl az életemet.

A HUBAY-ISKOLA

A hangja halk, de szenvedélyes. Végh Sándor nem a romantika gyermeke, annak a generációnak a tagja, amely már nem Paganini és Liszt látványos, lázas lobogásával járja a világot. Ez a tartózkodóan halk szavú művész az óriások generációjának a tagja: Szigeti, Telmányi, Vecsey, Székely Zoltán, Zathureczky...

— ... És sokan mások — folytatja a névsort Végh Sándor —, a nevesek és a névtelenek, akik világhírt ugyan nem értek el, de mint zenetanárok Hubay szellemében dolgoztak.

— Mi volt vajon a Hubay-iskola lényege?

— Sajátos Hubay-iskoláról ne beszéljünk. Hubay nem a saját, hanem a nagy európai tradíciókat képviselte, amelyet például Joachim Berlinben, mások, például a franciák és a belgák, másutt. A nagy európai hagyományok azt követelték, hogy a zenei kifejezés a technikai tökély és a különböző egyéniségekben rejlő tehetség összekapcsolódásából jöjjön létre. Ez az iskola nem egyetlen kaptafára húzott rá egy bizonyos játékmódot, hanem arra törekedett, hogy a különböző egyéniségek szellemi és technikai képességeit ötvözze harmóniába. Ehhez csatlakozott többletként Hubay egyéni varázsa, az a varázs, amely minden művészet lényege. Egyéniség híján, a lényeget, a zene spirituális tartalmát a legtökéletesebb technika sem fejezi ki. Ezt a fölfogást képviseli a zongorában Kadosa Pál, így születtek a keze alatt a ma világhírű magyar zongoristák.

Ezek után arról beszélgetünk, hol és hogyan él ma Végh Sándor?

A mester válaszából különös, gazdag és színes kép alakul ki. Végh Sándor életműve, ez túlzás nélkül állítható, az egész földet behálózza. Mesteriskolát vezet Angliától Japánig. A cornwalli tengerparton 60—120 fiatal művésszel muzsikál együtt, itt Kentner Lajos, Frankl Péter, Makula Tibor, Botvay Károly, Schiff András, Antonio Janigró, Zarah Nelsova, Baldivino, Ciuranna — ki-ki

Bartók Béla

saját hangszerének mestere — tanítja a 18 országból érkező muzsikusokat. Cornwallban mesterek és tanítványok szerzetesi közösségben élnek, együtt „kamaráznak", s e világtól távol eső, tengerparti hangversenyeket messze földről látogatják.

— Ilyen fontos dolog a kamarázás?

— Éveken át együtt játszottam Pablo Casals-szal, ő is azt vallotta, a kamarazene nélkülözhetetlen része az általános zenének. Ha nem tud kamarázni, egyetlen muzsikus sem lehet jó szólista, és megfordítva. De ezt vallotta Joachim és Hubay is. A ma egyre divatosabb specializálódás korunk furcsa, egészségtelen terméke.

Hasonló mesteriskolát vezet Végh Sándor még Svájcban — Zermattban például a belga királynő is a növendéke volt —, Franciaországban, Portugáliában, Münchenben úgynevezett „nyitott szemináriumot" tart, ami annyit tesz, hogy ő a pódiumon tanít s módszerét hatszáz szakember figyeli. Japánt már említettük. Keze alól került ki ma már ismert nevű művészek egész sora: Anna Chumachenko, Yuuko Shiokawa, a vak Wanami, az amerikai Peter Zazowsky, a holland Orlando- és a német Melos-kvartett, nemzetközi zenei versenyek győztesei és helyezettjei.

És meg ne feledkezzem róla: Végh Sándor kezdeményezte és vezeti a ma már nemzetközileg is jelentős zenei fesztiválokat Cervóban. Cervo kis üdülő, Ventimiglia közelében, az olasz Riviérán, és már évek óta ez a szép üdülőhely az európai és a magyar kamarazene tradícióinak otthona. Itt szerepelt Richter, Fischer Annie, Menuhin, Maurizio Pollini, Wilhelm Kempf mellett a felejthetetlen Sándor Frigyes vezetésével a mi Liszt Ferenc Kamarazenekarunk is.

Rolla János, a zenekar koncertmestere így emlékezik Cervóra: A falucska főterén, a templom előtt áll a pódium. Műsorunkban Végh Sándor volt a szólistája előbb Bach *a-moll hegedűversenyének*, majd Bartók *Divertimentójának*. Nagy megtiszteltetés volt, hogy mi kísérhettük. Végh Sándor a „nagy öregek" közé tartozik, s amit tőle tanultunk, a zene lényegbeli hagyományainak ápolását, azt jól el kell raktároznunk.

A FELESÉG: A SÜT A NAP FŐSZEREPLŐJE

Így telnek Végh Sándor évei. S a mester nemcsak tanít. Ő dirigálja és vezeti, Paumgartner utódaként, a salzburgi Camerata Academicát is, és — Paganini Stradivarijával — világszerte számtalan szólókoncerten is föllép.

Bámulatos teljesítmény! Hogy bírja energiával?

— Amit az ember a művészetbe fektet — feleli —, azt az energiát a művészet hatványozottan visszaadja. Casals már 90 éves volt, s amikor vele játszottam, ugyancsak föl kellett kötni a gatyát, hogy a tempóját tarthassam. És ugye — most a feleségére mutat — itt van mellettem ő...

Igen, a felesége, Nagy Alice. Nevét, személyét az én nemzedékem nagyon jól ismerte. Edwin Fischer tanítványaként a zongoraművészi pályára készült, mi mégis Zilahy Lajos filmjéből a *Süt a nap* hamvas szépségű főszereplőjeként emlékszünk rá.

— Igaz — emlékezik a múltra Véghné —, Korda Sándor is érdeklődött irántam, de én a családomat választottam. Számtalan példa van arra, hogy a művészgyerekek anya nélkül, boldogtalanul nőttek föl. Én nem a karriert, a családomat választottam. Volt azonban ennek praktikus oka is. Azt mondják, a művészet egész embert kíván. Szerintem *két* egész embert. Nálunk én vagyok a második ember. Én teszem lehetővé a férjemnek, hogy egész emberként, zavartalanul a zenének élhessen. S bár szerepeltünk együtt hangversenyeken is, én arra vagyok büszke, hogy a négy unokám, noha Svájcban német iskolába jár, még álmában is magyarul beszél.

— Mondtam — szól Végh Sándor befejezésül —, hogy sosem szakadtunk el Magyarországtól. Én nem ismerem azt, hogy jobb vagy bal oldal. Én a világot nem horizontálisan, hanem vertikálisan szemlélem. Nálam — s kezét, mintha egy láthatatlan zenekart vezényelne, magasba emeli — csak fönt van és lent. Fönt a zene és lent a föld, ahonnan elindultam. Én ebben a két szférában élek...

S jobbját búcsúra nyújtja.

MOLNÁR AURÉL

Kovács Margit, Kossuth-díjas
Kerámikusművész
1021

1980.XI.1. 19,30 Tvl. N.

Tv-híradó

- Ma délelőtt Szentendrére látogatott a szovjet kultúra napjai magyarországi rendezvényein részt vevő delegáció. P. Gyenicsev, az SZKÉP Politikai Bizottságának póttagja, a Szovjetunió kultúrálisminisztere V. Sauro a Központi Bizottság kultúrális osztályának vezetője, Aczél György, a Politikai Bizottság tagja, miniszterelnök-helyettes és Pozsgay Imre művelődési miniszter társaságában rövid sétát tett a Duna parti műemlékvárosban. A késő őszi napfénybe fürdő Fő térről a Kovács Margit Muzeumba vezetett a küldöttség utja. Századunk egyik legjelentősebb kerámikus művészének kiállitását dr. Majláth Imre mütörténész mutatta be a vendégeknek.

Kovács Margit Kossuth-díjas keramikusművész.

Szíj Rezsővel a Bpesti Műgyűjtők és Műbarátok Egyesületének főtitkárával beszélget Erdei Grünwald Mihály.

Szíj Rezső magángyűjteményében Kovács Margit alkotásai is láthatók.

Nemcsak hobby!

Közvérdekű magángyűjtemények 2. rész

1980. IX. 8. Kossuth 11.22 (S. J.né).

Kovács Margit, Kossuth-díjas kerámikusművész

Az Országgyűlés kulturális bizottsága ma Szentendrén tartotta ülését. – A program néhány múzeum megtekintésével kerülődött. Egy többi között megnézték a Ferenczy család múzeumát, láttak Kovács Margit híres kerámia gyűjteményét.

Esti Magyar

1981. IV. 1. 18.30 | FA |.

Kovács Margit Kossuth-díjas keramikusművész

Napjainkban azért vetődik fel erőteljesebben az a kérdés, hogy merre haladjon a magyar kerámia, mivel a Gádor-Gorka-Kovács Margit irány és mérték után az új nemzedék új törekvések, jegyében keresi-kutatja új távlatait. Csekovszky Árpád ehhez a korosztályhoz tartozik, annak vezető tagja.

Losonci Miklós: Csekovszky Árpád.
Magyar Ifjúság, 1981. máj. 15. 31. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 Ápr 30

Kovács Margit

PEST MEGYEI HÍRLAP

Tevami Ins művész

Nővérek

1021

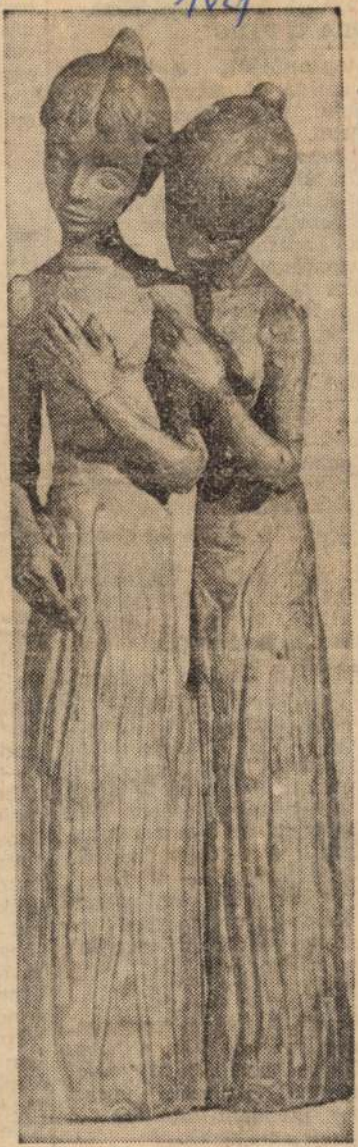

Kovács Margit kerámiája

Miért állt tegnap délután 2 órát a sűrített levegő hálózat, beérkezett-e a három hete várt kapcsos tömlő, a kadmiumozásra kiadott alkatrészeket azonnal be kell hozni — a témák percenként változnak. Kérdezősködés, tétovázás nincs.

8 ÓRA 30 PERC

A dugattyúüzembe megyünk. A Polski Fiatokba, a Nysákba készülnek itt dugattyúk — sok gond közepette. Egy időben leállították a gyártást, az emberek elmentek. Mikor újra beindultak, már alig volt szakember, munkáskéz. Pedig a begyakorlottság fontos: 2 ezredes tűréssel is dolgoznak.

Dobrotka Oszkár gyáregységvezetővel is a munkaerőgondokat beszéli meg Lukácsi Gábor. Hány emberre lenne még szükség, hogy újra együtt legyen a csapat, mennyi túlóra kell a terv teljesítéséhez. Még körbejárjuk az üzemet, benézünk a légkondicionált MEO-helyiségbe — a fémek hőtágulása miatt kell állandó 20 fokon ellenőrizni a méreteket —, majd megyünk vissza az irodába.

10 ÓRA

Czapek József, a programosztály vezetője jön, s hozza az Ikarus harmadik negyedévi igényeit tartalmazó levelet. Ahogy mondani szokták, a hangulat emelkedik.

— Nézze meg, jogászi remekmű — mondja Lukácsi Gábor. — Minden úgy van megfogalmazva, hogy így is lehet érteni, meg úgy is. Saját felelősség, meg rizikóvál-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1979 FEB 17
KÉPES ÚJSÁG

Kovács Margit,
kerámikusművész

1021

Kovács Margit:
KENYÉRSZEGŐ (kerámia)
A szentendrei
Kovács Margit Gyűjteményben

Csónakra várva . . .

kerámikusművész

1021

Kovács Margit: Almodik a pásztor és a nyáj

FÉLFOGADÁS

Félfogadás 10—12 között — hirdeti a négyzetméternyi fehér zománctábla hatalmas fekete betűkkel egy nagy fővárosi kórház prozekturájának ajtaján. Alatta még azt is olvashatjuk, hogy „szombaton a félfogadás szünetel". Nem akartunk hinni a szemünknek. Akiknek ezt a feliratot szánták, rendszerint a reggeli órákban jönnek, távirattal a kezükben: hozzátartozójukat vesztették el. Eljöttek, hogy elrendezzék az utolsó tennivalókat, de a tábla közli velük, hogy várjanak tizig, vagy jöjjenek holnap, esetleg hétfőn, ha már péntek dél van.

A „felek" néhány megértő emberi szót várnának munkatársainktól, nem pedig elutasítást.

m. s.

Vita-reflexiók

A „BIZALOM" AZ ORVOSTUDOMÁNYI EGYET.

Bizalom=Az olyan személyre irányuló érzésünk, akiben megbízunk. Bizalmi=Aki valakinek a bizalmát élvezi. (Magyar Értelmező Kéziszótár)

Anyanyelvünkben tehát e két fogalom annyira összefügg, hogy csakis egymással definiálhatók. A szakszervezeti munkában is sokunk alapvető meggyőződése szerint — a „bizalmi politika", „bizalmi jogkör" kulcskérdése valóban a bizalom. A dolgozó, a kollektíva, a vezető, az szb bizalma a kiscsoport választott bizalmijában. Ha az ő munkáját akarjuk javítani: a döntő lehetőség éppen e bizalom elmélyítése.

Nincs okom feltételezni, hogy az Egészségügyi Dolgozó decemberi számában (Bizalmiak az orvostudományi egyetemeken) című cikk nem hasonló céllal íródott. Ismételten elolvasva sem oszlott el azonban aggodalmam, hogy saját megfogalmazott céljával ellentétes hatást válthat ki az egyetemeken, sokakban éppen csökkentve a bizalmat. Ezért néhány gondolattal szeretném kiegészíteni — ahol kell kiigazítani — sorait.

A fenti cikk néhány összefüggést nem tisztázott, mert azt a mechanikus módszert alkalmazta, hogy a fejezetek elején tételesen felsorolt jogszabályt vetette össze a jelentésekkel.

1. Az írás megállapításainak alapját az egyetemi szt-titkárok írásos beszámolóinak önkényesen kiragadott részletei jelentik. Ezek eredetileg „belső" használatra, bizalmi tisztségviselők bizottsági vitaülésére készültek. Nem vagyok híve az indokolatlan „bizalmas"-kodásnak, de nyilvánvalóan másképpen fogalmazunk

csoport között kellene
ménye alapján differenc
re vonatkozóan hogyan t
nak a négy bizalminak,
jogosítványa ott csak a
tartozók bérmegállapítás
vezető a személyi bérekről
zötti elosztás elmulasztás
bizalmiakkal egy lényeges kérdésben már nem érvényesül a szakszervezeti hatáskör, és marad az egyenlősdi. „Kis bizalmi testületek" kellenének, de erre eddig még nincs gyakorlat. Az élet néha bonyolultabb, mint a jogszabály. Nem a professzorok számára kedvezőtlen a több bizalmi (így például a Semmelweis Orvostudományi Egyetem új elméleti tömbjében a vezetők szívesen vállalták akár a hat bizalmival kialakítandó kapcsolatot is), hanem elsősorban az ügy számára.

A cikk elmarasztalja azokat a klinikákat is, ahol a nővér-bizalmiak véleményét az intézetvezető főnővér kéri ki. Szakszervezetünk több éve tudatosan harcol az alsóbb vezetői szintekre átruházott decentralizált bérezési jogkörökért. Szeretnénk, ha például az intézetvezető főnővérek „ápolási igazgatóhelyettesek" lehetnének és rendelkeznének bizonyos jogkörökkel. A bizalmi számára nem a cikkben kiemelt megtiszteltetés a lényeg, nem az, hogy a professzor személyesen kérje ki a véleményét, hanem az a helyes gyakorlat a fontos, ami lehetővé teszi, hogy partnere jól ismerje a dolgozó ténylegesen végzett munkáját, munkakörülményeit, maga is közreműködjön az ápolásban.

Szó esik a négyszögek döntési jogkörének hibás gyakorlatáról is, ami mint megállapí-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1979 JAN 2
Egészségügyi Dolgozó

Kovács Margit, keramikus

L: Terenczy Noémi

P. Szűcs J: Terenczy Noémi gőgös alázata 7.

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 19.

Blick in die ständige Ausstellung von Arbeiten der Keramikkünstlerin Margit Kovács Illustration zum Szentendre-Beitrag

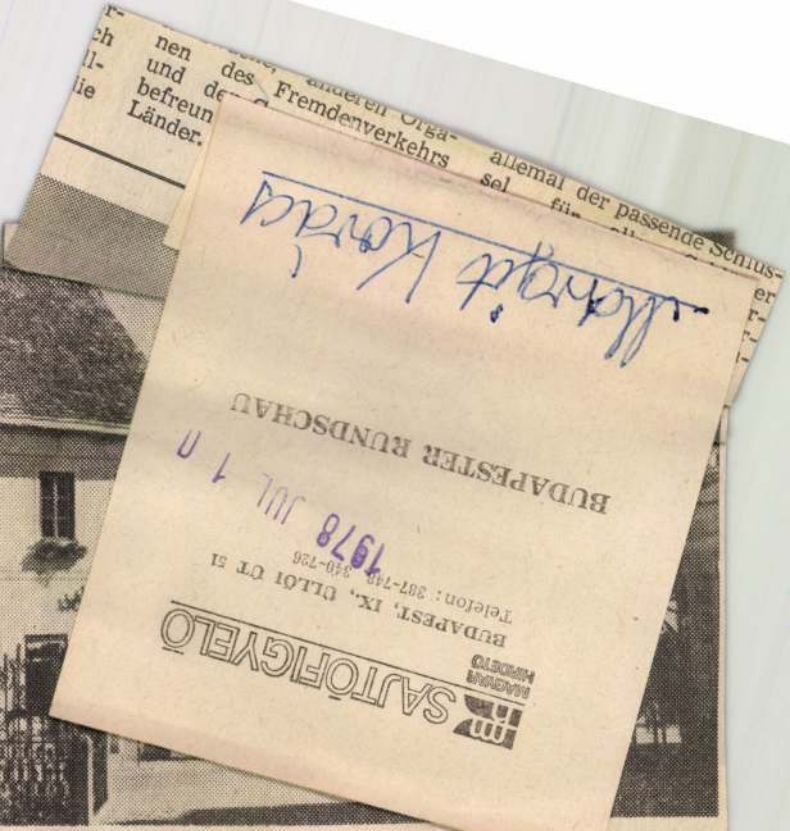

Illustration zum Szentendre-Beitrag

1021

Jumping of St John's blaze

Dalmatians' midsummer festival at Szentendre

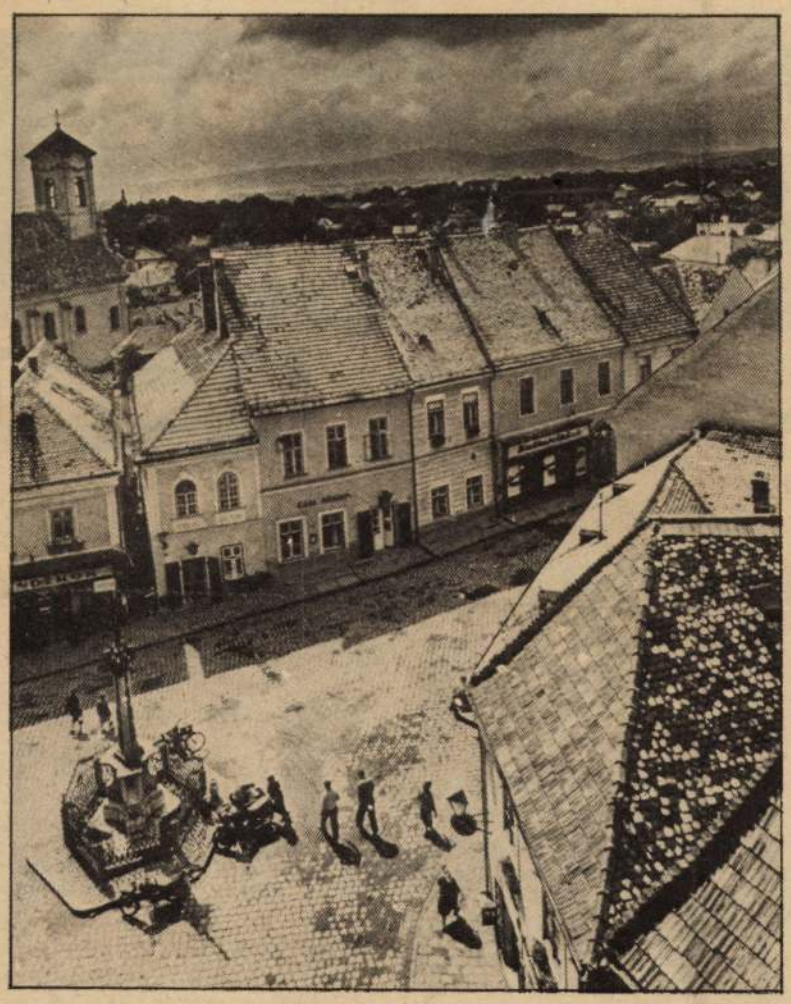

PHOTOS BY GYÖRGY LŐRINCZI

The main square of Szentendre

(DN) — From time immemorial, on the night of Saint Ivan's Day, young Dalmatian lads would light huge bonfires. They would don clean white shirts so they might be cleansed themselves, and then one after the other jump over the blazing flames.

This age-old folk custom—no doubt a survival of pagan rites celebrating the summer solstice, which occurs about June 22—is very much alive also among Hungarian peasants in several parts of this country, e.g. among the Palots Magyars of the north and is part of the celebrations of the Day of "Saint John of the Flowers". This is because young couples will jointly jump the flames for their love to endure. The flowers they use for decoration while jumping over the flames are believed to have curative powers.

Ivan, the Slavic variant of John, has gained some currency as a first name even among Hungarians, although it is not as common as the Magyar variant, János. So much so, that the summer solstice is marked here on June 24, on "Ivan's Day". (Shakespeare's "A Midsummer Night's Dream" is rendered, in Hungarian, as "A Saint Ivan's Night's Dream.)

Saint Ivan's Day celebrations will be observed on Saturday at Szentendre, the picturesque little township some 15 miles north of Budapest, noted for its lively cultural activities (art shows and theatrical performances) and remarkable museums (Margit Kovács's ceramics, Jenő Barcsay's and Béla Czóbel's paintings). The local population is an ethnic conglomerate: among their numbers (about 12,000) there are Serbians, Croatians, as well as Hungarians, Germans, Slovaks and a handful (about 80) Dalmatians. The Dalmatian tongue is akin to Croatian. The influx of different ethnic groups started in 1690, when a large group of Serbians fled here from Turkish retribution after an unsuccessful rising in their own country. They settled in this township which had been depopulated during 150 years of Turkish rule in Hungary, only ended four years earlier. They were followed by other ethnic groups from the South and then people from other parts of Hungary. The Serbians' religion is Greek Orthodox, while the Croatians and Dalmatians, like most other inhabitants, are Roman Catholics.

The ancient Dalmatian folk custom of jumping of Saint Ivan's blaze was revived some years ago. It will be arranged in the park along the Danube river embankment at 5 p.m. today. Also presented will be "Dodola", a dummy covered with willow branches which in popular belief brings on much-awaited rain. If "Dodola" brings sufficient rain it will be given a few coins as tribute; on the other hand, if there is too much rain, the celebrants will sprinkle "Dodola" itself with water.

Dalmatian boys named Ivan are busy getting ready for the "big jump". They have precedence in the jumping.

The colourful programme will be broadcast live on Hungarian Television.

'Teátrum' festival series

A performance of Shakespeare's "Comedy of Errors" in the open-air theatre on the Main Square of Szentendre Sunday night will kick off this year's series of open-air theatre performances called "Teátrum," held for the tenth year in succession. The "Comedy" will be performed on several more occasion during July, along with other plays throughout the summer.

Other highlights of the opening day events, started at a morning concert, include a fair of artifacts of craftsmen potters, woodcarvers, weavers, gardeners and fruit growers in the valley of nearby Bükkös river; sports and skill contests, puppet shows, and other performances. Two major folk art shows will also be opened in the town.

Merry-making by folk-attired members of the ethnic community

DAI

fro
the Hungarian News Agency MTI

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1978 JUN 25
DAILY NEWS
Margit Kovács.

Col. Muammar al-Gaddafi in Hungary

Budapest, June 23 (MTI) — Colonel Muammar al-Gaddafi, General Secretary of the General People's Congress Secretariat of the Libyan Arab Socialist People's Jamahiriya, Friday flew in to Budapest from Prague for an official visit at the invitation of János Kádár, First Secretary of the Hungarian Socialist Workers' Party, member of the Presidential Council, and Pál Losonczi, President of the Presidential Council.

The Libyan leader and his suite were welcomed in Budapest's flag-bedecked Ferihegy Airport by President Pál Losonczi and members of the Presidential Council, the Government, Budapest Metropolitan Council, as well as leading public personalities, and chiefs and members of diplomatic missions accredited in Budapest. After the playing of the national anthems, during which a 21-gun salute boomed out, Col. Gaddafi and Pál Losonczi took the salute of a guard of honour that turned out for the occasion. The Libyan leader and his suite then drove to their Budapest residence.

Later in the day, Col. Gaddafi laid a wreath at the Hungarian Heroes' Monument. Official talks then began in Parliament between the two countries' delegations, headed by Col. Gaddafi and Pál Losonczi, respectively.

Red Brigades founders sentenced to 15 years

Turin/Italy, June 23 (Reuter) — Two founders of Italy's Red Brigades were Friday sentenced to 15 years in jail on subversion charges.

A Turin court, handing down sentences after 100 hours deliberating verdicts against 46 accused Red Brigades members, meted out 15-year prison terms to Renato Curcio and Pietro Bassi.

Three other leaders of the Red Brigades—the group which kidnapped and murdered former Italian Premier Aldo Moro—were sentenced to jail for 13 years.

In all, 29 of the 46 defendants were judged guilty at the end of a three-month trial which, after being postponed twice in the face of Red Brigades' attacks, had become a test of Italian justice itself.

None of the defendants was in court when presiding judge Guido Barbaro read out the verdicts in 15 minutes.

They remained in their cells, at the nearby Nuove Prison, and made it known, through lawyers, they were not interested in the decision by "a court of the regime".

Curcio, 36, is already serving a seven-year term on charges relating to his arrest in Milan in January, 1976.

His girlfriend Nadia Mantovani, detained with Curcio two years ago, was given five years but the judge ordered her release because of the time she had already spent in prison.

Sixteen defendants not in custody were acquitted of the charge faced by all the accused—of partcipation in an armed band to subvert the state.

The court had retired on Monday to consider 98 counts of subversion and other crimes against the 46 accused. Only 15 of the defendants are in custody.

The sentences read out were in many cases less than the public prosecutor had demanded. He asked for six defendants to be given 15 years. A re-trial was ordered for one accused, Fabrizio Pelli, for lack of evidence.

Brigades members still at large last April demanded the release of four defendants sentenced Friday in return for sparing Moro. After their demand was turned down by the Italian authorities, the Brigades killed the ex-prime minister.

One of six defendants on the run but still on trial here, Mario Moretti, has been charged with involvement in the kidnapping and murder of Moro and his five bodyguards. He was sentenced to five years.

Another man being sought, Prospero Gallinari, appeared in court when the trial began two years ago but subsequently escaped from jail. Gallinari, now thought to be one of the men running the Brigades, received a 10-year-term in his absence.

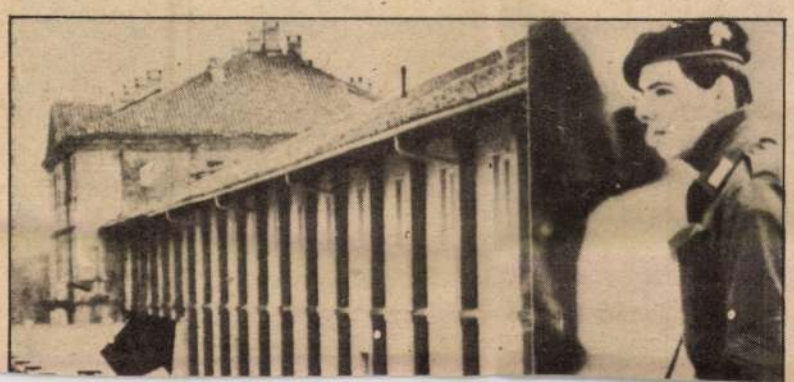

SIGNING CEREMONY IN THE K
Prime Minister Bulent Ecevit seen
and Turkey on Friday in the Krem

Soviet–Turk

Moscow, June 23 (Reuter/TASS) — The Soviet Union and Turkey Friday signed a new bilateral accord in which they pledge to promote cooperation and friendly relations.

The signature ceremony, in the Kremlin, followed three days of talks between Turkish Premier Bulent Ecevit and Soviet leaders.

The accord, taking the form of a joint declaration, contained three sections including the pledges on political relations. A fourth section dealing with economic cooperation was also added.

Ecevit signed the document with Soviet Premier Alexei Kosygin.

One of the most important provisions worked out by Ecevit with Soviet Premier Alexei N. Kosygin and Foreign Minister Andrei Gromyko concerns a

W Germa

KORUNK HÍRES ASSZONYAI

1021

Olvasás és varrás jeligére *„E két hasznos tevékenység a hobbim"* — írja Joó Ferencné Hatvanból. *„Ötleteket, jó szabásmintákat találok az EZ A DIVATBAN, néha egy-egy jó könyvet is ajánlhatnának. Például: szívesen olvasnék korunk híres asszonyairól.*

Kétszeres örömmel teszünk eleget kérésének, mert olyan könyvre hívhatjuk fel a figyelmét, amely kollégánk tollából jelent meg: SZILÁGYI ÉVA, a NŐK LAPJA munkatársa ismeretlen ismerőseinkről, korunk híres asszonyairól rajzol — VILÁGHÍR — VILÁGHÍRESSÉGEK című könyvében — hiteles portrékat.

Nem kortárslexikon, nem életrajzok gyűjteménye ez a könyv. Portrék, fő állomások és apró epizódok leírása, amelyek egy-egy életpályára meghatározók, jellemzők. Huszonnégy asszony tevékenységéről, sikereiről és nehézségeiről próbál képet — és nem értékítéletet — adni a szerző. A könyvben szereplő személyek közül többekkel Magyarországon vagy külföldön találkozott, beszélgetett Szilágyi Éva. A híres asszonyok fogalma napjainkban megváltozott. Hajdanában híres asszonyoknak a királyi szeretők, a kalandor- és kéjnők, inkább a hírhedt mint a híres személyek számítottak. Ma ez a mérce: mit tud, mit tesz, mit ad magából korunk híres asszonya. Azokra nézünk fel, akik tehetségesek, kitartóan küzdenek és rendkívüli eredményeket tudnak felmutatni.

Jó olvasást, hasznos időtöltést kívánunk kedves olvasóinknak!

Jelzők nélkül is tudja mindenki, hogy Kovács Margit hazánk és Európa legkiválóbbjai közé tartozott — a kötet nyomdába adása után vált ismertté a fájdalmas hír az agyag poétájának haláláról —, hogy a kor egyik legnagyobb kerámiaművésze volt

Ára: 24,– Ft

EZ A DI

MŰVÉSZ-BEJÁRONK VENDÉGE: SZŰCS JUDIT

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726
1978 MAJ
Korács Marojt
EZ A DIVAT
Budapest
Keramiamúvész

Kovács Margit, keramikusművész

Győr város vezetői 1973-ban hívó szót küldtek elszármazott művészeinkhez. Kovács Margit és Borsos Miklós életművük jellegtős hányadát ajánlották fel állandó kiállítás céljára. – Előbb tavaly elhúnyt Kovács Margit kis múzeuma nyitott kaput

Salamon Nándor: Győrbe kerül Borsos Miklós életműve.

Népújság (Tolna), 1978. jún. 4.

Margit Kovács

Szentendre, Margit Kovács-Haus.
(Wastag Gy. u. 1) : Keramiken.

Ausstellungen in der Provinz

Daily News, 1978. jún. 27.

Margit Kovács

Ausstellungen in der Provinz:

Margit-Kovács-Museum: Das Lebenswerke der Keramikkünstlerin Margit Kovács.

Daily News, 1978. nubj. 11.

Kovács Margit

Méltatás.

Ernyey Gyula: Tiffanytól Moholy Nagyig.
Művészet, 1978. október - 38. lap.

Most Győrre gondolok

Hét éven keresztül voltam Győr lakosa. Az egyetem hermetikus, világosan hierarchikus, steril üvegházából elkerülve itt tanultam, végképp önállóan itt próbáltam az életet. A diákbarátságok és haragságok tét nélküli izgalmait, élményeit itt váltották fel számomra a „vére" menő emberi kapcsolatok. Alkalmasint ezek bárhol hasonlóképpen történtek volna, de mert Győrött estek meg, odafűz sok minden most már örökké. Kicsit győri lettem családásaim, sikereim, élményeim okán. Ha van a földrajzilag körülhatárolható hovatartozásnak is jelentősége e pár óra utazásnyi országban, akkor csak ez lehet: hol érték meghatározó változások az embert. De ezeket csak elmondani lehet, éreztetni aligha, nem vetekedhetnek bárki élményeivel.

Tulajdonképpen a vizek jelentették a fő csábítást. Négy folyó egy helyütt, amikor gyerekkoromat kis patak iszapos vize vitte tovább!? De a Kis-Duna, a Rába, a Rábca s a Marcal regényes vize igazán akkor lett nagyszerű, amikor B-vel, T-vel elindultunk kajakokon rajtuk. Velük — így lett teljes a vizek varázsa.

A nagyszerű győri színházról sem az avatás nyakkendős napja jut előre emlékeim sorában, hanem hogy J-vel katakombákat kerestünk. A színház helyén ugyanis laktanya volt, s mikor bontani kezdték, híre terjedt, katakombákat rejt a föld mélye, tán még Pannonhalmáig is elérnek. Vállalkozásunk nem vonult be a régészet történetébe . . .

Nem sokkal ez előtt mondta egy országos vezető: Győrött a gyárkémények füstje eltakarja a kultúrát. Bántva éreztem magam én is, talán ezért vállalkoztunk a romantikus régészkedésre — hirtelen megtalálni, s fölmutatni a cáfolatot. De csak szívós munkával épülhetett fel délibábos kalandunk helyén a színház, ahonnan most cáfolhatnak, s nem megleléssel, de teremtéssel a győri, vagy éppen a Pécsről odakerült, élményeik alatt győrivé váló művészek.

Ha várost, lakást, munkahelyet változtat valaki, reményében teszi többnyire, kevesebb bántásra, több elismerésre talál. Közben a múlt, az elhagyott egyre szebbé válik. Pedighát egy történik Rajkától Mohácsig, az emberek is csak mások, nem különbözők ott vagy itt. Dehát ezek csak leírhatók, s meg nem oszthatók.

Vélem, kedvet sem fakasztanak elutazni Győrbe. A szépet, a múltat kedvelőknek inkább az, ha mondom, a vonatról kiszállva induljanak toronyiránt a Püspökvárba, s kanyarodjanak az óra mutatóival a városban: a Szent László hermáját találják az úton, mellette a Borsos-gyűjteményt, aljában a Kreszta-ház, padlásán a Kovács Margit „sufniját". A ház földszintjén a pécsi Fürtös György kerámiaberendezésén éhüket, szomjukat olthatják, hogy aztán megcsodálhassák hazánk legszebb barokk terét patikamúzeumostól, sarokerkélyestől, vándorlegények búcsúszögeitől vassá lett fájástul.

Kik gyógyulni szeretnének, menjenek tovább, Duna—Rába—Rábca-szögben áztathatják reumájukat a hévízben, s kik vásárolni szeretnek, menjenek jobbra az állomástól, műbőrt venni a Graboplast mintaboltjában, függönyt a Gardéniában, bútort a Cardóban, a többit meg kérdezzék a győriektől . . .

Mert mindenki magának fedezhet csak fel egy várost. Csak magának teremthet élményeket. Ha marad ideje, nemcsak épületeivel, lakosaival is. Nemcsak a nosztalgia mondatja, érdemes megpróbálni.

Bodó László

között évek óta változatlanul a Körkép a legnépszerűbb, a legkeresettebb. Feltehetőleg nemcsak azért, mert az ünnepi alkalomból féláron kapható. Úgy véljük, a felfokozott érdeklődés elsősorban a tartalomnak szól, mai prózairodalmunk iránti kíváncsiság nyilvánul meg benne. Rangos nevek, jó olvasmányok biztosítják mindenkor a magas színvonalat, s ennél hatásosabb vonzereje aligha lehet egy antológiának.

Az idei válogatás minden eddiginél terjedelmesebb, közel kilencszáz oldalas. A szerkesztő, Kardos György harmincegy író ugyanennyi novellájából, elbeszéléséből és kisregényéből állította össze. A műfaji változatosság mellett a szerzők életkorát, az egyes nemzedékeket tekintve is igen széles skálán mozog ez a mostani antológia.

Az első, ami mindjárt szembetűnik, hogy a korábbi évekhez képest az idén jóval nagyobb tér jutott a fiataloknak.

nyitó Ács Margit nevet, a sikeres regények után novellistaként is bemutatkozó Balázs József írását. Mellettük Császár István, Esterházy Péter, Kutasi Gyula, Munkácsi Miklós, Ördögh Szilveszter, Vámos Miklós egy-egy elbeszélése jelzi, hogy az új prózaíró nemzedék mind szorosabban felzárkózik az idősebbek mögé.

A sort a már biztos értéket jelentő nevekkel folytathatjuk. Bertha Bulcsu, Gáll István, Karinthy Ferenc, Rákosy Gergely, Somogyi Tóth Sándor, Végh Antal, Vészi Endre emberi világunk belső ellentmondásaira figyelnek, a közelmúlt történelmének drámai tanulságait idézik.

Hárman utolsó alkalommal szerepelnek a Körképben. Mesterházi Lajos, Örkény István és Thurzó Gábor — akik a múlt évben hunytak el — emlékezetesen szép novellákkal búcsúznak az antológia olvasóitól.

K. S.

szabású úttöröriporter-vetélkedő döntőjében — mondotta Görgényi Zoltán e nagy sikerű sorozat szekesztő-riportere. — A dombóvári művelődési központ színháztermének feltehetően nagyszámú közönsége előtt Baranyát a pécsi Bánki Donát úti és a mohácsi Széchenyi téri általános iskola riporterei képviselik. A tolnaiak közül a faddi és a dombóvári úttörők jutottak a döntőbe. A somogyi csapat tagjai Balatonszárszóról és Kaposvárról jönnek.

Az izgalmasnak ígérkező játékos vetélkedőt ma 17 óra 10 és 18 óra 20 perc között sugározza a Pécsi Körzeti Stúdió.

Hétfővel a választások hetébe lépünk. Az ÖTTŐL HATIG című esti hangos újság júniusi számáról Kovács Imre szerkesztő-riportertől e tájékoztatást kaptuk:

— Bemutatjuk a választási irodát és több aktuális tudnivalóról tájékoztatunk. Majd egy újjászülető régi pécsi műemléki épület, a Kossuth téri

szetesen jelentkeznek az állandó rovatok: az eszperantó sarok és a horgászok ötperce. Ez utóbbiban Telekdi Attila eleveníti fel a 18 kg 35 dekás ponty fárasztását a Pécsi-tavon.

A választásokkal kapcsolatos tudnivalókról Szabó Mária készített riportot, mely pénteken hangzik el 17.20-kor. A választások napján, vasárnap pedig sok helyszínen készült riportmű-

készült új stúdiórelvetett mutatják be. Mindhárom kórust Ivasivka Mátyás vezényli. Csütörtökön 17.35-kor Takács Jenőnek, a pécsi Zenekonzervatórium egykori igazgatójának Szerenádját adja elő a Mecsek Fúvósötös. Pénteken a Nótakedvelőknek szóló műsorban felcsendülnek a pécsi nótaszerző, Fülöp Kálmán dalai, majd a régi pécsi prímás: Horváth Géza és zenekara játszik.

Hízik a jószág — gyarapszik a gazda

„Hízik a jószág — gyarapszik a gazda" — ezzel a címmel hangzik el hétfőn szerb-horvát nyelvű riport a háztáji gazdaságokról. Kricskovics Antal szerkeszti a keddi ifjúsági műsort. Filákovity Brankó „Tenni a közösségért" címmel beszélget a csütörtöki szerb-horvát műsorban Marjanovics Maricával, a Vöröskereszt dunaújvárosi titkárával.

A falusi mozikról készített riportot Reil József — a német műsorban hangzik el hétfőn. A Bólyi Mezőgazdasági Kombinátba Játogat el kedden Gráf Vilmos, és mutatja be a kiváló vállalatot. Az első tanév végén a pécsi általános iskolai német nyelvű oktatás tapasztalatairól beszélget az illetékesekkel Hetényi Árpád.

Természetesen a nemzetiségi adások is színes hangképekben számolnak be az országgyűlési és tanácstagi választásokról.

dedikálások a pécsi könyvesboltokban

Magyar írók könyvesboltja (Kossuth L. u. 21.). Június 2-án, hétfőn 12—13 óra között Levendel Júlia, Horgas Béla. Június 3-án (kedden) 11—12 óra között Tüskés Tibor. Június 5-én (csütörtökön) 16—17 óra között Nagy Katalin.

Hunyadi János könyvesbolt (Uránváros — Ybl Miklós u. 7.). Június 2-án (hétfőn) 17—18 óra között Levendel Júlia, Horgas Béla. Június 3-án (kedden) 16.30—17.30 óra között Bálint Ágnes. Június 4-én (szerdán) 16—17 óra között Csordás Gábor, Meliorisz Béla, Parti Nagy Lajos, Pálinkás György. Június 5-én (csütörtökön) 16—17 óra között Bertók László, Csorba Győző. Június 6-án (pénteken) 16—17 óra között Galambosi László, Kende Sándor.

Móricz Zsigmond könyvesbolt (Széchenyi tér 17.). Június 2-án (hétfőn) 16—17 óra között Szentmihályi Szabó Péter. Június 3-án (kedden) 10—11 óra között Levendel Júlia, Horgas Béla. Június 4-én (szerdán) 16—17 óra között Bálint Ágnes. Június 5-én (csütörtökön) 16—17 óra között Csordás Gábor, Meliorisz Béla, Parti Nagy Lajos, Pálinkás György.

Kovács Margit, keramikusművész.

Győr várja a pécs-baranyaiakat

Dunántúli Napló, 1980. jún. 1.

Interjú Zámbó Józseffel, Győr város Tanácsa elnökével

A közvetlen vasúti összeköttetés létrejöttével, várhatóan nemcsak üzleti ügyekben utaznak majd Pécs-Baranyából a Kisalföld központjába, Győrbe, hanem sokan útra kerekednek megismerni Észak-Dunántúl nagy központját. Érdemes, hiszen Budapest és Sopron után Győrött van hazánkban a legtöbb műemlék, s az utóbbi évtized dinamikus fejlődése következtében nemcsak a múlt, hanem a jelen iránt érdeklődők is sok érdekességre találhatnak a négy folyó városában és környékén.

Tíz éve Győr jószerével egy volt a magyar városok sorában. 1971-ben kapta meg a megyei város státusát, s természetesen az ezzel járó anyagiakat is. Ennek köszönheti-e Győr a látványos fejlődését? — kérdeztük *Zámbó Józsefet*, Győr város Tanácsának elnökét, akit felkértünk arra, hogy mutassa be városát a baranyaiaknak.

— Pécs és Győr nemcsak abban hasonlít egymásra, hogy mindketten tagjai a történelmi városok világszövetségének. Győr azonos szerepet tölt be ezen a vidéken, mint amilyent Pécs a Balatontól délre, mindkettő agglomerációs központ. De más összehasonlítási alap nemigen adódik, hiszen még ez utóbbiban is jelentős eltérések vannak. Közel 130 ezer lakosa van Győrnek, de ha ehhez hozzáteszem, hogy naponta 30 ezer munkás jár be a vidékről dolgozni Győr üzemeibe, hogy 10—12 ezer diák érkezik ugyancsak naponta városba, s hogy ezrekkel mérhető az egyéb „bejárók száma", már jeleztem is az eltérést, és a vele járó gondokat. Megyénk és Győr városa egyúttal a Nyugat felé történő utak nagy tranzithelye is — tehát Győr fejlesztését, ellátottságát nem lehet csak a lakosok számával mérni.

— Kétségtelen, hogy az utóbbi tíz évben Győr nagyarányú fejlődésen ment keresztül, s igaz az is, hogy nagyobb arányban részesültünk a „nagy kalapból", de az is igaz, hogy sok behoznivalónk volt. Mégis, hogy „bejöttek" a dolgok, nem ennek tulajdonítom elsősorban, hanem annak, hogy Győr ipara nagy mértékben fejlődött. Tizenöt éve kezdődött a Magyar Vagon- és Gépgyárban a motorprogram, új, korszerű gyárak épültek az MVG-ben, s szinte kicserélődött a gyár termékskálája. A könnyűipari rekonstrukció keretében megújultak textilgyáraink is, a Graboplast, a Richards, a Gardénia, a Győri Textil, a Kötöttkesztyűgyár ma minden piacon eladható, korszerű terméket gyárt. Győr gyors fejlődését az ipari háttér alapozta meg, hiszen ott kezdődött a felfutás. E háttér nélkül nem lehetne Győr ilyen dinamikusan fejlődő város.

— Örülök annak, hogy ma már Győrt a naturális, gazdasági adatok mellett kulturális vonatkozásban is emlegetik. S nem az új színházzal kezdem ezek számbavételét, hiszen a város amatőr művészeti mozgalma, a kiváló kórusok, az ide települt művészekkel felfrissült képzőművészet, az innen elszármazott művészek múzeumai, amely Kovács Margit gyűjteményével kezdődött, s legutóbb a Borsos-ház megnyitójával folytatódott — is viszik hírünket az országban. Említhetném könyvtárhálózatunkat, s a városkörzetenkénti kulturális központokat, de ezek az itt élőknek gazdagítja elsősorban az életét.

— Köszöntöm előre is városunkban, római nevén Arrabonában Sopianae lakósait, akiket várunk, és érdeklődésükre igényt tartunk. Kívánom, érezzék magukat jól, gyarapodjanak sok élménnyel Győrött a pécsiek, baranyaiak.

B. L.

Műhelybeszélgetésnek lehetne leginkább nevezni ezt a találkozót Komlón, a szilvási általános iskolában. Tizennégy éve vezeti itt a munkát *Németh Lajosné* igazgató, tanári gárdája — főként nők és többnyire fiatalok — évek óta számos kísérlettel vett részt az új tantervi dokumentumok előkészítésében.

— Munkáslakta területen dolgozunk — mutatja be az iskolát az igazgatónő, — 550 tanulónk van, akik jó lakásviszonyok között élnek, s akik otthonról sok biztatást kapnak a tanulásra. Új ez a lakótelep, mégis megállapodott, kiegyensúlyozott a légkör, és ezeket a lehetőségeket kell a mi iskolánknak megfelelően továbbfejleszteni.

— Mit jelentett a tanári munkában, hogy egyszerre többféle kísérlet folyt az iskolában?

Bielik Béláné magyar—történelem szakos tanár foglalja össze a kollégák véleményét, miszerint az új, a kísérlet állandó jelenléte igényességre, egymás munkájának megbecsülésére nevel.

Gyenizse Gáborné, aki nemrég szerezte meg a rajztanári diplomát a Képzőművészeti Főiskolán, így beszél erről:

— Két éve indult nálunk a rajztanítás az első osztályokban, és ez most pótolja azt a hézagot, amit a hiánya jelentett az óvoda után. Az elsős rajz remekül fejleszti a gyerekek kézügyességét, fantáziáját, a felső tagozatosok is megcsodálják munkáikat. Kívülről befelé hatolva, a rész és az egész, a forma és a szerkezet viszonyát vizsgáljuk és teremtjük újra a különféle mesterséges és természetes formákon . . .

— . . . ez pedig jól kapcsolódik a többi tárgyhoz, a környezetismerethez, a technikához, mert mind a gyermeki tapasztalatból indul ki — fejezi egyre nagyobb az integráció, a kölcsönösség.

— Nagy az új matematika húzóereje is a többi tantárgyra — meséli saját tapasztalatait az igazgatónő. — Én ezt az általam tanított nyelvtannál tapasztalhattam. Éppen ezért a magyar tanárok igyekeznek átvenni a matematikának nemcsak a módszereit, hanem az elméletét is.

Az iskola emellett legfontosabb feladatának a tankötelezettség teljesítését tartja — nem engedékenységgel, hanem sok-sok korrepetálással és év végi pótló foglalkozások rendszerével. Tavaly csak három, tavalyelőtt egy gyermek ismételt osztályt, *három éve egy sem.* Felmentést pedig senkinek nem ad az iskola a nyolcadik osztály befejezése előtt. Hogy az alsó tagozaton évek óta nincs bukás, elsősorban a napközinek köszönhető.

— Nagylétszámú, 40 fős csoportokkal dolgozunk —, mondja a napközis munkaközösség vezetője, *Simon Sándorné*, — így is csak alsó tagozatos gyerekeinknek adhatunk napközis ellátást. A gyerekek a zsúfoltság ellenére is szeretik a délutáni foglalkozásokat, ahol a pedagógus kicsit a szülő, a család szerepét is pótolja, hiszen sok gyerekünk itt van reggeltől estig, sokan szeptembertől szeptemberig — nyáron a sikondai napközis táborban. 5 napközis csoportunk van, 5 nevelővel . . .

— . . . és 17 iskolai csoportunk 8 tanteremmel — fejezi be a mondatot Németh Lajosné igazgató. — Már minden számba jöhető helyiséget átalakítottunk. A folyosó végét, a raktárt, az egyik gyakorlótermet — s így lett klubja a nagyoknak, rajztermünk, úttörő- és zeneszobánk. Technikai dolgokban sokat segít nekünk a Béta-bányaüzem V. számú Julius Fučik építőbrigádja, velük nagyon jó együttműködést sikerült kölcsönösen kialakítanépművelés—könyvtár—magyar szakos tanár — nekünk azonban nagyon sok nehézséget okoznak a magas osztálylétszámok. Jó lenne több egyéni foglalkozást végezni a magyar órákon a gyengébbekkel, de a tehetséges gyerekekkel is, hogy továbbléphessenek. Több törődést igényelnének a tanítványaink, mert sok a rejtett problémával küszködő gyerek, aki mindent megkap otthon, ami anyagiakban megadható, de a szülőnek nem jut ideje (vagy nem juttat időt) a gyerekkel való törődésre. Annyi mindent tudnak ezek a gyerekek, de nincs aki megbeszélje velük az élményeiket. Otthon megkapják a biztatást a tanulásra, de a pedagógus, az iskola feladata a gyerekkel való intenzív törődés — kicsit helyettesítenünk kell a szülői házat.

Pár éve ebben az iskolában dolgozott Komlón a legtöbb képesítés nélküli pedagógus — mára mindenki megszerezte a képesítést, sőt, többet is, egyetemi, főiskolai végzettséget. Huszonkét operabérlete van Budapestre a tantestületnek, a szilvási pedagógusok ott vannak a komlói kórusokban, a társadalmi és politikai szervezetekben, a közéletben. Az idén halmozottan aratták a sikereket tanulóink a különböző országos versenyeken, sorra hozták az aranyérmeket . . . Végül, mivel szinte tapinthatóan valódi közösséggel ismerkedhettünk meg, azt kérdeztük a szilvási pedagógusoktól, mi a titka az ilyenfajta iskolai műhelynek. Jéhn Istvánné fogalmozta meg a választ:

— Ehhez kell egy mag a tantestületben. Olyan emberek közössége, akik lényeges dolgokban, mint a gyerekekhez való viszony, mint a világnézet, egyetértsenek. E körben, amelyben ott vannak a vezetők is — és nemcsak státuszuk szerint —, aztán belekapcsolódhatnak a többiek, az újonnan érkezők, a fiatal pedagógusok is.

Heiner Tiborné

— Pedagóguscsaládból szá mazunk mindketten a férjem mel, mégis kerülő úton juto tunk a pedagóguspályához mondja az indulásról *Hein Tiborné* mérnöktanár, a pécs váradi Mezőgazdasági és Éle miszeripari Szakmunkásképz Intézet igazgatóhelyettese. – A országot járva toborozták al koriban a fiatalokat az egye temekre, így keültem a Gödö lői Agrártudományi Egyete állattenyésztői karára, s aztá a napnál is világosabb vo hogy vidékre megyünk dolgo ni – Nagykorpádra, 12 kilom terre a vasúttól, ahol csak pe róleumlámpa volt. De mivel c volt a fiam, arra gondoltar több időm lesz vele törődni, h tanári pályára megyek, s elv geztem az Agrártudomán Egyetem tanárképzőjét. Mi denesetre most is fájó szívv gondolok vissza gazdász év imre, mert jó lett volna mir a kettőt együtt csinálni. Iga gazdászok maradtunk azért lengyeli szakiskolában is, ah a hatvanas évek elején mé minden hagyományos mez gazdasági munkát tanítottur a kazalrakástól a kézifejésig . És úgy érzem, így van ez Péc váradon is, ahol 1966-ban i dult meg a mezőgazdasá szakmunkásképzés. Az üzer ben dolgozó kollégáink mi dig egyenrangú partnerként f gadnak bennünket, és készsé gel adják át a legújabb tec nológiai ismereteket . . .

A közelmúltban a pécsvára intézet felvette az élelmisze ipari profilt. Heiner Tibor ekkor szerezte meg harmad diplomáját, a baromfihús-fe dolgozó szakmérnöki végzetts get. Az iskola mindig hír volt arról, hogy naprakész i mereteket adott korunk élelm szergazdaságáról. Tanárai legfrissebb szakkönyvek, sza folyóiratok alapján tanítotto majd hozzáfogtak a jegyzete tankönyvek írásához. Heiner

Kovács Margit, keramikusművész

Győrött, a Dunakapu tértől már látható a Kresta-ház, benne a Kovács Margit-gyűjtemény. A gyűjtemény a hangulatos padlásterem reggel 10-től d. u. 6-ig tekinthető meg.

Séta a Püspökvár körül.

Dunántúli Napló, 1980. jún. 1.

Kovács Margit, keramikusművész

„Művészet és Társadalom 1945-1980" című kiállítás nyílik meg a Műcsarnokban. Kovács Margit kerámiáit látjuk a második teremben, ahol 1948-1962-ig tartó fejlődésünket mutatja be.

Esti Magazin

1980. III. 18. Kossuth 18.30

Magyar Nemzet

Kedd, 1982. november 30.

Kovács Margitra emlékezve

Most lenne nyolcvanéves. De Kovács Margit kortalan volt életében, halálában is az maradt.

„Az agyag mindennapi kenyerem, örömöm, bánatom. Már az első érintésekor életem elemévé vált. És azóta ez az elem, belekerülve vérem áramlatába, hol az öröm hullámhegyeibe, hol az ijedt reménytelenség hullámvölgyeibe sodor, emel, buktat. Azt kívánom, hogy ez a hullámverés utolsó lélegzetvételemig elkísérjen... Köszöntöm az agyagot és a belőle születendő szép mesterséget." Kovács Margit azért írhatott ilyen tisztán, mert gondolatai is tiszták voltak és természetesek. Akaratlanul is *ars poeticá*-ban fogalmazott mindig, ha a mesterségéről faggatták. Hitvallását azonban *soha sem nagybetűkkel mondta.* Szépen írt, de *nem hagyott maga után leírt gondolatokat.* Csak az édesanyjának szóló levelei maradtak meg. Ezeket azonban nem a nyilvánosságnak szánta.

Nagylelkűen és figyelmesen bánt mindenkivel, aki csak kapcsolatba került vele. Nem szeretett magáról beszélni, kevés újságírónak „nyilatkozott". Fogalma sem volt róla, hogy ő a legcsodálatosabb riportalany a világon. Gyönyörűen beszélt, mellette csobogózsongó hangerdőben érezte magát az ember.

Amikor egyszer felhívtam telefonon, hogy interjút szeretnék tőle kérni, hallani sem akart róla, mondván: ő nem tud beszélni, nincs is miről és elnézést kér, de inkább a kiállításáról szeretne cikket látni a lapban — ha lehet. Csak egy valamivel lehetett megnyerni: bevallottam neki, hogy kezdő vagyok a pályán. Kovács Margit ettől a pillanattól kezdve teljes szívéből drukkolt nekem... Beszélgetésünk szövegének megjelenését követően hófehér borítékban levelet kaptam tőle, amelyben köszönete mellett kedvesen megdorgált, mert *„túlságosan szépen"* írtam róla. Pedig *a munkáján „van még mit javítani".*

Bíróné Kovács Erzsébet hangja megtévesztően hasonlít a húgáéhoz. Ugyanúgy, mint annakidején nővére, most ő kéri, hogy ne írjak róla. Tisztelettben tartva a szerénységét, a családi háttérről kérdezem.

— *Rendkívül szép volt az életünk. Olyanok voltak a mindennapjaink, hogy arról ma már nehéz képet alkotni. A mai családok nem értik, nem is érthetik a mi eszményeinket. Nagyon erősen kötődtünk az édesanyánkhoz...*

— Kovács Margit ragaszkodása legendás volt; tudható ez

rádió- és televízióbeszélgetéseiből, de munkáiból is.

— *Igen, Margit és Anya különlegesen szép életet éltek együtt. Én hiszek abban, hogy ha az emberek elvesztik a legszeretettebb lényt a világon, akkor immunitásuk egészségileg is gyöngül. Talán ez történt Margittal is. Anya halála után lassan megtört a fizikai ellenállása...*

— Mi lett a margitszigeti fájával? Azzal, amelyet a műtermébe vitetett annakidején, amikor kivágták?

— *A végrendeletében Szentendrére hagyta. Egy ága pedig itt van a lakásomban. Ugyancsak a végakaratát teljesítettük azzal, hogy a koronát, a munkapadját, a munkaeszközeit, tehát műtermi berendezése egy részét Győrbe szállítottuk.*

Sírkövén az oly jól ismert cizellált monogram látható: K. M. Kacskaringós indából lett...

Gaál Piroska

Magyar Nemzeti Bank

Árfolyamok

ÉRVÉNYES 1982. NOVEMBER 30-TÓL

HIVATALOS DEVIZAARFOLYAMOK

DEVIZANEM	Vételi árfolyam	Közép 100 egységre,	Eladási forintban
Angol font	6333,67	6340,01	6346,35
Ausztrál dollár	3806,62	3810,43	3814,24
Belga frank	81,39	81,47	81,55
Dán korona	454,02	454,47	454,92
Finn márka	726,47	727,57	727,93
Francia frank	563,01	563,57	564,13
Holland forint	1449,30	1450,75	1452,20
Japán yen (1000)	158,69	158,85	159,01
Kanadai dollár	3212,29	3215,51	3218,73
Kuvaiti dinár	13 655,27	13 668,94	13 682,61
Norvég korona	559,56	560,12	560,68
NSZK-márka	1593,30	1594,89	1596,48
Olasz líra (1000)	27,54	27,57	27,60
Osztrák schilling	226,64	226,87	227,10
Portugál escudo	43,78	43,82	43,86
Spanyol peseta	33,39	33,52	33,55
Svájci frank	1848,80	1850,65	1852,50
Svéd korona	531,81	532,34	532,87
Tr.- és cl.-rubel	2597,40	2600,00	2602,60
USA-dollár	3983,24	3987,23	3991,22

Az államközi megállapodásokon alapuló hivatalos árfolyamok változatlanul az 1982. szeptember 21-i közlésnek megfelelően vannak érvényben.

VALUTA- (BANKJEGY- ÉS CSEKK-) ÁRFOLYAMOK

PÉNZNEM	Vásárolható legmagasabb bankjegy-címletek	Vételi árfolyam	100 egységre, Eladási forintban
Angol font	50	6149,81	6530,21
Ausztrál dollár	50	3696,12	3924,74
Belga frank	5000	79,03	83,91
Dán korona	1000	440,84	468,10
Finn márka	100	705,38	749,02
Francia frank	500	546,66	580,48
Görög drachma	500	50,32	53,44
Holland forint	1000	1407,23	1494,27
Japán yen (1000)	10 000	154,08	163,62
Jugoszláv dinár	100	50,67	53,81
Kanadai dollár	100	3119,04	3311,98
Kuvaiti dinár	10	13 258,87	14 079,01
Norvég korona	1000	543,32	576,92
NSZK-márka	1000	1547,04	1642,74
Olasz líra (1000)	50 000	26,74	28,40
Osztrák schilling	1000	220,06	233,68
Portugál escudo	5000	42,51	45,13
Spanyol peseta	5000	32,51	34,53
Svájci frank	1000	1795,13	1906,17
Svéd korona	100	516,37	548,31
Török líra	1000	21,88	23,24
USA-dollár	100	3867,61	4106,85

— **95 KÖZLEKEDÉSI BALESET** történt a hét végén hazánk útjain. Ezekből kettő halálos, 43 súlyos, 50 pedig könnyebb sérüléssel végződött.

— **ROBBANÁS TÖRTÉNT** hétfőre virradóra Lengyelországban, a bytomi kőszénbánya Dimitrov aknájában, amikor bányászok és mentőalakulatok egy csoportja ismeretlen okból keletkező tüzet akart eloltani. A robbanáskor 18 bányász és bányamentő élete

— **Az autólopás** évről évre nő Angliában. 1981-ben már 332 000 gépkocsit loptak el, s ezek közül, hatvanezer végleg eltűnt; egyharmada Londonban. A Scotland Yard a „kocsilopási divattal" többé-kevésbé tehetetlenül áll szembe. A tolvajok személyisége ugyanis megváltozott, a régi „kis autótolvaj" helyett ma

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 ÁPR 14

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Margit Kovács

1021

In dieser Nummer finden Sie einen Beitrag über das erneuerte Museum der bekannten ungarischen Keramikerin Margit Kovács. Bild oben: Stilles Festmahl der Alten

VERLAG
Ackerstr
D-4 Düss
Harry M
3394 Lans
D-6 Fran
W. E. SA
Follerstr
D-5 Köln

Österreic
GLOBUS
Vertrieb
Zeitschri
Höchstäd
A-1200 Wi
MORAWA
Wollzeile
A-1011 Wi

Schweiz:
AZED AG
Dornacher Straße 50—62
CH-4000 Basel
PINKUS ET CO
Froschaugasse 7
CH-8001 Zürich 1

Dänemark:
MUNKSGAARD LTD.
Norregade 6
DK-1165 Kopenhagen K.

Finnland:
FAUTATIEKIRJAKAUPPA OY
Kolvuvaarankuja 2
SF-02670 Hämevaara

Schweden:
ET WIRKSELL ALMQUIST
Subcription Agency
26 Gamla Brogatan
S-101 20 Stockholm 1
WENNERGREN-WILLIAMS AB
Nordenflychtsvägen 70
S-104 25 Stockholm 20

Wenn nicht extra vermerkt, stammen die Bilder von der Ungarischen Nachrichtenagentur MTI.

HU ISSN 0007-2893

vergangenen zehn Jahren stark — auf einigen Gebieten jedoch kaum — verändert hat. Es hängt davon ab, aus welchem Blickwinkel die Lage betrachtet wird.

Die statistischen Daten belegen diese Veränderungen, man spricht von einer schnell zunehmenden gesellschaftlichen Mobilität. In den vergangenen zehn Jahren stieg die Zahl der weiblichen Arbeitnehmer bedeutend an, allerdings auch die der Frauen, die von der Mutterbeihilfe Gebrauch machen und mit ihren Kleinkindern bis zu deren drittem Lebensjahr zu Hause bleiben, die der Weiterlernenden und Rentner. Geringe Veränderungen traten allerdings auf der Ebene der Leitungsposten, der Frauen mit überdurchschnittlichem Einkommen und der alleinstehenden Frauen ein.

Zwischen 1970—1979 ging die Zahl der männlichen Ar-

Kovács Margit, keramikus

L. I Barcsay J.

T. L: Bríós, erüstben 16

Nincsabad: á J Sp. 1981. júl. 26

SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 ÁPR 14.

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Margit Kovács

1021

Interieur im Margit-Kovács-Museum

die Erarbeitung eines besseren Dokuments noch über eine längere Zeitspanne ein irreales Unterfangen wäre. Wir möchten dazu beitragen, daß der Prozeß der Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa keinen Bruch erleidet, und *wir setzen unsere Vorbereitungen für das Madrider Treffen fort.* Dessen erfolgreiche Vorbereitung hängt selbstverständlich nicht nur von uns ab: Wenn in den Vereinigten Staaten — und im Kreise Einzelner in Westeuropa — von dem Madrider Treffen gesprochen wird, kommen lediglich zwei Ausdrücke aufs Tapet: „die ausführliche Rechenschaft" über die bisherige Realisierung der Schlußakte und die Menschenrechte. Über die Aufgaben der Zukunft, über für alle annehmbare Formen der Zusammenarbeit und die Stärkung des Vertrauens wird in diesen Erklärungen kein Wort verloren, obschon es zur Abhaltung des Madrider Treffens, für seinen Erfolg auch entsprechender

Anläßlich des 35. Jahrestages der Befreiung Ungarns gab der Präsidialrat der UVR im Parlamentsgebäude einen Empfang, an dem führende Persönlichkeiten des politischen, gesellschaftlichen und kulturellen Lebens sowie Mitglieder des diplomatischen Corps teilnahmen. Unser Bild: János

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész

Tavaly elhúnyt keramikusunk, Kende Judit emlékkiállítása Győrben látható. — A művész már gimnáziumba Kovács Margittal járt együtt. De ott találjuk őket Pesten Jaschik Álmosnál, Bécsben Hertha Buchernál is. Barátságuk a sírig tartott, bár pályájuk jelentős különbségeket mutat.

Salamon Nándor: Kende Judit kerámiái.

Tükör, 1980. júl. 27.

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész

Kass János korongolt Kovács Margitnak és Gádor Istvánnak, a magyar keramiaművészet megalapítóinak és kimagasló képviselőinek, a háború utáni evekben.

Tandi Lajos: Kass Jánosnál.
Tiszatáj. 1980. 7. 92. old.

Kovács Margit, kvamikusművész:

10

a Kulturális Minisztérium tulajdona,

"Kenyérnegő" terrakotta, 107 cm. ~~1965~~ 1956.

Művészet, 1980. ápr. 5. old.

12

13

12 *Engelsz József: Gyűrűk, arany, féldrágakő, 1977 (fotó Somfai)*
13 *Gádor István: Falkép, mázas samott alapon gyűrt vörösréz lemez, üveg, 37×27 cm, 1970 (fotó Szelényi)*
14 *Medicor diagnosztikai táska, tervező Tóth Ferenc, 1976*
15 *Schaár Erzsébet: Üvegkompozíció, 1970 (Corvina Fotóarchívuma)*
16 *Bajkó Anikó: Függöny (Pamutnyomóipari V. Kispesti Textilgyára), az I. Ipari Textilművészeti Biennálé I. díjas munkája (fotó Mészáros)*
17 *Droppa Judit: Petra mintacsalád (Kőbányai Textilművek), a II. Ipari Textilművészeti Biennálé kiemelt I. díjas munkája (fotó Milos)*

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JUL 28

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Margit Kovács

1021

Die Keramikfigur „Die Dame" von Margit Kovács inspirierte den Komponisten

ich mich geehrt, als die Redakteure anfragten, ob ich nicht einen Beitrag für die „Siráły" hätte.

„Da findet sich bestimmt etwas zu Hause. Es müßte nur abgetippt werden."

„Bring es mal nächste Woche vorbei."

Natürlich gab es zu Hause weder eine Novelle noch sonstige Schriften. Ich setzte mich also an Mutters alte Singer-Nähmaschine, die ich mittels einer Sperrholzplatte zu einem Schreibtisch umfunktioniert hatte, stützte die Ellenbogen auf und wartete auf die Eingebung.

'Wie schreibt man eine Novelle?' überlegte ich. 'Wo nimmt man den Stoff her?'

Zum Glück kam Besuch, und zwar Pál Kalina, ein alter Kamerad vom Straßenbau. Grund genug, die Grübelei zu unterbrechen. Nachdem er wieder gegangen war, schaute ich aus dem Fenster und erblickte Mandarin, den berühmten Draufgänger, der am Rande des Grundstücks auf einem Steinsockel des Zaunes saß.

Was wäre, wenn ich über einen von ihnen schreibe? Über den Sommer, den ich mit Kalina verbracht habe

Kovács Margit, keramikusművész

A szentendrei kamarazenekar előadja holnap arányi Aschner György osztrák zeneszerző „az agyag zenéje" c. művét, amelyet Kovács Margit műveinek inspirálására komponált.

Jó reggelt.

1980. VII. 26. Kossuth 4.25 /Sztyné/.

harmadát (havi 64 órát), fizikai tevékenység esetén *felét* (havi 96 órát). *A fizikai munka* körében tehát 1980. január 1-e óta a melléktevékenységek munkaidőkerete és munkabére vagy díjazása a törvényes munkaidőnek egyharmadáról felére növekedett.

a munkáltató a vele munkaviszonyban álló dolgozóval mellékfoglalkozást vagy megbízást létesíthet a *főállás munkakörébe nem tartozó feladatok* végzésére. Az engedélyezés során ezekben az esetekben is az előbb említett havi munkaidőkereteket kell figyelembe venni.

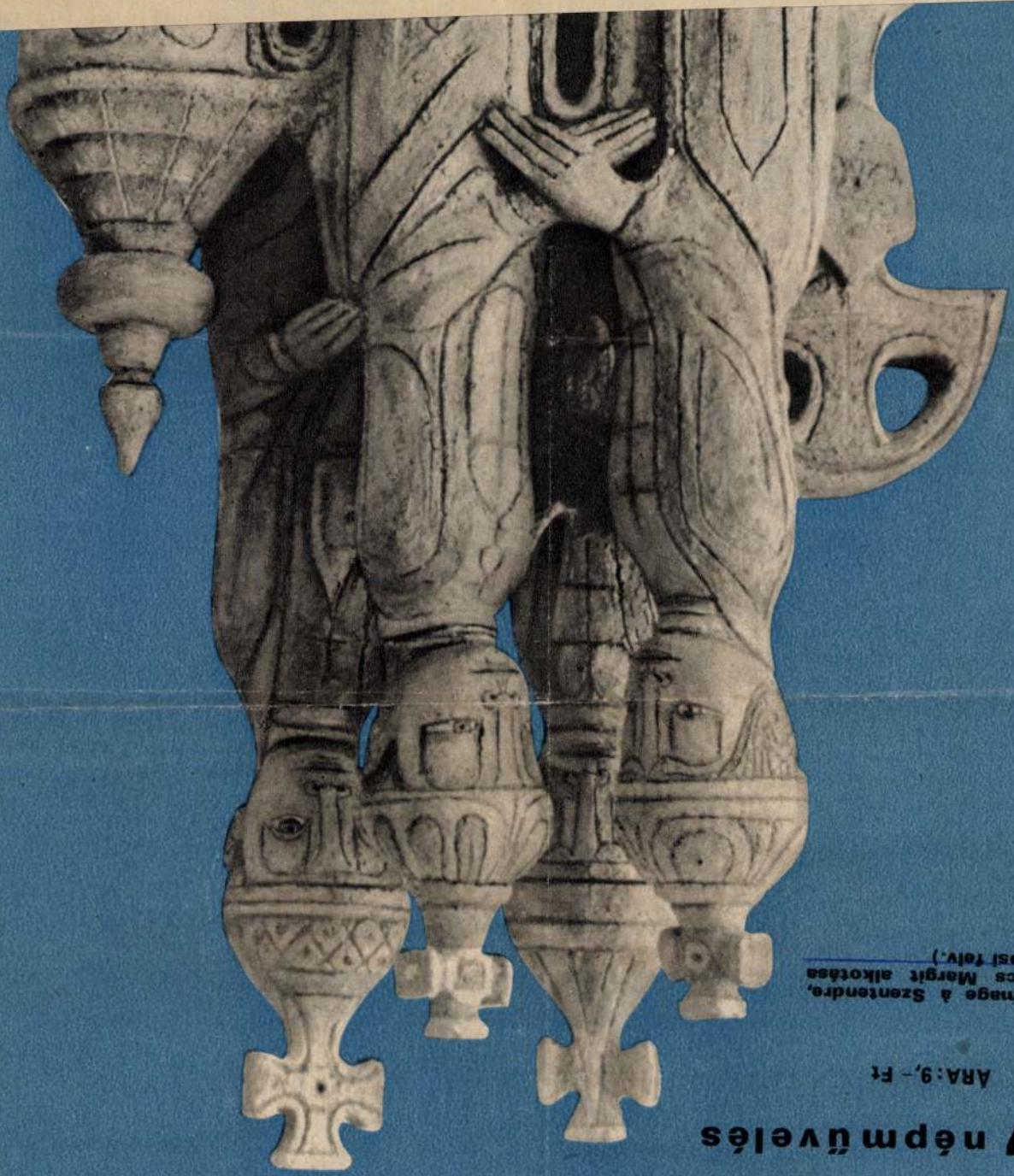

7 népművelés

ÁRA: 9,– Ft

Hommage à Szentendre, Kovács Margit alkotása (Jánosi felv.)

1021

MUNKAJ

A MUNKA TÖRVÉNYKÖNYVÉNEK MÓDOSÍTÁS

Kovács Margit
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 335-748, 340-726
Keramikusmúvész
1980 JUL
Népművelés

A munkaviszonyban álló dolgozók főálláson kívüli foglalkoztatásának néhány szabálya 1980. január 1-től megváltozott. Az új rendelkezéseket az 1/1976. (I. 31.) MüM számú rendeletet módosító 22/1979. (XII. 28.) MüM számú rendelet írja elő. A két jogszabály (a továbbiakban: R.) egybeszerkesztve megjelent a Művelődésügyi Közlöny 1980. évi 4. számában. Most az R. új szabályait ismertetjük. A közművelődési, a művészeti és a művészetoktatási intézmények szaktevékenységet folytató dolgozóira vonatkozó – az R-től eltérő – sajátos előírásokat a kulturális miniszter külön utasítása tartalmazza. (Ezt a későbbiekben ismertetjük.)

Másodállás

Ezen olyan második munkaviszonyt értünk, amelyet a főállásával egybeeső munkaidőre létesítenek. 1980. január 1-e óta másodállás csak egészségügyi, tudományos, oktatási, művészeti, tömegkommunikációs, valamint sportedzői munkára létesíthető. Korábban a kötetlen munkaidejű vezetői munkaköröket is el lehetett látni másodállásban.

A másodállás létesítésének a felsorolt szaktevékenységek körében és a dolgozó főállása tekintetében is előfeltétele, hogy a munkahelyen való állandó jelenlét – jogszabály alapján – ne legyen kötelező, illetőleg a dolgozó maga határozza meg munkaidejének beosztását vagy felhasználását.

Mellékfoglalkozás, megbízás

Az R. 4. §-a (1) bekezdésének e) pontja szerint a másodállásban, mellékfoglalkozásban és a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében a dolgozó munkaideje havonta együttvéve nem haladhatja meg a *törvényes munkaidő egy-*

Másodállás, mellékfoglalkozás, megbízás

Az R.-ben a „munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony" meghatározás a Polgári Törvénykönyv hatálya alá tartozó két jogviszonyt, a megbízást és a vállalkozást jelenti. A továbbiakban a *megbízás* megjelölést használjuk, mert a közművelődési intézmények munkavállalóit a munkaviszonyon kívül ebben a jogviszonyban foglalkoztatják rendszeresen.

A főálláson kívüli foglalkoztatáshoz a munkáltatói engedély csak akkor adható meg, ha az érdekelt a főállásban *legalább két éve* munkaviszonyban áll. Ezt a szabályt nem kell alkalmazni

– a mellékfoglalkozás vagy a főállás munkaidejét nem érintő megbízás engedélyezésekor, továbbá

– ha a dolgozó másodállása vagy főállásának munkaidejére eső megbízása a főállást megelőzően létesült.

A tartós megbízás elbírálása

Új korlátozást ír elő az R. 14 §-ának (2) bekezdése: „A dolgozó főállása szerinti munkaidejére eső, egybefüggően három hónapot meghaladó időt igénylő munka végzésére létesített egyéb jogviszonyban alkalmazni kell a másodállás munkaidejére és munkabérére irányuló korlátozó rendelkezéseket (10. §)." A szóban forgó megbízás keretében megállapított munkaidő tehát a dolgozó törvényes munkaidejének *legföljebb negyede* (havi 48 óra) lehet, az időarányosan megállapított díjazás pedig nem haladhatja meg a dolgozó főállásában kapott *személyi alapbérének negyedét.*

Mellékfoglalkozás és megbízás a munkáltatónál

Új rendelkezést tartalmaz az R. 2. §-a:

Az R. 7. §-a előírja a főálláson kívüli foglalkoztatás rendszeres ellenőrzését és legalább kétévenkénti felülvizsgálatát a felügyeleti és a belső ellenőrzés keretében. A 8. § értelmében a munkáltatóknak a főállású dolgozók számára adott korábbi engedélyeket felül kellett vizsgálniuk, s ennek alapján a szerződéseket az új szabályok figyelembevételével 1980. március 31-ig kellett módosítani.

FERENCZ GYŐZŐ

Kérjük szerzőinket, hogy kéziratukon nevük mellett tüntessék fel munkahelyüket, foglalkozásukat és beosztásukat, pontos lakcímüket, esetleg telefonszámukat.
A szerkesztőség

Kovács Margit

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Keramikusművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1979 ÁPR 14

1021

Kovács Margit: Kompozíció

Gyermekkori bale

Az életkörülmények javulása, a jó táplálkozás, a védőoltások elterjedése és az egészségügyi ellátás állandó fejlődése azt eredményezte, hogy ma már egyre kevesebb a halálos lefolyású gyermekkori megbetegedés. Ugyanakkor *a gyermekkori balesetek száma* az utóbbi években nem csökkent, hanem — ellenkezőleg — *fokozatosan emelkedett*, s arra lehet számítani, hogy a jövőben továbbra is emelkedni fog.

A család számára nyilvánvalóan tragédiát jelent, ha egy súlyos megbetegedés a gyermek halálát okozza, mennyivel nagyobb azonban a szülő szenvedése, lelkiismeretfurdalása, mennyivel nehezebb egy addig egészsé-

kezdetben a rögzített gyermeküléson van, ha a vezető melletti ülés így szabadon marad. Az első ülésen egy kis gyermek még az anya ölében sincs biztonságban.

Az égés-forrázás 2—3 éves korban fordul elő leggyakrabban. A központi fűtés terjedése csökkentette az égéses balesetek számát, de az elérhető helyen hagyott és a gyermek által megtalált gyufával való játéknak még most is sok áldozata van. A forrázásos balesetek változatlanul gyakoriak. Elsősorban a kisfiúk veszélyeztetettek. A disznóölések, befőzések csökkenése miatt ritkábban fordul ugyan elő, hogy a kisgyermek beleesik a földre tett forró vizet, zsírt vagy

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DAILY NEWS 1980 JUL 3.

Margit Kovács

1021

Piroschka denkt an Sie...

Man kann in die rund 40 Kilometer nördlich von Budapest gelegene kleine Künstlerstadt Szentendre kommen, wann man will, Hochbetrieb ist dort immer, im Sommer ebenso wie im Winter. Und wenn es für Hochbetrieb noch einen Superlativ gibt, so gebührt dieser mit Sicherheit dem Margit-Kovács-Museum, wo der Besucherstrom nicht einen Augenblick abreißt. Und das ist auch verständlich, denn die Künstlerin hat einem jeden etwas zu sagen. Obwohl selbst kein bißchen eitel, war ihr doch die Eitelkeit keineswegs fremd. So jedenfalls ist wohl ihre Schöpfung „Vanitatum vanitas" zu verstehen. Der 1936 entstandene Spiegelrahmen mit zwei Kerzenständern ist geradezu eine Perle der funktionellen Keramik. Und ohne den Spiegel, das wird wohl jeder einsehen, ob er nun eitel oder von der Eitelkeit verschont geblieben ist, können wir uns unser Leben gar nicht mehr vorstellen. Den Spiegel gab es schon 3000 Jahre vor der Zeitrechnung, das bezeugen archäologische Funde. Und so liegt es auf der Hand den Schluß zu ziehen, daß es schon vor rund fünftausend Jahren eitle Menschen gab. Früher allerdings wurden Spiegel aus Bronze und Silber gefertigt. In den östlichen Ländern schliff man sie in der Regel auf der Vorderseite glatt und versah sie auf der Rückseite mit reliefartigen Verzierungen. In der Antike fertigten auch die Griechen ihre Spiegel aus Bronze, die Griffe bzw. den Ständer ließ man zumeist von einem Bildhauer arbeiten, in Form einer Figur. Das übrige Europa gab sich bescheidener, die Frauen trugen winzige metallene Spiegel, häufig an einer Schnur oder Kette, die am Gürtel befestigt war. Im 13. Jahrhundert kamen dann die Spiegel aus venezianischem Glas auf, die, da sie kostbar waren, gleichfalls als Zierde um den Hals gehängt oder am Gürtel getragen wurden. Haben Sie schon mal versucht, einen Tag ohne auszukommen? Es wird kaum gelingen, es sei denn, jemand verschriebe sich der Einsiedelei. Allzeit ein gutes Spiegelbild wünscht Ihnen

PIROSCHKA

Die Wetteraussichten für Donnerstag: Vorübergehend Auflockerung der Bewölkung, später von Westen her erneut zunehmende Bewölkung und Schauer bzw. Gewitter, lebhafter bis starker Wind aus Südwest, später aus Nordwest, Tagestemperaturen um 18–23 °C.

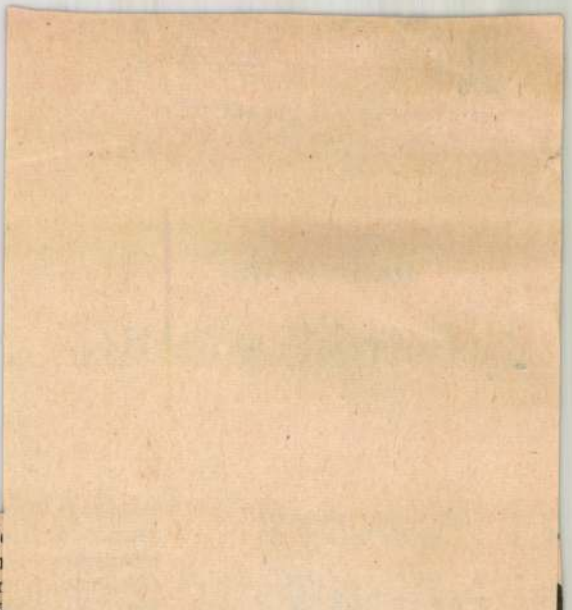

hervor, daß ein
tausch zu aktuell
in Asien, Afrika u
rika stattfand. „I
der Notwendig
schnellstmöglichen
Regelung der im Z
mit Afghanistan entstandenen
Situation wurden die Standpunkte der jeweiligen Seite ausführlich und in großer Offenheit dargelegt."

Breschnew zog Bilanz

Leonid Breschnew, der zum Abschluß der Verhandlungen eine Bilanz zog, erklärte, daß eine notwendige und nützliche Arbeit geleistet worden sei. Bisher habe jedoch noch niemand eine Waage erfunden, mit der sich der Nutzeffekt politischer Verhandlungen bestimmen ließe. Es gebe jedoch ein wichtiges Kriterium — das sei der Wille zur Zusammenarbeit und zur Verständigung. „Wir wollen die Situation natürlich nicht vereinfacht darstellen. Es gibt Fragen, in denen unsere Standpunkte wesentlich voneinander abweichen. Wichtig ist aber, daß wir jetzt unsere Standpunkte besser kennen."

Breschnew fuhr fort, es bestehe der ausdrückliche Wunsch, die gegenseitige Verständigung auch in internationalen Angelegenheiten zu festigen und auszubauen und den Entspannungskurs fortzusetzen.

„Ich hoffe", sagte Leonid Breschnew, „daß Sie, Herr Bundeskanzler, noch einmal unsere Überlegungen abwägen werden. Wir unsererseits werden die von ihnen vorgebrachten Überlegungen durchdenken. Lassen Sie uns auch weiterhin die Kontakte aufrechterhalten, gemäß der Praxis, die sich zwischen uns eingebürgert hat."

Schmidt: Erwartungen bestätigt

Auf einer internationalen Pressekonferenz am Dienstagabend erklärte Helmut Schmidt

London, 2. Juli (...)

Die britische Regierung hat a
Mittwoch zum dritten Mal
sieben Jahren die Bildung ein
Parlaments für Nordirland a
geregt. Der britischen Initiati
waren dreimonatige Verhandlu
gen von Nordirland-Minist
Humphrey Atkins mit Politike
der Provinz vorausgegangen. D
Sprecher der nordirischen Pr
testanten, der Unterhausabgeor
nete Ian Paisley, hat ein M
spracherecht der katholisch
Minderheit — einen der wicht
sten Punkte der britischen I
tiative — als undemokratis
abgelehnt. Auch die katholisc
Untergrundbewegung „Irisch-R
publikanische Armee" (IRA) h
das britische Modell verworf

Die Regierung in London h
das nordirische Parlament 19
aufgelöst und die Provinz se
her direkt verwaltet. Versuc
die Volksvertretung 1973 u
1976 wieder ins Leben zu ruf
schlugen fehl.

Das von London vorgeschla
ne Ulster-Parlament und die v
ihm getragene Provinzregieru
wären für alle innenpolitisch
Belange mit Ausnahme v
Recht und Ordnung verantwo
lich. Justiz und Polizei blieb
London unterstellt. Das Ker
problem der nordirischen Kri
die Beteiligung der katholisch
Minderheit an der Macht, wur
jedoch auch in den neuen Plän

Irak erhöh

Bagdad, 2. Juli (AFP) — D
Irak hat seinen Rohölpreis f
die Qualität „Arabian Ligh
um zwei Dollar auf 32 Dol
je Barrel angehoben, beric

Kovács Margit

KOVÁCS MARGITRÓL, a néhány éve elhunyt kiváló keramikusról írt terjedelmes, sok fényképpel illusztrált cikket az Iszkusszivo című szovjet képzőművészeti folyóirat legfrissebb számában A. Romanov. A szerző nagy szeretettel szól a művészről. Művei — mint írja — a nép gyermekeinek mindennapi életét mu- be, a népművészetben gyü- k, rendkívül eredetiek és dóak.

Magyar Hirlap 1981/11/1o/9

Kovács Margit, keramikus

Megemlítve

(p.s.): Nyomozónak kínálta eladásra 4.

Esti Hírlap, Br. 1980 jún. 23

Kovács Margit, keramikus

L: Bossos M.

_: Mohács előtti gyújtemény

2

Esti Hírlap, Bp. 1980. márc. 6.

Kovács Margit

A KOVÁCS MARGIT Múzeum iránt 1979-ben rendkívül sokan érdeklődtek, összesen nyolcszázharmincezren látogattak el a művész kerámiái kedvéért Szentendrére.

Magyar Hirlap 1981/2/6/11

Kovács Margit

KOVÁCS MARGIT műveinek reprodukcióival a borítóján jelent meg a moszkvai Ogonyok legújabb száma. A lapban Jevgenyij Szvetlanov, a Szovjetunió népművésze, a Lenin-díjas karmester és zeneszerző méltatja a világhírű keramikus munkásságát.

Magyar Hirlap 1981/1/1o/9

Kovács Margit, keramikus

L: Danesa András

Pethő Lánló: Danesa András míves mesterségé 14-21

Jászkunság, Kolnok, 1981. dec. XXVII/4.

Kovács Mári

Egy cserép zöld virág

Uj tükör 1979/24

Kovács Margit, keramikus

L.: Fadrusz J.

–: Az ember környezete 76-81

Alföld, Debrecen, 1980 máj. XXXI/5

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Margit
kerámikusművész

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1979 NOV 21

1021

Kovács Margit gyűjteményes kiállítása

Szentendrén megnyitották Kovács Margit keramikusművész állandó, nemrég kibővített, gyűjteményes kiállítását.

Az új múzeum három teremmel és száz alkotással gyarapodott. Ezentúl a tárlatlátogatók háromszáz kerámiaalkotással ismerkedhetnek meg.

Képünkön: az „Öregek csöndes lakomája".

(Fotó: Pólya Zoltán — MTI—KS)

az ifjú
feladato
valamin
tömegsz
golt mu
sősorban
részt ve
ben kül
júsági s
szervezete
az ifjúság
ségről va
koztatás é

Szovjet nyersanyagból

Gyapjútípusú crumeronszál

Mintegy 7 millió dollár értékű tőkés importot takarított meg idén a magyar népgazdaság azzal, hogy a nyergesújfalui Magyar Viscosagyár legfiatalabb üzemében, a pan-gyárban már kizárólag szovjet alapanyagból készítették a gyapjútípusú crumeronszálakat. A magyar—szovjet petrolkémiai egyezmény lehetővé tette, hogy már tavaly 5000 tonna, az idén pedig teljes akrilnitriligényüket mind a 10 000 tonna nyersanyagot szovjet forrásból szerezzék be. A gyártáshoz szükséges legfontosabb segédanyagot, a dimetilformamidot — évi 400 tonna mennyiségben — az NDK-ból vásárolják.

A crumeronszál jó példája az eredményes KGST-együttműködésnek. A termelésnek több mint a felét, az idén 6000 tonnát, ugyanis a magyar—lengyel gyártásszakosodási-szállítási egyezmény alapján Lengyelországba szállítják, ahol ruházati és lakástextiltermékeket állítanak elő belőle.

(MTI)

Új gyártmányok az édesiparban

Növekszik az édesipari termelés; 1979-ben az üzemek várhatóan 2,5—3 százalékkal adnak több csokoládét, cukorkát, lisztes árut, mint egy évvel korábban — jelentette be Putics József, a Magyar Édesipari Vállalat vezérigazgatója keddi sajtótájékoztatóján.

Az ipar nagyszabású rekonstrukciós programot va-

ízletes készítményeket. Az ipar 1979-ben huszonhárom féle új terméket küldött a belkereskedelmi hálózatba.

Az ipar felkészült az év végi csúcsforgalomra. A téli apóünnepre 850 tonna különböző méretű csokoládéfigurát készítettek a diósgyőri gyárban. Az utolsó tételeit ezekben a napokban küldik a bolthálózatba. Négy gyár

Kovács Margit

Méltatás:

Horváth György: A korral szembesülve.
Művészet, 1980. április – 4. lap.

Kovács Margit, keramikus

A SZENTENDREI NYÁR idei egyhónapos rendezvénysorozata a városi tanács dísztermében megtartott záróünnepséggel vasárnap befejeződött. A kiállításokat 180 ezer ember tekintette meg; közülük százezren gyönyörködtek Kovács Margit kerámiáiban. Sikert volt a most első alkalommal műsorra tűzött Duna-parti vigasságoknak is.

—: Hk

8.

Népszabadság, Bp. 1980 júl. 29.

Kovács Margit, keramikus

t. Kő Pál

Szöllősi Ferenc: Egyítén, műveń egyjett ... 2

Esti Hirlap Br. 1981 febr. 13.

Kovács Margit

Kenyérszegő

Horváth György: A korral szembesülve.
MŰVÉSZET, 1980. április - 3. lap.

12 *Engvisz József: Gyűrűk, arany, félárágakó, 1977*
(fotó Sonyai)
13 *Gádor István: Falképy mazas samott alapon gyűrt vörösréz tomor, üveg, 37×27 cm, 1970*
(fotó Szelényi)
14 *Medicor diagnosztikai táska, tervező Tóth Ferenc, 1976*
15 *Schaur Erzsébet: Üvegkompozíció, 1970*
(Corvina Fotóarchívuma)
16 *Szabó Anikó: Függöny (Pernatnyomóipari V. Kispesti Textilgyára), az I. Ipari Textilművészeti Biennálé*
I. díjas munkája
(fotó Mészáros)
17 *Droppa Judit: Petra mintacsalád (Kőbányai Textilművek), a II. Ipari Textilművészeti Biennálé*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Margit Kovács
SZOVJETSZKAJA KULTURA
1980 FEB 26

1021

ВЕНГЕРСКИЕ МОТИВЫ

Корреспондент «Советской культуры» по приглашению редакции литературно-публицистического журнала «Уй-Тюкёр» побывал в Венгерской Народной Республике. О некоторых событиях богатой культурной жизни братской страны рассказывают публикуемые заметки.

ПРОСТО ПОИГРАТЬ

Очень необычно выглядела эта сценка. В залах Венгерской Национальной галереи стояла тишина, посетителей было немного. Но вот в одном из коридоров показалась тележка, на которой служитель вез картину — то ли на реставрацию, то ли на замену.

Вдруг кортеж застрял среди шумной толпы ребятишек. Их группа вовсе не походила на школьную экскурсию. Ребята что-то мастерили из бумаги, складывали из раскрашенных деревяшек фигуры, что-то горячо обсуждали. Так что служителям пришлось осторожно лавировать, чтобы проехать с картиной дальше.

Оказалось, что дети приходят в галерею «поиграть». По предварительной заявке школьники с учителями или дети с родителями приходят сюда, чтобы интересно провести досуг.

В галерее есть отдел народного образования. Здесь работают педагоги, владеющие основами эстетики. Но самое интересное в их работе — творческое ателье для детей и молодежи, создателем которого был художник Арпад Сабодаш.

Все занятия в творческом ателье построены на занимательных играх, что вызывает у ребят живой интерес к краскам, формам, пропорциям окружающего мира, постепенно и ненавязчиво открывает им законы красоты. Трижды в неделю здесь собирается по 25—30 детей в возрасте от 6 до 14 лет, а по субботам приходит уже человек 50—60.

Вот несколько ребят образовали живую «скульптурную» группу, а девочка фотографирует их. Кто-то лег на огромный лист белой бумаги, а его товарищ обводит карандашом контуры тела... Словом, здесь царят бесконечная импровизация, веселье, живой интерес. Даже маленький мальчик, который просто на влажной глине оставил следы своих пальцев, вдруг обнаружил в ней с помощью педагога лепешку, испеченную из муки.

Занятия галерея проводит бесплатно, материалы для поделок тоже дает она. Любой школьный учитель может получить здесь и теоретическую, и практическую консультацию по методике рисования, изучения эстетики.

ДО ПОСЛЕДНЕГО ДНЯ

Небольшой городок Сентендре, что лежит в нескольких десятках километров от Будапешта,— это мекка венгерских художников. Туристы потоком спешат сюда в этнографический музей под открытым небом — ансамбль старой венгерской деревни Верхняя Тиса. Не так давно построен здесь культурный центр, и в нем, и на открытой площадке летом и осенью проводятся традиционные фестивали искусств.

Но есть здесь домик-музей венгерского художника Каролины Маргит Ковач. Ее оригинальное, неповторимое искусство волнует любого зрителя — от прославленного академика - художника до школьника. Просто трудно себе представить, что из обыкновенной глины человек может создавать столь сказочные вещи.

Мир Маргит Ковач —это мир сказки и в то же время суровой действительности, это бесконечные вариации человеческих личностей с их характерами, с мудростью, радостью и отчаянием, ремеслом и бытом. Она и мастер фрески, и волшебной посуды, и живых фигурок.

На открытии одной из выставок Маргит Ковач говорила: «Глина — это мой хлеб, моя радость и печаль, частичка моей жизни. Эта частичка в крови то окрыляет, то ранит меня. Но я желаю, чтобы эта страсть сопровождала бы меня до последнего дня моей жизни». Маргит Ковач обладательница нескольких премий, золотых и серебряных медалей всемирных выставок.

В субботний день ее дом с мастерской, с изделиями был переполнен экскурсантами, большей частью школьниками и молодежью. Ребята везде одинаковы, и далеко не всегда они испытывают благоговение даже перед истинным шедевром. Но здесь я видел, как то и дело ребята отставали от группы и задерживались перед какой-то работой.

Трое ребят с улыбкой любовались «Девушкой, смотрящейся в зеркало». И действительно, столько в ней грации, экспрессии, самой жизни. «Пошли девушки цветы собирать...», «Свадьба», «Снится пастуху и стаду»... Сами эти названия фресок говорят о характере ее творчества. Но есть в ее статуэтках и грустные мотивы: «Траур», «Уход за больным», «Усталость»...

Когда-то Маргит Ковач писала о гончарном искусстве как о чуде. Самого гончара давно нет, а его веселье, юмор, радость и печаль светятся, поют в его черепицах и о многом рассказывают потомкам. Но эту мысль можно отнести и к самой Маргит Ковач.

ПРИХОДИТЕ В ВОСКРЕСЕНЬЕ

Нельзя сказать, чтобы в это ясное, солнечное воскресное утро прекрасный Дворец культуры завода «Венгерские оптические инструменты» был полон посетителей. Не был забит до отказа зрительный зал, где шло представление самодеятельного кукольного театра для детей. Но зато и мамы, и бабушки, и отцы семейств, не говоря уже о самих ребятишках, горячо аплодировали актерам.

Мы с переводчиком поднялись на второй этаж, и в первый миг я вздрогнул от неожиданности: у входа в зал сидел чопорный старик с неестественно бледным лицом. Это был... манекен банковского джентльмена образца 18... года. А в отдалении услужливо изгибался клерк — манекен в белоснежной манишке и строгом черном костюме. Здесь открылась выставка, посвященная истории венгерского государственного страхования.

И чего-чего только не было на витринах и стендах выставочного зала! Старинные гроссбухи, редкие книги, акции и казначейские билеты... Были в зале и ценные вещи. Люди осматривали экспозицию с интересом, но не было у стендов привычной музейной толчеи.

Зато в уютном зеленом дворе здания Дворца культуры медленно двигалась шумная, праздничная людская толпа. Над двором висели разноцветные флажки, яркие бумажные гирлянды, а на щитах призывно светились огромные гроздья винограда, румяные яблоки. В установленных киосках и на прилавках буйствовали сиянием красок, затейливостью узоров, блеском металла самые разные изделия народных промыслов. Женские украшения, сумочки, пояса, меха, разноцветные платки, самая разнообразная посуда, сувениры. Какой-то продавец в расшитой жилетке, в крестьянской шляпе извлекал из резной свистульки веселые мелодии. Словом, ярмарка. Но демонстрировались, рекламировались и продавались здесь изделия народного искусства в самом высоком смысле слова. Не поделки, а изделия. Как я узнал позднее, многие такие вещи идут на экспорт.

И вдруг толпа отхлынула от киосков и образовала большой круг. На небольшой площади появилась группа крестьян в ярких национальных одеждах, раздались звуки аккордеона, начались песни, пляски, шуточные сценки. Потом двое парней принесли огромную корзину винограда, казалось, что это муляж. Но виноград высыпали в большую бочку, подвезли еще короб с ягодами и стали давить примитивным прессом сок. Так раньше крестьяне делали вино.

Словом, это было занимательное фольклорное представление, а исполняли его вовсе не артисты, а крестьяне кооператива из небольшой деревеньки Эчад. Вот почему все сценки были такими непосредственными и живыми, точно ты попал на всамделишный сельский праздник. Но готовился он тщательно и долго. Вместе с работниками дворца, с помощью Министерства торговли организовали его работники отдела массовой работы журнала «Уй-Тюкёр».

Отдел этот, руководимый Моро Надор, создан для пропаганды народного творчества.

Один из последних праздников, на котором я был, заинтересовал руководителей венгерского туризма, побывали на нем мэр Будапешта, партийные работники и масса зрителей.

Действительно, в воскресенье в городе не работают магазины, закрыты и многие объекты культуры, поэтому на подобное красочное представление, да еще с распродажей сувениров, охотно пойдут и молодежь, и группа туристов, и зарубежные гости. Это хорошая, привлекательная форма досуга, о развитии которого так заботятся в Венгрии. Словом, «Приходите в воскресенье, не пожалеете!»

И. БЕЛЬДИНСКИЙ,
спец. корр. «Советской культуры».
БУДАПЕШТ — МОСКВА.

Сабель зв

Бой барабанов и
пушек не нарушит т
бранного поля. Всадники,
бившие коней, не брос
атаку.

Чтобы развернуть эту
мию, оказалось дост
обыкновенного письм
стола, и на книжные полк
спокойно разместили о
ных лейб-гвардии гу
гренадеров Преображе
полка, петровских фузе
екатерининских егерей. Сей-
час их уже более пятисот в
уникальной коллекции москов-
ского художника Петра Кос-
молинского.

— По-настоящему начал этим
заниматься пять лет назад,—го-
ворит хозяин коллекции,—
когда пришло решение не толь-
ко воплотить мечту детства,
но, главное, воссоздать исто-
рию русского военного мундир-
ра. Особое место отвожу вре-
мени Отечественной войны
1812 года, уже есть несколь-
ко композиций, но Бородин-
ский бой пока только в планах.

История любит точность.
Поэтому каждый новый солдат
(размер его со спичечный ко-
робок), который появляется в
коллекции, «одевается» худож-
ником в точно носившуюся
когда-то военную форму. И
чтобы найти описание киера
гренадера или установить цвет
галунов гвардейского гусара,
пришлось не один вечер про-
сидеть в библиотеке, перер
ыть груду книг, консультиро-
ваться со специалистами. В
этом трудность, но в этом и
смысл создаваемой коллек-
ции — даже мельчайшая де-
таль обмундирования воспро-
изводит подлинник.

Кусок олова расплавлен и
на наших глазах залит в форму.

Металл, зажатый в гипсе, за-
стынет солдатом, который по-
полнит ряды этой необыкно-
венной армии. Насколько мож-
но совершенствовать процесс
изготовления фигурки в до-
машних условиях на обычной
электрической плите, показы-
вает нам разница между пер-
выми солдатиками и последни-
ми — в этих больше динамиз-
ма, они изящнее и даже мень-
ше, красочнее, ювелирность
росписи поражает.

Н. КИСАРЕНКО,
О. ОНИЩЕНКО.

СТРАНИЦЫ КАЛЕНДАРЯ

25 ФЕВРАЛЯ.

75 лет со дня рождения Павла Павловича Вирского (1905—1975), народного артиста СССР, лауреата Государственной премии СССР.

Имя этого талантливого балетмейстера связано с развитием украинского национального балета. Работая в театрах оперы и балета таких городов, как Одесса, Харьков, Киев, он осуществил постановку спектаклей классического и современного репертуара. Большой мастер хореографии, прекрасный знаток фольклорного танца, он в 1937 году организовал ансамбль народного танца Украины, выросший впоследствии в Государственный ансамбль народного танца Украинской ССР. В течение почти двадцати лет П. П. Вирский был художественным руководителем коллектива. Значительное место в его творчестве занимала деятельность в Краснознаменном имени А. В. Александрова ансамбле песни и пляски Советской Армии.

Критика отмечала умение художника увидеть и перенести на сцену национальный колорит, самобытную красоту народного танца. Хореографические композиции П. П. Вирского запоминаются яркостью, образностью, подлинностью человеческих характеров.

СКО»

...лен договор с «Ариолой—Евродиск», восстановлены деловые отношения с голландской фирмой Си Эн Эр. Впервые среди наших партнеров появилась новая фирма—«Дискус Коламбиа» из Испании. Свою готовность сотрудничать с нами в дальнейшем подтвердил и вице-президент американской фирмы Си-Би-Эс С. Шмидт, специально прилетевший на ярмарку на несколько часов, чтобы встретиться с нами.

Нас порадовала и беседа с генеральным комиссаром МИДЕМа Б. Шеври, о котором я уже упоминал. Ярмарка проводится как смотр эстрадных грамзаписей. Правда, в конце 60-х годов уже делались попытки провести и классический МИДЕМ. Так вот, господин Шеври сообщил нам, что в ближайшие два года подобный фестиваль, очевидно, состоится. Что ж, возрастающий интерес к классической музыке со стороны наших западных коллег — отрадное явление. Остается его всячески приветствовать.

Беседу вел
В. ШВАРЦ.

МОСКВА.

слишком далеко от берега, Брюс, наверное, и не подозревала, что вынуждена будет в «поте лица своего» отрабатывать те бешеные деньги, которые пошли на ее создание. Ну что ж, искусство требует жертв. За минувшие четыре с половиной года Брюс потрудилась на славу: удачно снялась не только в продолжении «Челюстей», очередной поделке Голливуда — ленте «Челюсти-2», но и в ряде коммерческих телесериалов.

И вот на очереди новая «работа» акулы-робота — картина «Обнаженная бомба». Американская компания «Юниверсал пикчерс» снимает в ней не только электронных, но и живых «кинозвезд», таких, например, как известный итальянский актер Витторио Гассман.

Будет чем полакомиться. Счастливой охоты, Брюс!

ДОН КИХОТ ИЛИ КОШЕЛЕК?

Каждый год многочисленный поток туристов наводняет Испанию. Мадрид и Барселона, Кордова и Гранада, огромное количество памятников старины, масса достопримечательностей привлекают гостей со всего света, принося стране и предприимчивым дельцам немалые доходы. Туристы оставляют в Испании не только доллары или марки, но и чемоданы, кошельки, сумочки... Облегчить свой багаж им «помогают» искусные воры-карманники, которые тащат абсолютно все, не брезгуя и носовыми платками. Иностранцы даже в шутку переименовали Андалузию в Вандалузию. Но хозяевам отелей вовсе не до шуток. Гостиничные синдикаты вынуждены были совместно с полицией провести несколько рабочих заседаний, пытаясь выработать решительные меры против грабителей, расплодившихся, как грибы после дождя. В противном случае владельцам отелей грозит резкое уменьшение прибылей. Уже сейчас, прежде чем отправиться в Испанию, туристы подумывают: а стоит ли лишаться кошелька в обмен на удовольствие взглянуть на Пуэрто дель Соль или проехаться маршрутами Дон Кихота?

СНОВА О ВЕДЬМАХ

В конце концов существуют ли ведьмы? Некоторых посетителей новой выставки этнографического музея Гамбурга волнует именно этот вопрос. А выставка так и называется: «Ведьмы». Ее организаторы собрали богатый материал, рассказывающий и о средневековых суевериях. Многим посетителям выставки бросаются в глаза явные параллели с нынешними временами, о чем свидетельствуют записи в книге отзывов. И ныне существует «охота на ведьм». Правда, сегодня в ФРГ это называется «запреты на профессию» и заподозренных в связях с демократическими организациями не сжигают на костре, а просто увольняют с работы, лишая средств к существованию. Времена-то меняются...

ХРАНИТЕЛИ — РАСХИТИТЕЛИ

Четыре тысячи четыреста восемьдесят четыре изделия мастеров доколумбовой эпохи похищены за последние три года из антропологического музея в Перу. Такую цифру назвала специальная правительственная комиссия, расследующая состояние дел в музее. Она была создана в прошлом году в связи с отставкой руководства Национального института культуры Перу. Непосредственной причиной отставки послужил арест группы сотрудников музея, организовавших подпольную продажу за границу памятников культуры. Как показало расследование, изделия древних мастеров продавались частным коллекционерам разных стран, и прежде всего США. Правительство Перу намерено добиваться возвращения в страну похищенных реликвий.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Наш адрес:
**101484, ГСП-4,
Москва, К-55,
Новослободская улица,
дом 73.**
**Телефон для справок:
285-78-02.**

**Ордена Ленина
и ордена Октябрьской
Революции типография
газеты «Правда» имени
В. И. Ленина, 125865,
ГСП, Москва, А-137,
улица «Правды», 24.**

Б 01132. 50126.
Изд. № 448.

Kovács Margit, keramikusművésznő

„Madách Imre a művészetben" címmel kiállítás nyílt Győrött a Xantus János Múzeumban. Ezzel Madách alakjának és műveinek a társművészetekben való megjelenése a bemutató témája. Madách Imre saját rajzai és festményei mellett látogathatók például Kovács Margit kerámiáit, Zichy Mihály tragédia-illusztrációit. (cikk)

G. B.: Madách-kiállítás Győrött.
Pesti Műsor, 1980. febr. 24.

Kovács Margit, keramikus

„Idegenvezető vagyok, ezért gyakran megfordulok az ország több múzeumában is — kezdi levelét *Székely István* (Budapest). — Mivel most az őszi és téli hónapokban kiváltképpen eljött a múzeumlátogatások ideje, szeretném elmondani, hogy nagyon sok jó tapasztalatot szereztem a múzeumok változatos tartalmáról, rendjéről, látványosságáról. Úgy érzem, nálunk osztatlan sikere van Szentendrén a Kovács Margit Múzeumnak. Nemrég átalakították, s most kiváltképpen gyönyörű. A művésznő hátrahagyott munkáját szinte mindenki megérti, még ha nem szakképzett művészettörténész ad is magyarázatot a látottakról. Ugyancsak elismeréssel szólhatok a csodálatos szép budai vármúzeumban Mátyás király palotájának nemrég feltárt részéről."

10.

– Tárlatok és múzeumok látogatása

Népszabadság Bp. 1980 okt. 30.

Kovács Margit keramikusművész

Gyulán a Kohán György Múzeumot tavaly nyáron avatták fel. Ezzel megint lényegesen gyarapodott az ország kulturális térképe. Ezentúl-ra Kovács Margit gyűjteménye látható.

Losonci Miklós: Kohán György emlékmúzeuma Gyulán.
Békés Megyei Népújság, 1980. febr. 24.

Kovács Margit, keramikusművész

Tavaly nyáron avatták fel Kohán György Múzeumát, ezzel megint lényegesen gyarapodott az ország kultúrális térképe. – Szentendrén a Kovács Margit-gyűjtemény is régen meghaladta a milliós nézőszámot.

L. M.: Kohán György, emlékmúzeuma.
Kelet-Magyarország, 1980. febr. 24.

Kovács Margit, festőművész

a művész képeit a Móra Múzeumban, Szegeden állították ki.

Dél-Alföldi krónika.

1979. VII. 3. Televízió 18.05 (Kel).

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 NOV

Könyvvilág

Kovács Margit
kerámikusművész

1021

Illusztráció a Kovács Margit c. kötetből
(Képzőművészeti Alap)

1940-ben a K
adásában jelen
a *Magvető*, a
dalom élő kö
a „magyar ner
erősítésére" sz
antológiát, jegyzi meg Kiss Tamás. *A Halotti Beszéd*-től Illyés Gyuláig tekinti át a magyar irodalmat. Különösen sokat idéz a régi magyar irodalomból (például a *Szent Gellért legendából*), sokat foglalkozik a „török hódoltság korával", Balassi Bálint költészetével, Zrínyi munkáival. Rokonszenvvel hoz küldött híres versében írta: „Volt egy szent szándékunk: gyönyörűket írni." Erre a Móricz-évforduló is újra figyelmeztet mindnyájunkat.

Szekér Endre

(Magvető. A magyar irodalom élő könyve. Móricz Zs. gyűjteménye. Magvető. 324 oldal, fűzve 20 Ft.)

Móricz Virág Apám regénye c. kötetéből (szépirodalmi)

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1979 DEC 4
Kovács Margit,
Egészségügyi Dolgozó
Kerámikusművész

1021

Kovács Margit kerámiája

nyilvánosságra hoz
végre nyilvánossá
nyomban meg is h
nítása fél évszáza
formán ismeretler
Galilei és Kepler
ták meg" a vilá
következő évszáza
madában, Koperni
lemében, de az ö
dernebb. pontosabb
zőbb érveléssel.

Ezt a jelenséget nevezem *kopernikuszságnak*, vagyis azt, hogy egy tudós forradalmi jelentőségű felismerésre jut és azt tudományos alapossággal bebizonyítja, az időelőttisége miatt tétele mégis az ismeretlenség homályában marad évtizedekig, olykor évszázadokig, míg aztán — jóval a felfedező halála után — a tudomány arra a belátásra jut, hogy neki volt igaza.

A tudománytörténetben keznek, ősnemzés nincs. Csa újabb száz év után, 1861-be sikerült Pasteurnek végle legyőzni az ősnemzés hiedel mét.

Nem mindig ilyen hossz az átfutási idő, többnyir csak 30—50 év. Auenbrugge 1861-ben adta ki a mellkas kopogtatásról szóló könyvé ötven évig nevettek rajt 1909-ben Corvisart, bizonyí totta az igazát. Fuhlrott 1856 ban találta meg a neander völgyi ősember csontvázá

BÚCSÚ

Kovács Margit, keramikusművésznő

a Kovács Margit-házban a művésznő állandó kiállítása egész nyáron látogatható, Szentendrén.

Művészeti Magazin.
1949. VII. 3. TV. 20.50 (Kel.)

Nuovo
1494. VII.3.1.

SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1980 FEB 15
DAILY NEWS
Margit Kovács

Georg Arányi-Aschner komponierte Margit-Kovács-Suite

1071

Die Kunst der ungarischen Keramikerin Margit Kovács inspirierte den österreichischen Komponisten Georg Arányi-Aschner dazu, eine Klaviersuite in sieben Sätzen zu schreiben. Der Professor der Grazer Musikhochschule ist häufig in der malerischen Kleinstadt an der Donau zu Gast. Für die einzelnen Sätze seiner Komposition wählte er sieben Skulpturen der bekannten Keramikerin aus. Die Uraufführung des Werks von Georg Arányi-Aschner ist im Rahmen der diesjährigen kulturellen Veranstaltungsserie „Sommer in Szentendre" vorgesehen. Der Komponist wird für das Kammerorchester von Szentendre ein spezielles Arrangement seiner Komposition erarbeiten.

Der „Sommer in Szentendre" beginnt dieses Jahr am 28. Juni und dauert bis zum 27. Juli. Am Eröffnungstage findet der traditionelle Dalmatinische Maskenumzug zum Iwan-Tag statt. Im Mittelpunkt der Veranstaltungen steht wieder das „Theatrum" von Szentendre mit der Komödie „Dundo Maroje" von dem serbischen Autor Marin Drzsics. Ein Juli-Fest, Konzerte, Ausstellungen und Sportveranstaltungen runden das Programm ab. **(MTI)**

staat Manipur komm
mit Menschen überfü
ihre Heimatorte verla
In Dimapur befinde
einzige Bahnhof des
Landesteiles.

Ankunft 10.45

st – Zürich

ss in Zürich nach folgenden Destinationen:

Ankunft

Ankunft

Kovács Margit kerámikusművész

1021

1979. X. 24. Televizió 19,30 Áné

TV Hiradó 1.

- A fazekas már rég nincsen sehol, de jókedve, humora, pajzánsága, öröme, gyásza ott duruzsol továbbra is cserepeiben. Kovács Margit sorait kölcsönöztük e riporthoz abból az alkalomból, hogy ma a Pest megyei Muzeumok Igazgatóságának meghivására Szentendrére látogattunk.
Uj épületszárnnyal bővitették a Kovács Margit Muzeumot. Barátok és tisztelők gyültek össze, hogy megtekintsék az eddig még ki nem állitott müveket és a művész otthonának berendezését, melyet hagyatékul ajándokozott a városnak.
Kovács Margit testvérével ülünk itt, Bíróné Kovács Erzsébettel, a Pozsonyi uti lakás egyik szegletét idézik itt fel Szentendrén. Milyen emlékeket ébreszt Önben ez a lakásrészlet?

- Ez a lakás itt teljesen olyan, mintha otthon lennék, náluk, ezt annyi szeretettel és barátsággal csinálták, akik csinálták, hogy tényleg az az érzésem, hogy ott ülök, persze kicsit más körülmények között, de ez is nagyon jó, hogy megmaradt az atmoszférája annak a lakásnak, amiben én otthon voltam. Minden nap ott voltam. A Margit néha kijárt a szigetre és mindig megcsodálta ezt a fát, a formáját, és egy szép napon kiment és nem látta a fát, bement a kertészetbe, hogy mi történt a fával? Hát, kivágták, mert nagyon öreg volt, no a Margit megegyezett velük, elhozatta a müterembe és ez Margitnak egy olyan megnyugvás volt, hogy ez ott van.
Ezeket a kis lapokat mind anya festette. Margit állandóan anyával élt, eltekintve mikor külföldön volt, és valahogy ugy nem tudta elképzelni az életét máshogy.
Az anya meg a gyermek. Az nekem egy megrázó szobor. Az ő és anya. Mikor már anya nagyon idős volt és beteg volt, ő támogatta régebben, mikor Margitnak volt nehézsége, akkor anya.

- És mi volt a legkedvesebb a lakásában, az otthonában?

- Nem tudom, ugy ahogy volt, ugy ahogy volt. Ő soha nem kivánt mást és boldog volt, ha otthon lehetett és nyugodtan dolgozhatott. Mindig rajongott Szentendréért. Ha rossz napja volt, kijött és itt megnyugodott.

Kovács Margit, kerámikusművész

Tíz esztendő alatt a múzeumok sora jött létre Szentendrén: Kerényi, Kovács Margit múzeumoknak évenként több ezer látogatói vannak.

a Művészetet ölelő magyar.

1979. V. 18. Televízió 21.20 (Gyné).

1979. X. 22. Kossuth 19.45 (Gnél.
Sajtókonferencia

Kovács Margit, keramikus művész

- Korábban erősen tehnokrata városnak tartották Győrt, az utóbbi időben azonban örvendetes változások történtek. Müterem lakások épültek, elkészült a győri szinház, első kötetes szerzők jelentkeztek, ennek ismeretében kérdezem Háry elvtársat, milyennek értékeli a megye kulturális, müvészeti helyzetét és milyen soronkövetkező legfontosabb feladagokat tart számon.

- Én azt hiszem nem nagyképüsködünk, vagy nagyzolunk, amikor azt mondjuk, hogy a megyében a kulturális élet az elmult években jelentősen fellendült. Régen azt hallottuk, ami talán akkor sem volt teljesen igaz, hogy Győrben a kulturát a kultura nem látszik a gyárkémények füstjétől. Én ugy érzem, hogy Győr kulturális életében az elmult években ilyesmi történt nemcsak az uj szinház felépitése, és benne senés prózai és most ettől az évtől kezdve balett együttesnek a mükődése. Az elmult években Kovács Margit,,ahogyő nevezte sufniját alakitottuk ki a Kreszta házban, november 4-énad juk át a Borsos házat, amelyet Borsos Miklós neves felajánlásával több száz müvével fogunk tudni bemutatni. De sorolhatnám tovább is. Azt lehet mondani, hogy Győr-Sopron megyében a kulturális élet fellendülőben van.

- Igen erről meggyöződhetünk egy már csak hozzá tudom tenni azt, hogy délután egyik győri kollégám kezembe adta a Mühely cimü társadalomtudományi és közmüvelődési folyóiratot, amelynek cikkei,,tartalma, elemzése olyan, hogy csak háromszor jelenik meg egy évben, hogy talán tartalékában elbirna 5 megjelenést is nem.

- Hát pillanatnyilag meg kell mondani anyagi lehetőségeink sem biztositják, de meg kell mondani ugy gondoljuk, hogy a lap szinvonalát biztositani kell. És egyenlőre az az észrevételünk, meglátásunk, hogy ez a számmennyiség megjelenés, ami nem három,haem négy az elegendőnek látszik.

Kovács Margit, keramikusművész

Gyulán a Kohán György Múzeumot tavaly nyáron avatták fel. Ezzel megint lényegesen gyarapodott az ország kulturális térképe. – Szentendrén a Kovács Margit-gyűjtemény is végen meghaladta a milliós nézőszámot.

L. M.: Kohán György emlékmúzeuma Gyulán. Petőfi Népe, 1980. febr. 21.

Kovács Margit, keramikus művész

A győri Városi Tanács a műemléki helyre állítás sorrendjéről tárgyalt. Ez évben elkészül a Martinovits téri barokkház felújítása. A Kresztaház emeleti két lakását átalakítják, ezáltal Kovács Margit állandó kiállítása fog bővülni.

Déli Krónika

1979. III. 2. 12.00 Kossuth.

Kovács Margit, keramikus

Bővítik a győri Kovács Margit Múzeumot

Győrött megkezdték a Kovács Margit Múzeum bővítését. A közgyűjtemény néhány évvel ezelőtt nyílt meg a belváros egyik műemlék épületében, a Kreszta-házban. Most a ház első emeletén rendezik be a kiállítás újabb termeit, amelyekben a szentendrei Kovács Margit Múzeum letéti anyagát mutatják be.

Az egyik helyiségben rekonstruálják a nemrég elhunyt keramikus műhelyét, s bemutatják azt az állványt, amelyen évtizedeken át mintázta figuráit; látható lesz kerekeken guruló szerszámosládája és festékesszekrénykéje is. Több falikép, köztük az *Anya gyermekével*, a *Tavasz* és a *Salome* díszíti majd a falakat. A másik teremben kapnak helyet Kovács Margit szobrai, gyümölcs- és levéldíszítésű tálai, halas, kakasos és madaras motívumokkal ékített vázái. A győri származású keramikusművész állandó kiállításának új része még az idén megnyílik.

-: Bővítik a győr Kovács Margit Múzeumot 7.

Népszabadság, Bp. 1981. márc. 10.

Kováts Margit, keramikus

L: Holló Alajos

Maróti Zsuzsa: Győri gyűjtemény 4

Esti Hírlap, Br. 1981. jan. 3.

Kovács Margit keramikusművész

a Pesterzsébeti Lilihen találkoztak a brigádklubok vezetői, ez a találkozás volt a harmadik tapasztalatcsere.

A brigádok kérték most, hogy menjenek el Szentendrére, szeretnék megnézni a kibővített Kovács Margit Múzeumot.

Esti Magazin.

1979. XI. 14. Kossuth 18.30

1979. október 24. Kossuth 18,3o Vgné

1021

Kovács Margit kerámiakiállítása

Esti Magazin

- Szentendrén uj épületszárnnyal bővitették Kovács Margit muzeumát, és igy mától bemutathatják eddig ki nem állitott müveit is. A megnyitón ott volt Szatmári Ilona is.

- A szentendrei Barok-házban, amelynek 1973. óta országvilág ismeri hirét, ahol mindig felüdül a lélek, ahol szépségbe, csodákba feledkezve, Kovács Margit korongolt, mintázott, varázslatos kerámiaszobrai, faliképei, disztálai, kancsói, korsói, vázái őrzik kivételes müvészetét, uj, három szintes épületszárnyat nyitottak meg. A Barok-muzeumház együttesbe szinte észrevétlenül, stilusosan simul bele, a szemre csupa márvány, csupa üvegszárny. Tágas otthont adva, eddig csak ritkán kiállitott, itt Szentendrén is csak most első izben látható Kovács Margit-müveknek. A világhirü kerámikusmüvészasszony teljes hagyatékának. Boldizsár Iván iró, akit sok-sok évet át oly meghitt barátság füzött Kovács Margithoz, a mai megnyitón is közös emlékeket idézett fel.

- Ugyanazt érzem az ujjáalakitott muzeumban, mint ami lehalkitotta a szavamat valahányszor, hányszor is, talán sokszázszor, beléptem Pozsonyi uti lakásába, a müvészet, és az emberi tisztaság e hajlékába. Sohsem voltam olyan komoly és derüs, mintamikor egy-egy órácskát mütermében tölthettem. Most megtörtént a varázslat. Itt van az ujjáépitett muzeum emeletén, a Pozsonyi uti lakás minden jellegzetes darabja. Itt vannak legkedvesebb korai müvei. És főképpen itt van az a kis sekrater, és azon az édesanya megrenditően szelid és törhetetlenül erős akaratu bronzfeje. Az édesanya, csodálatos, életének csodálatos társa, ihletője, akit a leggyengédebb leányi humorral kisinasának nevezett. Hadd hivom fel a figyelmet, az egész gyüjteménynek egyik legszemélyesebb ihletésü, müvészi megvaló sitásában merész müvére, a Melyik immár az anya, melyik a gyermek? cimü szoborra, amely kettőjük életalkonyának emlékére. Ha másért nem, ezért, és a Pozsonyi utról Szent-

endrére átmentett környezetért, és légkörért érdemes volt kibővíteni a gyüjteményt. Ez a szentendrei ház, amelynek összképébe belejátszanak a város képei és ódon tetői, ma a művészi látás nagy iskolája. Nyitja Kovács Margit művészetének, és minden igazi nagy művészetnek a titka, és a valóság és annak égi mása. Ebben a muzeumban, ahol egy muzeum, müterem is, azért annyira fogékony a lélek, mert égisége nagyon is evilági. Föld, viz, tüz. A keramikusnak, vagy ahogy Kovács Margit mindig önmagát nevezte, a fazekasnak, nyersanyaga, eszköze, játékszere is, amint Ő maga is irta, az első gyüjtemény katalógusának vallomásszerü bevezetőjében.

- És most következzen egy kis séta a Kovács Margit gyüjtemény uj muzeumszárnyában! Dr. Petényi Katalin egyetemi adjunktussal, a rendezővel.

- A rendezésben követtem a korábbi koncepcióit, stiluscsoportokat szerint csoportositottam az anyagot. Száz olyan Kovács Margit kerámiát mutatunk be, amelyet eddig még nem láthatott a közönség.

- Ezek otthonát diszitették, ezek voltak azok a kedves kerámiák, kedves cserepek, amelyektől Kovács Margit nem szivesen vált volna meg életében.

- Külön szeretném kiemelni, a galériarészt. Nyitott fedélrészével, itt XIX. századi szép biedermayer butorainal, régi erdélyi szőtteseivel, párnáival, és a legkedvesebb tárgyaival az otthonát szerettem volna felidézni, azt az atmoszférát, azt a miliőt, amiben ezek a művek születtek.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Margit,

VAS NÉPE

1979 NOV 11

keramikusművész

1021

Kovács Margit kibővített kiállítása Szentendrén

Szentendrén megnyitották Kovács Margit keramikus művész állandó, nemrég kibővített, gyűjteményes kiállítását. Az új múzeum három teremmel és száz alkotással gyarapodott. Ezentúl a tárlatlátogatók háromszáz kerámia alkotással ismerkedhetnek meg. Képünkön: az „Öregek csöndes lakomája".

(vízszintes 2.) Evszázados hagyománnyal, nagy irodalommal rendelkezik a keleti virágkötészet (vízszintes 69.) Formái oldottak, vonalai lazák, lendületesek.

VÍZSZINTES:

2. (Beküldendő) 12. Levegő 13. Pénztárak 15. Korszak (—') 16. Rágcsáló 18. Egy évtized 19. „A" Bizományi Áruház Vállalat 20. Élen halad 22. Végtag 23. Itt kint, tájszóval 24. A föld, a házasság istennője 26. Siló betűi 27. LT 29. Nagy helyiség bejárata 32. Vissza: kertet művel 33. Korcsolyafajta 35. Ősei. 36. Csomó 37. Férfinév 39. Éljen! 40. Támadom a vezért (sakk) 41. Bozakodik 43. Norvég, olasz és román autók betűjele 44. Díszes kocsi (—') 45. Miskolc hegye 47. Mátka 48. Kívül 49. Azonos betűk 51. Vonatkozó névmás 52. Figyelmeztet 53. Sajt fele 54. NPI 56. Ismeretlen 59. Kopasz 60. Folyónk 62. Európai határfolyó 64. Alsó része. 65. Zsiráf-féle emlősállat 67. . . . hal. békaporonty 68. Fecskefarkú estélyi kabát 69. (Beküldendő)

FÜGGŐLEGES:

1. (Beküldendő) 2. Nincs tovább 3. Bűvölli 4. ÁÁÁ 5. Gyakorító ige képzője 6. Stráf 7. „Megvesszőzött" kerek szám 8. Övezet 9. ZK 10. Mell 11. Korszakok 14. (Beküldendő) 17. Lusta 19. Névelős gyümölcs 21. Tulajdonod 23. Istvánka 25. Fordított költemény (+') 26. Vissza: folyó Spanyolországban 28. Gyökere 30. Női név 31. A vízgőz 32. TTTTT 34. Képkeret 36. Belül 38. Leningrád folyója 40. Vágányt 42. Adótorony van ezen a hegyen. 44. Szór 46. Neves asztaliteniszezőnk (Ferenc) 48. Ázsiai álvízi jármű 55. Vissza: becézett lam 50. Becézett szülő 53. Kis férfinév 57. A Paradicsom (— ' —) 58. Férfinév 59. Fosztóképző 61. Vérrokon 63. Mint a 67. sor 64. Menyasszony 66. Pipa belseje 68. FB.

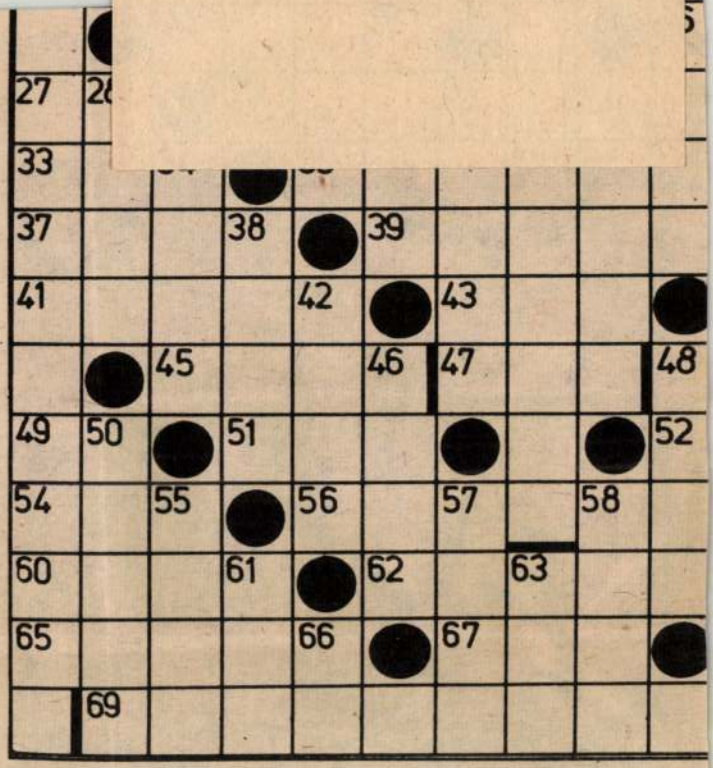

Kérjük kedves olvasóinkat, hogy a rejtvény megfejtését legkésőbb csütörtöki beérkezéssel — lehetőleg postai levelezőlapon — küldjék meg szerkesztőségünk címére.

„November 7." című keresztrejtvényünk helyes megfejtése a következő: **Lenin októbere**

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 APR 14

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Margit Kovács

1021

Margit Kovács: Wehklage

der Schwelle

Unverändert auf dem Weg der Entspannung

Studie des stellvertretenden Aussenministers János Nagy

In der theoretischen und politischen Zeitschrift der USAP *„Társadalmi Szemle"* befaßte sich unlängst *János Nagy*, stellvertretender Außenminister, mit der Zukunft

keine Ursache sind, sondern den Vorwand bieten, um Maßnahmen treffen zu können, die z.B. die sowjetisch—

(Fortsetzung S. 3)

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 ÁPR 14

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Margit Kovács

1021

Margit Kovács: Offenbarung

Am 6. April wurde in Ung
Auf unserem Bild wird die
pest eine Stunde vorgestellt

Kovács Margit keramikusművész

A közelmúltban újították fel a Kovács Margit-gyűjteményt, a szentendrei múzeumban.

Losonci Miklós: Kiállítóteremben.
Pest Megyei Hírlap, 1979. nov. 3.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Kovács Margit,

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
1979 NOV 13
kerámikusművész

1-21

Szentendrén megnyitották Kovács Margit kerámikusművész állandó, nemrég kibővített, gyűjteményes kiállítását. Az új múzeum három teremmel és száz alkotással gyarapodott. Ezentúl a tárlatlátogatók háromszáz kerámiaalkotással ismerkedhetnek meg. Képünkön: az „Öregek csöndes lakomája."

A
zetői
egés
járó
rem
elvé
más
nek
meg
mér
A
más
egés
melletti képzése. Ilyen munka melletti nővértanfolyamot átlagosan 30-as létszámmal évente indítanak a dunaújvárosi kórházban. Ezeken a tanfolyamokon a kórházban dolgozó, nem szakképzett nővéreken, egészségügyi dolgozókon kívül más vállalatoktól gyes-en otthonmaradó anyák is szép számmal részt vesznek. A gyes-en levő tanfolyamhallgatók — egy nem régi keletű miniszteri rendelet értelmében — a gyes letelte után, új munkaviszonyuk keretei közt a kórházban szerzik meg a szakképesítéshez előírt szakmai gyakorlatot.

A kétféle nővérképzési mód — ha nem is oldja meg teljesen a két új intézmény szakdolgozó-szükségletét az első időszakban — jelentősen megkönnyíti az új intézmények átadást követő indítását, s a gyógyító munka megkezdését.

Cs. Gy.

Az elmúlt hét vé
emblémával találkozl
vásárlók a munkáss
zet három üzletében.
vetkezet emblémája
megjelent a SKÁLA
vadonatúj emblémáj
piactéri ABC-áruház,
II-ben levő Divatház
újonnan nyílt bútorbo
lokzatán, jelezve, ho
az üzletek a novembe
életbe lépett együttm
megállapodás alapj
SKÁLA-COOP ors
harminchét áruházat
rító társulásához tart
Az együttműködési
podás jelentősége el
a vásárlói kereslet
tabb kiegészítésében
ehhez a társulás szár
nyös lehetőséget k
közös vállalat a piac
tól az árubeszerzési
vevői" pozícióban
szerződéseket gyárt
szállításra, az áru
előzetes szerződések
történik és a társulás

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MTI
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Kovács Margit
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
keramikusművésze
1979 NOV 1

1021

Kovács Margit kibővített kiállítása Szentendrén

Szentendrén megnyitották Kovács Margit keramikus művész állandó, nemrég kibővített, gyűjteményes kiállítását. Az új múzeum három teremmel és száz alkotással gyarapodott. Ezentúl a tárlatlátogatók háromszáz kerámia alkotással ismerkedhetnek meg. Képünkön: az „Öregek csöndes lakomája"

rendelkezők előnyben. (H. 3360.)

A KARCAG VÁROSI TANÁCS ELNÖKE pályázatot hirdet titkárság szervezési osztályvezetői állás betöltésére. Képesítési követelmény: állam- és jogtudományi egyetemi végzettség. Fizetés: a 15/1977. (XII. 1.) MüM sz. rendelet szerint. Jelentkezés: személyesen vagy írásban a városi tanács elnökénél. (6223.)

a kollektív s
Továbbá keres
rendelkező gy
melynek fizeté
lektív szerződ
nik. (6449.)

A DÉLALFÖLI
SÁG, Szolnok,
sz. alatti pal
munkára ker
autószerelő sz
tés megegyez

Hirdetmények

Kisújszállás város Tanácsa 1979. szeptember 24-én megalkotta a szeszes ital üzletek előtti fogyasztásának tilalmáról szóló 1979. évi 3-as számú tanácsrendeletét. A tanácsrendelet — ügyfélfogadási időben — megtekinthető a városi tanács vb-titkárság szervezési osztályán és az ügyfélszolgálati irodában.

Kisújszállási Városi Tanács
Végrehajtó Bizottsága

(6471.)

Barátság Eszperantó Csoport, Jászberény, 1979. november 5-én, 18 órakor a városi tanács pinceklubjában eszperantó nyelvtanfolyamot indít. Jelentkezni lehet: személyesen a helyszínen. Írásban: Barátság E. csoport, Jászberény, Pf. 70. Várjuk kedves jelentkezőinket.

1979. november 4-én délelőtt a tiszapüspöki, délután a Szajol zártkertű üdülőtelepen számlázást tartunk. Kérjük fogyasztóinkat tartózkodjanak a helyszínen.

TITÁSZ kirendeltség,
Törökszentmiklós

(6451.)

valamint

számviteli osztál

keres felvételre.
Feltétel: egyetemi vagy főisko
gyakorlat.
Fizetés a 19/1977. (V.15.) M
szerint.
„TISZÁNTÚLI MMG 14" jelig
(H. 3271.)

MOST VÁSÁROLJON – MOST ÉRD
NOVEMBER 1-TŐL – 15-IG

a Kultúrcikk Á

sport- és játékosz

SZOLNOK, SÁGVÁRI KRT. 45
200,– FT FELETTI VÁSÁRLÁS ESETÉN 30,– – 500,– FT
NYERHET
IKV SZAKÜZLETÜNKBEN BŐ ÁRUVÁLASZTÉK, KÉNYELMES
VÁSÁRLÓINKAT

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 FEB 2

KÉPES ÚJSÁG

Kovács Margit,
keramikusművész

1021

KOVÁCS MARGIT:
Gyapotszedők

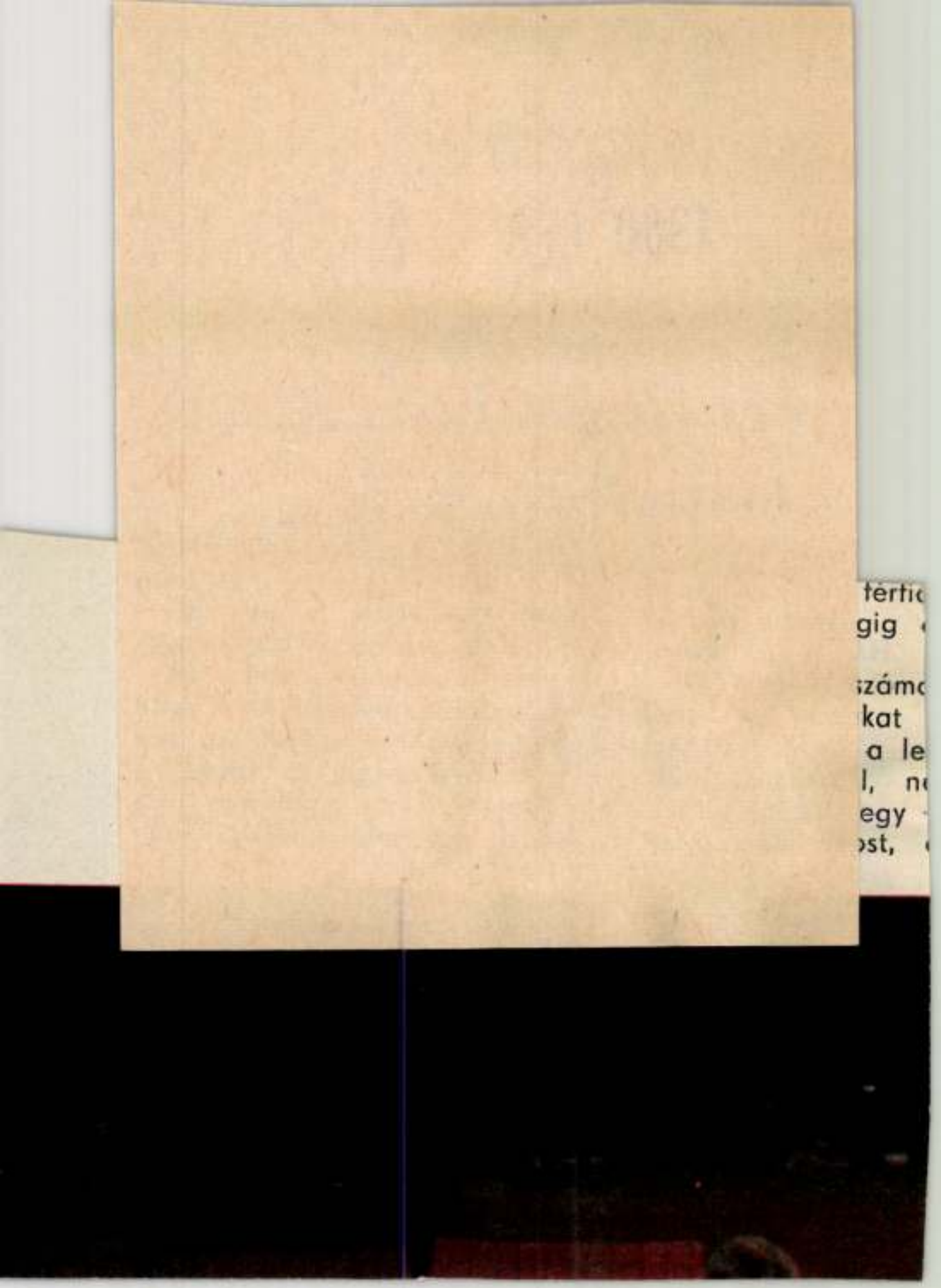

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Kovács Margit
keramikusművész
KISALFÖLD
1979 NOV 2

1021

Kovács Margit kibővített kiállítása Szentendrén

Szentendrén megnyitották Kovács Margit keramikusművész állandó, nemrég kibővített, gyűjteményes kiállítását.

Az új múzeum három teremmel és száz alkotással gyarapodott. Ezentúl a tárlatlátogatók háromszáz kerámia alkotással ismerkedhetnek meg.

*

Képünkön: az „Öregek csöndes lakomája".

Csomagolási szab

Szabvány készült az előrecsomagolt, szeletelt márha és sertéshúsra, az előírás szerint a fóliás termék egységesen jó minőségű, tetszetős külső megjelenésű különálló csontdarab mentes, jól záródó csomagolású kell, hogy legyen.

Az ipar körülbelül másfél éve hoz rendszeresen forgalomba előrecsomagolt, szeletelt marha, illetve sertés tőkehúst, részben az otthoni munka megkönnyítésére, részben pedig hogy önkiszolgáló boltokban, ABC-áruházakban a hűtőpultoknál sorban állás nélkül hozzáférhető legyen ez a fajta húsáru. Az új termékre idáig jobbára csak az általános élelmiszeregészségügyi előírások voltak érvényben, szigorú szabvány hiányában pedig gyakran előfordult hogy a magát szintén kínáló felső hússzelet alá csontos vagy mócsingos darabokat tettek, s a vásárló csak otthon vette észre, hogy megkárosították. A Magyar Szabványügyi Hivatal által kidolgozott előírás ennek megszűntetését szolgálja. Követelményként szabja meg, hogy egységesen jó minőségű legyen a fóliában forgalomba hozott hús, s minden csomagon külön fel kell tüntetni a húsáru nevét, súlyát, árát, a fogyaszthatóság határidejét és az előírt tárolási hőmérsékletet. A Kermi és a megyei élelmiszerellenőrző és vegyvizsgáló intézetek rendszeresen ellenőrzik majd az előírások betartását.

Az új szabvány 1980. január 1-én lép életbe.

a tolmács

Az olimpia nem csupán a világ legjobb sportolóinak versengése az érmekért, hanem a különböző országokból érkező sokezer vendég nagy találkozója is. Ezért a moszkvai nyári játékok szervezőinek egyik legfontosabb feladata, hogy tolmácsokról gondoskodjanak a sportolók, a versenybírók, a meghívott vendégek, a sajtó képviselői és a turisták számára.

— Reméljük, hogy jól megoldjuk ezt a feladatot — mondotta az újságíróknak adott nyilatkozatában *Alek-*

Hiva - múzeumváros

Hiva Közép-Ázsia egyik legősibb városa. Az északról délre és keletről nyugatra vezető kereskedelmi utak központjában keletkezett. Itt találkoztak az Indiából, Arábiából, Perzsiából, Kínából érkező karavánok. Ezért nem csoda, hogy a város már a középkorban is emberek ezreinek adott otthont.

A város a XVI. század második felétől játszott jelentős szerepet Közép-Ázsia életében.

Teltek az évek, az évszázadok, a város lakói pedig egyre jobban elszigetelődtek a külvilágtól. Ennek következtében a helyi építészet egy sajátos stílust, melynek egyik sajátja, hogy az épületek díszítésére szívesen alkalmaznak fát és majolikát.

Ma Hiva múzeumváros. Minden utcája, minden háza a régi mesterek nagysze-

1621

1979.X.24. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Az aagyag mindennapi kenyerem, örömöm, bánatom. Már az első érintésekor életem elemévé vált. És azóta ez az elem belekerült vérem áramába, hol az élet öröm hullámhegyeire, hol az élet reménytelenség hullámvölgyeibe sodor, emel, buktat. Azt kivánom, hogy ez a hullámverés utolsó lélegzetvételemig elkisérjen. Igy vallott Kovács Margit életéről, munkájáról, e tiszta, nemes következtes ars poeticát sugározza szemnek, értelemnek, érzelemnek egyaránt az a több mint 300 alkotása is, amely hagyatékából most kerül Szentendrére, hogy halála után is gazdagitsa, bővitse a Kovács Margit gyüjteményt. A szentendrei Kovács Margit Ház Vörös Ferenc épitész tervei szerint egy nagyon szép három szintes élpületszárnnyal bővült, amelyben a müvésznő budapesti lakásának butorai, ott honát diszitő kedves tárgyai mellett száz darab ezeideig kiállitáson még soha nem szerepelt alkotását is bemutatják. A feliképek, táblaképek, tárgyak, kancsók, korsók, vázák

Kovács Margit
Levanti Munkrés

sorában ott vannak a jó és a rossztündérek, azomoru szemü öregek, vidám szirének, a megannyi gyengédséget, szelidséget sugárzó öltözködő manyasszonyok, titkot leső angyalkák, sejtelmes varázslók mesefigurái, amelyeket Margitka ha szabad egy kicsit személyeskedni, egyszer egy nekem adott interju során kedves szerénységgel csak cserepeimnek nevezett. Délelőtt 11 órakor nyilik meg ujra a most már gazdag kibővitett Kovács Margit gyüjtemény Szentendrén.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 MÁR - 3

NAPLÓ (VESZPRÉM)

Kovács Margit

érezhető...
modern kutyasor...

1024

Kovács Margit festménye (Pápa).

egyik *Töreky László* tanári s színpadvezetői munkáját dicséri, a másik pedig az egyik osztály öntevékenységét. S ami egészen új hajtás a tapolcai diákművelődésben, az a bábjáték!

A Batsányi bábcsoportjánál érdemes egy pillanatra elidőzni, mert példa arra, miként születik új műkedvelő csoport. *Mészáros György* rajz-matematika szakos tanár tavaly harmadikosok osztályfőnökeként szalagavató műsort állított össze, s ebben bábozás is szerepelt. Az ötlet ebből született meg, legyen bábcsoport! S mostanra megszületett Képek iskolánk életéből című jókedvű bábműsoruk, amely remélhetőleg nem az utolsó. Akármilyen lesz is a helikoni minősítés, a bábozást érdemes folytatni!

A tapolcai diákok is készülnek a tanulmányi versenyekre, no meg a tanév végi hajrára, de az iskolai és a területi helikonon a gimnázium háromszáztíz tanulójából százötvenen vettek részt. Tehát minden második batsányis. A tapolcai gimnázium tanárainak s diákjainak dicséretére.

A maguk örömére Helikont varázsolnak iskolájukba s városukba.

(sarusi)

Az eredményekről és a feladatokról számoltak be a VÁÉV művelődési bizottságának a vezetői a csütörtökön megtartott közművelődési tájértekezleten.

Az ÉVM és az EFÉDOSZ kezdeményezésére ez volt az első ilyen jellegű közművelődési tájértekezlet, amelyet további öt követ. A tegnapi tájértekezleten 5 dunántúli megye 13 vállalatának a képviselői vettek részt. Nagy érdeklődéssel hallgatták azokat az intézkedéseket, amelyeket a VÁÉV dolgozóinak szakmai, politikai és kulturális fejlődéséért a vállalat tesz.

Mint az előbbiekben már említettem, sok vidéki bejáró van a vállalatnál. Ezért a kulturális, szórakoztató műsoraikat, a különböző témakörű előadásaikat, fiókkönyvtáraikat ott szervezik, ahol a legtöbb építőipari mun-

Magyar—szovjet kooprodukcióban

Háromrészes tévéfilm a Tanácsköztársaságról

„Vöröskatona voltam..." címmel háromré- szovjethatalmat. A második rész az 1918-as

Kovács Margit

. Szabó Éva textiliáit 1937-ig testvérével, Szabó Klárával készíti. Műhelye mellett 1936-ban Kaesz Gyula terve szerint, Kovács Margit reliefjével bemutató-helyiség létesült.

dr. Koós Judith: P. Szabó Éva művészete.
Budapest, 1974. 8.sz. 24-27.l.

Kovács Margit Kerámikusművész

- Szentendrén bővitik a Kovács Margit Muzeumot, mert a
vül gazdag hagyaték elhelyezésére a jelenlegi épületben
lehetőség, ezért uj szárnyat épitenek hozzá. A munkálat
zeptember közpén kezdik és a tervek szerint 1979 első f
fejezik be. A Kovács Margit gyüjteményt az épitkezés id
alatt is megtekinthetik a látogatók. A kiállitás pincéj
ban hétfőn bezárják.

Jó napot kívánt 1978. IX. 9

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

KÉPES ÚJSÁG

1979 MÁR 3

Kovács Margit
keramikusművész

1021

Kovács Margit:
KANÁSZ 1956

Szél

háború ide
egy órányi
ár vettem elé
zékemet, és
gyekbe vagy Káposztás-
Az volt a célom, hogy
minden vadon élő növé-
ismerjem, és meg is örö-
Hamarosan egész szép
nyre tettem szert.
tai, kollégái tudtak er-

set. Egyszer biztattak,
be képeimet. Kisebb
állításon került sor er-
ban. Jávorka Sándor aka-
is eljött, megnézte a
. Nagy megtiszteltetés
nomra, amikor felajánlot-
gozzunk együtt azon a
Aztán negyven éven át
gyűjtőutakra. Sok szép
végeztünk. Több köny-
ent meg.

állítam már katedrára. A [illegible],
vekben tanítottam tovább. Amikor átkerültem a Természettudományi Múzeumba, jobban volt lehetőségem arra, hogy könyveimen dolgozzak. Így született meg a „Magyar kultúrflóra atlasza" és az „Erdő-mező virágai" című könyv is.

– Mennyit sikerült megfestenie hazánk vadvirágaiból?

– Valamennyit.

– Hol láthatók?

– Eredeti rajzaimból több mint ötezer darabot ajándékoztam a Természettudományi Múzeumnak. Tudomásom szerint Földünkön ez a leggazdagabb ilyenfajta gyűjtemény.

András Ida

ody Vera világhírű növényrajzaiból

KOVÁCS MARGIT 1

A Tárnok utva 18 sz ház homlokzatán szoborfülkét tártak fel,a Képző és iaprmüv lektorátus Kovács Margitot bizta meg a fülkeszobor elkészitésével.

Két változat készült el, az egyik az épület homlok zatán látható

MŰEMLÉKVÉDELEM 1975/1/31-32o.

B. Kaiser Anna:Kovács M alkotása a budai várnegyedben

Kovács Margit

Kovács Margit (1902–): keramikus
és szobrász, a magyar kerámiaművészet
egyik úttörő mestere, Kossuth-díjas művész.
Népi inspirációjú, figurális kerámiát,
valamint épületkerámiát készít.

Mihályfi Ernő:Müvészek,barátaim Bp.Corvina 1977.

9. Kovács Margit keramikusművész

„Kenyérszelő" 107 cm, 1952. (rep.)
kerámia

Művészet, 1978. 10. 36. old.

KOVÁCS MARGIT

"GÓTIKUS MADONNA" ELNEVEZÉSŰ KERÁMIÁJA A TÁRNOK U. 18 SZ. LAKÓÉPÜLET HOMLOKZATÁN LÉVŐ SZOBORFÜLKÉBEN

B. Kaiser Anna: Kovács Margit alkotása a budai várnegyedben

Müemlékvédelem, 1976. 1. sz. 31-32. l.

Kovács Margit, keramikus

A Kovács Margit Múzeumban kapott helyet „Az a kinárodt fa is, amit a Margitnigetről egykor Kovács Margit a saját műtermébe vitetett."

(Jazekas): Teljes életű 2

Esti Hírlap Bp. 1979 okt. 24

Gyarmathy Lívia ezúttal „másféle" filmet akart csinálni, mint az eddigiek, s föladva sajátos látásmódját, elbizonytalanodott?

Lehetne kutatni az okokat, de nem érdemes. A film pereg, s a nézőnek néhány telibetalált jelenetével örömöt szerez, másokkal, amelyek bántóan hamisak, bosszúságot okoz. A főszereplő, *Bán János* tehetséget mutat, s egy jobban jellemzett szerepben bizonyára többre lenne képes.

A további szerepekben *Markovich Miklóst, Meszléry Juditot, Szilágyi Tibort, Eva Rast* és — egy államtitkár rövid karakterszerepében — *Jiri Menzelt* láthatjuk.

Morvay István

(Nem ártana a magyar fe
lek készítőinek alaposan t
mányozni ezeket a műso
van mit tanulni . . .) Élő
cert, vagy éppen stúdió
tel, netán play-back — a
nező rendre jó minőséget
A filmeken látható, igen
szerű előadóművészek, tö
res koncerteket tartanak
ami a legfontosabb, ér
ahhoz, amit csinálnak. L
az akár Mick Jagger, G
Baker, Amanda Lear vag
pen a legutóbbi fősze
John Taylor. Ez utóbbi
ros fiatalember 1977-es l
ni koncertjének felvétele
lőn csemege volt a műfaj
velői számára. A köve
nagy állomás: vasárnap e
rendkívüli előadóművész
John műsora. Ma még
lenne ezeknek a műsoro
a hasznát részletesen ele
ni. De a zenei élményen
igen jelentős, hogy végre
sze tudjuk hasonlítani a
jobb magyar együttesek
külföldiekkel. A reális
ítéletet a néző máris me
hatja.

kiállítását. Képünkön: részlet az
anyagából. (Riportunk a 2. oldalon.)
(Wormser Antal felvétele)

Kovács Margit, keramikus

L. Kass J.

Tandi L: Kass Jánosnal 91-96

Tinatáj, hegyed, 1980. júl. XXXIV/7.

Kovács Margit, keramikus

d. Gádor István

Tamás É.: A siklósi Gádor-múzeum

8.

Népszabadság, Bp. 1980 március 2.

Kovács Margit, keramikus

HÉTTÉTELES ZONGORASZVIT komponálására ihlette Kovács Margit művészete Georg Arányi-Aschner osztrák zeneszerzőt. A mű bemutatója a nyáron Szentendrén lesz; a szerző a helybeli kamarazenekar számára hangszereli alkotását.

-; Hú.

8.

Népszabadság, Bp. 1980 július 15.

Kovács Margit, keramikus

SÍRKÖAVATÁS

Kovács Margit szobrász kerámikus síremlékének avatása november 10-én 11 órakor lesz a Farkasréti temetőben. A síremlék Kass János művész alkotása.

– Sírkő avatás

23.

Népszabadság, Bp. 1979 nov. 4.

Kovács Margit

A KOVÁCS MARGIT MÚZEUMOT bővítik Győrött. A közgyűjtemény néhány éve nyílt meg a belváros egyik műemlék épületében, a Kreszta-házban. Az ódon épület padlásterében állították akkor ki a művész alkotásait, s most a ház egyik első emeleti lakását is kiürítették. Ezt rendezik be a szentendrei Kovács Margit Múzeum leléti anyagával.

Magyar Hirlap 1980/5/8/8

Kovács Margit, keramikus

A SZENTENDREI KIÁLLÍTÁSOK látogatóinak csaknem 60 százaléka, több mint 600 ezer ember a Kovács Margit-gyűjteményt kereste fel tavaly. A Pest megyei Múzeumok Igazgatóságának statisztikája szerint a Duna-kanyar vendégei közül több mint egymilliónan tekintették meg a tárlatokat, köztük a szentendrei képtárat, a Ferenczy Múzeumot, a Czóbel-házat és a Barcsay-gyűjteményt.

– Hl

8

Népszabadság, Bp. 1980. febr. 7.

Kovács Margit, keramikus

● A FARKASRÉTI TEMETŐBEN ma délelőtt felavatták Kovács Margit síremlékét.

— o A Farkasréti temetőben

Esti Hírlap, Bp. 1979. nov. 10.

12

KOVÁCS MARGIT 2

A másik a szentendrei gyüjteményt gazdagitja Gótikus Madonna cimmel. A szobor mintázott, samottos agyag, engobe festéssel, bekarcolt diszitéssel, készült 1972-73

MŰEMLÉKVÉDELEM 1976/1/31-32o.

B. Kaiser Anna: Kovács M alkotása a budai várnegyedben

Kovács Margit, keramikus

L.: Csontvázy
[~~[illegible]~~ 385.v. ill. 415.v.]

—: [Kerentvejtvény megfejtésben] 415.

Élet és Tudomány, Bp. 1980. márc. 28. XXXV/13

Kovács Margit, kerámikus

Megcsillíme.

E. Fehér Pál: A kultúra nyárom 1.

Népszabadság Bp. 1979. jún. 28.

Kovács Margit, keramikus

L. Pais Lajos

—: Mai magyar művészet

2

Esti Hírlap Bp. 1979. okt. 25.

vászonnal, és a *Vádol a felügyelő* című bűnügyi filmmel együtt... A pesti udvarló vetítőgéppel és filmekkel érkezett, mondván, karácsonyi meglepetésként vetíteni fog a családnak."

A rablólovag:

ESTI HÍRLAP, 1979. III. 2.: „...a bérelt gépkocsival utazott menyasszonya lakhelyére, hogy a majdani «közös otthonba» szállítsa az asszony ingóságait. Csupaszra vetkőztette a lakást, elvitte a nő 10 liter meggyborát, s a fehér műanyag foglalatú havasi gyopárt is."

A dörzsölt:

NÉPSZAVA, 1979. III. 29.: „...megállapította, hogy megelőzték. A nála valószínűleg képzetlenebb «mackós» épp a páncélszekrény nyitásán dolgozott. Telefonon értesítette a rendőrséget. Megvárta, amíg vetélytársát elviszik, akkor bement, befejezte a fúrást."

MAGYAR HÍRLAP, 1979. VII. 19.: „Kődarabbal próbálta bezúzni az új-zélandi Wellingtonban egy ékszerüzlet kirakatát a balszerencsés betörő. A kő visszapattanva fejbe találta."

...avagy a pech:

— Szerencsétlen! — kiált a zenetanár, amikor a növendék hegedűtokjában megpillant egy géppisztolyt.

— Az apám a szerencsétlen. Most ott áll a bank pénztáránál, a kezében egy hegedűvel.

MAGYAR HÍRLAP, 1979. V. 23. JUHÁSZ ERZSÉBET: „...a hazafelé kóválygó részegek megdézsmálják a közértek előtt letett tejesládákat. Kijózanító tétel az ötforintos tejért az ötszáz forintos büntetés."

...avagy a biztonság:

— A közbiztonság tökéletes — meséli az iráni menekült. — A szomszédomtól valaki ellopott egy papucsot, és a tolvajt azonnal agyonlőtték.

— Akkor miért jött el?

— Na, hallják, csak nem maradok egy olyan országban, ahol egy rossz papucsért agyonlőnek egy embert.

Energiahordozó:

ESTI HÍRLAP, 1979. II. 1.: „...különös ötlete támadt, hogy a verekedőket szétválassza. Beszaladt a lakásba egy üveg benzinért. A verekedők csak azt érezték, hogy valaki folyadékot önt rájuk. A következő pillanatban jajveszékeléstől visszhangzott a már ráfizetett a csempészésre, akkor felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték."

MUNKAMÓDSZER-ÁTADÁS:

NÉPSZAVA, 1979. III. 15.: „A csabai szatír női harisnyát húzott a fejére, s aztán csodálkozott, hogy puszta megjelenése rémületbe ejtette áldozatait. Fojtogatott, késsel fenyegetőzött."

MAGYAR HÍRLAP, 1979. VII. 3.: „...április 23-án újra feltűnt a Skoda gépkocsi... A gépkocsivezető hirtelen mozdulattal egy női harisnyát húzott az arcára. Kést rántott és az asszonyt az autóba kényszerítette."

PEST MEGYEI HÍRLAP, 1979. VIII. 15. BABUS ENDRE: „Kulcsszó lett az elszigetelés és a védelem. De kiket kell elszigetelni, kiktől kell megvédeni az embereket?"

NÉPSZAVA, 1979. I.: „...a bíróság életfogytiglani szabadságvesztésre ítélte. Akkor egy idős ember nyakát bosszúból elvágta. 1977-ben feltételesen szabadlábra bocsátották... Beidézték a rendőrségre. Emiatt megharagudott élettársa apjára, ismét megverte, majd elvágta a nyakát."

NÉPSZABADSÁG, 1979. IX. 12.: „...baltával megsebesítette apját és anyját. Zárt osztályon helyezték el, majd gyógyultan hazaengedték. Összekötözött, törrel összeszurkált egy kisfiút. Tavaly októberben szabadult. Április 9-én az úttörővasút hárshegyi megállója közelében megpillantotta a 13 éves P. Katalint és a 15 éves O. Györgyöt..."

1979. ÉVI 11. sz. TVR.: „...kiemelkedő jelentősége van a szabadságvesztésnek, mert a legerősebb visszatartó hatású büntetés, amely az elítélt elszigetelése révén közvetlenül szolgálja a társadalom védelmét."

...avagy:

— Igazán jó ember vagyok. Megtartom a törvényeket, nem iszom, nem dohányzom, nem futkosok nők után. Csak félő, hogy megváltozom, ha kikerülök a sittről.

ESTI HÍRLAP, 1979. VIII. 6.: „A luganói börtön volt igazgatója szerint a börtön Svájcban túlságosan szigorú."

MAGYAR NEMZET, 1979. VII. 15. GÁL ZOLTÁN: „Az elítéltek előfizetnek még a Népszabadságra, Magyar Nemzetre, Népszavára, Magyar Hírlapra, Népsportra, Autó-Motorra, Élet és Irodalomra..."

Szépen szaporodó számú üzemeink valamelyikében dolgozik egy kiváló esztergályos. Az ember és munkája valóságos kincs, tehát amikor azzal áll elő, hogy a vállalat támogassa a lakásszerzésben, teljes joggal kapja meg a szükséges kölcsönt. Végtére is életerős fiatalember, két gyerek apja és felettébb előnytelen körülmények közt, az apósnál lakik, a vállalat székhelyétől hat kilométerre levő faluban. Apósnál-anyósnál lakni ritkán öröm, ez tény. Az is tény viszont, hogy esztergályosunk úgynevezett szívességi lakáshasználóként egy kastélynyi gazdag parasztház három szobáját lakja családostól, disznót tart, baromfit nevel, bolond lenne beköltözni egy két és fél szobás panellyukba. Nem is költözik, csak bejelentkezik és vígan ingázik tovább. Új lakását — számoljunk szerényen — havi négyezer forintért bérbe adja féltucatnyi idegenforgalmi szervünk valamelyikének. Mindenki boldog. Az idegenforgalmisok azért, mert egy fizető-vendéglátó szobával többjük van, amivel társadalmi igényt elégítenek ki. Esztergályosunk azért, mert tíz év alatt, minden erőfeszítés — és főleg munka — nélkül csaknem ötszázezer forintot keres. Ebből igazán gyerekjáték az esedékes havi részleteket törleszteni, sőt, ha nagyon tisztességes, akkor még kedvezményt is kaphat, hiszen a szerződésben megállapítottnál korábban fizeti vissza a kölcsönt.

Más.

Cs. Marika nemrégiben hazalátogatott egy távoli bányászvárosból,

Öt-hat évvel ezelőtt csendes derűvel olvashattam lakóhelyem távlati fejlesztési tervét. Az akkor huszonötezres településnek egy fél évszázad múltával százezer körüli lakót szántak. Azóta már a legmagasabb rangú megyei vezető szájából is elhangzott, hogy ilyesmiről szó sincs. Városunk emberi léptékű marad, ami engem ugyan ötven év távlatában csak az utódaim miatt érdekel, de talán egy-két évtizedig még személyesen is. Nem is maradhat más, mint emberi léptékű. A lakás nem olcsó és itt egyáltalán nem a lakók terheire gondolok. Nálunk egyetlen lakásra 220 ezer forintos járulékos beruházás jut. Út, közmű, bolt, óvoda, iskola, orvosi rendelő. A város közvetlen hatósugarában levő településeket urbanizálni sokkal olcsóbb. Szemmel láthatólag ez is történik, ebből vett észre valamit példabeli esztergályosunk, akitől egyáltalán nem nagy áldozat az, hogy marad szívességi lakáshasználóként egy szép és gazdag faluban. Amíg a jogszabályok ilyen alaposan elmaradnak a való élet gyakorlata mögött.

Ezzel a nem túl hangzatos megállapítással egyébként nálunk mindenki egyetértett, ideértve a megyei tanács általános elnökhelyettesét és az OTP területi igazgatóját is. Egyedül Z. Géza vélekedett úgy, hogy mindennek megírására kár időt és energiát fecsérelnem. Persze, ettől függetlenül megtettem már és megteszem most is. Noha, egész biztos, hogy „érdemi" intézkedésnek nem a mi kis városunkból kell kiindulnia.

KOVÁCS MARGIT

Kedves Margitka!

Most úgy illenék, hogy megszólítsam a jelenlevőket, üdvözöljem az újjáépített gyűjtemény létrehozóit, de én ebben a házban, a maga világában most csak így tudom kezdeni: kedves Margitka. És mert majdnem fél évszázados barátságunk alatt mindig magázódtunk, a már eltávozottat sem tudom tegezni: magát köszöntöm itt, mert maga van jelen. Ugyanazt érzem az újjáalakított múzeumban, mint ami lehalkította a szavamat valahányszor — hányszor?, talán sok százszor — beléptem Pozsonyi úti lakásába, a művészet és az emberi tisztaság e hajlékába. Meg is mondtam a múltkor, harmincnégy évvel ezelőtt, amikor a felszabadulás utáni első kiállításának megnyitóját írtam, hogy újra meg újra a római mondás jut eszembe: numen adest, istenség, isteni láng van jelen. S akkor maga, Margitka, csilingelő tündérkacagásával azt mondta, mint mindig, egy szóba ejtve az egészet: „édesdrágajóBoldizsár, ne bolondozzon". Nem bolondoztam, sosem voltam olyan komoly és derűs, mint amikor egy-egy órácskát magánál töltöttem, Margitka.

És most megtörtént a varázslat: itt van az újjáépített múzeum emeletén a Pozsonyi úti lakás minden jellegzetes darabja: a biedermeyer cseresznyefaszekrény, a finomlábú székek, a falhoz támasztott derékszögű pad, amely falusi hangulatot is bűvölt a nagyvárosi szobába, itt vannak legkedvesebb korai művei és főképpen itt van a kis szekretér s azon az Édesanya megrendítően szelíd és törhetetlenül erős akaratú bronzfeje. Ahhoz a numen-hez, amely Kovács Margit környezetében, létében és műveiben jelen volt, eltéphetetlenül hozzátartozott — hozzátartozik — az Édesanya, életének csodálatos társa, segítője, ihletője, akit maga, Margitka a leggyengédebb leányi humorral „kisinasának" nevezett. Hadd hívom fel a figyelmet az egész gyűjteménynek egyik legszemélyesebb ihletésű, művészi megvalósításában merész művére, a „Melyik immár az anya, melyik a gyermek" című szoborra, mely kettejük életalkonyának emlékműve.

Ha másért nem, ezért és a Pozsonyi útról Szentendrére átmentett környezetért is érdemes volt kibővíteni a gyűjteményt, hogy most már önökhöz forduljak, tisztelt jelenlevők, Kovács Margit barátai, hívei, csodálói, a kormány, a párt, a megye, a város küldöttei. De az új kiállítás még ennél is többet nyújt: Gábor László és Vörös Ferenc szellemes építészi és belsőépítészi munkája által lehetővé téve áttekinti a teljes életművet. Petényi Katalinnak, a kiállítás kitűnő rendezőjének beleérző és művészettörténetileg is helyes elgondolása szerint nem időrendi sorrendben mutatja be, hanem alkotói gyújtópontok köré csoportosítja. Így tárul elénk valóban, először és a maga teljességében a mi Kovács Margitunk nagysága. Nem riadok vissza a szótól, bár Margitka alaposan kikacagna érte. De mi ma már tudjuk — és az eddigi kisebb kiállítás nagy nemzetközi sikere, többek közt Unescodíja is bizonyítja —, hogy ez a csöppnyi termetű művész, aki hetvenöt éves korában is kislányos maradt, törékeny és szinte meseszerűen libbenő, a mai európai egyetemes művészet egyik jelentős alakja.

A húszas évek közepétől a hetvenes évek derekáig olyan egyöntetű és minden évtizedben érvényes művet alkotott, amely nem szakadt el az európai irányzatoktól, de mindig hűséges maradt önmagához és a földhöz, amelyből vétetett: a magyar népművészethez. Kovács Margit művészete nagyon európai, ókeresztény, bizánci, gótikus és szürrealista hatásokat él át és alkot újra. És nagyon magyar, mert minden korsója, tálja, edénye, faliképe, szobra, dombormű ve és figurája „csak tiszta forrásból", a női alkotóerőből merít, hogy e bartóki igével is erősítsem Kovács Margit stílusát és mondanivalóját.

Ezt a kettős-egy sugárzást megérzi a látogató, a hazai és a külföldi egyaránt. Mindenkihez először a saját nyelvén beszél. A közérthetőség nemes értelme ebben a gyűjteményben átélhető, szinte kitapintható. Még nekünk, akik kortársai és barátai vagyunk is, nehéz elhinni, hogy például júniusban százötvenhatezer látogatója volt a gyűjteménynek, vagyis napi hatezer. Maga a szám is művelődéspolitikai jelentőségű, de a Kovács Margit-gyűjtemény érdeme és kibővítésének indítéka nem mennyiségi, hanem emelkedett, szinte izgalmas értelemben minőségi.

Mert ez a szentendrei ház, amelyet a város tornyai és ódon tetői vesznek körül, ma a művészi látás nagy iskolája. Nyitja Kovács Margit művészetének — és minden igazán nagy művészetnek a titka —: a valóság és annak égi mása. A művészileg járatlan nézőt becsábítja ebbe a gyűjteménybe az a valóság, amelyet Kovács Margit művészete első látásra, könnyen érthetően és nagyon élvezhetően közvetít. Mire végigmegy a gyűjteményen, kiváltképp ezen a kibővítetten, már megismerte a modern művészi kifejezés és ábrázolás stílusát is, mert magába fogadta a valóság égi mását. Ez iránt ebben a múzeumban, amely műterem is, műhely is, azért annyira fogékony a lélek, mert égisége nagyon is evilági: föld, víz, tűz. A keramikusnak, vagy ahogyan Kovács Margit önmagát mindig nevezte, a fazekasnak, nyersanyaga, eszköze, játékszere is, amint ő maga írta az első gyűjtemény katalógusának vallomásszerű bevezetőjében.

Kedves Margitka, hadd nyissam meg a maga szavaival a maga gyűjteményét: „És milyen csodálatos: a fazekas már rég nincs sehol, de jókedve, humora, pajzánsága, öröme, gyásza ott duruzsol továbbra is cserepeiben és mesél az utána jövőknek." Csak egyben igazítom ki: ez a fazekas, maga Kovács Margit, nemhogy sehol nincs, hanem itt van ebben a házban és egy ország szívében és tudatában.

Boldizsár Iván

* Elhangzott a kibővített szentendrei Kovács Margit-gyűjtemény megnyitásán.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1978 OKT 12

EGYETEMI ÉLET

Kovács Margit

1 kép

Kovács Margit kerámiája

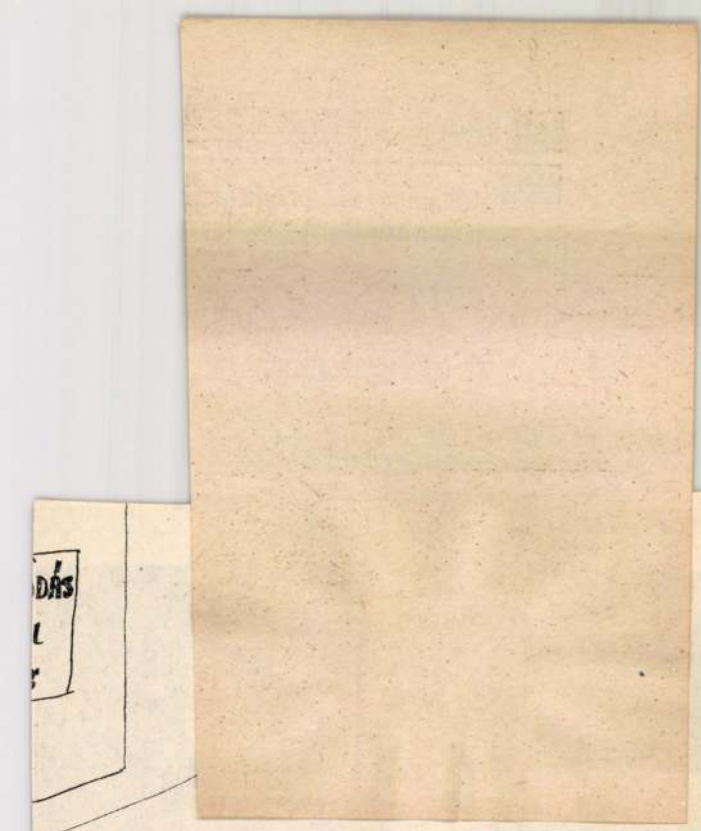

—KOS—

Abszolút könnyű (Kovács—Sípos karikatúrái)

krácia

borravaló — a Balatonon májustól szeptemberig központi kategória: emberi magatartásokat és kapcsolatokat, vendég-vendéglátó viszonyát meghatározó tényező. Ahhoz ugyanis, hogy a vendég jól érezze magát, három dolog kell: jatt, jatt, jatt. Fürdeni csak szép időben tud, jattolni viszont időjárástól függetlenül is kötelező.

mellett tudnia kell az időt húzni. Amikor ugyanis felkíséri a vendéget a szobájába és lerakja csomagjait, fél szemmel a vendéget figyeli: készíti-e már a jattot. Az pedig nem mindig készíti. Ilyenkor a londiner ellenőrzi, égnek-e a lámpák, jön-e víz a csapból, szélesre tárja az ablakot és a vendég nyelvén dicséri a panorámát, és ha

liner az londiner!

Érkezéskor a vendég jattol a portásnak, a recepciónak. Pénzt ad a londinernek, amiért munkaidőben, a szálloda liftjén felviszi bőröndjeit a szobájába. Harisnyát és FA habfürdőt ajándékoz a szobaasszonynak, hogy rend legyen a szobában. Ebéd után a fizetőpincérnek borravalót ad, nem kér vissza a strandbelépőből és a nyugágykölcsönzőtől. Amíg te-

a vendég még ezek után sem csörgeti az aprót, a londiner anyanyelvén mond cseppet sem hízelgő szavakat. Mert a londinernek minden csontja a koponyájában van elrejtve, ezért a gerinc számára már nem marad alapanyag.

A londinernek még számtalan egyéb helyzetben kell feltalálnia magát, ezerféle kérést kell teljesítenie. Egy londinernél

Kovács Margit, kerámikus

L.: Zichy M.

É. T.: Képzőművészet és iparművészet 379.

Élet és Tudomány, Bp. 1980. máj. 24. XXXV/12

Kovács Margit, Keramikus

KOVÁCS MARGIT MUNKÁI

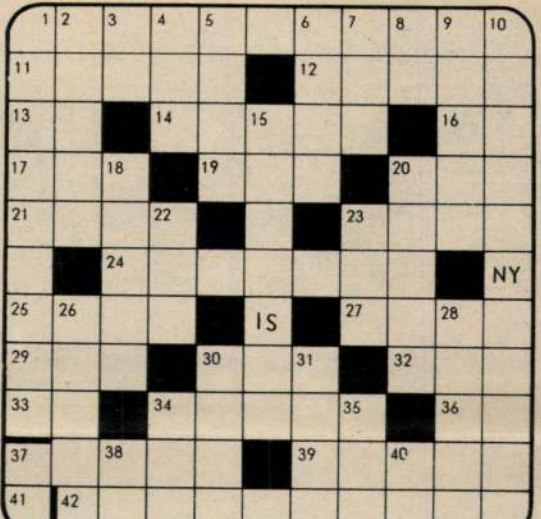

derűt, harmóniát sugároznak, a függ. 15. ábrázolás jellemzi őket. Korongolt figurái — pl. vízsz. 24. kép, vízsz. 24., függ. 1., vízsz. 5. — jórészt a századvég kispolgárait figurázzák ki elnéző humorral. A nagyméretűek közül a vízsz. 1. (1953) a legérettebb.

Élete vége felé az emberi élet nagy eseményeit formázta (függ. 10., vízsz. 42.).

VÍZSZINTES: 11. Az Árva folyó szlovák neve. 12. Bájos jelenet. 13. Állóvíz (!). 14. Tartalmas takarmány. 16. Mendelevium. 17. Orvosegyetemi Sport Club. 19. Vissza: román pénz. 20. Minőségellenőrzés. 21. Eszer vezető, valójában a cári titkosrendőrség ügynöke (Jevno Fiselevics, 1869—1918.). 23. Zola-regény — vagy tréfás figyelmeztetés. 25. Bút — eredeti helyesírással. 27. Zongoraművész (Géza, 1921—). 29. Van ilyen terv is, holmi is. 30. Régi pesti sportegyesület (egyesült a VM-mel). 32. Elfogyó részei (!). 33. Megyei Tanács. 34. Pápai korona. 36. Visszsza: régi hosszmérték (1,896 m). 37. Nálunk csak állatkertben látható ragadozó. 39. Korallsziget (de értelmes akkor is, ha első betűjét névelőnek fogjuk fel). 41. Kis római szám.

FÜGGŐLEGES: 2. Nagy szláv nép. 3. Méltatlankodás. 4. . . . intlek! 5. Nem szabad hozzányúlni (a szó polinéz eredetű). 6. Iráni pénz. 7. Három égtáj. 8. Vissza: zamat. 9. Tó a Szovjetunió Ny-i részén. 18. Egy Fejér megyei községbe való (a megye D-i csücskében). 20. Az USA egyik állama az Atlanti-óceán partján (É-on). 22. Vásár msh-i. 23. Vissza: NDK-hírügynökség. 26. Azon a helyen. 28. Tartod v. kibírod — fordítva. 30. Kérdőnévmás (kissé keresett stílusban). 31. Vissza: pólus. 34. Bő. 35. Abszolút nyomás — régi elnevezése. 37. Sporteszköz (de nemzetközi mértékrendszer is). 38. Kicsinyítő képző. 40. Állatlakás (').

ZÁRT BETŰK SORRENDBEN: E, A, L, A, Á, C.

A 10. SZÁMBAN MEGJELENT KERESZTREJTVÉNY (KOVÁCS MARGIT) MEGFEJTÉSE: v41 művészet, v1 Szentendrén, v24 Vastagh, f15 életszeretet, f10 f11 naiv, népies kedvessége.

1021

Kordos Margit, keramikusművész

1980. III. 21. Kossuth 17,35 Áné

Láttuk, hallottuk...

- Bojár Iván a Mücsarnokban járt, ahol Müvészet és társadalom cimmel látható egy kiállitás, amelyet a 35 éves évforduló, illetve a pártkongresszus tiszteletére hoztak létre.
Ez a kiállitás nemcsak kifejezetten képzőmüvészeti tárgyakat állit ki, hanem a vizuális kulturánk körébe tartozó valamennyi tárgyat. Ezt a 35 évet a kiállitás rendezői négy periódusra osztják fel. 1945-48-ig, 1948-1962-ig, 1962-1975-ig és 1975-től napjainkig terjedő, vagyis 1980-ig terjedő időszakra.
Neked eleve mi a véleményed erről a periodizálásról?

- A felosztásról az, hogy minden tudományos intézetben amikor egy korszakot meg akarnak határozni, akkor első dolog az, hogy nekiállnak periodizálni, aztán ezen elmeditálgatnak, aztán 3-4 éven keresztül mást se csinálnak, mint periodizálnak, aztán megint periodizálnak, teljesen mindegynek tünik, hogy hová teszik az időhatárokat, kérdezhető, hogy 48-62-ig kell-e venni az időhatárokat stb. de teljesen értelmetlen.
A kiállitás rendkivül fontos, pontosabban fontos lehetne. Müvészet és társadalom cimen ugyanis ilyen kiállitás még Magyarországon nem született sem régebben, sem az utóbbi években.
Önmagában véve nem a cim az érdekes, hanem az a szándék, hogy végre valahára egyszer a képzőmüvészet kérdéseit ugy pertraktálja egy kiállitás, hogy kiderüljön belőle az, ami egyébként mindenki számára amugyis a napi gyakorlatból nyilvánvaló, hogy a képzőmüvészet nem egyenlő a képekkel, szobrokkal és a grafikákkal, hanem egy olyan széles terület alkotásait öleli magába, amelyek mindennapi életünk, mindennapi problémáit körülfogják és szolgálják.

- Talán ennyiben indokolt valamiképpen a periodizáció is, mert ezek azárt a társadalom fejlődésében azért egy-egy korszakok, még ha nem is feltétlenül biztos, hogy éppenséggel ezek az évek azok, amelyek jelzik a korszakhatárokat.

- Persze, csak itt éppen két dologról van szó. Amennyiben a képzőmüvészet fogalmát kitágitjuk akkor az adott gazdasági strukturának megfelelően a mindennapi gyakorlati élet tárgyainak a fejlődése sokkal szorosabban kötött a társadalmi alaphoz mintsem a müvészeti életnek az a szférája, amelyik ehhez a társadalmi alaphoz csak közvetetten kötött. Tehát azt, hogy valaki milyen képet fest, szürrealista, absztrakt, vagy netán szocialista realista ez az ország gazdasági adottságától, a pillanatnyitól semmiképpen nem függ. Az, hogy milyen kabátban járnak, lódenben, vagy pedig egyáltalán rádiók állnak-e rendelkezésre, ez egy teljesen másfajta strukturának a következménye. A két struktura egymás mellé állitva és évszámokkal jelölve egyáltalán semmit nem mond, legfeljebb zürzavart teremt.

- Talán ezért is érdekesebb a kiállitásnak azon része, amely valóban ezeket a használati tárgyakat, ezeknek a formavilágát, tervezését, egyáltalán a létét és milyenségét reprezentálja. Egyébként egy érdekes dolog, hogy tulajdonképpen egy kávéfőző amelyik végigkiséri valamennyi korszakot.

- Sőt, ha jól emlékszem a kávéfőzők fejlődéstörténetére, hát ebben meglehetősen stagnálunk, nagy kávéfogyasztók vagyunk, közöttük én is, tehát figyelemmel tudtam kisérni, hogy itt fejlődés alig-alig mutatkozott. Kisebb tulajdonképpen, mint más területeken.
De egy pillanatra még hadd térjek vissza oda, hogy képzőművészet fogalma, illetve ennek a fogalomnak a kitágitása. Kétségtelen mindenféle tárgy alkotóművészet, mindenféle vizuális művészet azonos alapelemekkel dolgozik csak különbözően strukturálja azokat, a vizszintesek, a függőleges harmóniák, arányrendek ezek ugyanugy megvannak egy görög templomban, mint egy mai székben, vagy akár egy szürrealista képben. Ilyen szempontból tényleg indokolt a kettőnek az összefogása.
Ettől eltekintve azonban nem tartom szerencsésnek a kiállitást, és talán éppen azért, mert a periodizációban is egy olyan probléma mutatkozik meg, ami az elvi célkitüzéstől végeredményben független. Ha egy kiállitás be akarja mutatni a művészetnek és társadalomnak összefüggéseit, annak az összefüggésnek sokrétüségét, akkor erre bőségesen elegendő egy téma önmagában. Ehhez felszabadulásunk 35. évfordulója, mint ürügy, nemhogy használna, hanem egyenesen káros, mert egy másik szempont, a történeti fejlődésnek a szempontját keveri bele és egyuttal össze.
Ilyen módon, amit látunk végül is rendkivül zavaros, fokozza a zavart még az, hogy eligazitó évszámok vannak ugyan, de aki nem értője a területnek, hanem csak egy szerencsétlen napi látogató, az vajon hogyan tudja magában leszürni, hogy mondjuk 1952-hez miért éppen Kovács Margit kerámiái kerültek, vagy 1948-hoz miért Korniss Dezsónek a festménye, és igy tovább. Eligazitó felirat egy ilyen tulajdonképpen didaktikus célu kiállitáson elengedhetetlen.

- És azt hiszem, hogy ez a nagyot markolni akarás, ez a tulságosan is nagy és sok formátumu összefüggésekben való lehelyezés, illetve ennek szándéka ez azt a nehézséget is okozta, hogy egyáltalán igy a válogatás sem a legszerencsésebb lehetett.
Szóval számomra megdöbbentő volt, hogy - különösen a festményeket, a szobrokat, plasztikákat nézve - mennyire a talán inkább másodlagos alkotások kerültek előtérbe. Inkább egyfajta tematikai egység alapján rendeződik a kiállitás, mintsem talán éppen a legkiemelkedőbb értékek alapján.

- Ezt ón még nem is bánnán, mert mondjuk ennek a kiállitásnak ha egyáltalán van erénye, akkor az, hogy nem hazudik. Azt mutatja, ez van, ezek vagyunk, ezek voltunk. Csak kérdés, hogy ezt jól mutatja-e? És milyen anyagból. Mert 1945 utáni időszaknál sehol nincsen a jellegzetes lódenkabát, 1962 táján megjelenik a kiállitáson belül a ruházat mégpedig egy minőségileg jól válogatott, anyagában és tervezésében egyaránt jó ruházat. Megjelenik a design, magyarul ipari formatervezés, a rádió formájában, de ugyanakkor egyéb háztartásigépek már nem szerepelnek. Semmiről nem tudom eldönteni, hogy mi miért került oda, vagy miért pont az került oda. Nem érzem.
Fokozza az, hogy nemcsak feliratok nincsenek, katalógust sem adtak ki. Pedig ha valaminek értelme lett volna, akkor most két nagyon alapos tanulmánynak katalógus formában való megjelentetése nagyon indokolt lett volna egy: müvészet és társadalom témájában, kettő: társadalmunk 35 éves fejlődése és müvészetünk 35 éves fejlődése témájában. Egyik sem történt.

- Ami megtörtént az valóban néhány jelentős alkotás kiállitása. Amelyből talán egyértelmüen kiderül egy olyan tendencia is, hogy a képzőmüvészet, legalábbis az itt kiállitott alkotások alapján, egyre inkább a dekoráció, a formatervezés, az iparmüvészet felé kacsint.

- Őszintén szólva ezt sé nem csodálom, sem nem rosszallom. Világszerte mindenütt a lakások méreteinek a zusgorodásával egyre kevesebb hely marad a falakon képeknek, bármennyire furcsa jóllehet a szabadidő szaporodik, egyre kevesebb idő marad arra, hogy kontempláljanak, elmélyüljenek, elábrándozzanak az emberek, a könyvekben a regények zsugorodnak, kisregénnyé, dokumentummá, a képek pedig, amelyek arra volnának valók, hogy az emberben gondolatokat ébresszenek és gondolatokat tápláljanak, a falakról lassan szintén eltünnek. Ilyen módon ha csak dekorációként szerepel egy kép a falon, akkor jobb ha az egyértelmüen dekoráció, megmarad a sik felületnél és nem próbál tartalmat hazudni oda, ahol csak lakberendezési kellék szerepét tölti be.

Kovács Margit

(Győr, 1902 -

Cím: 13p. XIII. Pozsonyi út 1.

müve szerepel a Szentendre müvészetét bemutató anyagban az 1976.XXXVII.Velencei Biennálé magyar kiállitásán.

-katalógus a könyvtárban-

Kovács Margit, kerámikusművész

Holnap kezdődik a szentendrei nyár. Átfestették a város főterét, hosszú lesz ez a nyár, július végéig tart majd. A múzeumok, kiállítások állandóan nyitva tartanak; a művész állandó kiállítása is.

Déli Krónika.

1978. jún. 24. Kossuth, 12.00 |Kg.|

Kovács Margit, keramikus

L: Pór Bertalan

2.

–: Hatvanhétféle napfár

Esti Hirlap, Bp. 1978. nov. 9.

Kovács Margit, keramikus

● KOVÁCS MARGIT KERÁMIÁK elnevezésű bélyegsorozatot hozott forgalomba a Posta 1, 2 és 3 forintos címletekben.

- O Kovács Margit.

8.

Esti Hirlap, Bp. 1978. nov. 30.

Eesti Riiklik

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1978 DEC 5
Egészségügyi Dolgozó
Kovács Margit

1021

Kovács Margit: Ember és a munka

a fiatalok nem ismerik eléggé a feladatot, elképzelésük alig hasonlít a valósághoz. Biró Ferencné (görcsönyi szociális otthon) szerint a kórházban az ápolók együtt dolgoznak az orvosokkal, viszont a szociális otthonban a nővérek a hét hat napján magukra maradnak szakmai problémáikkal. Rendszeresebb orvosi segítségre lenne szükség. Dr. Keresztes Tamás a görcsönyi szociális otthon vezetője nem tartja megfelelőnek a fiatal nővérek társadalmi aktivitását. Csepelka Dezsőné (Mohács) a továbbtanulók lemorzsolódására hívta fel a figyelmet. Pedig ha fiatal korában nem képezi magát valaki, lemaradhat.

Az erkölcsi és anyagi ösztönzésről tanúskodtak Farkas főorvos adatai, amelyek szerint az utóbbi években munkaérdemrendet, négy miniszteri és hat megyei főorvosi dicséretet kaptak a szociális otthonok dolgozói.

Dr. Konkoly Thege Aladár

fiatalok derekasan megállták a helyüket, legjobb szerint, lelkiismeretesen teljesítették feladataikat.

A járásban dolgozó 43 harminc év alatti eg dolgozónak 95 százaléka nő; a tervezésben, az eg ellátás szervezésében ez a tény nem kevés súllya ba. Ha ehhez még azt is hozzávesszük, hogy pél rületi védőnők egyharmadának van csak lakása (a többi albérletben vagy szüleinél lakik); hogy a tanácsok részükre motorhasználat esetén nem fizetnek fuvarátalányt, hanem csak 50 százalékos vasúti költségnek megfelelő összeget; hogy a ruhapénz még mindig az évekkel ezelőtt megállapított normának felel meg (jogos kérdés: hol lehet ma már 400 forintért ruhát venni?); hogy a gyógyszerigénylésből a helyi tanács nem egészségügyi szakképesítéssel rendelkező dolgozója tetszés szerint bármit kihúzhat stb. — akkor az ifjúsági parlamentet végighallgató tudósítóban rögtön felötlik néhány kérdés:

1. Ha a községi tanácsok egyes helyeken ennyire nem tekintik szívügyüknek az egészségügy problémáinak megoldását, akkor mért remélik, hogy az egészségügyi ellátás színvonala ezeken a helyeken is emelkedni fog (például Szerencs nagyközség gyermektanácsadójában minden reggel hűvös helyiség várja a csöppségeket, mert a tanács eddig még nem tudta elérni, hogy az általa alkalmazott takarítónő egy szál gyufával (!) begyújtson az olajkályhákba — mondjuk reggel hatkor —, mondván: „Őt ezért nem fizetik meg"!.

2. Miért a körzeti védőnőknek kell a postás feladatát is ellátni? (Valóban elfogyott a postaköltség?)

3. Miért csak formális még mindig az ún. beleszólási joga a tanácsi költségvetésbe az egészségügynek faluhelyen.

Reméljük, a legközelebbi ifjúsági parlamenten már ezekre a kérdésekre is választ kapunk. Persze, ez az ifjú-

a csoport, igen szükös körülmények között. A taglétszám gyorsan nőtt, és miután saját, több helyiségből álló új otthonába költözött, létrejöttek a hatékony munka feltételei.

Az első idők ösztönösebb munkáját fokozatosan felváltotta a szervezett, tervszerű tevékenység. Megindult az alapos környezettanulmányozáson alapuló segélyezés. Ez ma is fontos feladat. Hosszú munkaviszonnyal rendelkező magányos, kisnyugdíjas munkatársak részére nyugdíjfelemelést kezdeményez a csoport. A vezetőség havonta egyszer taggyűlésen tájékoztatja a tagságot, egyszer-

Nemzetközi fé

Az OMKER Népköztársas tóber 14—22. között rendezté nemzetközi fényképkiállítás Finnország, Jugoszlávia, Leng

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DAILY NEWS

1978 JUL - 6

Margit Kovács

...nderie der Irrungen (20.00).

Ausstellungen:

Nationalmuseum: Die ungarischen Krönungsinsignien (Prunksaal).
Nationalgalerie: Skulpturen von Ádám Farkas.
Kunstgewerbemuseum: Vorderasiatische Teppiche.
Ethnographisches Museum: Ungarische Volkstrachten – der Szür (ungarischer Hirtenmantel aus Filztuch mit Applikationen und Stickereien).
1021
Verkehrsmuseum: 20 Jahre Raumforschung auf Briefmarken.
Kunsthalle: Gemälde von Eva Fischer.

Ausstellungen in der Provinz:

Veszprém, Bakony-Museum: Exponate aus ungarischen Privatsammlungen.
Zamárdi, Heimatkundehaus (Tájház): Volkskunst.
Szentendre: Die Stadt am malerischen Donauknie ist seit Jahrzehnten der beliebte Wohnort von Künstlern und Schauplatz zahlreicher Ausstellungen. Außer den ständigen Ausstellungen mit Gemälden der Familie Ferenczy, Keramik von Margit Kovács und Gemälden, Mosaiken und Grafiken von Jenő Barcsay empfehlen wir jetzt interessante zeitweilige Ausstellungen. Im Hause der Volkskunst (Rákóczi u. 1) sind handgewebte Textilien aus dem Komitat Pest zu sehen. In der Galerie der Künstlerkolonie (Vörös hadsereg útja 59) findet die Ausstellung des Künstlers Dezső Korniss statt. Im Hofe des Czóbel-Museums (Templom tér 1) ist eine Freilichtausstellung mit Skulpturen der in Szentendre und in der Künstlerkolonie lebenden Bildhauer zu finden. Volkskunstarbeiten von Mihály Szabó jun. aus Karcag sind im Kulturzentrum ausgestellt. Im gleichen Hause ist eine Ausstellung zu sehen, die die Geschichte der Veranstaltungen „Sommer von Szentendre" und „Teatrum von Szentendre" dokumentiert.

Deutschsprachige Rundfunknachrichten:

Rádió Petőfi (Budapest) sendet täglich (außer Sonntag) auf den Mittelwellen 240, 252 und 344 m Nachrichten in deutscher Sprache:
Von Montag bis Freitag 10.33-10.36 Uhr,
samstags 9.57-10.00 Uhr.

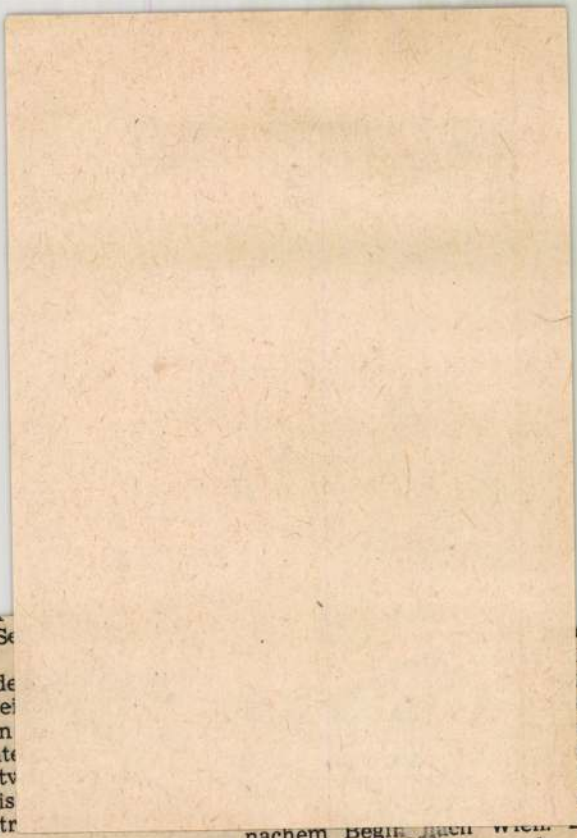

tionen auf die Se
vorbereiten.

4. Während de
sollen alle Partei
heitsmaßnahmen

5. Die Vereinte
len die Verantv
Übergabe der is
heit an die betr
übernehmen.

6. Alle Parteien sollen Vereinbarungen über eine Lösung der

nachem Begi
will er am Wochenende mi
Sadat zusammenkommen.

SALEH MUTIJA:

Feindseligkeiten das Werk Riads

Aden, 5. Juli (MTI) — Der Außenminister der VDR Jemen, Mohammed Saleh Mutija, bekräftigte gegenüber einem Sonderkorrespondenten von AFP, daß es in den vergangenen Tagen zu bewaffneten Zusammenstößen zwischen Einheiten Nord- und Südjemens gekommen ist. Nordjemen habe Truppen an die Grenze geschickt und die im Grenzgebiet lebenden Nomadenstämme zum Eindringen in südjemenitisches Gebiet aufgehetzt. Die feindselige Haltung Nordje-

Als ungerecht bezeichnete Mu
tija einen Beschluß einiger Mit
gliedsländer der Arabischen L
ga, die bilateralen Beziehunge
mit Südjemen einzufrieren. Die
ser Beschluß stehe im Wide
spruch mit dem Statut der Ara
bischen Liga. Ein Vertreter d
Südjemens sei noch nicht ei
mal gehört worden. Der Auße
minister würdigte die Hilfe v
seiten der Sowjetunion und d
anderen sozialistischen Staat
und äußerte die Bereitscha
der VDRJ in den RGW einz

Kovács Margit kerámikus

d: Vörös Terézia

-: Bővítik a Kovács Margit múzeumot

2.

Esti Hírlap, Bp. 1978. szept. 9.

Kovács Margit, keramikus

L: Barcsay Jenő

Pruckner Pál: Ide bújdosott a pátriárka. 3

Esti Hírlap, Bp. 1978. aug. 3.

Kovács Margit, kerámikusművész

az adásban a kultivált pihenés, a szabadidő eltöltésére ad tanácsot az előadó. Szentendrén járunkban láthatjuk Barcsay Jenő házát, múzeumát, valamint a Gróbel- és Kovács Margit emlékmúzeumát.

Sok kérek!

1978. VIII. 5. Kossuth, 6.45 (Gr.)

Kovács Margit, keramikus

L: Pán József

dr Nagy ~~József~~ Károly: Tévedések a M.o. útikönyben

6.

Esti Hirlap, Bp. 1978 szept. 19.

Kovács Mária

/: Ex Tergum :/

Magy. Nemzet 83. VII. 16. 82

Kovács Margit

Teramizmusmúzeum

A csönd népségei Teramizmusban.

Losonci Miklós
ciklus

Pest Magyar Hírlap
1979 dec. 24.

Kovács Margit

Tevami Zusmüvén

Állandó Ziállítása Szentendrén

Glöttau a vasárnap
1984 X. 7.
Kossuth Tóó

Vlovák Margit

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JAN 5

KÉPES ÚJSÁG

Tavaszi Margit

1021

KOVÁCS MARGIT:
Fésülködő dáma

HERNÁDI GYULA

A tulipán

A tulipán, a tulipán,
meggyújtja szűz színét
láthatatlan kis hasán,
a tulipán, a tulipán.

Lágyabb a süllyedő, fehér mellű lánynál,
hajnali heveréssel álmodik
tulipán-gyertya nyitogatja a füstöt,
tulipán-gyertya tartóztatja a halált,
amikor rétjeimen átfolyik.

Tavaszi

1980. Január 2-a és 13-a között hazánkban népszámlálást tartanak.

A népszámlálások eredete az ókorba nyúlik vissza. Kínában már időszámításunk előtt 2230 évvel tartottak népszámlálást. Ennek összesített adatai ugyan nem ismeretesek, de mivel a népszámlálást hatévenként megismételték, egy későbbi összesítésből arra lehet következtetni, hogy Kína lakóinak száma az i. e. XI. században tizennégymillió körül volt. Tudunk népszámlálásokról az ókori Indiában, Egyiptomban és más országokban is. A görögöknél ugyancsak sűrűn voltak a területre, népességre, a földbirtok megoszlására vonatkozó adatgyűjtések. Athénban születési jegyzéket is vezettek. Az antik Rómában minden ötödik évben minden állampolgár köteles volt megjelenni a Mars mezején a Villa Publicában a Cenzus előtt, és eskü terhe alatt bemondani adatait. A censori hivatalt már i. e. 443-ban felállították. Augustus császár (i. e. 63—i. sz. 14) már a Római Birodalom egész lakosságát összeíratta.

A középkorban ugyancsak voltak népszámláláshoz hasonló adatgyűjtések. Például Nagy Károly frank uralkodó (768-tól 814-ig uralkodott) állandóan számon tartotta a fegyverbe fogható népességet. A legnevezetesebb népszámlálási összeállítás ebből a korból a Hódító Vilmos által készített Domesday Book, 1086-ból. Ez számba vette Anglia népességét, földterü-

A Közp
talban e
utóbb, 1
ezer mag
szült föl
lálás szi
nem póto

Ugyanis nemcsak a lakosság lélekszámáról közöl megbízható adatokat, hanem általános keresztmetszetet nyújt az ország demográfiai és társadalmi viszonyairól is. Az egyedi statisztikák alapján nem lehet pontosan nyomon követni a lakosság összetételében keletkező változásokat, melyek feltárása elengedhetetlenül fontos a sokirányú népgazdasági tervezéshez, a közép- és hosszú távú tervek készítéséhez. Az adatok nemcsak az országos tervek készítéséhez, hanem a megyei, városi, járási, községi tervek kidolgozásához is segítséget nyújtanak. Néhány példa. A népszámlálási adatok alapján fel lehet mérni a bölcsődei és óvodai férőhelyek szükségességét, meg lehet tervezni ezek létesítését, ki lehet számítani (meg lehet becsülni) a várható népszaporulatot. Az iskolás korúak számának ismeretében meg lehet tervezni az építendő iskolák és tantermek számát. Az idős korúak számának ismeretében pedig az öregek napközi otthonait stb. A munkaképes korúak számából fel lehet tárni a munkaerő-tartalékokat, amelyekre tervezni lehet a vidéki ipartelepítést stb. A lakásadatokból fel lehet mérni a várható lakásigényeket, irányítani lehet az építőanyag-termelést stb. És a példákat hosszan sorolhatnánk tovább.

Ilyen gépeken összesítik a n

Egy korábbi népszámlálás sc
adatlapsort gyűjtöttek össze

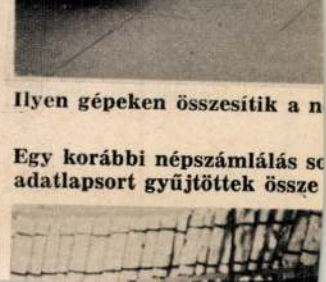

Kovács Margit

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Terami Mária

KISALFÖLD

1980 NOV 22

1021

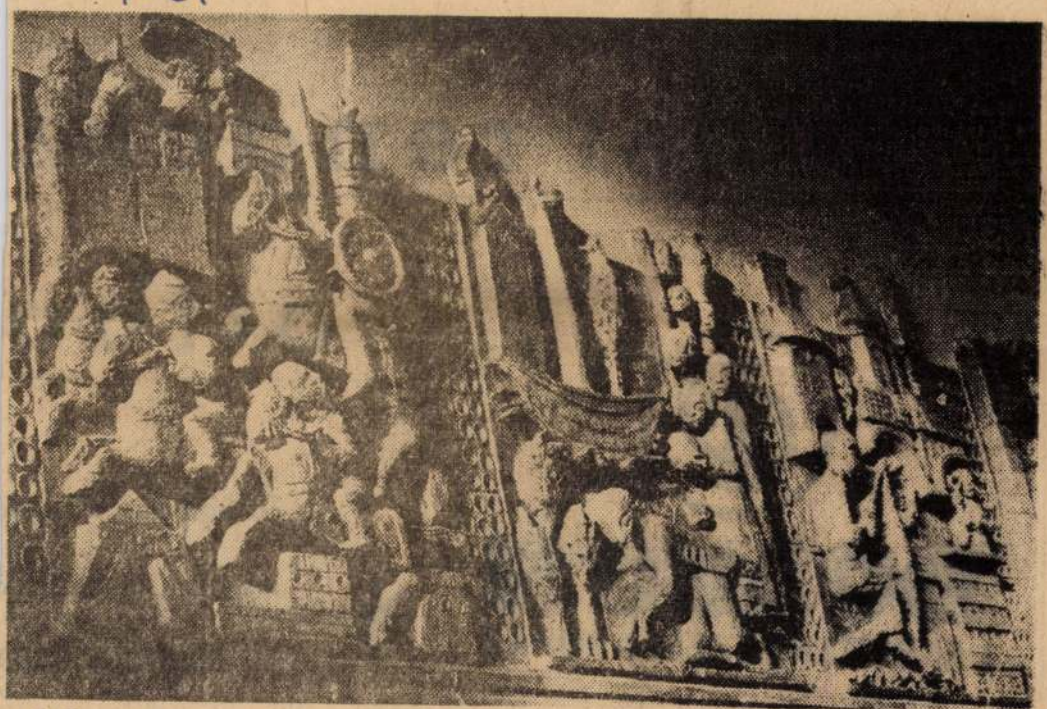

■ Kovács Margit keramikusművész alkotását 1973-ban helyezték el a győri Móra Ferenc Általános Iskola aulájában. A tíz képből álló kerámia-falat gyakorta keresik fel a városba érkező küldöttségek. Képünkön a kerámiasor egy részlete látható.

Most rendezz

ottho

DOMUS

LAKBERENDEZÉSI ÁRUHÁZ

Továbbra is árengec

székeket, fotelokat é

ÚJ TELEFONSZÁMU

20–40%-kal

OLCSÓBBAN ÁRUSÍTUNK

Kovács Margit

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Magyar Nemzet

1974 SEP 15

— **Kovács Margit** kerámiáinak állandó kiállítása nyílt meg szombaton Győrött.

— **A kisalföldi tárlat** szombaton Győrött megnyílt. A Xantus János Múzeum képtárában rendezett kiállításon

1981. IV. 22. Petőfi 10,45 Áné

Láttuk, hallottuk

- Székely András ugy emlitette az előbb Kovács Margit nevét, mint a legnépszerübb magyar kerámikusét. És valóban. A szentendrei Kovács Margit Emlékházat, főként kirándulóidőben, vasárnaponként, sokszáz ember keresi fel. Bár a müvésznő már néhány évvel ezelőtt meghalt, de érdekes módon, nemrégiben egy Kovács Margit kerámia faliképet avattak fel a budai Ostrom utca egyik házának falán. Nem a legelső érdekes utcatábla ez Budapesten, de azért még egyelőre szokatlan, hogy az utcák neveit müvészeti alkotások jelöljék. Hajdu István müvészeti kritikus válaszol.

- Hogy mégse nagyon szokatlan, annak az az oka, hogy körülbelül 10 éve rakosgatják fel ezeket az emlékjelölő és figyelemfelhivó táblákat, bizonyos szempontból nagyon hasznosak feltehetőleg.

- Megmondom neked őszintén, nekem tetszik az, hogy egy utca sarkán egy furcsa kis tábla van.

Magyar Hírlap
1997. JÚNIUS 27., PÉNTEK

RÉGISÉGEK, AUKCIÓK

Az évad vége

A múlt héten lezajlott háromnapos műtárgy- és népművészeti árveréssel véget ért a tavaszi évad, most már csak a szokásos kamaraárverések kötik le az aukciók iránt érdeklődőket, szeptemberig. A Nagyházi Galéria újabb, több mint 750 tételes árverésének első két napján műtárgyakat, harmadik napján pedig népművészeti régiségeket vittek kalapács alá és ahhoz képest, hogy mind az árverőházak, mind a vásárlók erejük végéhez közeledtek, még mindig tisztes eredménnyel zárult a maratoni árverés és a maratoni évad.

A kupa, amely 1,4 milliót plusz 15 százalék jutalékot ért

Az árverés első két napján egy híján 450 tételnyi bútor, üveg, porcelán ékszer, óra és ezüsttárgy várt a vevőkre, míg a harmadik napon 302 népművészeti régiség együttesen 42 617 000 forint kikiáltási áron. Az elkelt tételek száma 568 volt, kikiáltási áruk pedig 32 138 000 forint, míg a leütési ár 44 235 000 forint lett. Az kétségtelen, hogy a festmények több érdeklődőt vonzottak, de akárcsak a BÁV másfél hónappal korábbi folklórárverésén, most is az volt a kisebb zsúfoltság magyarázata, hogy kevesebb volt az érdeklődő és több volt a vevő. A piac mindig piaci módon viselkedik, és ezzel komoly ember nem vitázik, hanem tudomásul veszi (a műkereskedelmi és régiségaukciók esetében legfeljebb annyi engedménnyel, hogy a tegnapi állapot ma már nem érvényes; de hát ez a tőzsdén is így van). Akinek mindez nem tetszik, tegyen panaszt annál, aki befolyásolja a piacot.

Egy érdekes és jellemző példa. Három Kovács Margit-kerámiaszobor várta a vevőket egymás utáni tételekként sorakozva, egyforma, 40 centiméteres nagyságban és egyforma, 150 ezres induló áron. Az első, a barnás színezetű Esőleső megmaradt. A második, a világosabb Szende elment kikiáltási áron. A harmadik, a kékes Kenyérszegő 190 ezerért kelt el. Az utóbbi években a földhözragadt gyakorlat szerint a Kovács Margit-kerámiaszobrok ára centiméterenként 3000 forint volt. E három tétel centiméterenkénti átlagára – (0 + 150 000 + 190 000):120 – 2833 forintra jön ki. Ez persze nem vigasztalja a második és harmadik szobor vevőjét. Illetve: az aznap érvényes piaci feltételek közt annyi volt a Kovács Margit-kerámiák ára, amennyiért megvették azokat. Máskülönben nem adtak volna értük egy fityinget sem.

Vagy említhetném azt a három, aranyozott ezüstkupát, amelyeknek az indulóára egymillió forint fölött volt. Kettő közülük augsburgi, egy nürnbergi, az előbbiek az 1600-as évek elejéről, az utóbbi az 1500-as évek végéről, 12,5, illetve 14 cm-es méretben. Az egyik augsburgi (Johannes Mittnacht) elment a kikiáltási áron 1,2 millióért (plusz jutalék), a másik augsburgi (Boas Ulrich) ugyancsak az induló áron 1,4 millióért, míg a nürnbergi kupáért (Nikolaus Weiss) volt egy százezres lépcsőt jelentő verseny, de megállt 1,3 milliónál.

Az utóbbi évek legnagyobb és egyik legsikeresebb szőnyegárverése is lezajlott a kétnapos műtárgyárverés részeként: 83 szőnyeget vittek kalapács alá, közülük 68 kelt el, ami 81,9 százalékos elkelési arány. Főként a kaukázusi szőnyegek örvendtek nagy népszerűségnek, de hát ez már szinte megszokott a hazai árveréseken. A legnagyobb áremelkedést egyébként egy türkmén szőnyeg érte el, de a három legmagasabb árat kaukázusiak. Ezt is, a többi érdekes eredményt is nézzük meg táblázatban.

• Kenessei András

Nagyházi Galéria, 15. árverés, 1997. június 17–18–19.

Tétel	Kikiáltási ár	Leütési ár (E Ft)
Aranyozott ezüst fedeles kupa, 14 cm. Augsburg, 1576–1624	1400	1400
Ezüst ötágú gyertyatartó, 1167 g, Bécs, 1890	120	420
14 K karreif, 1 zafir, 19 bril 90,95 ct, 14,7 g	140	220
Holland falióra, 125 cm, XIX. sz. e.	200	300
Késő reneszánsz faragott diófa láda, 50x165x57, 1700 k.	240	380
Szecessz. sarokvitrin, mahagóni, krómoz. alpakka, 175x54x53, Bécs, 1910	220	220
Kaukázusi szőnyeg, 287x100, XIX. sz. e.	240	550
Verné szőnyeg, Kaukázus, 526x166, XIX. sz. k.	440	500
Felvidéki bokály, ónmázas fajansz, 25 cm, XIX (?) sz. e.	30	170
Üvegikon, 12 kép Krisztus életéből, 54x54 cm, 1897	55	260
Festett, kétajtós hartai szekrény, 193x135x50, 1893	130	240
Festett, faragott fenyő- és juharfa pad, Békés m. 106x192x50 XIX. sz.	24	180

Kovács Margit

Lendületbe
a betétkamat

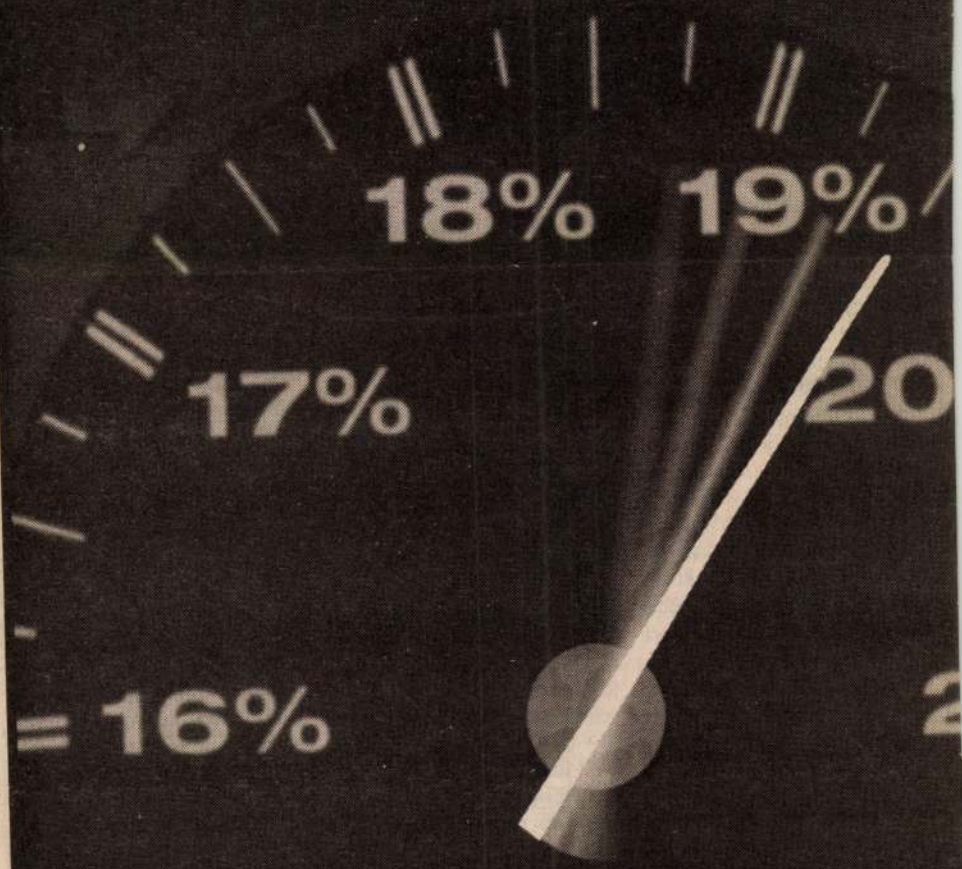

PORSCHE
BANK

A Po

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész

A feledhetetlen Kovács Margit nemcsak klasszikus életművet hagyott hátra, hanem divattól is emelte a kerámiát. Önértéken túl ez is hozzájárul Kovács Éva művészetének körörségsikeréhez, mely megérdemelt. Nincs restellnivaló azon, hogy lelkületben Kovács Margit tanítványa.

Losonci Miklós: Csillagszemű kerámiák, képmaplő.

Pest Megyei Hírlap, 1981. nov. 3.

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész

A tetőtér beépítésnek megvannak azok a műszaki megoldási lehetőségei, ami egy műemlék, vagy egy műemlék jellegű épületen is végrehajthatók, van persze kivétel, előfordulhat egy olyan épület, amelyiknek a fedélszerkezete, a tetőszerkezete maga az ácsmunkája olyan érték, olyan történeti érték, amihez nem szabad hozzányúlni, hanem ha lehet, akkor inkább egy kiállítási teret kell benne csinálni, mert maga ez a mestermunka is megtekintésre érdemes. – Igen, hát a Kovács Margit állandó kiállítás pontosan így született, illetve ilyen körülmények között működik.

Kapcsoljuk a győri körzeti stúdiót.

1981. XI. 5. Petőfi 12.55 (S. Jné). 10.-ol

Kovács Marjit kerámikus

Wehner Tibor: A könnyűlovasság támad és átveszi a hatalmat

Művészet, 1982. szeptember

Kovács Margit kerámikus

Popáry Gábor: Kerámia, acél

Művészet, 1983. február

Kovács Margit keramikus

Zvorszky Hedvig: Gondok és lehetőségek a mai magyar kerámiában

Művészet, 1982. szeptember

Kovács Margit keramikus

P. Szűcs Julianna: Kőcsögosztály és vidéke

Művészet, 1982. szeptember

Korócs Margit
Művészek vigyázója

Magyar Nemzet 1985 — 1. 18.

Kovács Margit Kossuth-díjas keramikusművész

15.00 Filmvetítés

15.
szombat

Mesterség és művészet
Földből és tűzből (Gorka Géza és Gorka Lívia)
Ének a vasról (Petri János műveinek)
Az én világom (id. Szabó István szobrászművésze)
Az anyag poétája (Kovács Margit)

Magyar Nemzeti Galéria rendezvénynaptár
1982. május.

Kovács Margit, keramikus

L. Lóránt Zsuzsa

Rózsa Gyula: Teljes robbanást 7

Népszabadság Bp. 1981. szept. 25.

Kovács Margit, keramikus

L: Gádor István

– Kerámiakiállítás Berlinben 8.

Nemszabadság Bp. 1981. dec 29.

Kovács Margit

Kossuth-díj

Magyar Nemzet 1985. IV. 5.

Kovács Margit, kerámikus

L: Gádor István

Frank János: Gádor István halálára 12.

Élet és Irodalom, Bp. 1984 aug. 3. XXVIII/31

Kovács Mári

Kiállitott a Mücsarnokban, mely a hódmező-vásárhelyi őszi tárlatok anyagából került megrendezésre.

Uj tükör 1979/22/24

Kovács Mária

„A SZEGÉNY ASSZONY ÉLETE"

Kovács Mária kiállításának megnyitójából,
1960. október 9-én, Hódmezővásárhelyen.

... Engedjék meg, hogy személyes emlékezéssel kezdjem. Odahaza szobám falán Rudnay, Szőnyi, Egry, Nagy István és Barcsay képei között függ egy vastag aranyráma. Nemesen áttört lombos rátétje már messziről mutatja, hogy egykor féltve őrzött ikont fogadott magába, és a szentelt sarokban állhatott. Szinte látni véljük az előtte égő mécses lángját s az ott térdelő, imára kulcsolt kezűt. Most azonban nem ikon van benne, hanem tájkép. Talán mártélyi táj. Ártéri erdeje lilás könnyedséggel terül a zöld mezőre, s felette az ég enyhe kékjéből rózsaszínek, halványsárgás árnyalatok sugározzák az alkony fényeit. Látszik, hogy aki ezt festette, annak lelke együtt formálódott a tájjal, abból nőtt ki, hogy visszahajoljon szülötte földjére, s elgyönyörködjék benne – önmagában. A festő nem részletezett semmit, a fák s bokrok sötét sűrűjét széles ecsettel festette, s a tágas mező térségén is csak végighúzta festékbe mártott ecsetjét. S mégis: az erdő sötétjében szinte együtt lombosodunk a fákkal, s zugai meghittek számunkra, a réten pedig a sarjadó fűnek s virágoknak illatát érezzük. Ilyen sugalló erő csak abban lehet, aki nem lefesti a tájat, hanem odahaza van benne, s anélkül

Lányi Gyula: Művészetről, művészekről
Bp. Magvető. 1978.

hogy gondolna reá, számunkra is az otthon jó érzését sugározza.

Látogatóim – művészet értő emberek vagy éppenséggel művészek – meglepetten gyönyörködnek a képben. Honnan szerezted? Ki festette? – hallom újra s újra a kérdést. Medgyessy Gábor adta nekem ezt, bátyja, Medgyessy Ferenc szeretettel őrizte, amíg élt. Festeni pedig Kovács Mária festette. Tétován hallgatják a feleletet, Kovács Mária, Kovács Mária – ki volt ő? Hát, ha így jobban ismeritek: Mári, Mári néni. Egyszeriben tudja mindenki, hogy kiről van szó. Mári néni beletartozik a magyar művészettörténetbe. Éppen a minap volt nálam Barcsay Jenő – akit lábadozó volta Pesthez köt, s nem tudott lejönni –, s amikor megtudta, hogy mégiscsak meg lesz Mári néném kiállítása, amit Lyka Károllyal s Kiss Lajossal együtt éppen mi ketten ajánlottunk a Tanácsnak és a Múzeumnak, csak ennyit mondott elgondolkozva: „Nagy művész volt Mári."

De ezt mondta s írta róla Mednyánszky László, Tornyai János, Endre Béla és még sok más hozzáértő. Most, hogy élete alkonyán itt ünnepelhetjük őt képei között, el kell gondolkoznunk sorsán s művészetének különös virágzásán. Itt látható képeinek nagy részét még fiatal korában festette, Tornyai János ihletésében, az ő eltávozta óta félénken tétovázik ecsetje. Régebben sem volt ritkaság, hogy egy-egy falusi ember festeni kezdett, s ismerünk köztük kiválókat, mint Benedek Pétert. Csakhogy Mári néném művészete s a többi falusi művész között alapvető a különbség. Míg amazok aggódó pontossággal rajzoltak meg mindent, ami képükre került, akár baromfiudvart, akár me-

SZABADBAN

et kiállításának megnyitása,
n, a Fényes Adolf Teremben.

zöntöm Szitás Erzsébet tárlatának
kiállítás megnyitására készülődvén –
izfestményeit és rajzait, azt figyel-
[illegible] imbolygó vonalhálómegismerte volna: otthonról már tele
hangulattal, annak a tájnak meghitt emlékeivel, ahol gyer- felnéztem a
mekből leánnyá serdült. Tele volt – tele kellett legyen –
népdalaink üde képeivel, az emberivel áthatott természet
szeretetével. Számára a nagy felfedezés, amit Tornyai mellett tehetett, hogy ami eddig csak hang s ének vagy ködképpé váló hangulat volt benne, azt meg is lehet festeni, méghozzá milyen egyszerű eszközökkel! Így lett festő Márika . . .

A

Szitás Erzsébe
1974. június 8-á

A barátság jogán kös
látogatóit. Amikor – e
otthonában lapoztam v
tem, hogy az ecset játékából, a kre
jából miként kelnek életre tájak, emberek. Fel-
falakon levő olajfestményekre, amelyeken más világ tárult elém: eszmék, jelképek, látomások kerestek formát bennük. De azután újra és újra csak a vízfestmények és rajzok fölé hajoltam. Közben Kohut Magdával arról beszéltünk, hogy milyen vers illenék a megnyitó hangulatához, és gondolataink a mai költészet vagy az időtlen népballadák körül tömörödtek. Miközben egy-egy balladás sor emléke villózott bennem, tekintetem elidőzött a vízfestményeken. Végül is az történt, mint annyiszor hangversenyeken, színházban vagy tárlatokon: az eszméletem kezdett elszakadni a közvetlenül eléje táruló képektől, a gondolatok elkezdtek körözni felettük, látszólag ide nem tartozó dolgok jutottak eszembe, miközben a képek szétlazultak bennem. Nos, avatott lélekkutatók bizonyítják, hogy a műtől való ilyenféle elszakadás voltaképpen a mű élményvilágának az egyén emlékeibe való felszívódását jelzi. Tehát a legszorosabban hozzátartozik a mű életéhez, amely

Kovács Mária, naiv festő

L: Tornyai János

Dömötör T.: A Vásárhelyi Őri Tanítók. 1263–1266

Élet és Tudomány, Bp. 1978. X 6.

XXXIII/40

Kovács Mária

A Tornyai-generáció nemrég elhunyt utolsó képviselője Kovács Mária gyermeki hitlel, a ismálás örömétől sugárzó művei is az Alföldhöz kötődnek.

Dömötör János: A vásárhelyi tárlatok...
Művészet, 1978. december - 14. lap.

Kovács Mária festőművész

A Vásárhelyi Őszi Tárlatok díjazottjai:
Tornyai-plakettet kapott a művész
1968-ban

Népművelés, 1979. szept. 24. old.

Kovács Mária (Mári) festő, művész

a XXV. Vásárhelyi Őszi Tárlat
alkalmával a művész és Hódmező-
vásárhely kapcsolatáról ír
a cikkíró

cikkét l. „Dr. Dömötör János mú-
zeumigazgató" című cikk alatt
Dr. Dömötör János cikkei „25 éves a
Vásárhelyi Őszi Tárlat" címmel
Élet és Tudomány 1978. X. 6

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész

Több ezren keresik fel évente Győrött Kovács Margit keramikusművész állandó kiállítását. — A közelmúltban a bejárat mellett esztétikus figyelemfelkeltő kerámiát helyeztek el a Kresztaház falan, Som János keramikusművész alkotását. /repr./.

Kisalföld, 1983. nov. 12.

Kovács Margit

KOVÁCS MARGIT Kossuth-díjas, kiváló művész emléktábláját avatták fel tegnap Győrött. A világszerte ismert keramikus egykori, Árpád út 13-as számú lakóházának falán elhelyezett emléktábláját — Kovács Margit Tükrös lány című alkotásának felhasználásával — a néhány hónappal ezelőtt elhunyt Alexovics László szobrászművész alkotta.

Népszabadság, 1986. XII. 16

Kovács Margit kerámiaművész

→ Orbán Katalin írása
[Művészet 1985/7/59o.]

Kovács Margit

— **Kovács Margit-emléktábla.** Hétfőn Győrött leleplezték Kovács Margit Kossuth-díjas, kiváló művész emléktábláját. A világszerte ismert keramikus egykori, Árpád út 13-as számú lakóházának falán elhelyezett emléktábláját — Kovács Margit Tükrös lány című alkotásának felhasználásával — a néhány hónappal ezelőtt elhunyt Alexovics László szobrászművész alkotta.

Népszava 1986. XII.16.

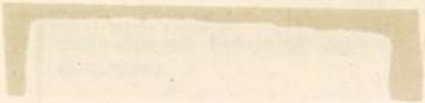

Korócs Margit

Képzőművészet a Felszabadulás pályázat tükrében

Műhely 1985/2

Kovács Margit

A Képzőművészeti Kiadó új naptárai

Boltokba kerültek az 1987. évi naptárak, sőt van olyan asztali naptár, nevezetesen a századforduló szellemes, humoros számolócéduláival ékes *Reklám anno ...* című, amely a legtöbb boltból már el is fogyott. A következő esztendőben a *Képzőművészeti Kiadó* művészeti naptárai másfélmillió példányban jelennek meg, a korábban megszokott fali, asztali és úgynevezett agenda formákban.

— A kiadó megszívlelte a gyermeknaptárak hiánya miatt évek óta elhangzó kritikákat — mondta *Geröly* Tibor, a kiadó reklámfőnöke —, és erre az évre többféle állatnaptáron kívül egy kifestő és egy úgynevezett stancolt, azaz, néhány figurát körbevágó falinaptárat jelentetett meg.

— A megszokottól eltérő méretű, annál nagyobb, *A szép kertészlány* című, francia szecessziós rajzsorozatot, Eugéne Grasset munkáját felvonultató falinaptár — folytatta *Pap* Júlia, a naptárosztály vezetője —, a négyféle határidőnapló közül az egyik erdélyi fejedelmeket ábrázoló reprodukciókat, egy másik pedig hazai ötvösremekeket mutat be. A nagy sikerre való tekintettel újra kapható Kovács Margit kerámiaszobrait bemutató naptár is.

A Képzőművészeti Kiadó *harmincnyolc féle* naptárt kínál vásárlóinak az idén.

h. é.

Magyar Nemzet 1986. X. 23.

Kovács Margit

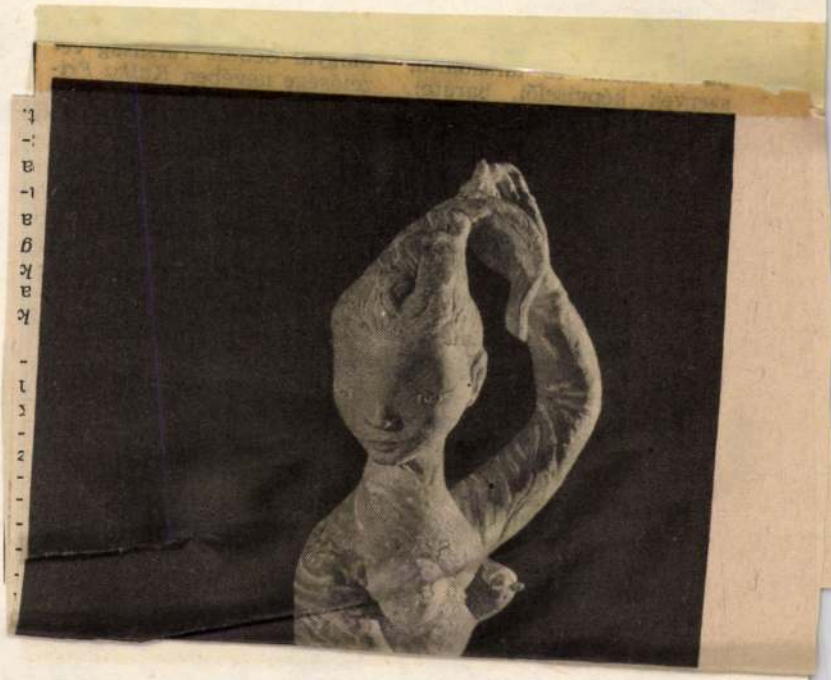

Népszava

1985. VIII. 1

Kovács Margit, keramikus

L: Kun Éva

Vadas József: Csámpás csészék

13.

Élet és Irodalom Bp. 1986. júl. 25 XXX/30

Kovács Margit

A Képzőművészeti Kiadó sokrétű terveiből.

Népszava

1985. 1. 21.

Kovács Margit

A kiprőmüneszeli kiadó
sölvétű terveiből

Napszava 1985. 1. 21.

Kovács Margit, kerámikus

vételre keres bérügyi, társadalombiztosítási előadót. Kezdőt betanítunk. Jelentkezni lehet: Budapest XI., Galvani út 44., munkaügyi osztály, telefon: 668-387.

A Néprajzi Múzeum felvételre keres napi 4 órában (reggel 6 órától 10 óráig) takarítónőt. Jelentkezés telefonon 326-340.

anyát ábrázoló kerámiája, a kétforintoson *Amerigo Tot* olaszországi magyar származású művész Csurgói Madonna című bronzszobra szerepel. A keretrajzot *Zombory Éva* grafikusművész tervezte.

NAPTÁR

Ez évben is művészi naptárral örvendeztette meg a gyűjtőket a Magyar Filatélia Vállalat. Az album oldalain szereplő, bélyegekkel díszített, ötletes, sokszínű grafika és karikatúra *Dallos Jenő* kiváló alkotása.

POSTAI LEVELEZŐLAP

A Szépművészeti Múzeum fennállásának 75. évfordulójára december 10-én egyforintos, benyomott bélyegű postai levelezőlapot adnak ki, amelyet *Forgács Miklós* grafikusművész tervezett. A bélyegen *Rodin* Csók című szobra az ábra, míg a lapon meg-

–: Karácsony

12.

Népszabad ... 27.

Várjuk kedves vásárlóinkat
naponta 10-től 18 óráig,
szombaton 9-től 13 óráig.
Telefon: 140-439.

Kovács Margit, keramikus

JÖVŐ ÉVI MŰVÉSZETI NAPTÁRAK

Ma délelőtt *dr. Seres László*, a Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalatának igazgatója, a zeneművészek Vörösmarty téri klubjában rendezett tájékoztatóján bemutatta a jövő évi művészeti naptárakat. A kiadó 1982-re 859 ezer példányban 68 féle naptárt jelentet meg, ebből 20 féle jut kereskedelmi forgalomba, a többi különböző vállalatok, intézmények reklámcéljait szolgálja. Kilenc nagy alakú falinaptárt adtak ki, ezek közül a Korunk magyar képzőművészete című kiadvány *Kovács Margit* kerámiáit, szobrait reprodukálja, a Múzeumok kincsei című pedig a krakkói Jagelló Könyvtár Behem-kódexének színes miniatúráit használta illusztrációul. Nevezetes évfordulóhoz kapcsolódik a Kortárs magyar művészet című kiadvány. *Arany János* halálának 100. évfordulója alkalmából 13 ismert grafikusművész egy-egy versillusztrációja díszíti a lapokat. A klasszikus magyar festők munkáit felhasználó sorozatban ezúttal idős *Markó Károly* festményeiből válogatott a szerkesztő. A fiatalok érdeklődésére számítva az idén Rock-naptárt is megjelentettek. Az asztali naptárak sorában talán a legérdekesebb — minden lapon egy-egy ételrecept — a Szatmári ízek című kiadvány: a szöveget *Végh Antal* írta.

– Jövő évi művészé

Esti Hírlap, Bp

12

10

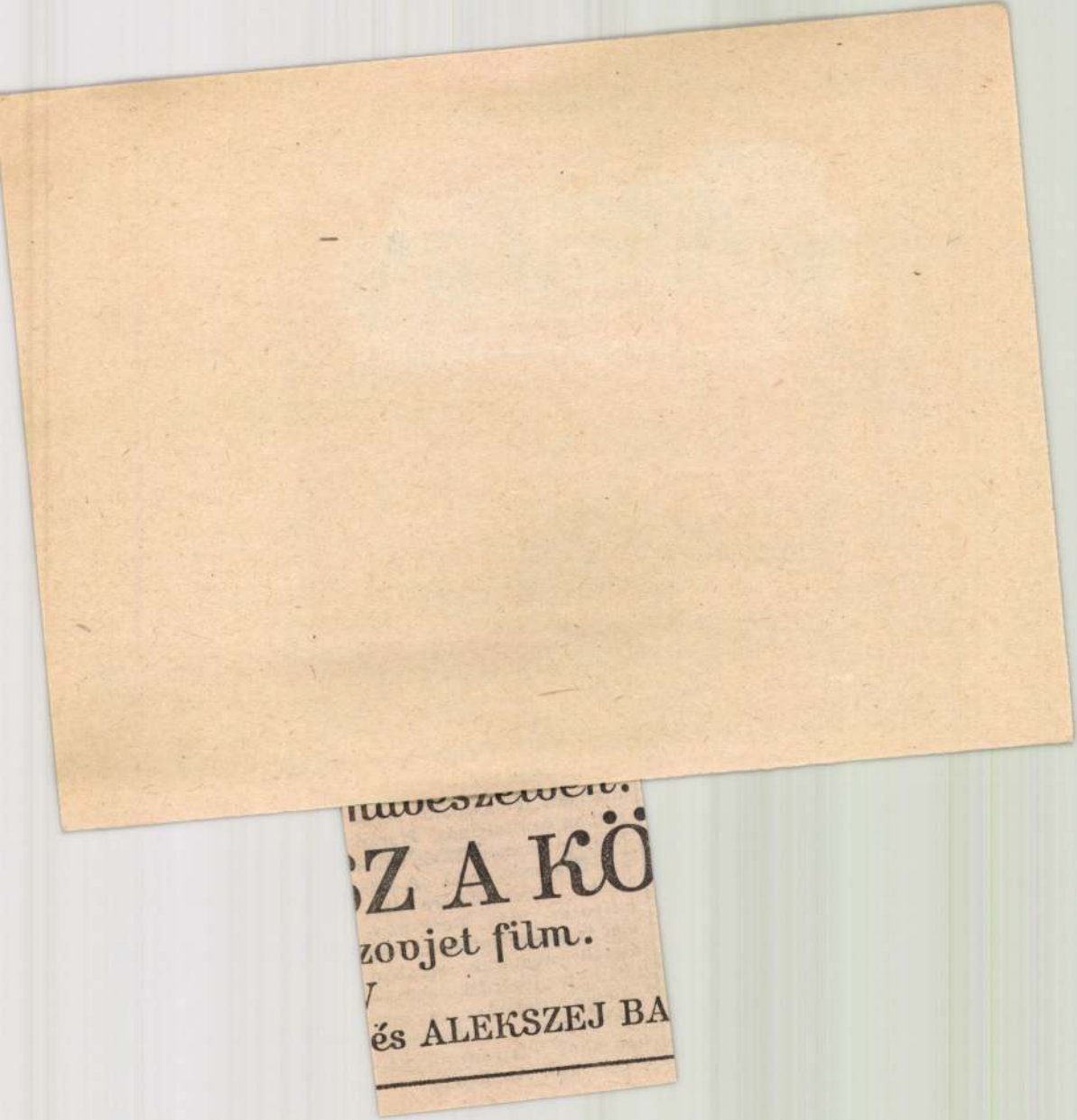

Beszélgetés az 1957-es írói nyilatkozat körülményeiről

„A kollektív amnézia fátyla”

Ismeretes, hogy 1955-ben, 1956-ban milyen elkeseredett harcot folytattak a Rákosi Mátyás vezette hatalommal az ellenzéki írók, s hogy mekkora szerepet játszottak az októberi forradalom szellemi előkészítésében. Nemrég jelent meg az Írók lázadása című dokumentumkötet, amely négy, korábban nem publikált jegyzőkönyvet tett közzé az írószövetség 1956 júniusa és szeptembere között megtartott viharos üléseiről. A Literatúra című folyóirat 1989/1—2. száma pedig tartalmazta az 1955 októbere és 1956 decembere közötti időszak legfontosabb irodalompolitikai határozatait, cikkeit, megnyilatkozásait. Igen érdekes, hogy a forradalom napjaiban bizonyos mértékig háttérbe szoruló írószövetség mennyire fontos lett ismét a forradalom leverése után: a munkástanácsok mellett az ellenállás utolsó intézményes lehetősége maradt. Az írószövetség 1956. december 28-án tartott taggyűlése hitet tett az októberi forradalom mellett, s elfogadott egy nyilatkozatot, amely Gond és hitvallás címmel került nyilvánosságra, és világszerte nagy visszhangot keltett. E nyilatkozatnak nem kis szerepe volt abban, hogy az ENSZ napirenden tartotta a magyarkérdést.

A hatalom válasza erre az volt, hogy a Belügyminisztérium 1957. január 18-án „ideiglenesen felfüggesztette” az írószövetség működését. A magyar író- és újságíró-társadalmat példátlan retorzió sújtotta: több hullámban tartóztatták le és ítélték börtönbüntetésre (sőt némely esetben halálra) az írókat. Csupán néhány név, a teljesség igénye nélkül: Déry Tibor, Eörsi István, Fekete Gyula, Gáli József, Háy Gyula, Lakatos István, Molnár Zoltán, Tardos Tibor, Zelk Zoltán. Sokan csak úgy kerülték el a megtorlást, hogy idejében emigráltak. (A halálos ítéletek végrehajtását feltehetően nemzetközi tiltakozás akadályozta meg.) Ilyen előzmények után megdöbbentőnek, vagy legalábbis különösnek tűnik, hogy mintegy háromnegyed évvel később, 1957 szeptemberében a magyarügy ENSZ-ben való tárgyalása ellen emelt szót nyilvánosan az írók színe-java. — *Hogyan történ-*

... kérdezem Stan-

Írók lázadása című kötet szerkesztőjét. — *Mit lehet tudni a nyilatkozat keletkezésének körülményeiről? Hogyan vették rá az írókat, hogy aláírják?*

— Legendák keringenek erről az írók és irodalomtörténészek között. Sajnos e legendákat nem tudom sem megerősíteni, sem cáfolni — annyira kevés az írásos bizonyíték, vagy ha fennmaradt is, egyelőre hozzáférhetetlen. A történésznek természetesen nem feladata az erkölcsi ítélkezés. Az viszont igen, hogy megértse és megértesse a motívumokat és a valóságos lehetőségeket. Mindenekelőtt föl kell idéznünk a korszak ijesztő atmoszféráját. A retorzió légkörében az írók (is) kilátástalan helyzetbe kerültek. Sok embert letartóztattak, megindultak az íróperek előkészületei. A szabadlábon maradók megpróbáltak valamit tenni lefogott társaik érdekében. Annyit bizonyosan lehet tudni, hogy — már akik tehették — a pártközpontban tárgyaltak vezető funkcionáriusokkal, menteni a menthetőt. Érintkezésbe léptek a Nemzetközi PEN Klubbal. Külföldön neves írók szolidaritási akciókat igyekeztek szervezni, talán nem is sikertelenül.

— *Úgy tudom, hogy egy héttel később, minthogy a magyarügy levételét szorgalmazó nyilatkozat az Élet és Irodalomban megjelent, 1957. szeptember 20-án 18 magyar író levelet írt Kállai Gyula miniszternek, s ebben letartóztatott társaik számára kértek jóindulatú elbírálást. Nemcsak az időbeli közelség figyelemre méltó, hanem az is, hogy a levél aláírói között több olyan nevet is találunk — Illyés Gyuláét, Németh Lászlóét vagy Örkény Istvánét —, akik a korábbi Népszabadság-, illetve Élet és Irodalom-beli nyilatkozatokat is aláírták.*

— Ezt nem tudom megerősíteni. Igaz viszont az, hogy szinte valamennyi népi író aláírta a Népszabadság-, illetve az Élet és Irodalom-beli nyilatkozatot. Ez az érem egyik oldala. A másik pedig az, hogy mindannyian féltek. Végül is letartóztathatták volna őket is, vagy legalább egy részüket. Kádárék tökéletesen tisztában voltak az írók szorongatottságával. S bizony — nem mondhatok mást — vissza-

meth László 1957 tavaszán megkapta a Kossuth-díjat, Tamási Áront pedig nem csukták börtönbe, holott mindenki erre számított.

— *Hiszen Tamási volt a Gond és hitvallás című ismert nyilatkozat megfogalmazója.*

Áronról esett szó, hadd említsem meg, hogy az írószövetség helyébe kreált úgynevezett Irodalmi Tanács 1957. szeptember 25-i ülésén — az arról készült jegyzőkönyv szerint — Bölöni György már elérkezettnek látta az időt, hogy a tanács

írom alá... S nyilván nem akármilyen döntés elé került az, akit egészen közeli barátjával zsaroltak meg. Nem kívánom csökkenteni az írók felelősségét, de az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a szellemi élet egyéb kiválóságai is — a

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

Ára 60 fillér

NÉPSZABADSÁG

1957. szeptember 5, csütörtök — A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT KÖZPONTI LAPJA — II. évfolyam, 209. szám

MAX REIMANN

nyilatkozata a Népszabadságnak

Németország Kommunista Pártja első titkára a nyugatnémet belpolitikai helyzetről és a közelgő választások esélyeiről

Max Reimann elvtárs, Németország Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára válaszolt a Népszabadság berlini tudósítójának a nyugatnémet belpolitikai helyzetre vonatkozó alábbi kérdéseire:

Algéria képviselője a francia gyarmatosítók gaztetteiről:

Félmillió embert öltek meg Algériában!

Budapest lakosságának tiltakozó nagygyűlése a Sportcsarnokban

Népünk becsületéért, nyugodt jövőjéért és a világbékéért küzdünk, amikor szembefordulunk az ENSZ ötös bizottságának jelentésével

— Úgy van. S a hatalom megszilárdulásával egyre inkább értelmét látszott veszteni a merev elzárkózás. A kulisszák mögött egyezkedés indult. Kállai Gyula, Kádár János és Aczél György találkoztak a legismertebb népi írókkal. Egy ilyen találkozásról számol be Ortutay Gyula memoárjában.

— *De végül is miért írták alá annyian ezt a nyilatkozatot?*

— Ma még csak találgathatunk. A legendák szerint azt ígérték nekik, hogy egyrészt szabadon engedik a bebörtönzött írókat, másrészt újraindulhat az írószövetség, sőt a különféle irodalmi irányzatok is önálló lapokhoz juthatnak. Ez utóbbi ígérettel állítólag Illyést élete végéig áltatták. Hogy valójában miképp történt az írók meggyúrása, arról nagyon kevés dokumentum áll rendelkezésünkre.

— *Az is elterjedt, például Vas István esetében, hogy nevét odahamisították. Elképzelhető ez?*

— Elképzelhető. A hatalomnak meglehetősen nyomós eszközei voltak arra, hogy megszerezze az ere-

munkájába bevonják Tamási Áront is. E javaslatra a jelen lévő Aczél György a következőt mondta: „Tamási Áron rendkívül fontos munkát végzett akkor, amikor az ENSZ ötös bizottsága munkája elleni tiltakozást aláírta. De addig nem vonható be a közéletbe, amíg a kommunista hitvallás mellett nem tesz komoly állásfoglalást.” Ez persze irreális igény volt, s csak a vezetők akkori diadalérzetével magyarázható.

— *De nem mindenki írta alá. Eörsi István számol be arról börtönnaplójában, hogy mennyire megrendítette utóbb a memorandum névsora — s az is, hogy „az ügyre a kollektív amnézia fátyla borul” —; márcsak azért is, mert Tersánszky, Ottlik, Nemes-Nagy, Mészöly és mások aláírásának hiánya azt bizonyítja, hogy ki lehetett maradni a névsorból valamiképp.*

— Azért ez bonyolultabb kérdés. Sokakat talán meg sem kerestek, s így azok nem kerülhettek döntési kényszerhelyzetbe. Arról nem szól a fáma, hogy fölkerestek valakit, aki aztán nagy botrányt

korabeli Népszabadság tanúsága szerint — elítélték a magyarügy napirendre tűzését. Többek között a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanácsa, a Nemzeti Színház művészei, az Operaház dolgozóinak nevében Palló Imre és Ferencsik János. A magyar képzőművészek tiltakozóívét többek között Csók István, Domanovszky Endre, Ferenczy Noémi, Hincz Gyula, Kisfaludy Stróbl Zsigmond, Kovács Margit, Medgyessy Ferenc és Pátzay Pál írta alá. Csak ismételhetem azt, amit korábban mondtam: egyelőre nem ismerjük az aláírások keletkezésének hiteles történetét, talán majd ha ezekre is fény derül, más megvilágításban láthatjuk az egészet. S ha már Eörsi István börtönnaplójára hivatkozunk, idézzük tőle azt is: „Ítélkezni nincs jogom, hiszen én ültem még...” Mutatis mutandis, a későbbi generációk sem ítélkezhetnek, de joguk van ahhoz, hogy megismerjék és megítéljék a történteket.

• V. Bálint Éva

KOVÁCS Margit

M. Hilap
1991 okt. 22

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész

a Hetvenes évek közepében vetődött fel az az ötlet, hogy milyen jó volna Sajóban élő, vagy Sajóból származott művészeknek megfelelő kiállító helyet biztosítani; és akkor tanakodtak azon, hogy milyen művészek jöhetnek számításba. Kovács Margit merült fel elsőként, majd Borsos Miklós. Mind a két művész nagy örömmel vette, hogy rájuk gondoltak.

Pillanatkép

1984. jan. 27. 3 perc, 12.55 | VGné |.

KOVÁCS MARGIT

emlitve

Salamon Nándor: K.J.kerámiái.Győr,Xantus János Muzeum

UJ TÜKÖR 1980/XVII/30.sz.3-4.o.

d terra est rotunda: sed astrolo-
idest a materia abstractum, natu-
materiam consideratum. Unde nihil
quibus philosophicae disciplinae
cognoscibilia lumine naturalis ra-
tractare secundum quod cognoscun-
nis. Unde theologia quae ad sacram
secundum genus ab illa theologia
tur.

it scientia

KOVÁCS MARGIT

említve, repr. Jegyespár a fényképésznél. 1953.
ld. Aradi Nóra

Székely András: Harminc év, harminc művész.
UJ TÜKÖR 1961/XVIII/3.sz.24-25.o.

Erno Marosi, Einige Fragen zur
14–15. Jahrhundert
Éva Kovács, Zwei mittelalterliche
Géza Galavics, Die Anfänge der

Dokumente

Die sowjetisch-russische Ausstellu
garn

Umschau

Dénes Komarik, Geschichte der
Zoltán Nagy, Sowjetische Forschu
László Beke, Die ersten vier Num

Felelős kiadó: Aradi Nóra

KOVÁCS MARGIT

"Szirének" repr.

A Duna mentén: Eifert János képriportja
UJ TÜKÖR 1980./XVII/3.sz.37.o.

ndnak

látom törvényszerüen egy félév kell
dinamikus világban elég sok s már ez
en emberek vagyunk mind a ketten. Pe-
em és ugy elhatároztam, hogy azonnal
megjött. S talán meg is válaszoltam
nem furakodik. 1. egy kiállitást, amit
umban még márciusban s amire még visz-
, ami persze egy csomó izgalmat jelen-
eseményekkel jár, vagyis bizonyos kö-
t irjak és minek, miért? Bizonyára jól
. Azóta mindez a multé, az ember min-

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész

Szobrásznak készült és keramikus lett. Olyan, aki Kovács Margittal és Gorka Gézával együtt alkotta meg a modern magyar kerámiát. Gádor István alkotó éveit mutatja majd be egy róla elnevezett múzeum Vácott.

TV – Híradó

1984. VIII. 7. TV a műsor 20.00 (Berecsiné).

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész

A magyarországi művészet története kézikönyv-sorozat legújabb hetes számú két kötete már a nyomdában van. E sorozatot a M.T.A. művészettörténeti kutatócsoportjának irányításával Kontha Sándor szerkesztette. – A fejezetek ismertetik a kor legnagyobb művészei munkásságát:
Kassák Lajos, Ulitz Béla, Medgyessy Ferenc, Egry József, Szőnyi István, Bernáth Aurél, Derkovits Gyula, Ferenczy Béni és Noémi, Kozma Lajos, Kovács Margit.

Magyar művészet, 1919–1945.

Somogyi Néplap, 1984. márc. 27.

művészet

In memoriam Kovács Margit

„....mindig úgy érdekelt az ember, aki a muzsikát írta, aki kőbe vésett, könyvet vagy verset írt, azok a hétköznapok, melyek felmelegítik az életet, amit a művész élt. Ami az idők folyamán kihűlőben van, szeretnénk megtartani. Megérezni, hogy milyen volt a hangja, ilyen volt a kertjében, az otthonában, mikor bort ivott. Szeretném kicsit megfogni azt a kis semmi életet, amely végigkíséri a művet és benne rejtőzik a műben az idők folyamán mind láthatatlanabbul."[1]

Így idézte Kovács Margit öt évvel ezelőtt műteremmé alakított padlás-szobájában a múlt alkotó emberét. Szelíden, elfogódottan beszélt. Ahogy a születő művet érintette, szavai meggyorsultak, egész lénye vibrálóvá, izzóvá vált. Azonosult a múlt művészével, újra élte vajúdásait, örömét, kereste az indítékokat, a mű mögött rejtőző emberi energiákat, melyekről alkotójuk többé már nem beszélhet.

Halála előtt három hónappal 1977. februárjában egy beszélgetés közben újra felvetődtek a megélt, személyes, soha vissza nem térő emlékek és élmények. Akik ismerték őt, tudják, soha nem panaszkodott. Nem akarta, hogy gyengének lássák — súlyos betegsége közben sem —, csak örömeit osztotta meg. Most sem volt benne elégedetlenség. De a téli este csendje megnyitotta fegyelmezett, zárt lényét. Szemében riadalom volt, szorongás és félelem egy ismeretlen erőtől. Walt Whitman verse jutott eszembe:

„Mindenek közül téged választalak ki,
mert hírt hozok tenéked,
Meg fogsz halni — bármit beszéljenek a többiek, én nem köntörfalazok.
Kemény vagyok és határozott, de szeretlek téged,
— nincs számodra menekvés..."

Kimondatlanul éreztük a halál közelítét. Talán ő is tudta, szavaim hazuggá váltak, hogy a műtét után hónapokig tart a javulás, hogy jön majd a tavasz, sétálsz a szigeten, magadba szívod az akác illatát, erős leszel és dolgozni fogsz. Kételkedve nézett rám. Mi tudná feledtetni a jelen kegyetlen súlyát, a természet megállíthatatlan törvényeit? A pillanat feszültségét az ifjúság emlékei oszlatták szét. Áradtak belőle a szavak, sorba elevenedtek meg a győri utcák jégvirágos ablakai, a Mozartgasse 3. kerámiaműhelye, régi arcok, felvillanó mozdulatok, vonatfütty és halk zongoraszó.

Méltóbban nem emlékezhetünk Kovács Margitra, minthogy őt magát idézzük. Műveit múzeumok falai őrzik. Őrizzük meg szavait és mozdulatait, azokat a „hétköznapokat, melyek felmelegítették az életét."

„A múltat idézni nagyon szeretem. Gondoltam is rá, hogy meg kellene írnom az életem. Nem azért, mintha ez olyan érdekes élet, mert bizony nagy események nincsenek benne. Csak mert szeretem a múltat, hogy nem szakad meg az élet, hanem természetesen folytatódik a mában és a jövőben. Az írás címe már megvolna: Márványtengerem partjáról.

Az ifjúság utáni vágy mindenkiben olyan, mint a honvágy. Ez visszahozhatatlan táj, újra már nem látható, még egyszer fel nem kereshető. Csak emlékeinkben él bennünk. Meg kellene őriznünk minden kis emléket, ami múlandó. Embereket és utcákat, a családot, apró tárgyakat, melyek hozzánk tartoztak, a sötétkék matrózruhát az aranygombokkal, amin horgony volt, amire olyan tisztán emlékszem, — mert ha én már nem leszek, erre a kabátra senki sem fog visszaemlékezni. Azt is csak én tudom, hogy a matrózgallért anya varrta. Sajnálok mindent, ami feledésbe merül.

Valami erős vágy tartja bennem frissen a gyerekkor emlékeit. Győrött a galambos házban laktunk. Azért hívták galambos háznak, mert malterból galambok meg fészkek díszítették. Biztos nagyon csúnya volt, de nekünk nagyon tetszett. Az ablakok a vásártérre nyíltak. Akkoriban még marhavásárokat is tartottak. Apa halála után átköltöztünk az Árpád utcába, itt a fiúinternátust anya vezette. Ez az Árpád utcai otthon nekünk sok örömöt hozott. Emlékszem az ablakokra, az ajtó rácsának rajzára, a naftalinszagú függönyökre, amik télen visszakerültek a szobákba, az internátusi fiúkra, barátságokra. Ha este hazafele mentem, tudtam a befüggönyözött ablakok mögött ki ül a zongoránál.

A befagyott Rábán a nádas szélén volt egy szegényes jégpálya, apró fa korcsolyaházzal. Ha mégegyszer találkozhatnék azzal a korcsolyaőrrel, akinek akkora harcsabajusza volt, a csöpögő korcsolyákkal és az elmaradhatatlan verklissel... A beszippantott levegő a külvárosból különös szállásszagot hozott. Hideg estéken a vonatfütty a közeledő mozdony zajával belejátszott az életünkbe. Most összesűrűsödnek az emlékek. A fájdalmasok enyhülnek, mint a szőlő édesebbé válnak, a szépek pedig kicsit melankólikusabbak lesznek.

A mi utcánkban az Árpád úton lakott egy kályhásmester. Az ő piszkos agyagjával játszottam, ismerkedtem még gyerekként. Vettünk is tőle egy korongot, amit a padlásterületünkön állítottunk fel. A kályhásmester unokaöccse tanított korongozni, azóta ő is, felesége is itt Pesten keramikusok. A gimnázium után arra gondoltam, hogy valamilyen iparművészeti pályát választok. Nagybátyám, aki Pesten élt, hívott, jöjjek fel hozzájuk és beiratott Jaschik Álmos magániskolájába. Fel is költöztem. Jaschik Álmos olyan ember volt, aki mindenhez értett. Rajzolt, muzsikált, ismerte az irodalmat, történelmet, földrajzot. Számomra nem is a rajztudása volt a döntő, hanem az emberi tudás és színesség, mely olyan természetesen áradt belőle. Az a néhány év, amíg nála tanultam, élmény volt. Később Kende Judittal elhatároztuk, hogy bejárunk az Iparművészeti Iskolába. Rettenetesen unalmas gipsznegatívba véstük az edényeket és ebből préseltük ki. Korongon nem csináltunk semmit, borzasztó volt.

Akkoriban sokat hallottam a Wiener Werkstättéről és a Bécsben kivirágzott modern új kerámiáról. Kende Judittal a Kunstgewerbe Hochschule tanárához Povolnyhoz mentünk, de a jelentkezést lekéstük. Az ő ajánlására kerültünk Hertha Bucherhez. Mesterségemnek, indulásomnak döntő stációja volt az a két év, amit Hertha Buchernél töltöttem. A Mozartgasse 3. alatt egy régi ház utolsó emeletének kis műtermében irányította négy-öt növendékét. Először markunkba adott egy kevés agyagot, azt mondta, csináljunk egy csempét. Az első munkám most is őrzöm, egy szarvas van rajta. Gyakran mentünk együtt múzeumokba. A klasszikus edényeken mutatta meg, mennyire nem mindegy, hogy az edény alapjából hogyan emelkedik ki arra a nagy lélegzetre, ami a pocakja, hogy milyen kis nüanszokon múlik az edény gyönyörűsége. Hertha Bucher nagy hatással volt rám. Ez a bécsi időszak döntötte el holtig való szerelmemet a mesterséghez.

Bécs után Münchenben a Staatsschule für Angewandte Kunst intézményében professzor Killernél szobrászatot, professzor Niemayernél kerámiát tanultam. Killer professzornál szívesebben dolgoztam, közelebb állt hozzám. Sok egyházi kerámiát csinált, amikhez különösen vonzódtam. Megszerettem a biblia meséjét, emberi gyöngédségét és mesélő szabadságát. Felfedeztem a középkor művészetét, az építészet csodálatos tisztaságát. A művészetekben mindig az induló korokat szeretem, a klasszikus görögöknél jobban a korai görögöket, a reneszánszban a quattrocentot.

Münchenben két szemesztert töltöttem. Azután végleg Pestre költöztünk anyával a Főnix házak egyikébe. Mikor először este lefeküdtünk, azt gondoltuk itt se maradunk soká, mert ez egy kaszárnya. Egy év után mentünk a Benczúr utcába. Akkor kezdődött az a szép élet, ami hepe-hupás volt, de itt kezdtem dolgozni, innen mentem első kiállításomra. Még nem volt kemencém. Kofferral cipeltük anyával a kőbányai téglagyárba égetni a dolgokat. De mindig azt mondom, ha elmaradt volna ez a periódus, nagy hiánya lett volna az életemnek. Mert azt hiszem, ami egy kis próbatétel, vagy egy kis küzdés az köll, az hozzá tartozik. Ha könnyebben ment a dolog, nagyon vidámak voltunk.

Később megismerkedtem néhány építész kollégával. Mikor először felkerestek, hogy a Madách téri házak egyikébe kandallót készítsek, alig akartam elhinni, miért pont engem választottak. Könnyedén és észrevétlen segítettek át az új feladat első izgalmain. Az első találkozásból életre szóló barátságok születtek. Sokat köszönhetek nekik. Ha hullámvölgyben voltam, mindig kimozdítottak azzal, hogy egy-egy szép feladatban társuk lehettem.

Úgy ahogy volt, én úgy szeretem, és így jó és tulajdonképpen hálás vagyok a sorsnak, hogy markomba adta az agyagot, hogy az első kiállításomon mindjárt visszhangot kaptam. Az emlékedések és süllyedések munkámban meg anyagiakban változtak, de nem befolyásolta azt, hogy olyan szép volt és végig olyan boldoggá tett."[2]

Jegyzetek:

1.) Békés András televízióműsora, szerkesztette Benczédi Ágnes 1972. IV. 16.
2.) Részletek 1977. február 26-án készített riportomból

Petényi Katalin

1. Melyik immár az anya és melyik a gyermek, 1974
2. Kuglófmadonna, 1938
3. Elment a két lány virágot szedni, 1961
4. Judás csókja, 1956
5. Dupla sirató, 1944 körül
6. Szent Imtre templom, Győr, 1939

1. Laquelle est désormais la mère et laquelle est l'en- fant, 1974
2. Madone du gougelhopf, 1938
3. Deux filettes sont parties pour cueillir des fleurs, 1961
4. Le baiser de Judas, 1956
5. Double lamentation, vers 1944
6. Eglise de Szent Imre, Győr, 1939

MÉSZ

Granasztói Pál építészről, hetvenedik születésnapja alkalmából

„Nagy öregei", Kassák Lajos, Fülep Lajos és Harrer Ferenc tekintélyt jelentettek számára, mert nem egyes nézeteiket, hanem egész egyéniségüket és életművüket fogadta el bizonyításként — és hét évtizede őt is a követő építész-várostervező nemzedék egyik tekintélyt sugárzó „nagy öregévé" tette, amelynek patriarchiális szerepére már régóta minden személyi adottsága és feltétele megvolt az életkorén kívül.

Granasztói Pál, az elméleti integráció irányában alkotó építész, rendhagyó és magányos jelenség korunkban, mintha nem e minden szakmát differenciáló századunk szülötte lenne. Pályafutása a folyamatosság és a következetesség egységében ível felfelé: folyamatos, mert mindvégig töretlenül halad azon az úton, amelyet a nemzedékeken át rögzítődött városi kultúrája kijelöl számára intellektuális, esztétikai és morális igényével, valamint érzékenységével. És következetes, mert művében az egyetlen és igazi téma, lépték, struktúra maga a város, melyet idővel mindinkább átvitt alkotásaira és életére magára is. Műve a városhoz hasonlóan jött létre, alakult és bontakozott ki; legjelentősebb rendező elve és ezzel legnagyobb kockázata maga az idő volt. Nem véletlen, hogy az idő mint gondolkodási kategória olyan nagy jelentőségű tudományos munkásságában és irodalmi műveiben. De nem véletlen az sem, hogy művének kibontakozásához és elismeréséhez is hosszú időre volt szükség, hasonlóan a városépítészeti tervek megvalósulásához.

Szakmai tevékenységét annak igénye irányítja, hogy a város fejlődésének, alakjának és azok tervezésének törvényszerűségeit tudományos úton ragadja meg, vállalható kultúrális-emocionális szféráját irodalmi eszközökkel fejezze ki. A tény révén, hogy Granasztói Pál ezt az utat választotta — sőt, erre az útra volt rendeltetve — egy szakmai szerepbe nőtt, de kényszerült is bele, melynek inkább közvetett hatása van, mert egy olyan szakmai korszakban prezentálja alkotásait, amely az építészet nagyszerűségében igazában már nem mer hinni. Ezt lényegében higgadtan fogadta, mint a sorsot, mert a sikert nem a karrierben kereste. A kezdeti elfogódottságból, kételyből és kettősségből önmagát, életét és szakmáját alakította művé, amelyhez mindig hű maradt. Nagy fegyelemmel, amellyel jelentős erőket mozgósított és fokozott érzékenységet is keltett magában, jeleníti meg egy önmagában igaz építészet képét. Abszurd lenne azt állítani, hogy az építészet szépségének és igazságának keresése korunkban csupa illúzió lenne; Granasztói Pálnál azonban ennek tudatos vállalása mélyebb, személyesebb tartalmat is hordoz, az ember általános igényét a maradandóság iránt. Akár építészeti-tudományos, akár irodalmi munkássága a múló idő feltartóztatását is jelenti. Ezzel szakmai műveiben feledteti magas szinten az építészeti lehetőségek végességét, mert azokat az emberi munka legmaradandóbb alkotásában, a városban látja letéteményezve. Építésztársadalmunk alig ismer mást, aki kifejezőerejével a könyörtelen változást szakmánkban és művi környezetünkben úgy tudja érzékeltetni, hogy az építészet jövője iránti gond egy folyamat rendjében oldódik fel.

Szakterülete a városrendezés, később tágabb értelemben a települések térbeli fejlesztése lett, melyet urbanisztika névvel jelöl meg tanulmányaiban. Dolgozott a főváros városrendezési ügyosztályán, a Fővárosi Közmunka Tanácsnál, az ÉM-ben, az Országos Építésügyi Hivatalban, a VÁTI-ban és nyugdíjasként az OMFB-nél. 1935-től 1944-ig számos építészeti és városrendezési tervpályázaton vett részt sikerrel, szakirodalmi munkásságát is fiatalon, 1937-ben kezdte *A városok sorsa a huszadik században* című tanulmánnyal, mely eredetileg előadásként hangzott el. Ezt követően számos tanulmánya, esszéje jelent meg szakirodalmi, később irodalmi, társadalmi folyóiratokban is. 1942-től részt vett megszűnéséig a „tér és forma" építészeti folyóirat szerkesztésében. Első könyve 1942-ben jelent meg, melyet jelenünkig hét további építészeti-urbanisztikai kötet követett. 1947-től megszűnéséig tagja volt a CIAM-nak. Résztvett Budapest első korszerű általános rendezési tervének kidolgozásában. Életének az 1950-es évekig terjedő korszakát a modern építészet és a kialakuló városrendezési tervezés megalapozása, művelése és ismertetése jellemzi.

A gyakorlati tervezési és igazgatási munka tapasztalataira támaszkodva és szakirodalmi munkásságából kiindulóan ezután a településtudomány művelése felé fordul, melynek egyik hazai úttörőjévé és megteremtőjévé vált. Számos írása közül a legjelentősebbeket említve a *Város és építészet*, *Ember és látvány városépítészetünkben*, *Építészet és urbanisztika* című kötetekre kell utalni. Szakirodalmi művei elsősorban az új tudományág tudományelméleti problémáival, valamint városépítészeti esztétikával foglalkoznak. Megalakulása óta tagja a MTA Településtudományi Bizottságának és több más akadémiai bizottság és testület munkájában is részt vett mint az építészettel összefüggő tágabb terület egyik hivatott képviselője. Tudományos tevékenységét az 1958-ban megvédett kandidátusi és az 1966-ban megvédett doktori értekezése meggyőzően tükrözi. Előadásai a hazai szakmai közélet kiemelkedő eseményei. A városépítészet társadalmi szervezeteinek, a Magyar Építőművészek Szövetségének és a Magyar Urbanisztikai Társaságnak megalakulása óta tagja, hosszú ideig vezetőségi tagja. Budapest Főváros Tanácsának, majd Végrehajtó Bizottságának tagjaként széles és jelentős körben képviselte az építészet és a városépítészet ügyét.

Művének későbbi szép elismerése hosszú ideig váratott magára. Szinte minden életrajzilag felsorakoztatható dekórumot hatvanéves kora közelében vagy után ért el: ötvennyolc éves, amikor a tudományok doktora lett és amikor a Fővárosi Tanácsba, majd annak Végrehajtó Bizottságába választják; hatvanegy éves, amikor az Ybl-díjjal és a főváros Pro Arte aranyérmével kitűntetik, valamint c. egyetemi tanár lesz. Hatvanhatodik évében ítélik oda részére a Hild János érmet.

Nem lenne teljes a kép, ha Granasztói Pálról, az íróról nem történne említés az építész mellett, hiszen életműve a kettő egységében bontakozott ki.

Irodalmi műveinek mintegy tíz kötetét méltatni nem az építészek hivatottak, egy vonatkozásban azonban bizonyára igen: irodalmi munkásságával túlnőtt az építészet (és az építészek) szakmai körein, nevet és érdemet szerzett magának és ezzel az építészetnek az ország kultúrális életében.

Granasztói Pál magányos az alkotásaiban: neki mindent és egyedül el kell és ki kell mondania, ami teljes erejét igénybe veszi és kötelezi, de lehetőséget is ad arra, hogy egyénien és egyedülállóan képviselje szakterületét. Nem állt mellette alkotói közösség, „zenekari kíséret". Neki egyedül kellett műfaját megtalálnia és mondanivalóját kifejtenie, mindvégig „szólista" szinten. Ezzel akaratlanul is distancia alakul ki közte és „hallgatósága", az építész társadalom között. Ez az a hely, ahol ki kell mondani, hogy mindíg az építészekhez tartozik Granasztói Pál, akit elismeréssel, köszönettel, nagyrabecsüléssel és további eredményes alkotómunkát kívánva köszöntenek azok, akiknek nevét mindíg megtisztelte — az építészek.

Dr. Brenner János

1

2

3

4

5

6

Mészáros László művészete

„Mészáros László képei előtt állva nehéz helyzetben van a kommentátor. Mert ha bele tudnám gyömöszölni őket valamilyen izmus fiókjába, akkor már készen is volna az értelmező szöveg a megfelelő, naprakész frázisokkal. Akármelyiknek megvan a maga frazeológiája, amelyen belül avatott műértő látszatát kelteném akkor is, ha nem mondanék semmit. Ám ő vette magának a bátorságot, hogy olyan nyílt kártyákkal játsszék, amelyekbe bárki belepislanthat, akinek szeme van a képek látására."

Fiatal művész, pályakezdő. 1946-ban született Sárváron. Építésznek indult. 1964-ben elvégzi az Ybl Miklós építőipari technikumot és 1972-ig tervező-technikusként dolgozik a MÁVTI-nál. Majd felvételt nyert a Képzőművészeti Főiskolára, ahol 1976-ban kap diplomát a festő tanszakon. Mestere Kádár György és Kokas Ignác.

Képeivel több kiállításon vesz részt. 1966-ban és 1967-ben Budapesten volt kiállítása, 1977 februárjában pedig mindmáig legjelentősebb, nagysikerű önálló tárlatát rendezi Kőszegen, a Jurisich várban.

Alkalmazott képzőművészetekkel is foglalkozik. Sgrafittot készít Balatonfenyvesen egy üdülőre és a Bp. XIV. ker. Mozdonyvezető utcai óvoda — bölcsőde (építész: Stefler Imre, MÁVTI) bejárati előtereinek falait hat nagyméretű színes műmárvány falképe díszíti. Építészeti grafikákat is készít (a MÁVTI-nál jelenleg is dolgozik grafikusként).

Ennyi a száraz, adatszerű felsorolás. Ezekből azonban sok mindent ki lehet bontani, ha művészetéhez közeledni próbálunk.

Első pillantásra is feltűnik, hogy képeinek egyik fő témája, vissza-visszatérő motívuma a ló. Nem spekulatív módon választott jelkép — állat, hanem gyermekkora óta máig elevenen ható valóság. Szülei sárvári otthonába hazalátogatva, ma is felkeresi időnként kedves lovát.

A ló a festészet ősidők óta kedvelt témája. „Barlangok falára rajzolták, sziklákra karcolták évezredekkel ezelőtt a lovat. Félő, hogy összerogy gyenge lábain és mégis megkapóan szép a kínai művész kövér lovacskája. A primitívektől az álprimitívekig óriási a lovak karrierje. Kék és piros lovakat fest Franz Marc, mert így is engedik magukat betörni a kedves

1

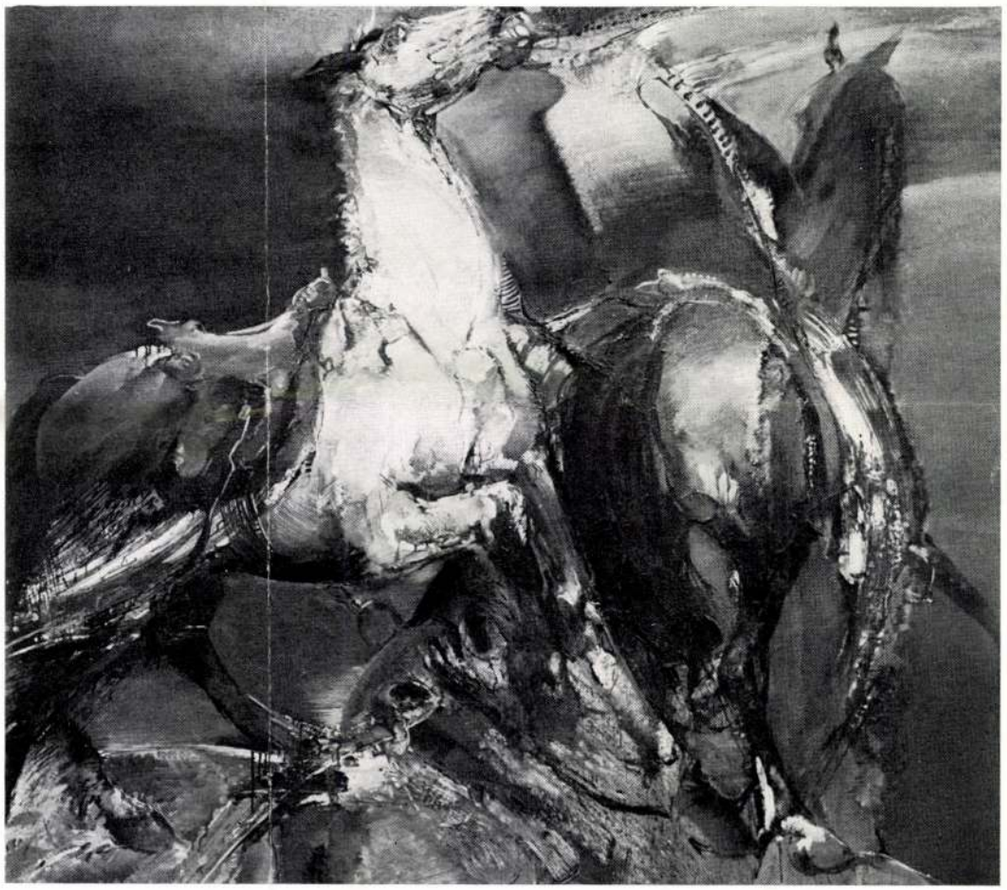

2

Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikusművész (1902–1977).

A Kovács Margit Múzeumban ebben az évben – július végi zárás – 150374 látogatót mutatott ki.

Világvasárnap:

1984. aug. 26., Kossuth 9.00 (Kné).

KOVÁCS Margit

8. 73. p. Acrél Gy. talajtanában

Új Művészet 1992

váló, bölcs, tréfás mondásairól és

könyve

rétor, bizánci görög történetiró,

ban

dor Vischer /18o7-1887/ német eszté-

ssenschaft des Schönen cimen jelent

857-ig.

a mai Petőfi Sándor utca és ~~Kigyó~~
épült, Pollack Mihály építette 1817-ben

oviselőházi beszédeiből

ára hirdetett Országgyülés Képvi-

869-1872. I-XXIV. köteteiben.

KOVÁCS Margit

NÉPSZABADSÁG 1983. V. 17.

HOLNAP: MÚZEUMI VILÁGNAP

Látogatottak a hazai gyűjtemények

(Munkatársunktól.)

A tavalyi statisztikai adatok összesítése elkészült a Központi Múzeumi Igazgatóságnál. Eszerint a tavalyi tizenhétmillió-hétszáztizenhatezer múzeumlátogató közül a legtöbben (csaknem 641 ezren) a *Kovács Margit-kerámiagyűjteményt* keresték fel Szentendrén. A listán a második a *Magyar Nemzeti Galéria*, s szorosan mögötte következik a *Magyar Nemzeti Múzeum*. A negyedik leglátogatottabb hazai múzeum a *Dobó István Vármúzeum* Egerben, a sorban az ötödik a szilvásváradi *szabadtéri erdészeti múzeum*. Ezután a *budavári Mátyás-templom* és az esztergomi *főszékesegyházi kincstár* vonzotta a legtöbb érdeklődőt. A leglátogatottabb ötven múzeumba jár a látogatók 60 százaléka, a többi múzeumra jut a látogatók 40 százaléka.

Tavaly több mint kétezer kiállítás várta a látogatókat a múzeumokban. Ezek közül 1273 volt az újonnan rendezett kiállítás; 67 állandó, 656 időszaki és 550 vándorkiállítást nyitottak meg az elmúlt évben. A 17 millión felüli látogató (ez a szám 1981-hez képest 320 ezerrel emelkedett) 49 százaléka csoportokból állt.

A legfrissebb (ez év áprilisi) adatok szerint hazánkban 541 múzeumi intézmény működik. Az ország múzeumi gyűjteményeiben őrzött, egyedileg számozott múzeumi tárgyak darabszáma 1982 végén meghaladta a 8,8 milliót. A műtárgyak több mint a fele (51,4 százalékuk) régészeti eredetű.

Holnap, *május 18-án lesz a múzeumi világnap*. Ebből az alkalomból a fővárosban, a *Magyar Nemzeti Múzeumban* (csak egy napig) lesz látható a *kispesti aranylelet*, az az ékszergyűjtemény, amelyre két évvel ezelőtt bukkantak egy lebontott épület pincéjében. A vidéki múzeumi világnapi programok közül az *egri vár* újjárendezett ágyútermeinek megnyitására hívjuk fel elsőként a figyelmet. Esztergomban a *Balassi Bálint Múzeumban* népballadákat bemutató irodalmi műsor lesz délután hat órakor, Hegyen-földön járogatok címmel. Kaposvárott a *Somogyi Képtárban* szerdán előadássorozatot indítanak a muzeológia és a nemzetközi nyelv témakörében. Miskolcon a *Herman Ottó Múzeumban* a múzeum aranykincseit mutatják be egy hétig; Salgótarjánban, a *Nógrádi Sándor Múzeumban* Lóránt János Munkácsy-díjas festőművész kiállítása nyílik holnap délután fél négykor. Tatán, a *Kuny Domonkos Múzeumban* művészeti és néprajzi filmeket vetítenek gyermekeknek, este pedig a Diana Szállóban reneszánsz zenei est és reneszánsz vacsora lesz.

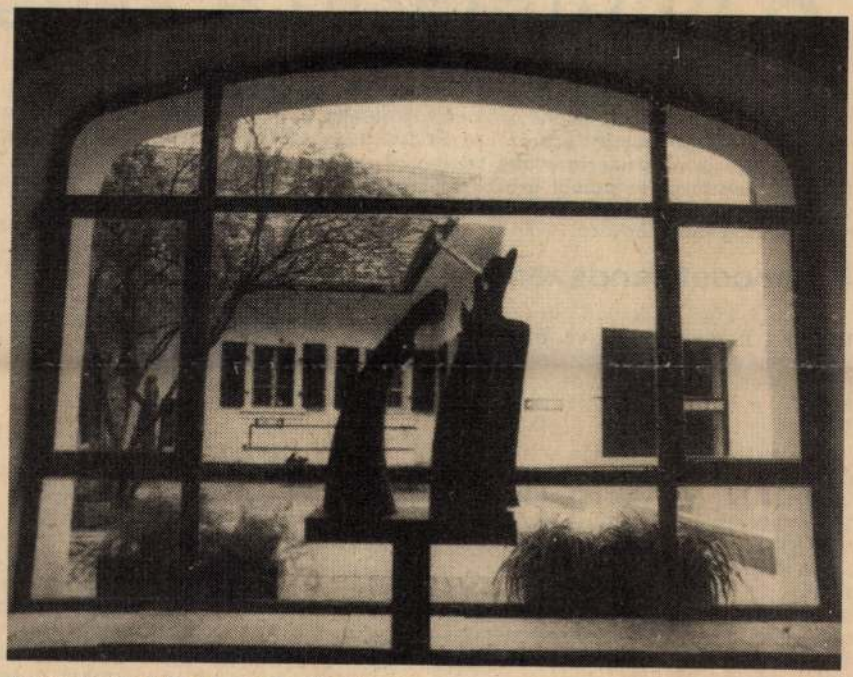

A szentendrei Kovács Margit Múzeum. BOROS JENŐ FELVÉTELE

ERŐFORRÁS-KUTATÁS TÁVÉRZÉKELÉSSEL

A földfelszín a világűrből néz

A földfelszínnek a világűrből való megfigyelése új távlatokat nyitott meg a természeti tartalékok feltárásában és a természeti környezet ellenőrzésében. E lehetőség következtében az 1970-es évek elejétől a környezetkutatás eszközei és módszerei rohamos fejlődésnek indultak. A rendelkezésre álló szovjet és amerikai űrfelvételek tanulmányozásával az utóbbi években hazánkban is megkezdődött az erőforráskutatás, vagyis a Magyarországról készült űrfelvételek népgazdasági hasznosítása.

A Landsat-rendszer

A Föld körül keringő mesterséges holdakon, illetve űrlaboratóriumokon elhelyezett felvevőberendezések tulajdonképpen a földi képződmények és tárgyak saját vagy a Nap visszavert sugárzásának az erősségét érzékelik nagy távolságokból. Innen a távérzékelés elnevezés. Nagymértékben fokozzák az erőforrás-kutatás hatékonyságát az olyan fedélzeti érzékelő berendezések, amelyek az elektromágneses színkép több kiválasztott sávjában egyidejűleg, de külön-külön képesek venni, illetve rögzíteni a földfelszínről érkező sugárzásokat. Az ily módon nyert képeket multispektrális, azaz többszínsávos felvételeknek nevezzük.

Az amerikai Nemzeti Repülésügyi és Űrhajózási Hivatal 1972. július 23-án indította Föld körüli pályára a Landsat—1 jelű földi erőforrás-kutató műholdat, amelyet a Landsat—2 felbocsátásáig más névvel jelöltek. A jelenleg működő Landsat—D-t, a negyediket 1982-ben állították pályára.

a Szojuz—22 űrhajón próbálták ki a kozmonauták. A Szaljut—6 űrállomáson elhelyezett MKF—6 kamerával a mindenkori személyzet végez azóta is megfigyeléseket, azaz fényképezi Földünk felszínét.

Az MKF—6 többszínsávos kamera tulajdonképpen hat fényképezőgép kétsoros egybeépítése, amelyek 0,48-tól 0,84 mikrométerig terjedő hullámsávban rögzítik a földfelszín elektromágneses sugárzását különböző sávokban. Az egyes kamerák érzékenységét az objektívek elé helyezett szűrők adják meg. A kamerák zárszerkezete egyidejűleg működtethető, és mindegyik kamera fókusztávolsága 125 mm, a képméret pedig 55×80 mm.

A Föld körül átlagosan 250 kilométer magasságban keringő Szaljut—6 űrállomásról készített MKF—6-os felvételek megközelítőleg 12 000 négyzetkilométer nagyságú területet ábrázolnak. E felvételek körülbelül 1:50 000 méretarányig nagyíthatók, ami a nagy felbontóképességű objektíveknek és az alkalmazott filmek szétválasztó képességének tulajdonítható. A nagyításokon már tek viszont fordítva „tükröznek": minél nagyobb a rájuk eső sugárzás hullámhossza, annál kevesebb energiát vernek vissza. Bizonyos összetételű vizek azonban minden sávban azonos mennyiségű energiát sugároznak vissza. Az általános visszaverő képesség jellegétől való eltérésekből lehet következtetni az egyes talajtípusokra, a növényzet állapotára, a talajok állapotára (sótartalom, talajnedvesség) vagy a vizek tisztaságára stb.

A hamis képek

A többszínsávos felvételek jelentősége abban áll, hogy a különböző felvételeken az egyes földfelszíni elemek eltérő módon képződnek le, minthogy a színkép különböző sávjaiban más- és másképpen verik vissza a rájuk eső elektromágneses sugárzást. Ezeket a fekete-fehér felvételeket azután színes szűrőkön keresztül egymásra másolva, többszörösen összemásolt (szuperponált) színes kép, más szóval kompozit keletkezik.

Amennyiben a színes kompozit készítésekor nem az egyes hullámsávnak megfelelő szűrőket alkalmazzák a másolásnál, akkor a földi jelenségek nem a valódi színükben jelennek meg az összemásolt színes felvételeken. A növényzet például nem zöld, hanem piros, illetve a tenger nem kék, hanem akár sárga is le-

zatok kutatói, mér
tatói hasznosítják
során: alkalmazz
hasznosítás, a víz
az erdő- és mezőg
különbözőbb terü
mészeti kincseink
és a környezetvéd
lamint a tájkutat
giai felépítés tanu
földrajzi vizsgálat
gionális tervezésel

Már az első La
hold elindítását k
ban készült felvé
kos meglepetések
szakembereknek.
például az ala
Slope kőolaj-lelőh
nyékét ábrázoló
amely a mestersé
bocsátása után
készült, 1972. júli
szóban forgó te
ként olyan vidék
dik el, ahol az ar
kőolaj hírhedt ka
napjainkig is tar
tel a kőolajkutatá
jából fontos földta
ti elemekre hívta
met, amelyekre
geofizikai mérés é
sos kutatás er
nem lehetett voln
tetni.

Ami az érdeklő
tette, az a terület
vak hosszanti ir
megoszlása volt.
kozóan már rége
gyeltek a geológus
vélték, hogy az
szélirányok válto

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1982 DEC 81
Textil Élet
1021

Kovács Margit emlékére

Kovács Margit keramikusművész a napokban lenne 80 éves. Művészetét ország-világ ismeri és szereti. Az utolsó emlékképem róla, amikor 1974-ben Szentendre város díszpolgárává választotta. Könnybelábadt szemmel, ízes, szép szavakkal köszönte meg a gratulációkat:

„Az agyag mindennapi kenyerem, örömöm, bánatom. Csodálatos ez az ősi mesterség. Az élet hajnalán vette kezébe az ember az agyagot. És amikor az első fazekas elkészítette az első hasznos edényt —, játszott is örült is bizonyára: belevésett hát valami szép, haszontalant. És azóta, kézről kézre adja ezt a szép játékot" — vallotta a művész, s játékos kedvét bizonyítandó, ő is formált figurákat, faliképeket, tálakat, edényeket. Ujjai nyomán életre kelt Noé és a Cantata Profana, bibliai jelenetek, pásztorok, halászok, az élet megannyi villanása.

Hosszú volt az út, amelyet a Budapesti Iparművészeti Iskolától a „Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze" elismerésig megtett. Nemcsak időben, de művészeti fejlődésben is hatalmasat lépett. Az 1929-ben készült Korongostól az 1970-ben formázott Halotti beszéd-ig alkotásai változtak, meg-megújultak. Mint az állandóan változó természeti jelenségek. Olyan az ő művészete, mint egy fa élete. Növekszik, ágat bont, gyümölcsöt terem, s az évek hosszú során mind nagyobb, szerteágazóbb s egyben mindig szebb lett. Művészi pályájának egy-egy állomását fémjelzik kitüntetései, díjai: Diplome d'Honneur a párizsi világkiállításról, Grand Prix Brüsszelből, s Kossuth-díj a hazájából.

„Milyen is ez a tűzben fogant, egyedülálló és varázslatos világ? Egyben mélységesen emberi és játszin tündéri, mesét mondó és mítoszt idéző, álmot villantó és látomást elevenítő, telis-tele bűbájjal és búbánattal, gyermekivel és bölcsességgel, szívvel és lélekkel. Ebben a világban mindenki ott és otthon van; szorgos kézműves és dolgos paraszt, öreg halász és tülkös kanász, hódító gavallér és kacér kisasszonyka..." — mondta róla *Gábor László* akadémikus, aki a Kovács Margit-gyűjtemény ünnepélyes megnyitóján köszöntötte a művésznőt. S az addig csendes szentendrei ház azóta vendégek zajától hangos. Csoportosan és egyénileg, Zalából és a tengerentúlról zarándokolnak ide látogatók. Kicsinyek és nagyok csodálják Kovács Margit kerámiáit. Azokat a remekbe formált alkotásokat, amikről a művész így beszélt: „Ha meghalok, emlékeztessenek rám agyagjaim." S emlékezünk, amikor groteszk figuráit, népballadák szűkszavúságával formázott alakjait látjuk: az Éneklőkkel szinte együtt énekelünk, átvesszük a Gyász szomorú hangulatát, megmosolyogjuk Csicsóné alakját, s ámulunk a Szoptató finom báján.

Megilletődve lépünk abba a terembe, ahol dolgozószobája látható. Legkedvesebb bútorai, használati tárgyai úgy állnak ebben a múzeumi szobácskában, mintha visszavárnák Kovács Margitot. Tudjuk, vissza már nem jöhet, de emlékezünk — mint ahogyan kívánta is —, emlékezünk rá.

D. Cs.

Gyermeket, felnőttet egyaránt gyönyörködtet a Korsós lány bájos figurája

Együtt a Nagy család

PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT BUDAPEST-BUDAPRINT

bud

Az újságí

KONFEKCIÓ RÉSZLEGÜNKBE: VARRÓNŐKET, KONF. MEÓSOKAT FELVESZÜNK.

JELENTKEZÉS: A KONFEKCIÓ FŐOSZTÁLYON.

Akik már '83-ban járnak

Divatkabáttól a felmosórongyig

Az üzlet a legfontosabb

A Pamutgyár utcában mind ez idáig csak a páratlan oldalon lehetett olvasni: a Magyar Pamutiparba fonót, szövőt és csőszerelőt stb. felvesznek. Most a másik oldalon is megjelent egy tábla, ám ez a tábla merőben más szövegű. Nem is csoda, hiszen az MPI területén működő, de a HPS-hez tartozó, lényegében önálló profilú konfekció főosztály keres további munkatársakat. S e táblát a napokban tették ki a kapuba. Mindez persze azt mondja el a hirdetések nyelvén értő embernek — s ki nem érti ezt? — hogy a tervét munkaerőhiány miatt nem teljesítő kollektíva munkatársakat keres.

Ám ez egyszer a tapasztalat — szerencsére nem jó vágányra tereli a gondolatokat. *Vértes Ferenc*, a ruházati konfekciófőosztály vezetője látható örömmel korrigál: — Főosztályunk az *1982. évet október 20-án befejezte, 3,5 millió négyzetméteres volt ez a terv, amit várhatóan 4,2 millió négyzetméterre teljesítünk.*

S mondjuk ki, a tervtúlteljesítés azért is jelentős, mert a produktum nem marad raktában is varrnak ruházati cikket a főosztály számára). Egész pontosan 17 helyen.)

— *Mi a pontos profilja a konfekciófőosztálynak?*

— Az a szerencsénk, hogy nincs profilunk. Bár egy kis túlzással azt mondhatom, hogy a női háziruhákat tekintve, szinte nagyhatalom vagyunk — mondja a főosztályvezető — vagyis jelentős az a mennyiség, mellyel mi látjuk el az országot, illetve szállítunk ki külföldre —, de mindent gyártunk, amiből üzlet ígérkezik.

A ruházati konfekciófőosztályt az az elgondolás hívta életre, hogy az az anyag, amely méteráruban osztályos, esetenként szabványon kívüli, nem biztos, hogy feldolgozva is az. A készáruban ugyanis nem törvényszerű, hogy éppen a lyukas vagy éppen a vetülékcsíkos, vagy néhány méteren nyomásmintás részt szabják ki. S ha nem hibás anyagból készítik, jól szabják, szépen varrják, akkor miért ne lehetne akár elsőosztályú áru is?

Mint ahogy elsőosztályú lesz is. Van például egy igen igényes vevőjük az NSZK-ban

Egyszerű, csinos háziruha

KOVÁCS Margit

Friss Róbert

Látogatóban Kovács Margit családjainál

Magyar Ifjúság, 1984. márc. 23. XXVIII. évf. 12. sz. 30. old

A1 HASAB:1 PEL SZP 25 KDD 16

A szem demokráciá a fausti művészet

Az egyik első filmesztétika könyv címe elsősorban a filmfelvevőnek arra a saj az emberi arcban és testi gesztusokban tük egyáltalán nem érzékelhető lelki rezdülést i alkalmas arra, hogy egy igen ismert arcfels vonásokra bukkanjon, mintha egy már ism A filmkockákon azonban az ember nemcsa fantasztikus mélységben, hanem mint saját a kamera optikai felfedezőképessége nem k emberrel együtt az őt körülvevő egész világ sejtszövedékének legrejtettebb osztódásaiva ég fényévnyi jelenségeivel együtt. A filmsze fegyverzi fel magát. Semmi sem marad rejt vouyeur-ré vált. Telhetetlen vágya az érzék létrehozza a hangélmény technikai eszköze film kézzelfogható közelségbe került. Semn bekövetkezhet. „A látható ember"? Ugyan

Primadonnák, élsportolók, zeneművészek és múzsák a judaizmus világában

A zsidó nő rózsaszín szemüvege

Óriási érdeklődés kíséri a Zsidó Múzeumban A zsidó nő című történeti-szociológiai és életmód-kiállítást, melyet Várnai Schorer Judit, izraeli magyar nagykövetasszony és Nancy Goodman Brinker, budapesti amerikai nagykövet nyitott meg. A múzeumigazgató Turán Róbert elmondta, a kiállítással – mely szeptemberig látható – az emancipációs deficitet próbálja valamelyest törleszteni a hölgyek felé.

Kozár Alexandra

A fényképekből, dokumentumokból és apróbb tárgyakból álló kiállítás szisztematikusan épül fel: először a polgári zsidó nők, majd a primadonnák, művészek, sportolók, írók és múzsák életébe tekinthetünk be

Fotó: Hegedűs Márta

„A zsidó vallás a rózsaszínű szemüveg vallása, a mindent legyőző optimizmus derűs hite. Ez az igazság győzelmében bizakodó életszemlélete adott neki erőt és kitartást eszmehirdető történelmi útjának sötét vonulatain" – ezekkel a falra írt szavakkal nyílik A zsidó nő című tárlat a Dohány utcai Zsidó Múzeumban. Majd az első terembe lépve egy hatalmas kenyér, azaz inkább kalács díszeleg vitrinben, merthogy a zsidó vallásban a nőkre három fő vallási kötelezettség hárult: a szombati gyertyák meggyújtása, a kenyérsütés során a chalavétel és a rituális fürdőben, a mikvében való havonkénti megtisztulás.

Léda, Országh Lili, Erdős Renée, Lesznai Anna, Kovács Margit, Péchy Blanka, Gombaszögi Ella vagy Jókainé Nagy Bella mind-mind zsidó múzsák, művészek, de elsősorban zsidó nők voltak. Ahányan annyifélék, egy valami mégis összekötötte őket: származásuk, vallásuk, magyarságuk, s az, hogy a magyar kultúrát gazdagították. S milyen is a zsidó nő? Miben más, mint a többi? Öntudatos, elszánt, és leginkább túlélőlelkű, hisz a történelem viharaiban létezéstechnikai trükköket volt kénytelen kidolgozni magának. De mindenekelőtt családösszetartó és hagyományőrző, mert hiába unják a családtagok a jiddise mame századszori figyelmeztetését, hogy vedd fel a kucsmádat, gombold be az ingedet vagy vigyél magaddal esernyőt, azért nélküle nem működne a családi foyer. De a hagyományőrzésen túl újító is, hiszen mint Kayserling Mayer pesti rabbi mondta 1883-ban, bárhol kerüljenek is új eszmék felszínre, mindig a zsidók és mindig a nők az elsők, akik azokat megragadják és elsajátítják.

A kiállítás a dualizmus Magyarországától a második világháborús koalíciós időkig mutatja be a zsidó nőket, vagyis az emancipáció első élményétől a disszimiláció gyötrelméig. Láthatjuk, sikerült nekik a sportban, a zenében és a színjátszásban ugyanolyan teljesítményt nyújtani, mint a férfiaknak, bár sajnos ez az irodalomban, de leginkább a politikában már kevésbé sikerült. Ám az önmegvalósítást választó, emancipálódó zsidó nő sem feledte családját, ő volt otthon is az összetartó erő. A századeleji zsidó asszony a háztartást is kiválóan vezette, igaz, ha jobb módú volt, mindenképpen tartott cselédet. S hogy a kóserkonyha valóban kóser legyen, legszívesebben zsidó cselédet tartott, így nem csúszott hiba abba sem, mi kerüljön az asztalra. Jól mutatja ezt az a statisztika, miszerint a cselédek húsz százaléka ekkoriban zsidó volt.

A zsidónők múzsának se voltak utolsók, Vágó Mártát például József Attila ilyen szavakkal várta haza: „Ha kíváncsi vagy, hogy szeretlek-e és mennyire és hogyan, akkor siess és gyere, majd meglátod." Léda pedig a távolból a szerelmes Adyt az alábbi sorokra ihlette: „Édes életemnek egyetlen megmaradt kívánatossága, csókolom és bocsánatáért könyörgök… Csókollak csókommal, csókjainknak minden összességével s minden valaha bennünk élt vággyal."

De a zsidó nők nemcsak ihlettek, maguk is írtak: Hajnal Anna a Nyugat harmadik nemzedékéhez tartozott, Radó Lili meséket, dalokat és kórusműveket, Erdős Renée, Fülep Lajos felesége verseket és regényeket, Lesznai Anna pedig egész egyszerűen gyönyörű történeteket írt.

A leginkább fényképekből, oklevelekből, magánlevelekből és kisebb tárgyakból álló kiállítás Toronyi Zsuzsanna anyaggyűjtését és megjelenítését dicséri, aki szisztematikusan tervezte meg a sorrendet: először a különböző polgári zsidó nők életét, gyermekkorát, iskoláséveit és felnőttkorát láthatjuk, ezután következnek a művészek, sportolók, majd az utolsó teremben szerepelnek a zenészek, írók, festők és fényképészek. A polgári életet bemutató teremben kaptak helyet olyan fotók, mint a zsidó leánygimnázium tornászcsapatát ábrázoló vagy egy zsidó polgári iskola csoportját megörökítő kép. A színésznők fotói mellett rövid pályarajz is áll, az őket követő sportolók közül pedig Keleti Ágnes olimpiai és világbajnok tornász, Kronberger Lili világbajnok műkorcsolyázó és Székely Éva világbajnok úszó mozdulatait örökítették meg az egykori felvételek.

A festőknél és képzőművészeknél egy kép vagy egy alkotás fotója illusztrálja az illető hölgy művészetét, az írónőknél pedig egy-egy kötetet állítottak ki. A zenei palettán Fischer Annit láthatjuk egy fiatalkori képen a zongoránál, a dalszínház világából pedig Bársony Dóra, Relle Gabriella és Alpár Gitta operaénekesnőket. Stílszerűen a végére maradnak a múzsák, a szerelem ihletői, köztük is a két legkülönlegesebb, Vágó Márta és Léda, a hozzájuk intézett, eredeti kézírású igazi levélgyöngyszemekkel. A kiállítást videofilmek zárják, interjúkat nézhet meg az érdeklődő Heller Ágnessel, Lang Györgyivel és Vajda Júlia pszichiáterrel.

Magyar Hírlap 2002. máj. 7.

KOVÀCS MARGIT

KOVÁCS MARGIT

Kiállítása (1953)

Kovács Margit művészete legmélyebb gyökereivel a magyar cserepességből táplálkozik, még akkor is, mikor a sokkal rafináltabb európai formákkal és díszítő elemekkel ötvöződik.

Győrött született, és középiskoláinak elvégzése után egy szabadiskolában kezdett el rajzolni, de — mint ő maga mondja — „a rajzolás nem adta azt a nagy örömet és a hazaérkezés érzését, mint a kerámia, amelyre átnyergeltem".

Külföldi tanulmányútjain — Bécsben, Münchenben, Koppenhágában, Párizsban és itáliai városokban — ismerkedett meg a kerámia sokrétűségével, összetettségével, és kitárult előtte a kerámiaművesség sokféle öröme, az egy művészeti ágban művelhető festészet, szobrászat, cserepesség. De mindez a gazdagulás nem volt ingyen, minden idegen országban megismerte — annak kultúrája mellett — saját mély érzését, a kínzó honvágyat. S valóban a hazai impulzusokat a régi magyar városokban való bolyongások hozták, és így a parasztcserepeken kívül öreg Habán-edények, régi patikaedények és önkorsók és tálak ejtették rabul. S mert műfajában „hazatalált" a művész, azért olyan szabadon szárnyaló a képzelete, azért olyan gazdag művészete, azért olyan változatos színben, formában, anyagban, s nem utolsósorban tartalomban.

A kiállítás anyagának elenyésző részét teszik ki a felszabadulás előtti darabok. Ebben az időben túlnyomórészt a mese és legenda szövi át művészetét, de kislányfiguráiban már ekkor — a műfaj korlátain belül elérhető — realitással formálta meg a gyermek suta báját. Edényeinek szépsége azonban szorosan kapcsolódik a parasztedényekhez, és madaras, virágos vagy alakokkal díszített tálai, valamint figurás korsói elválaszthatatlanok a törzstől, amelyről hajtottak. De áll ez a korongolt figurákra is, ahol az emberi alakok a közismert Miskakorsóktól vagy a kúpban formált Madonnáktól indulnak, az állatok pedig a fütyülős kakasokra és lovacskákra utalnak, s vannak olyan darabjai, amelyek a régi mézesbáb-mintákra emlékeztetnek. De a hatás vagy átvétel bonyolult folyamat, s az alkotókedv nem állhat meg az ismert és szeretett formáknál. Beleötvöződik mindaz a művészi kultúra, amit különböző országok kerámiaművészetéből merített, s nem utolsósorban a sajátos kifejezési forma, ami egy embert határoz meg, ami egyszeri.

Odmacher Anna
A szobalista képzőművészet nyomában
Bp. Kossuth 1975

Kovács Margit művészetének nem csupán az anyag sokfélesége, gazdag, bravúros kezelése a különös ismertetőjele, hanem döntően a képzelete, amely — a díszítőművészeten belül — nem mindennapi megjelenítő erejű. Műveiben az érzelmi tartalom a legerősebb, de megjelenik a kritika is. Figurális munkái közül nemegy finom humorral tálalja az emberi gyengeséget, vagy — mint a régi fényképalbum alakjai — a burzsoá kisszerűséget. Ezek a figurák a felszabadulás után készültek, s a régi, a zenélő angyalokért és szomorú apostolokért rajongó Kovács Margit új vonásait, új szemléletét mutatja be. S ha régi, alakos ábrázolásaiban mély szolidaritással formálta emberkéit, a gyerekeket, az anyákat, a kofákat: a családi album alakjait bizony éllel állítja elénk. Az asszonyok pucca, a férfi pödrött bajszában rejlő „sámsoni erő" tudata — nevettető és gondolkodtató. De milyen humorral képes visszaadni egy állat hökkenetét; a tyúk, amely fészkében kakukktojást lel, riadtan mondja: Nono. Milyen mulatságos ötlet a tyúk belsejébe festett tojás és az ugyanoda írt hökkenet, vagy az album asszonyainak máslija, csipkéi, fodrai: minden kis részleten a díszítőkedv áradása — a kifejezés teljességéért.

Gyermekfiguráinak szeretetteljes formálása, a megfigyelés bensősége a részletek gazdagságával már határesetet képeznek a szobrászat és a kerámia között. Nem is szükséges megvonni a határt, mert az *Édesanyám* című bronzfej komplett szobrászi munka, és a terrakotta-figurák, de még a korongoltak is sok szobrászi elemet, mintázott elemet hordanak. Az *Évszakok* című sorozat teljesen mintázott, színes mázzal gazdagon festett munka, s az *Éneklő lányok*, vagy a *Martinász* magas reliefnek számít. De a művességnek e gazdag árnyalása mind a témát szolgálja, s a *Martinász* vas-sötét alakja, a *Kislányok* tanagra-bája, az *Évszakok* ritmikus és zengő színessége elválaszthatatlan a mondanivalótól.

Korongolt nagy figurái, mint a *Kenyérszelő* békefigura, aki maga olyan, mint egy jószagú cipó, a *Fonóban* éneklő lányka vagy az *Esőleső* tartózkodó, hamvas színeikkel megint más, új hangon szólnak.

Illusztratív jellegű falképei a festészethez közelítik a művészt, de nem utolsósorban a felszabadulás adta nagy feladatokhoz. A szocializmus építkezéseinek szépnek kell lenni, s ehhez ábrázoló és díszítő művészet alkalmazása szükségszerű.

A funkcionalizmus rideg gyakorlata — szerencsére — lejárt, és a hasznosat tetézze a szépség. Új építészetünk nem nélkülözheti többé az épülethez alkalmazkodó, kívül-belül applikálható kerámiadíszítést. Kovács Margit művészete példamutató atekintetben is, hogy milyen kutató kedvvel keresi a kerámia-falkép minél sokfélébb megoldását, és a témának legmegfelelőbben használja a színes zománcot, a máztalan színt, vagy keverve.

Régi gobelinekre emlékeztető, ezer virágú *Gyümölcsszedés* című képe ékessége lenne egy kultúrteremnek. Betonba komponált, csipkefinomságú *Menyasszony-öltöztetése*, de általában a népdalokból vett vagy népi jeleneteket ábrázoló nagy lapjai magas színvonalú summázása, összefoglalása a népköltészet-

nek, szokásnak, viseletnek, a tartós anyagban. Ezeknek a mázas-cserép falképeknek az új, szocialista városokban a helyük, hogy a búzaföldeken nőtt ipartelepek — Sztálinváros, Inota, Komló stb. — őrizzék e földek továbbélő szépségeként.

Kovács Margit nagy utat tett meg a felszabadulás óta, és a meséhez és legendához vonzódó alkotó képzelete megtermékenyült a valóság varázsaival. A mesterség minden titkának biztonságos birtokában formálja költői szépségű edényeit, embereit, állatait, képeit. A népmese és a népköltészet színei szövik át munkáit még akkor is, amikor a jelen dolgairól szól. A béke az egész világ számára egy jelképben fejeződik ki, s ez a fehér galamb. Ez a jelkép, sok mással egyetemben, jelenik meg Kovács Margit művészetében, s csak szegényítené kifejezésének rendkívüli sokrétűségét, ha lemondana a jelképes ábrázolásról. A díszítőművészet szerepét tekintve nem elsősorban ábrázoló művészet, Kovács Margit művészetében megtaláljuk az ábrázoló-díszítő művészet jelentős megnyilvánulásait is. Ezért örömmel kell üdvözölni ezt a művészetet, amely költői ábrázolóerővel, jelképi kifejezéssel és kimeríthetetlen forma- és színgazdagsággal szépíti, díszíti életünket.

Kovács Margit 1948-ban az elsők között kapott Kossuth-díjat. Nem véletlen, hogy pártunk és kormányunk művészetét ilyen magasra értékelte. Azóta megtett útja, fejlődése, ez a kiállítása azt bizonyítja, hogy a megbecsülést megszolgálta.

(Katalógus, Budapest, 1953)

Gyűjteményes kiállítása (1962)

Kovács Margit keramikus a modern magyar művészetnek külföldön leginkább számontartott alakja. Moszkvától Rómáig s onnan Ostendéig ismertek és elismertek művei. A hazai tárlatlátogatók első gyűjteményes kiállítása (1935) óta figyelemmel kísérhetik fejlődését, komplex művészetének sokoldalú és sokirányú kiterjedését. A felszabadulás utáni első kiállítása (1948) után részt vett minden nagyobb, összefoglaló jellegű iparművészeti seregszemlén. Legutóbb a Nemzeti Szalonban rendezett gyűjteményes kiállításán (1953) százhatvanöt remeket mutatott be, a pompás, kétméteres, pártás kályhától egészen a 15—20 cm-es kúp-figurákig. Azóta is számos közületi megbízásnak tett eleget, és az Inotai Erőműtől Hegyeshalmon át, Bernig és Torinóig eljutottak és mindenütt örömet és dicsőséget szereztek nagyszerű munkái. Olyan művészfajta ő, aki tévedhetetlen biztonsággal emeli ki az élet jelenségei közül a minden mértékkel mérhető *szépet*. A minden mértékben az esztétikai és az etikai kategória foglaltatik, mint minden igazi művészet két alap-összetevője. Mivel pedig a kerámia díszítő művészet, életünket díszíteni, szépíteni hivatott, a szigorúan vett természethűség vagy a drámai konfliktusok ábrázolása nem közvetlen feladata.

Ha erre mégis képes — mint Kovács Margit művészete esetében — annál izgalmasabb.

Anyaga a föld, melyből vétettünk, s amiből formálni istenekhez méltó munka. Eszköze a forma és a szín, miáltal szobrászat és festészet egyben, gyakran pedig visszatér az építészethez, a képzőművészetek szülőanyjához. Ezekben a kerámiákban azonban nem csupán a díszítőkedv érvényesül, hanem emberi élmények, az ezerarcú élettel való forró azonosulás, humor, ellágyulás, sőt kritika. E műveket látva, a gyönyörködésen túl állásfoglalásra kényszerülünk, *igent* kell mondanunk arra a konkrétan meg nem fogalmazott, de a művekből sugárzó követelésre: élet, béke!

A művésznő végigjárta Európa legjobb iskoláit, szakmai műveltsége úgyszólván páratlan, de minden, ami megtanulható volt a mesterségéből meg a stílusokból, az a képzelet kohójában ötvöződött, s a valóság öntőformájában sajátos, egyszeri, csak rá jellemző formát nyert. Képzeletét átjárja a mese, a legenda, a költészet, vagyis az életnek már más művészetek foncsorától fényes tükrözése, hogy ismét más anyagban életre keljen keze alatt egy *Apostol* vagy *Júlia szép leány*. Mindenkori legmélyebb inspirációja a magyar népművészet, költészet és fazekasság, szőttesek színei és faragások figurái. Mindezt sűríti akár egyetlen darabba, de inkább sok százba, s ebből jön létre az a különleges ötvözet — a komplex művészet —, ami Kovács Margit kerámiáinak sajátsága: szobrászat, festészet, költészet a hagyományokra építve, s ugyanakkor teljesen modern. A korongolás, mint a mesterség alapja, művészünknél nem csupán az edényformálást szolgálja, hanem, ugyancsak a magyar néphagyomány nyomán, a legegyszerűbb kis kúpfigurákból kiindulva, ötletes és jellemző emberábrázoláshoz vezetett. Az iszonyat évében, 1944-ben készült *Gyászoló asszonyok*, majd a *Szoptató anya* (1948), a *Kenyérszelő* (1952), valamint az *Esőleső* és *A fonóban* (1953) korongolt s egy kevéssé mintázott alakjai a terrakotta meleg alapszínével és a mázak finom lazúrjával igazi asszonyi érzelmeket és bájt sugároznak. De egyenesen bámulatos a *Siratóasszony* (1959) egyszerűsége, három egymásra helyezett, levágott hegyű kúp, ami kendőket és szoknyákat jelez, benne a világos, karcolt vonású arc és a két mintázott, csüggő kéz: hogyan is képes ennyi komorságot kifejezni?

Azt lehet mondani, csaknem minden munkája vegyes technikával készült, mert a korongolt figurákon, sőt az edényeken is *(Kakasos korsó, Húsvéti tojásfestő)* mintáz, és falképeit is vagy teljesen sík lapra, mázzal festi, vagy pedig hol magas, hol lapos reliefként alakítja. Az anyagot magát is különbözőképpen használja, s ha máz nélkül éget, a samottal kevert agyag nagyon artisztikus, szemcsés felületet ad a rózsálló terrakottának, esetleg egy sötétebb földfesték hozzáadásával szép, mély penészes barnát nyer (*Öreg halász*, 1956). De ha színeket rak fel a simán munkált agyagra, a gyöngyházfénytől a katedrális üvegek izzásáig terjed skálája. Kompozícióban valahol a régi francia gobelinekkel, a verdure-ökkel is érintkezik, azokkal rokon, gazdag növényi dísz indázza

körül figuráit. A költészetből merített témái nemes pátosszal telített ritmusban formáltak és valahogy sohasem illusztratívak. Az 1961-es év két igen jelentős termése, a *Vörös Rébék* és a *Vitézi ének* sok rokonvonással, de mégis eltérő módon formázza a költemény lelkét. A *Vitézi ének* a magyar barokk ábrázoló módjához nyúl vissza, s a kivont szablyákat tartó két lovas sapkája, köpenye, a lovak nyaka s lába: a barokk építészet ívritmusát idézi. A *Vörös Rébék* valóban balladás tagoltságú: három önálló, de egymáshoz kapcsolódó kompozícióra épült, mint három sűrű strófa, legszélén a jövendölés és beteljesedés pilonra írott szövege. Mind a négy mezőben — mint a versben a „kár-kár" — ismétlődik a baljós madár. A két nagy ívbe foglalható kompozíciónak igen erős a belső hullámverése. Az első kép búcsúzkodó párjának aránylag nyugodt függőlegesétől az üldözött és védekező betyárig felfokozódik a mozgás, melyet nagyszerűen kísér és támogat a ruhák redője, a fák tömege s főleg a le- s fölszálló madár. Ám a múlt év legnagyszerűbb alkotása mégis a Torinóban kiállított *Ember és munka* című relief-fríz. Magas dombormű ez, két nézetű, elülső és hátsó síkjában modellált, tehát szabadtéri felállításra való. Itt-ott áttörve, ami még mozgalmasabbá teszi a kézművesség, földmívesség és kultúra művelőinek elragadó alakjait. Ötletgazdag, naiv, rusztikus formákból emelkedik, süllyed, hullámzik a kompozíció, amely teljesen kötetlennek látszik, és mégis az emberi figurák és a tárgyak — szerszám, kemence, kéve vagy kohó—váltogatásával meghatározott ritmust ad. Ezt a nagyszerű művet ez alkalommal csak fotókban tudjuk bemutatni, mert Torinó városa örökbe fogadta.

Ha Kovács Margit fejlődésének ívét kellene felrajzolni vagy stílusváltásaiból periódusokat szabdalni, nehéz dologra vállalkoznánk. Nem mintha nem volna sokoldalú és igazán kísérletező kedvű művész, hanem a saját műfaján belül az első lépéstől a legutóbbi művekig minden stílusforma jelen volt, mint ahogy a világhoz való viszonya, áradó humanizmusa, lírája, humora, gyengéd iróniája volt mindenkor műveinek formáló ereje. Ez természetesen annyit jelent, hogy a benne rejlő determináló érzelmi tartalom hőfoka változott, s a szomorú szentektől eljutott — az *Egy régi fényképalbum*on keresztül (1936—1953) — a *Kenyérszelő*ig (1952), a roppant vidám *Európa elrablás*áig (1958) s a *Termékenység*ig (1961), életszeretetének e nagyszerű képviselőjéig. S ahogy érzelmeinek egyre magasabbra csapott heve, úgy formálódott e magasabb izzásban az újabb s újabb mű. De kezdettől fogva a legszélesebb regiszteren játszott. Az 1933-ban készült *Zsemlye lány* egész felfogásában, arányaiban, faktúrájában első hangvétele, közvetlen elődje az *Öreg halász*nak (1956), az *Alvó fiú*nak (1958) és az *Öreg cső*sznek (1961). Ez utóbbi a legérettebb s a legintenzívebb élményt adó. Másik példa a már évtizedekkel előbb megpendített alakító módra a nagyon gazdag megmunkálású *Ősfoglalkozások* (1931), majd a *Tojásfestő* (1952), s nem utolsósorban a tündéri *Évszakok* (1953) korongolt, mintázott, festett, egy- vagy többbalakos, színes mázzal ékes, zárt kompozíció. Mindezeknek tömbegységét már csak a kifejezésbeli gazdagodás mozdítja, ami az évekkel

egyre tartalmasabb, mélyebb, mint éppen a csüggedt kezekkel üldögélő, fel nem fogható messzeségbe tekintő *Öreg csősz* esetében. Számtalan korongolt figurája között talán a legszebb a nem sokkal ezelőtt született *Termékenység* (1961). A karcsú, s magas kontyával is nyújtott asszonyalak felemelt karjáról szoknyaaljig érő kerek palást hull alá, amely mint nyitott héj fogja körül. Szoknyájához térdmagasságig búzaszálak tapadnak, köpenye hátán a kerek nap. Jelképeinek találó igazsága megmarad, mert mindig világos, érthető, mint ahogy egész életműve a világos valóságból nőtt ki, telítve életérzésének odaadó gyengédségével, költészetével.

E kis bevezető írásnak nem lehet feladata, hogy Kovács Margit művészetének helyét a modern művészet egészében megjelölje. Ha mégis stíluskörbe akarnánk helyezni, úgy a „les naïves"-hoz sorolhatnánk, azzal az eltéréssel, hogy naivságában semmi szándékoltság nincs, de annál nagyobb kultúra és humanitás. E csaknem három évtizedes œuvre — kis tételekből összeállva — az életöröm himnusza.

(Katalógus, Budapest, 1962)

Már jó sok jelzőt elfogyasztottunk Kovács Margit művészetének méltatására, s a szuperlatívuszoknak is van — szerencsére — határa. Mégis nehéz a tartózkodás, mert amit e gyűjteményes kiállításon láthatunk: a bőven buzogó invenciónak és a bámulatos termékenységnek szép egysége.

Stílusról vagy stílusokról beszélni már azért sem szükséges, mert bármit csinál, sőt bármit átvesz — olasz, dán, magyar népművészet — kezessé lesz a keze alatt, elvéthetetlenül és félreérthetetlenül kovácsmargiti lesz. Ez így már maga egy stíluskör, s ezen belül számos, de periódusokhoz alig kapcsolható fordulat. Nemigen lehet korszakolni ezt az életművet, hiszen, ami van, már volt, s ami lesz, máris jelen van munkáiban. De nemcsak abban, hogy a Robbia-művek a Miska-korsókkal ölelkeznek, s nem is úgy, hogy a gót székesegyházak kapuálló szentjei és ma élő pásztorok és halászok alakjai egyazon szép élet-érettséget mutatják, hanem úgy, hogy a művész az ihlető valóságot mindenkor ugyanazzal a hittel, életörömmel sűrítette művészete formáiba. Harminc évvel ezelőtt is megrendítette minden emberi fájdalom, boldogsággal telítette a szépség, és megfürdetett sok mindent humorának bő forrásában. Különleges érzékenységgel fordul a gyerekek és öregek felé, s legszebb, kisplasztikának felfogható figuráinak tartalma a visszahozhatatlanul tovaszállt élet, a már csak hátra tekintő öregség, meg a minden lehetőséget magában hordozó, előre sugárzó gyermek. Egész munkásságának fő motívuma, bizalma az emberben és hódolata az emberi munka iránt, s e két motívum testesül és aktivizálódik a nagyon jó ember és a nagyon jó, fáradhatatlan és termékeny művész Kovács Margitban.

Ha végigjárjuk hallatlanul gazdag és sokrétű kiállítását, mint aki cseppet becsípett, folyton mosolyogni kell. Mert a jóság-szépség nem múló mámorát érzi az ember, mert minden öklömnyi kis alakból, minden zománcosan ragyogó

vagy füst-barnával búsító falképből, csúfolódó karikatúrából vagy komoly hangú jellemábrázolásból mint valami fluidum árad a művész embersége. Jó és szép, tehát igaz ez a művészet, anyagának szélesre tágítható határai között. Olyan sokoldalú ez az életmű, mintha nem is lennének korlátai, bár egyetlen anyaga a föld. De, minthogy a föld, ez a gömbölyű glóbus számtalan más anyag anyja — fém, olaj, tűz stb. —, hozzáadja a műhöz a festékek és zománcok tőle, belőle eredő többletét. A művész dolga *csak* annyi, hogy megformálja korongon — belülről kifelé —, mint a fazekasok, vagy tömbből — kívülről befelé —, mint a szobrászok, s egy vizuális élményből *mű* lesz. Csak ennyi a mű? Ennyi és még mindaz, ami a művész szeméből-szívéből, játékos ujjaiból s az emberiség végtelen tapasztalatláncolatából beleszorul. Ha igaz, hogy a művészet a „homo ludens" produktuma, mennyire az a kerámia, amikor a művész tulajdonképpen a gyermek legkedvesebb játékát, a sárból gyurkálást éli át és emeli tudatos tevékenységgé!

Kovács Margit művészetének egyik legszembetűnőbb vonása a játékosság. A világon mindenről eszébe jut valami, vagyis gondolattársítása roppant fürge, s ez egyben azt is jelenti, hogy mindenkor a való élet adja ötleteit. Egy alvó gyermek, kényeskedő kisasszonyok, hemzsegő család, piaci kofák, éneklők, szüretelők, s a városi és falusi élet ezer élményt adó mozzanata, versek, mesék, dalok, színek: mindez formát ölt képzeletében és formát ölt az anyagban. A kiállítás nem csupán egy költői képzeletű művészről vall, hanem bámulatba ejt a műtárgyak mennyisége is. Igaz, évtizedek válogatott darabjai ezek, de fizikai munkának is tiszteletre méltó teljesítmény, hiszen az agyagot megmunkálni, felhordani, hatalmas reliefeket építeni: bizonyára jó erőt kíván. S hogy ez a törékeny, széles nevetésre oly gyorsan kész művésznő ezt bírja, győzi, feltétlenül életigenlésének következménye. Kimeríthetetlen kút az élet, s milliárd apró jelensége az, amelyből művészete táplálkozik, amelyből naponta megüdül.

Teremtő lendülete alig követhető, s a rendezés nem is ragaszkodott a fejlődési állomások egymásutánjához, hanem — igen helyesen — stílusegységet kerekített egy-egy termen belül. Ez persze azt jelenti, hogy például egy 1933-ban készült kis figura mellé kerülnek az 1956-ban vagy 1962-ben készült, s nemcsak technikájukban, de egész felfogásukban rokon művek. Műfajában alműfajokat hoz létre, mint a nagy falképek, s ezeknek is festett-zománcos, valamint lapos és magas reliefbe mintázott változatai, aztán a nagy és kis figurák, zömében korongolt, kisebb része mintázott, vagy esetleg egyazon darabon mindkét eljárás tiszta terrakottának égetve, vagy megtetézve a színek és zománcok csillogásával. Ide tartoznak különleges állatai is, a kínai forrásra utaló, vicsorgó oroszlán, az Európát éppen elrabló, vidám bika, s az elragadó archaizáló és remek ritmusra épített Quadriga négy lovacskája. Aztán az edények, amelyek gyakran az állatok formáit követik: kakasos korsó, csőrös edény (egy büszke ruca sziluettje, tollazatának karcolt rajzával) stb. A tálakon és tányérokon is festett madár, gyík,

hal, és így tovább, ahogy évszázadok óta Kínától Franciaországig és Hollandiáig, s nem kevésbé Magyarországon a népművészek és manufaktúra-munkások, később híres nagy gyárak díszítettek. Díszítettek, szépítettek, mint ahogy Kovács Margit díszt és szépséget ad munkáinak, s ezek által nekünk.

A *Vitézi ének* című gyöngyházfényű reliefjén Balassi szép sorait idézi: „Vitézek, mi lehet a széles föld felett Szebb dolog a végeknél?" A kiállítást nézegetve így módosul bennünk a kérdés: Emberek, mi lehet a széles föld felett szebb dolog a művészetnél?

Valóban, ez a kerámiaművészet, amely egyesíti magában a költészet zeneiségét és gondolatiságát, a festészet színekben jelentkező varázsát s a plasztika teret tagoló, tágító vagy ritmust szabó tulajdonságát, mosolyt fakaszt vagy bánatot sugall, tehát érzelmeket ébreszt, gazdaggá és jobbá tesz bennünket. Minden művészet feladata ez, de ha olyan mértékben tölti be, mint ez a színes, csapongó áradat, Kovács Margit kerámiái, úgy nagy művészettel állunk szemben.

Talán felszisszennek némely skatulyázó tudósok a merész összetételen: kerámia és nagy művészet? Hiszen, mondják majd, a „grand art" a táblaképnél kezdődik, s az épületplasztikánál végződik! Úgy véljük, nem kezdődik és nem végződik, hanem mindenütt jelen van a nagyság, ahol a szemnek szép forma szívhez szóló tartalom tolmácsa. Mennyi rossz monumentum áll világszerte a „grand art" körébe sorolva, s mennyi formátum- és jelentésbeli nagyságot mutat például az *Ember és Munka* című torinói terrakotta fríz. Sem méret, sem mondanivaló el nem döntheti a tényleges nagyságot, egyedül a tartalomnak és formának egysége. Kovács Margit művészetében ezt megtaláljuk, s balladás lányai, kedves kofái, siratóasszonyai, komikus kispolgárai, munkában fáradt öregei a „comédie humaine" tolmácsolói. Napjaink romantikája összefonódik régmúlt idők költészetével, a magyar népművészet elemei más népek motívumaival, s ebből az ötvözetből nyerjük azt a szárnyaló szépséget, ami Kovács Margit művészete.

(Művészet, 1962. 8. sz.).

1021

KOVÁCS MARGIT

Kovács Margit: Nagy család

6,– forint

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Társadalmi Szemle

1970 OKT

F. k.: dr. Ikvai Nándor – Széchenyi Nyomda, Győr, 79.6809

Az agyag mindennapi kenyerem, örömöm, bánatom. Már az első érintésekor életem elemévé vált. És azóta ez az elem belekerült vérem áramába, hol az öröm hullámhegyeire, hol az ijedt reménytelenség hullámvölgyeibe sodor, emel, buktat. Azt kívánom, hogy ez a hullámverés utolsó lélegzetvételemig elkísérjen. Mert csodálatos ez az ősi mesterség. Az élet hajnalán vette kezébe az ember az agyagot. És amikor az első fazekas elkészítette az első hasznos edényt – játszott is, örült is bizonyára: belevésett hát valami szép haszontalant.

És azóta kézről kézre adja ezt a szép játékot.

És már nem csak edényt – figurát, domborművet is készít.

Gyúrja, korongolja az agyagot. Keveri durvára, égeti szabad tűzben, égeti elektromos kemencében fémkeménységűre. Élvezi kísérleteit: az anyag nyers szépségét vagy a színek, fények káprázatát. Ahány alkotó, annyi változat. Mindenki beleleheli lelkét, jókedvét, örömét, bánatát.

És milyen csodálatos:

a fazekas már rég nincs sehol, de jókedve, humora, pajzánsága, öröme, gyásza ott duruzsol továbbra is cserepeiben és mesél az utána jövőknek.

Köszöntöm az agyagot és a belőle születő szép mesterséget.

1973 április

Kovács Margit

A PEST MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
MEGHÍVJA

a Szentendre, Vastagh György utca 1. szám alatti,
új épületszárnnyal bővített,
a művész otthonát és az eddig ki nem állított
műveit bemutató

KOVÁCS MARGIT GYŰJTEMÉNYBE

Az ünnepélyes megnyitó időpontja
1979. október 24. (szerda), 11 óra

A kiállítást megnyitja:
BOLDIZSÁR IVÁN

A múzeum nyitva – hétfő kivételével – 10–18 óráig

Kovács Margit, Kossuth-díjas karamikusmüvész

Zene

- Kovács Margit müvészetét nem lehet szétszabdalni. Még ugy sem, hogy müvein megosztozik a világ, Szentendre, és szülővárosa Győr. A következő felvétel akkor készült, amikor cyrrépbe formálta a város történetét, a legjobb befogadók, a gyerekek számára. A győri Móra iskolában, akkor már készült a sufni is.

Ez a város számomra szakadatlanul és megszakithatatlanul a gyerekkorom, a diákkorom. emléke és a város szeretete ez kimondhatatlan. A város ennyi időután is nagyon kedvesen fogadott és leányának, sőt polgárának fogadott, és hogy az ember ujra látta a várost, és beszippantotta a régi, de olyan kedves levegőt, hát az nekem nagyon nagy élmény volt, aztán gondoltam, hogy nekem ide kell valamilyen munkát csinálnom. Nekem nagyon jólesett amikor mondták, hogy gyermekének a munkám meséskönyvnek hatott, ez mindig nagyon meghat engem,

1983. dec. 11. Petőfi 14.00 Fnél.
Erről beszéltünk

- hogyha szól emberekhez, annak nagyon örülük, de hogyha szól gyerekekhez, annak mindig különösen nagyon örülük, és egyszer nekem valaki azt mondta, hogy de jó dolgod van, te egész életedben játszol. Hát az igaz, hogy egy kicsit játszom, ámbár a játék néha boldogság, néha nagy fene busulás, mert hogyha a munka rosszul megy, az igen igen nagy baj, és hogyha valaki nem indul meg sokáig, és utána aztán megindul, az olyan igen igen nagy boldogság, amikor pedig rossz, akkor az ember nagyon elkeseredett. Itt ahol beszélgetünk, közvetlenül mellettünk a Radnótiről mintázott falikép látható, és énnekem egy szó, az Iszonyat jutott eszembe, hogy ez a kép, ez a fogalom Kovács Margit alkotásainál, Kovács Margit figuráinál igen nagyon ritka.

- Igen, mert hogyha a munkáimban van is bizonyos fájdalom vagy szomorúság, az emberi méretű gyász és fájdalom, egy emberi méretű dolog. Az amivel a Radnótival kapcsolatos gyász, az valóban iszonyat. Mert az túlmegy az emberi természet mértékén, az olyan, hogy szinte az ember szóba nem is szabadna, hogy beleférjen. És őhozzá sok-sok éven át személyes barátság fűzött, és azonkívül, hogy tudom, hogy ő milyen kitűnő költő, milyen kitűnő barát és ember volt, és ez elválaszthatatlan.

- Ahogyan így elénpzem annak a táblának a megalkotása volt a legnehezebb feladat.

- Így van. Igaza is van. Mert mindegyik alkotásomnak volt egy távlata. De Radnóti élete olyan tragikus, olyan mai, hogy mondjuk azt a távolságot nem lehetett megtalálni, ami a többinél olyan könnyen adódott. Ugyhogy próbáltam valami formát találni ennek. Éppen azt akartam mondani, hogy ez a rettenetes embertelen prés, hogy egy emberből, mint egy kagylóból az igazgyöngyöt így ki tudja temmelni, hogy az olyan csodálatos valami, ahogy testi, lelki szenvedés ellenére költemény születik.

Zene

Kovács Margit Kossuth-díjas keramikusművész

1921

1977. jun. 4. Kossuth 12.oo M.

Déli krónika.

- Meghalt Kovács Margit szobrász, kerámikus, Kossuth-díjas kiváló művész. 75 éves volt. Budapesten, Bécsben és Münchenben tanulta a kerámiát és a szobrászatot. Rendszeresen 1928 óta állitott ki. 1937-ben a Párizsi Világkiállitáson diplomával, 1958-ban a Brüsszeli Világkiállitáson pedig nagy-dijjal tüntették ki. A magyar kerámiaművészet egyik úttörőjének tekintik, aki főleg figurális müveket készitett. Müveinek sajátos ősi naivság adott különleges vonzerőt. Faliképeket és épületkerámiákat is alkotott. Kovács Margit temetéséről később intézkednek.

Kovács Mária

vásárhelyi művész szerepelt a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban rendezett IV. dél-alföldi tárlaton. Rendezte a Magyar képzőművészek Szövetségének Dél-magyarországi szervezete. (A művésznél ziemelve: gyermekkori mesevilág) Kovács Mária Tornyai egyhori élettársa.

A IV. dél-alföldi tárlat (Dömötör János cikke)

Magyar Hírlap, 1968. május 31 9. l.

Kovács Mári,festő

Paraszt festő.Tornyai János élettársa volt.Megtanúlt néhány festészeti technikai fogást,ki is állitott az őstehetségek között,de hiányzott belőle az ösztönös teremtőerő.194.old. 27.jegyz

Sz.Muraközi Ágota: A magyar parasztfestők és a népművészet viszonya 181.old

A Nyiregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve.XI.1968. Bpest.1969

Kovács Mári

Hódmezővásárhelyi festő, Tornyai elettársa kapta meg a XV. jubileumi Vásárhelyi Őszi Tárlaton, (amely szombaton 12 órakor nyílt meg) a Tornyai plakettet.

Őszi vásárnap Vásárhelyen (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1968 október, 7. 5. l.

Kovács nár.

szerepel a III. délalföldi
Tárcaton

Szabó Endre: Reménytvesztve-
reménykedve

Tiszatáj 1967 VIII n. 647 old.

MDK

Kovács Mária

Kiállitási kritika

Magyar Hirlap 1968 máj.31.

H.Dy

Kovács Mária
festő

Hódmezővásárhelyi otthonát
mutatja be 3 képben.

Kovács Gyula: A XI. Alföldi Tájlat Békéscsabán
Művészet, 1968. július - 35 kép.

Kovács Mór.

Szerepelt a vásárhelyi művészek

Kiállításán /1945/

Ambrus Tibor: A vásárhelyi
művészet multja

Kortárs 1968 II. 311 old.

MDK

Kovács Mária

Kiállitási kritika

Hajdumegyei Népújság 1968 juni.4.

Kovács Mária (Mári, 8 éves)

Szerepel a II. Délalföldi Tárlaton.

Dómötör János: II. Délalföldi Tárlat

Tiszatáj, 1965. VII. sz. 553. l.

MDK

Kovács Mária

Kiállitási hir

Hajdubiharmehyei Népujság 1968 máj.21.

MDK

Kovács Mária

Kiállitási kritika

Magyar Szó 1968 febr.18.

MDK

Kovács Mária

F.J.: Téli tárlat a Műcsarnokban. Pesti Hirlap 1939. jan. 31.

MDK

Kovács Mária

/D.m./: Téli tárlat. Magyarország 1939. jan. 29.

Kovács Mária

Említve – vèsztvesz

Dömötör János: A vòsarhelyiösi tánkat

Nepszabadság, 1970. nov. 11. 7. l.

MDK

Kovács Mári

szerepelt a tárlaton.

-s -n: Gondolatok a X. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.
Csongrádmegyei Hírlap. 1963. okt. 27.

Kovács Mária

Tornyai 1911-es kiállításán a művészházban, külön tekemben szerepelt képeivel.

Ambrus Tibor: A vásárhely. művészet multja

Kortárs 1967 XII. 1986 old.

MDK

Kovács Mária [1916]

Tornyai egykori tanítványa. 86 éves hódmezővásárhelyi művész. A Vásárhelyi Őszi Tárlaton 100 művén kívül az idei Tornyai-plakettet Kovács Mária kapta meg.

– : Érdekes új kiállítások vidéken 57

Népszabadság, Bp. 1963 [illegible] 8.

KOVÁCS MÁRIA

MŰVEI SZEREPELNEK ZENTÁN, A VÁSÁRHELYI ~~ÖSSZ TÁRLATON~~ KÉPZŐMŰVÉSZEK KIÁLLITÁSÁN.

(B.N.) A KÁLCSÖNÖS MEGISMERÉS SZOLGÁLATÁBAN.

MAGYAR SZÓ, 1970. OKT. 19.

MDK

Kovács Mária /Mári/

részt vett a kiállításon.

Döbör János: Vásárhelyi képzőművészeti kiállítás Sárospatakon.
Északmagyarország, 1963. jul. 24.

MDK.

Kovács Mári

MKiállitási kritika

Tiszatáj 1965 nov. lap 862

M.D.K.

Kovács Mari népmüvész

A hómezővásárhelyi müvésztelep egykori lakóiról, illetve müvészetükről készit kisfilmet Mészáros Márta rendező "Mágneses föld" cimmel. A filmen szerepelnek Tornyai János, Medgyessy Ferenc és Pásztor János müvei. Ezenkivül bemutatja Kovács Mari népmüvész munkáit, "...aki fiatalkorában ismert festők modellje volt, de mostanában, mint festő is bemutatkozott."

Kis Film Szinház Muzsika c. rovat "A Budapest Filmstudióban" kezdetü közlemény.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. dec. 1. V. évf. 48. sz. 39. l.

MDK

Kovács Mária

(Méri)

Olajfestményei

Dömötör János: A IX. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Csongrádmegyei Hirlap. 1962. okt. 21.

Kovács Mária
festő

M.D.K.

Gondozója és tanítványa volt
Tornyai Jánosnak.

Lyka Károly: Tornyai János emlékezete.
Művészet, 1961. július. – 3 l.

M.D.K.

Kovács Mária

festő

Tyúkót ennú képét mutatta
be a tárlaton.

Kovács Gyula: Érzelem és állítás.
Művészet, 1966. felmár - 22 kap.

Kovács Mári

Tornyaival együtt állít ri a Művészházban (Bp) 1911 okt 19-én.
„Egy ös talentum, legtöbbrös gyere-
res, de ~~fri~~ mindig friss megnyilat-
kozásai" írja a B. H.

Kiss Lajos, Vásárhelyi művészélet
Bp 1957

246.

Kovács Mári

1911 ott 19-én bpi Művészház-beli kiill-án csak ép hogy megjelíti a krikke Tornyai mellett. Tornyai méltány talonnak ítéli az érzékelést és ezért ízzel is a Hódmezővásárhely dec. 17-i n.
K. M.-ról.

Kovács Lajos, Vásárhely művészélet
Bp. 1957.

247:

Kovács Mári

1911 dec. 21-én Trumpeival együtt
állít ki a Nagykatonát pokolgépben.
Endre Béla ~~p~~ méltató cikkel és róla
a Hódmezővásárhely c. helyi újságba.

Kiss Lajos, Vasárhelyi művészélet
Bp 1957

247

Kovács Iván
Szerepelt a II. Dél-Alföldi Találkozón.

Csongrádmegyei Hírlap 1966. május 15.
A II. Dél-Alföldi Találkozó Nádudvaron. Szabó Endre

MDK.

Kovács Mári

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1966 máj.14.

KOVÁCS MÁRI

Művei kiállítva az alábbi tárlaton.

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Alföld, 1971. január.

Kovács Mári, [festő]

MDK

„Neves parasztfestő"... „a napokban ünnepelték 85. születésnapját Hódmező vásárhelyen."

— : Hír —

8. l

Népszabadság, Bp. 1968 szept. 20. [Vidéki]

M.D.K.

Kovács Mári
festő

Tornyai János egykori modellje
és tanítványa a természet
szépségeit jeleníti meg képein.

Pogány Ö. Gábor: A Délalföldi Tárlat
Művészet, 1965. augusztus – 45 lap

MDK

Kovács Mária (kejzőművész?)

Kiállítása volt Hódmezővásárhelyen. A kiállítást Kállay Gyula a Miniszter-tanács első ~~...~~ elnökhelyettese is meg-tekintette.

Néhány sorban.

Tiszatáj, Szeged, 1960. november. 2. l.

M. D. K.

KOVÁCS Mária

(Mári néni)

Tornyai János egykori modellje és múzsája

testményeit kiállítják a tódmező-vásárhelyi Megyessy-Terenben

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 242. sz. 7. l.

Okt. 13.

—1.— M. D. K.

KOVÁCS Mária

Parasztasszony, Tornyai modellje, Tanít ványa

Kiállítása volt: Budapesten, Lobadrán Bekéscsabán, Hódmezővásárhelyen

Első meltónylói: Téchy István festő, utána az olasz Italo Brasso és Landor szobrász

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 269. sz.

4. l.

— 2. — M. D. K.

KOVÁCS Mária

Mednyánszky szerint 1911-ben hangott el. „Így kellene nekünk „cihbeli" piktorokuak testeni, ha tudnánk mégá magatiszta lelkével és gyermeklálásával látni."

Endre Béla is elragadtatással írt képeiről:

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 269. sz.

4. sz.

.—3.— M. D.

KOVÁCS Mária

„Ült Márika a magyar pusztán, nézett a messzibe és elmondta, hogy mit beszélnek körülötte egymás közt a puszták virágai ...“

(Endre Béla írta Mári 1913 telén, Vásárhelyen bemutatott képeinek kitiszájában)

Kiss Lajos: „Ült Márika a magyar pusztán ...“

nov. 12.

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 269. sz. 4. l.

Kovács Mária, festő MDh

Tornyai Kedves tanítványa volt. Szerepel a Kiállításon.

Muzányi-Kovács Endre: Vásárhelyi tárlat a M. Nemzeti Galériában 8.

Bp. 1964. júl. 21.

NÉPSZABADSÁG

MDK

Kovács Mária

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38. évi uj szerzeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

mdk.

Kovács Mária festőm

részt vett a kiállításon

Dömötör János. A x. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tiszatáj, 1963. 11. sz 5:l

M.D.V

Kovács Mári
festő

A XV. őszi tárlat legidősebb résztvevője és Tornyai plakettes kitüntettje Tornyai János egykori élettársa részt vett a tárlaton.

Bajkay Éva: XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Művészet, 1969. február – 46 lap.

Korács Mária festő

Az idei Tornyai János plakettet kapta

a XV. vásárhelyi őszi tárlaton

Egri Mária: Jubileumi őszi tárlat
Hódmezővásárhelyen

Népnabadság 1968 X. 30

Kovács Mária

festő

M.D.K.

1910 körül ihlető forrást kap a Tuhu-
tum utcai göre és téglásrieli tanyak
vidékéről

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves
Műrészet, 1968. december - 12 kap.

Kovács Mária

84 éves pakautasszony. Tompaitól tanult. Ki idén ő nyekte el a Tompai plakettet az alábbi tárlatom

tosday: XV. Vásárhely. Ősz. Tárlat

Fejér Megyei Hirlap 1968 X. 13

M.D.K.

Kovács Mária
festő

1911-ben Tornyai János Mári festmé-
nyeiből kiállítást rendez Budapesten
a Műcsarnokban.

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves
Művészet, 1968. december - 12 lap.

M.D.Kr

Kovács Mári
festő

1910-ben rendezték Budapesten
első kiállítását. Azóta és részt
vesz a hódmezővásárhelyi művész-
telep tárlatain.

-: Festőmüvész fejkendőben
Esti Hirlap 1969 jul.19.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kovács Mária

Említve

Simonka György: Alföldi tanyat-Tanyai
Szabost Folst, Bp. 1969. aug. 31.

Kovács Mária
festő.

Egyik festménye a „Szénabogya"
a kiállítás legszebb darabja.

Trencsényi László: Hódmezővásárhely 1969 ősz
Művészet, 1970. január — 43 lap

MDK

Kovács Mária

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 febr.p.46.

Kovács Mária

Tornyai J. Máriája.

U. 1103

vrod
2

Tornyai János

Utóhangok a Mári
tárlatáról.

Hódmezővásárhely.

1914. jan. 1.

Kovács Mári, [festő?] MDh

[Mária]

Tornyai Jánosnak volt 16 évig élettársa. Maga is fest.

Hódmezővásárhelyen lakik, a Dohány utca 8. számú házban.

Szerhalmi Imre: Mári néni, az egykori múzsa 10.

bu. 1964. dec. 6.

NÉPSZABADSÁG

Kovács Mária:

A vásárhely: művéntelep egyik alapítója

Almási Gyula Béla: Vásárhely és a kejcőművészet.

Mu

Tiszatáj. 1967 II. n. 366 old.

Kortárs kiállítás

Szerepel a XII. vásárhelyi őszi tárlaton.

D. Fehér Zsuzsa: A XII. vásárhelyi őszi tárlat.

Tiszatáj, 1965. 11. sz. 861. l.

Kovács Mári MDK

Tornyai gondozója és modellje.
Festményeit Tornyai több kiállításon saját jával együtt bemutatta.

32.o.

Bodnár Éva: Tornyai János Bp. 1956

Kovács Mária

festő MD K

Tornyai 1911-es kiálitásán/Müvészház/
az ő képeinek is jutott egy kis szoba.
Kiss L.: Vás.müv. 246.o.
Tornyai Kovács Mariról.
Tornyai 1911 hmvásárhelyi kiállitásán
K.M. is bemutat né hány képet.
U.o. 247.o.

Korcs Mária

festő (ösztehetség) művei is szerepelnek
a 15. Vasárhelyi Őszi Tárlaton.

Vasárhelyi Őszi Tárlat (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1968 október 10 9. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Mária

FÉNYSZÓRÓ

1964 AUG 12.

102

Tárlatvezetés: belülről

Nemzeti Galéria. A Vásárhelyi Képzőművészek Tárlata most a délelőtti órákban is zsúfolt. Mi hoz ide ennyi embert? Elsősorban magam fagatom. Falun nőttem föl; parasztok között, félparaszti családból, itt élek most is, és nem tudom, milyen a magyar paraszti osztály. Szigetszentmiklós, Csepel-sziget, nem mérték — ezt régóta tudom.

Milyen a mai falu? A gépek közé, „város peremére" szorult ember kíváncsiságával faggatom önmagam. Nem vagyok maradi. Nem tárgyi ismereteket várok. Ezt eljuttatta már hozzám film, újság, televízió, hanem belső tartalmat: hangulatot, életkedvet... Percekig ülök Szalay Ferenc képei előtt. „Vonaton" című képe már hónapok óta ott áll fróasztalom üvegje alatt, mint újságkivágás. De mennyivel más így! Budapest segédmunkásai most mennek haza. Szombat este van. Borostás arcuk úgy feszül meg álmukban is, mintha spénes kocsikat tolnának. S a ruháik?! Bordó, lilás-zöld mint a királyoknak — vagy a huligánoknak. S mennyire elnyűtt mégis mindkettőnek.

Éles, kék háttér mögött — általában kedvenc formai fogásuk a megkülönböztető egyszínű háttér — 5—6 ember szorong kis asztal mögött. Cigányok ezek? Vagy gonoszteVők? Sokáig kell nézni a képet, míg az ember érzi is: a fáradtságban az erőt, a borostákkal elcsúfított arcok mögött az emberi tisztaságot. Már játszani is tudok velük. Ez itt Dózsa középen, az a nagybajuszú ott Lőrincz stb.... A kép alatt aláírás: „Tszelnökség..." Újabb megletés. Kovács Mária képe: „Szobám ajtaja". Pedig mit látok csak? Egy kétszáz éves ajtót: barna, szuvas. Rajta szögön egy rózsaszín frotir törülköző, de úgy, ha ezt nézem, nem hiszem el, hogy mi már toronyházakat építünk, és kombájnjaink vannak aratáshoz. Noha egy másikon éppen a kombájnokat látom. És így már agitatív is a kép — ha mindenáron az kell!

Menjünk tovább. A ricsajozó, külföldiek között. (Most érzem csak, hogy minden turista egyforma, s ezek a gondok, örömök csak nekünk jelentenek valamit.)

Szabó Gyula
gyárunkba. J
gyári többélű

Mezei Mátyás lakatosként kezdte 15 éve. Most művezető a szerszámgyár forgácsoló ciklusán.

★

V

A

7

dem
A
De
úgy,
elvt
tőjét
A
beta
őrzé
den
meó
selej
tik:
mun
nál,
selej
Ig
okoz
vább
vább
adot
kisz
szám
juk:
lejte
eldör
selej
esetl

1021

Kovács Mária

A XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat

AZ OKTÓBER 6-ÁN Vásárhelyen a Tornyai János Múzeumban megnyílt XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat méreteiben, adataiban is impozáns. 104 művész, — akiknek több mint fele egészen fiatal tehetség —, 227 alkotását gyűjtötte egybe a tárlat. A műfaji megoszlás, az utóbbi évek tendenciáját tartva a festészet és a szobrászat közötti egészséges fejlődést mutatja. A grafika ez alkalommal is szerényebb számú művel szerepel, viszont a művek többségének magas színvonala részben kárpótol bennünket.

A vásárhelyi művészet általános jellemzőiről több cikk, katalógusbevezető, tanulmány szólt már, így azok ismétlésétől ez alkalommal eltekintek. Pusztán egyetlen, már korábban is publikált megállapítás érvényét szeretném hangsúlyozni. Ez pedig az, hogy a vásárhelyi iskola egysége etikai és magatartásbeli, nem pedig stiláris jellegű. Egyetlen eddigi kiállításon sem volt ez olyan világos, olyan egyértelműen bizonyítható, mint éppen a mostani Őszi Tárlaton. A realista alaphangon belül különböző megjelenítési módok változatossága teszi gazdaggá, és az első teremtől az utolsóig megújulóan élménytnyújtóvá, kellemes meglepetéseket tartogatóvá, a kiállítást.

Kövessük tehát nyomon ezt a változatosságot. Indokolt azonban, hogy kiemelten foglalkozzunk a díjazott művészekkel. Ez évben a Tornyai plakettet és a vele járó díjat a 86. évében levő Kovács Mária festőművésznek juttatta a Városi Tanács Végrehajtóbizottsága, nyilván nemcsak a kiállításon szereplő három munkáját vette figyelembe döntése meghozatalánál, hanem Mári egész életművét, azt a művészettörténeti szerepet, amelyet hat évtizeden át — részben Tornyai mellett, részben önállóan — e város művészeti életében betöltött. Kiállított műveiben nagyszerűen jut érvényre művészetének lényege: a tudatos komponálás mellett a gyermeki hit, bizalom, a minden szépségnek örülő világracsodálkozás. Mindez vidám, derűs színekben kedves, kicsit esetlen rajzban és egyszerű, friss faktúrában.

ÖSZINTE elismerés illeti a Városi Tanácsot azért, hogy az itt kialakult művészetet az eddigi erkölcsi megbecsülésen túl, az eddiginél fokozottabb anyagi elismerésben is részesíti. Ezt fejezi ki az a tény, hogy ez évben a Tornyai-plakett és -díj mellé, még három egyenként ötezer forintos munkajutalmat is juttatott a városi tanács egy festő, egy grafikus, és megosztottan egy festő- és szobrászművésznek.

Németh József festőművész most is imponáló anyaggal, öt nagyméretű festménnyel szerepel a kiállításon. Korábbi határozott, gyakran sarkított egyszerűsített rajzossága, oldódott, lágyabbá, líraivá vált. Igaz ezt a művek többségében a mondanivaló is meghatározta. (Leány és bivaly, Hindu nő, Hárfázó nő, Leány balalajkával.) Korábbi nagy homogén felületei is gazdagodtak.

Csohány Kálmán grafikusművész szintén szerepel a jutalmazottak között. Egyszerűsége, vonalainak tisztasága most kiállított művein is fellelhető (Fák, levelek, Lebegés), de tömörsége összetettebb mondanivalót is sikeresen oldott meg. (Radnóti illusztrációk).

Harmadik munkajutalommal az odaítélők egy nagy és igényes vállalkozást, Szalay Ferenc és Meszlényi János közös alkotását a Profán oltárt értékelték. A régi szárnyasoltárok esztétikai és praktikus lehetőségeit használták fel festmény és rézdomborítás egybeszerkesztésével. A festmény és az egész kompozíció középpontjában a stilizált életfa áll, az idő múlását jelképező zöld, barna levelekkel. Körülötte az emberi élet különböző korszakai, a gyermekkortól az öregségig, műves, népi reminiszcenciákat idéző megformálásban. A mű reprezentatív jellegénél fogva házasságkötő teremhe kívánkozik.

AZ ALFÖLD lényegét és egyben új arcát hozza közel a látogatóhoz ez alkalommal is Kurucz D. István. Művészetének — 20 éves budapesti tartózkodás ellenére is — az Alföld az igazi otthona. Finom rajz, részletgazdag megmunkálás, sakktáblaszerű képszerkesztés, a melegbarnák, és sárgák jellemzik műveit. Fejér Csaba hű maradt önmaghoz, egyetlen színen belül mozog most is, de ennek az egy színnek az árnyalati gazdagságával és gondos rajzosságával rendkívül sokat fejez ki. Az Anya és gyermek-ben gyöngédséget, két ember kapcsolatának bensőségességét, a Tanyá-ban pedig ő is az Alföldről vall, de egészen másként, mint Kurucz. Az ő tanyája drámai, egy életforma letűnésének requiemje. Elhagyatottságában és a róna szinte gondbarázdált felületével. Hézső Ferenc világa, elsősorban a Szárvágó-ban egészen más, a robbanással, feszültséggel teljes, élesen elváló színek és monumentális, erőteljes formái miatt. Lendület (Nádazók) és párhuzamos vonalakra épített monumentalitás érvényesül Szurcsik János festményeiben. (Hercegszántói templom). Almási Gyula szemléletében közvetlenül kapcsolódik a Tornyai hagyományhoz, bár színvilága, felületeinek érdekesebb megmunkálása formailag elkülöníti (Őszi fák, Kazalrakók). Magos Gyula rendkívül expresszív fekete-fehér kontrasztja és dinamikus megoldásai ez alkalommal is figyelmet érdemelnek. Somos Miklós jelképi világot varázsol elénk, bonyolultabb, pszichikai tartalmakat idéz kiegyensúlyozott képépítéssel és harmonikus színekben. Az elmúlás erőteljes drámai képi kifejezője Vecsési Sándor Ordasi öregfája. A köznapi dolgok életünkre ható erejét, varázsát tárja elénk művei többségében Fülöp Erzsébet. (Öreg szék, Kis szoba). A hegyvidék lelkét kutatják Füstös Zoltán és Fodor József most kiállított műveikben. (Hegyoldal, Havasi legelő). Dér István, Fontos Sándor, Ircsik József, V. Bazsonyi Arany, M. Szabó István, Novák Lajos művei szintén értékei és gazdagítói a kiállításnak.

Grafikában Csohány Kálmánon kívül Gacs Gábor, Rékassy Csaba, Somos és Lieber művei ragadják meg elsősorban a látogatót. Gacs Gábor színes karcai és vegyes technikájú lapjai az új formai megoldásokkal kísérletező művész nagyszerű eredményei. Madonnája a népművészet gazdag ékítményességével hat. Rékassy Csaba Népmese sorozatának két darabja egyszerű és tiszta, nagyobb összefüggő fekete felületek és műves részletek egysége. Lieber Éva akvarell-vízióiban izgalom és szorongás munkál. Molnár Gabriella linói elsősorban virtuóz szerkesztésük miatt érdemelnek figyelmet.

Kő, bronz, fa, ólom, rézlemez, márvány, gipsz, terrakotta mutatják a plasztika anyagbeli gazdagságát és a művészek éltek is az anyag adta és szabta lehetőségek bőséges kiaknázásával. Szabó Iván tömör és mégis szuggesztíven kifejező fareliefjeiben Bartók színpadi műveit és Kantáta profánáját jeleníti meg. Párkáinak alak elhelyezése az emberi sors határait, a kéz ritmusa pedig az e határon belüli mozgás lehetőségét fejezik ki. Fekete János szintén fadombormúvel jelentkezett (Falu I—IV.), melyekben kitűnően használta ki, tömör zárt előadásmódban a fa plasztikai lehetőségeit és az erezet nyújtotta „rajzos" esztétikumot. Németh Mihály klasszikusan zárt, súlyos, tömör köveket állított ki ez akalommal is (Kuporgó, Irókázó). A fiatalok ötletgazdagsága, szellemessége bő forrásból buzog. Elég itt, úgyhiszem Kampfl József Támaszkodójának hibátlan statikai megoldására, Kő Pál Festő-jének érdekes térelemeire, vagy Rátonyi József friss könnyed humorral teli Pihenő-jére ill., Esernyősök c. művére utalni, de ide sorolható még Borbás Tibor két alakos, vérbő reneszánsz témája is. Néhány kifejező karakteres portréval is találkozunk, ilyen Tóth Sándor lágy, érzékletesen megoldott gyöngéd Fej-e és Oláh Éva Fényes Adolf életszeretetét, kópéságát kifejezésre juttató portréja.

A tárlatlátogató gyakran megy el kellő figyelem és elmélyülés nélkül a tárlókba helyezett érmek mellett. Pedig a magyar éremművészet európai viszonylatban is az élenjárók között van, és ezt az itt kiállított érmek sora is bizonyítja. A síkfelületben maradás miatt legtöbbször csak villanásokra van lehetőség, de ezek a villanások mélyrehatolóak. (Ligeti Erika, Szöllősi Enikő, Asszonyi Tamás, Lisztes István, Csíkszentmihályi Róbert).

Új fejezetet jelent Végvári Gyula művészetében most bemutatott két alkotása. A Virág formai gazdagságával, elcsurgó színeinek különösségével, a fa pedig tömörségre törekvésével jelent továbblépést. Geszler Mária kerámiái pedig játékosságukkal és színeik mélységével érdemelnek figyelmet.

MINDAZOK számára, akik hisznek a realista művészet jövőjében, bizonyíték, öröm és komoly érv ez a kiállítás, mert azt igazolja, hogy a realizmuson belül mennyi új, változatos vésznek a valóság — a rajtakívüli világ és önmaga — kifejezésére.

DÖMÖTÖR JÁNOS

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296; 188-307

FEJÉR CSABA: TANULMÁNY

Veress Miklós:

J

Jégtáblák sodródnak a folyón
sodródnak egész a tengerig
jégtáblák sodródnak a folyón
zúgásuk szigetek megtörik
jégtáblák úsznak a szürke folyón
egymásba marnak fogaik

Jégtáblák sodródnak a folyón
mint fölvetődött nagy halak
jégtáblák sodródnak a folyón
lecsapnak rájuk a madarak
jégtáblák úsznak a szürke folyón
időtlenül mint az idők
mint megkövült és egybenőtt
egykedvű néma bálnahad
hátukon fahéncs ürülék doboz és szemét fennakad

Egykedvűen jönnek és lassan
de a nyomukban pusztulás van
ha megrontják a gátakat
autókat zúznak megvadulva
s a házakat kettészelik
Jégtáblák sodródnak a folyón
sodródnak egész a tengerig

Dobos Hajnal:

Október

Mielőtt köd száll a megőszült kövekre
— a nyár még vissza-visszatéved
Ilyenkor halkan, tisztán felizzanak
hullott-lomb-ruhájú eltűnt messzeségek
Azonfejű kék sövény-virágok
letört derékkal az útra ráhajolnak
— nehéz a könny.
Eső lesz holnap.
Anyám kezébe gyűjteném ősz féltett kincsét,
dőlt nap-kévék csokrát. Arany menyasszony arany [fátyla.
S míg zord esők fújnak ködöt a hervadásra
— öröknek-hitt kötésüket keringve bontják fel
a lombok. Így születnek az évek.
Anyám a nyár.
És az őszbe mindig visszatéved.

Nógrádi Gábor

67 május

Az újságok megírták:
1967 májusában meghaltak sokan
betegségtől, gondtól, vágytól
és némely álomdarabkától.
A kávéházak csöndes néppel teltek,
kik egymást nézték.
A tavasz tombolt a rügyekben,
a fagylalt olvadt,
hiszen csak nézték egymást,
mert nem tudni,
ki él még júniusban.

Könnyű kicsi este

gényke számba ven-
ciúgyermeket? Csakis
tudta már markolni
. Addig kívül volt a
volt belszólása sem-

pám a kaszáját oda
volt az, hetvenötös
ottan feküdt a pad-
e száraz sárga szal-
kíséreltük mi már a
amikor apám nem
sartunk vágni vele,
tte a kezemből; úgy
s aztán mi lett?
arta fenni a pengét,
a vére méteres su-
g titkolózni kellett
ia, mit műveltünk a

Így hát vihettem reggel legeltetni a teheneket. Kezes jószágok voltak, de kinek volt ilyenkor kedve velük törődni? Elmondtam én magamban az éhes hasukat mindennek. Minek élnek? Minek vannak? Csak azért, hogy az ilyen nagylegény napjait tönkretegyék? Elkeseredésemben száraz falevelet göngyöltem kukoricacsuhéba és azt szívtam.

Láttam a mi földünk közelében, a Simon-dűlőben, hogy földszomszédunk, Fazikas Józsi bácsi már kaszál. Jó kaszás hírében állott, mint apám. S jó kaszája volt, hírlett szüntelen az is. Aannyira vágytam a kezembe venni, hogy azzal sem törődtem, merre bóklásznak körülöttem a tehenek.

Mire kihajtott egy rendet, odaértem én is melléje.

— Gondolatban — mondtam Józsi bácsinak —, tudom én már ennek a kaszálásnak minden módját. Csak az nem világos, hogyan kell

De a penge egyszer sem tört el.

Mire végeztem a hat-hétszáz öles földdarabbal, megtanultam a magam kínlódása árán mindazt, amit ehhez a tudományhoz tudni kell.

Addig le nem ültem és meg nem pihentem. Ételhez nem nyúltam. Csak a teheneket vittem el egyszer a kútra, hogy igyanak. Aztán folytattam a munkát.

Délutánba hajlott jócskán a nap, mire végignézhettem a rendek során. Ha valahol álló fűszál maradt, visszatértem és lesuhintottam. Senki nem mondhatta arra a munkára, hogy nem gyakorlott kéz fogta itten a kaszát. Az első rendek nem voltak még ugyan szabályosak, nem voltak nyílegyenesek, de végül már minden tiszta volt és nemes.

Megérkezett napszállat előtt Józsi bácsi és végigtekintett a földjén. Nem mondott se jót, se rosszat. Csak annyit kérdezett:

— Elfáradtál-e?

— Nem.

Kovács Mária

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ESTI HÍRLAP
Budapest

1969 JUL 19

FESTŐMŰVÉSZ FEJKENDŐBEN

Kovács Mária festőművész — Mári néni — 1883. augusztus 16-án született Hódmezővásárhelyen. Évekig élt Tornyai János festőművész mellett, így ismerkedett meg a festészettel, s 1910-ben Budapesten már megrendezték első kiállítását. Azóta Mári néni rendszeresen részt vesz a hódmezővásárhelyi művésztelep tárlatain. Képünkön az idős művészt munka közben látjuk.

(MTI Foto — Szebellédy felv.)

v akadémikus nyilatkozata

nyilatkozásokról — hangzott a válasz —, de *nem osztom teljes mértékben azokat.* Az űrhajósok repülései mindig felfedezések, lépések az ismeretlenbe, mindig bizonyos kockázattal járnak. A tudósok feladata, hogy a kockázatot gondos felkészüléssel és sokoldalú próbákkal a lehető legkisebbre redukálják, noha még ebben az esetben sem biztos a 100 százalékos siker.

Mindig adódhatnak váratlan helyzetek, eltérések a kiszámított programoktól.

Ámde figyelembe kell venni, hogy *az amerikai programon tíz éven át dolgoztak.* Erre fordították az Egyesült Államokban az űrkutatásra felhasználható legnagyobb erőket és anyagi eszközöket. Nincs kizárva, hogy az Apollo-program ilyen feszített ütemű előkészítése bizonyos mértékben a velünk való vetélkedés következménye volt. *Elvben az egészséges verseny nem árt az ügynek.* Ám a szenvedély — az ön kifejezésével élve — itt természetesen nem helyénvaló.

A tudomány végtelen a maga fejlődésében, s nem hasonlítható a lóversenyhez. Itt nincs célvonal.

Mindenképpen a tudomány érdekei fognak diadalmaskodni. Ezért úgy vélem, hogy az amerikaiak a repülés megbízhatóságát elég

Kovács Mári
festő

M.D.

1937-ben önálló kiállítása van
Szentesen. Amtan hallgatás
következik. 1960-ban Hussar
Lajos rendezte nagy kiállítását.

Laczkó Katalin: Kovács Mári
Tiszatáj 1969. aug. 5.

Kovács Mári
népművész

M.D.Y.

Tornyai János mellett 16 évig
élt mint mindenese, szakácsnője
modellje, mintsája — hat vagy
hét évre volt az utolsó kiállítása,
aróta betegeskedik a 84 éves népművész.

Zsigmondi Mária: Elfelejtettik?
Nők Lapja, 1967 julius 8-12 kep

MDK.

Kovács Mária

Kiállitási kritika

Délmagyarország ,1967 juni.2o.

Kovács Mária

Kiállítási kritika

Délmagyarország, 1967 június 20.

MDK.

Kovács Mária

Kiállitási hir

Magyar Szó 1967 febr.17.

Kovács Mária

Szűkebb hódmezővásárhelyi környezetének, mindennapi életének témái kerülnek ki ecsetje alól.

Lyka Károly: Vándorlásaim a műcépet körül, Budapest, 1970. 363 l

336 l.

Kovács Mária (Mári)

(1883–) Tornyai János modellje és tanítványa. – amennyiben az eredendően autodidakta művésznőt „tanult"-nak lehet nevezni.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l

336 l.

Kovács Mária (Mári)

Tornyai János tanítványa.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l

312 l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Mária

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1964 JAN

1021

...ÉS AMI NEM

Viszont nem derített fel bennünket az az eset, amely vasárnap délben a festőművészek fogadása után történt Vásárhelyen. A 80 év körüli matrónát, Kovács Mári festőművészt egy miskolci vendég segítette le karon fogva a tanácshá-za lépcsőjén, mert a helybeliek megfeledkeztek róla... Vagy a tiszteletadás csupán az ünnepi alkalmak idejére kötelező?

— ács —

BALÁZ
OLIMPIA
ÉRT EL,
ÖTÖDIK, N
AZ ELŐI

A Nemzeti
női 100 mé
kezdtek csütörtökön. A ma-

dikó (Magyarország), 2. H.
Mees (NDK) 3. A. Ragno

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Mária

NÉPSZABADSÁG

Kovács Mária

1900 UKI .D.

1021

NÉPSZABADSÁG

Érdekes új kiállítások vidéken

Múzeumi rendezvények, országos tárlatok, helyi bemutatók — változatos kiállítási programokkal gyarapodtak a hét végén vidéki városaink.

Pécsett a Tudomány és Technika Házában nyitották meg vasárnap az *I. országos kerámiabiennalét*, amelyen hatvan művész 200 alkotása látható.

Hódmezővásárhelyen, a Tornyai János Múzeumban, a hagyományos *Vásárhelyi Őszi Tárlat* nyílt meg, sorrendben már a tizenötödik. Száz művész csaknem 300 alkotása közül az idei Tornyai-plakettet *Kovács Mária* 86 éves helyi művész — Tornyai egykori tanítványa és munkatársa — kapta egész életműve elismeréseként.

Művészettörténeti gyűjtemény látható ugyancsak vasárnaptól a kaposvári Rippl-Rónai Múzeumban. *Rudnay Gyula emlékkiállítását* a múzeumi hónap alkalmából nyitották meg. A múzeumi hónap rendezvénye a *dunaújvárosi Magyar forradalmi plakátok 1918—19* című tárlat is.

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *dr. Bartha Dénesnek*, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanárának eredményes munkássága elismeréséül, 60. születésnapja alkalmából *a Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt *Cserki Lajos*, az Elnöki Tanács titkára és *Molnár János* művelődésügyi miniszterhelyettes. (MTI)

Magyar–jugoszláv árucsere-forgalmi és műszaki-tudományos tárgyalások

Belgrádban hétfőn megkezdődtek a Magyarország és Jugoszlávia közötti 1969. évi árucsere-forgalommal foglalkozó tárgyalások. A magyar küldöttséget *Darvas László* külkereskedelmi miniszterhelyettes, a jugoszláv delegációt *Aleksandar Drljacsa* külkereskedelmi miniszterhelyettes vezeti.

A jugoszláv fővárosban hétfőn

szerű pontos adatokkal nem is fixirozható az ered-

rendeletében úgy méltóztatott határo
közkönyvtárakban lévő Mikszáth-műve
rendelkezésre
mennyiségbe
ára a Tanács
álló 10.000

nkban, de fő
száth-művekből
senek s csak s
néhány kötet,
tján tervezett
nlatos, mert n
öltésére, amelye
elve vannak. In
az Orsz. Ta
ntézzen a vall.-
ogy a megneve
tal tervezett n
ulni méltóztassé
elfogadja.
y az 1915/16. k
nem készült, de
gos Tanács ja

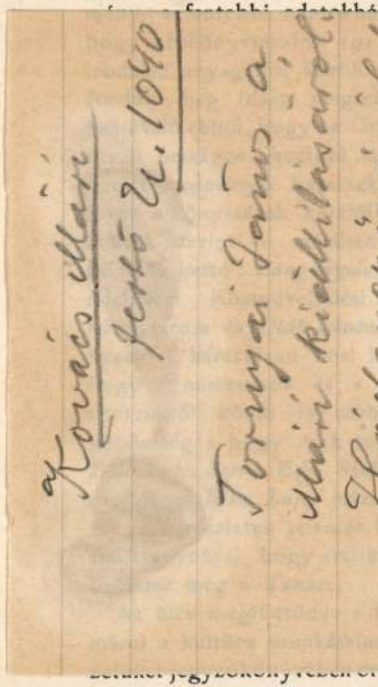

nyel s meggyőződéssel, hogy hazájuk szabadságá-

1915. év júliu
havaira, a régi marad. Nevezetesen

s ha a háború által előidézett kényszer-
n nem is ápolhattuk a normális viszo-
ában a gondjainkra bízott kulturális
égis iparkodtunk a háború által paran-
nek megfelelő több intézkedéssel telje-
k váró feladatot.

augusztus hó 31-én a Tanács nevében
felügyeletünk alatt levő összes könyv-
it, hogy a működésük területén felállí-
ereszt és más egyéb kórházak vezetői-
ésbe lépve, a harcztéren hősi küzdelmek-
esült és a kórházakban kezelt katonáink
nyvtáraik könyvkészleteit hozzáférhetővé

rlevelünket kiegészítettük novemberben
körlevéllel, melyben tudattuk, hogy nem
önyvtárak működése területén, hanem a
ápoló közelben levő kórházak számára
ozzáférhetővé a könyvtárt.

felhivtuk a könyvtárkezelőket, hogy az
ázakat figyelmeztessék, hogy az Országos
ő Bizottság az önkéntes adományokból
yveket is ajándékoz.

ezzel a kérdéssel kapcsolatban beható
erjesztettünk a vallás- és közoktatásügyi
úr elé az egész országra kiterjedő

náltuk fel, ennek adatait az előadó úr lesz majd szives részletesen előterjeszteni.

Azt hiszem, hogy az 1915-iki indemnitási félévben sem engedi meg a mindenekfölött álló hadi czél, hogy a budgetben felvett egész javadalmazásunkra számíthassunk, de mindenesetre kérnünk kell a miniszter urat, hogy hacsak lehetséges, annyi anyagi erővel rendelkezhessünk, melylyel a fejlesztés folytonosságát, habár kisebb mérvben is, de mégis fönntarthassuk.

A könyvtárakczió hosszabb teljes szünetelése nem volna talán méltó ehhez a nagy időhöz, midőn a történelem tartja kezében a népek értékének mérlegét, midőn azok a mécsek, melyek a mi kis könyvtárainkban világítanak, a népműveltség útjain talán parányi részt is követelhetnek abból a nagy erkölcsi értékből, melyet nemzetünk hősies küzdelme e nagy megpróbáltatások idején kiváltott. Talán a mi kis könyvtáraink is hozzájárultak a magyar néplélek ahhoz a kialakulásához, hogy az a kultúra fénymázát nem téveszti össze az igazi lelki és erkölcsi műveltséggel, mely undorral fordul el a tisztességet lábbaltipró perfidiától és talán a mi kis könyvtáraink is hozzájárultak, hogy a magyar néplelket átjárja az a gondolat, hogy az igazi műveltség az erkölcsi értékeket: a hűséget, a tisztességet, az igaz-

MDK

Kovács Mária, festő
[parasztfestő]

1883. aug. 16-án született Hódmezővásárhelyen. Évekig élt Tornyai János mellett s maga is festő lett. Első kiállítása Budapesten volt 1910-ben. Ma is dolgozik s szerepel a vásárhelyi művésztelep tárlatain.

—: festőművész fejkendőben 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. júl. 19.

Kovács Mári

idős festőművésznő, aki Kiskunmajsán született.

Forrás 1969/1 72

Kristó Nagy I: Párizs és Kiskunmajsa között

MDK

Kovács Kovács Kovács Mária

szerepelt a tárlaton.

Dömötör János : A X. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Tiszatáj. 1963. 10.

Kovács Mária

Képeinek fáslatát a hódmező-
vásárhelyi Tornyai János Múzeumban

Magyar Nemzet 1973 augusztus 6
12. old.

Kovács Mári (festő)

Tornyai modellje és tanítványa volt.

Népszava, 1975. ápr. 25. 103. erf. 96 sz. 6 p.

Kovács Mária

A Miskolci Képtárban ma megnyílt hódmezővásárhelyi festők kiállításán szerepelnek művei a régi generáció egyetlen élő képviselőjének. A művész Tornyay festő- és élettársa volt.

Déli Hírlap, 1972. jan. 22.

Kovács Mária

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

305. old.

Kovács Mária
festő

„Viságcsendélet"
(repro)

Zsigmondi Mária: Vásárhely varázsa.
Nők Lapja, 1972. jan. - 2 szám.

Kovács Mária

festő

A 89-éves Kovács Mária, Tornyai Mária, akinek virágképeit mutatta be a tárlaton.

Zsigmondi Mária: Vásárhely városa
Nők Lapja, 1972. jan. – 2 oldal

Tóvács Mária
festő

1959-ben volt kiállítása, majd
1968-ban a Városi Tanács és a
Vásárhelyi Őszi Tárlaton a Tornyai
plakettel tüntette meg.

---:Kiállitásinaptár.
Művészet, 1973. augusztus - 46. oldal.

Kovács Márta

festő

1945 után a Művészeti Alap és a város segítségével teljes, nyugalmas alkotó korszak kezdődött életében.

---: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973. augusztus - 46. oldal

Kovács Mária

festő

Kovács Mária Hódmezővásárhelyen
született mint sok gyermekes kőműves
le anya. Munkásságat lib apásztorko-
dással kezdte, majd hári cseléd lett,
így került Tornyai Jánoshoz.

---: Kiállitási naptár.

Müvészet, 1973. augusztus - 46. oldal

Kovács Mária
festő

Tornyai János Kovács Máriát a festésre oktatta és bátorította. Sőt kiállítást is rendezett vele közösen Vásárhelyt, Békéscsabán, Budapesten és Szabadkán.

---: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973. augusztus - 46. oldal

Kovács Mária
festő

Kovács Mária kiállításán szereplő anyag kizárólag a vásárhelyi tájhoz kötődik, vagy a művésznő környezetéhez.

---: Kiállitási naptár.

Müvészet, 1973. augusztus - 46. oldal

Kovács Mári
A jelentéktelen tárgyaknak tágabb értelmet adó, azokat átlelkesítő képesség - amit a tárlaton a hagyomány-teremtők közül Kovács Mári festészete képvisel. Részt vett a 19. hódmezővásárhelyi Őszi Tárlaton.

Havas Lujza: Kiállításról kiállításra.

Magyar Ifiolap 1972/310 6 old.

Kovács Mária

festő

Kovács Mária kiállításán végebbi
művei a múzeum, ujabb képei
magángyűjtők tulajdonából kerül
ki.

---:Kiállítási naptár.

Művészet,1973.augusztus - 46.oldal

Kovács Mária

festő

Kovács Mária kiállítása dönțően tájképekből áll, néhány csendélet és interieur is látható benne.

Ez sem igaz, mert öregkori munkái első sorban csendéletek és interieurek!

---: Kiállitási naptár.

Müvészet, 1973. augusztus - 46. oldal

Kovács Mária

festő

Hódmezővásárhelyen a Tornyai János Múzeumban volt kiállítása a művésznő, születésének 90. évfordulója alkalmából.

---:Kiállítási naptár.

Művészet, 1973. augusztus - 46. oldal

Kovács Mária

festő

Kovács Máriának 1936-ban volt az első önálló kiállítása a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban.

---:Kiállítási naptár.

Művészet,1973.augusztus - 46.oldal

Ez nem úgy van! Mert 1913-ban volt a Terete Sas "nagytermében dél-mezőrázsítmezben.

Kovács Mári

A Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásai-ból rendezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meghívó

1974. Okt. r.

Horváth Mária
festő

1961-ben nyerte el a Tornyai
plakettet Horváth Mária festő-
művész.

Szabó Endre: Igy kezdődött - igy folytatódott.
Művészet, 1974. március - 5. oldal

Kovács Mária
festő

Méltatás

Szabó Endre: Igy kezdődött - igy folytatódott.
Művészet, 1974. március - 5. oldal

Kovács Mári

festő

Kovács Mári rendszeres alkotó-
Hódmezővásárhelyen. A mű-
vésznő 1905-ben 21 éves korá-
ban szegődött Tornyai mellé.

Bánszky Pál: Hódmezővásárhely és a képzőművészetek
Művészet, 1974 március – 43 oldal.

Kovács Mári festő

Huszadszor nyílt meg a Vásárhelyi Őszi Tárlat, melyen művei szerepelnek „Gyümölcsszendélet" c. (emlétve)

Horváth György: Őszi Tárlat Vásárhelyen. Magyar Nemzet, 1973. okt. 28.

Kovács Mária (Mári)

86. éves és még most is fest. Idén a XV. Vasárhelyi Őszi Tárlaton kapta meg a Tornyai emlékplakettet és a város díját.

Kőműves Gyula: Híres művek – híres modellek.

Szabad Föld, 1968. dec. 29.

Kovács Mária (Mári), festő

Kiállítása nyílt meg a Tornyai János Múzeumban. [Hódmezővásárhely.]

— : □ Kovács Mária 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. aug. 14.

Kovács Mári

A magyar nair művészet tárlata nyílt meg Vásárhelyen. Kovács Mári volt az első, akinek műveiből 1910-ben ilyen jellegű kiállítást rendeztek, festmé-nyei most is szerepelnek a tárlaton.

Csongrád Megyei Hírlap, 1973. jan. 16.

Kovács Mária

A Csongrád megyei képzőművészek kiállitásán részt vett Takács Győző, Kohán György, Kovács Mária, Szalay Ferenc, Fodor József, Vincze András, /Ők/, Dombi Lajos/Beszélgetők/, Pataki Ferenc /Hazatérők/

Magyar Hrilap 1973/182/6
Havas_Kiállitásról kiállitásra

Kovács Mária

festő alkotásaiból aug. 4-én nyilt tárlat
a hódmezővá sárhelyi Tornyai Muzeumban.

Magyar Hirlap 1973-214-13

MDK

Kovács Mári

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 7.p.36.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196

ORSZÁGOS TERMÉS
BUDAPEST, V.,
TELEFO

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

Kovács Mári

85. szüktésnapján Dömötör János ist megemlékezést a Művészet folyóiratba.

Művészet.

Magyar Hírlap, 1969. január 7. 9. l.

Kovács Mári

A 86-ik évében jár, még mindig munkálkodik
Meghatóan szép festményü álilotta ki

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Alföld 1971/1 74 old.

Kovács Mári

Gyümölcs-csendélete szerepel
a XX. Vásárhelyi Őszi Tárlaton a Hódmező-
vásárhelyi Tornyai János Múzeumban

Magyar Nemzet 1973 október 28
11. old.

Kovács Mári

A Nemzeti Galériában rendezett Magyar Naiv Művészet a XX. században c. kiállításon szerepelnek művei. A naiv művész Tornyainak, a festőművésznek volt házvezetőnője.

Bajor Nagy Ernő: Naiv művészek komoly sikere.
Szabad Föld, Bpest, 1942. jún. 4.

Kovács Mári

A Nemzeti Galériában nyílt „Magyar naiv művészet a XX. században" c. kiállításon szerepelnek művei, a hódmezővásárhelyi parasztfestőnőnek, aki képeit csak így szignálja: „Mári".

Harangozó Márta, Magyar naiv művészet

Esti Hírlap, 1972. máj. 29.

Kovács Mári, parasztfestő

Hódmezővásárhelyi. Szerepel a Nemzeti Galéria tárlatán.

Harangozó Márta: Magyar naiv művészet

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. máj. 29.

Kovács Mária

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 JAN 7

MAGYAR HÍRLAP

FOLYÓIRAT-FIGYELŐ 1021

A Nagyvilág januári száma Anatolij Vaszilijevics Kuznyecov, az ismert szovjet-orosz prózaíró novelláján. A statiszta igazán kívül közli a fiatal angol drámaíró, Tom Stoppard drámáját, a Nagy Szimat avagy az igazi detektív címmel, továbbá a legfiatalabb szlovák prózaíró nemzedék képviselőjének, Dusan Kuzelnek egy elbeszélését és az észak-amerikai William Styronnak egy regényrészletét. A prózai anyagot a haladó német író, Alfred Andersch Félárnyékban című elbeszélése egészíti ki. A mai világirodalom költői közül az angol Charles Tomlinson és a francia René Guy Cadou szerepel verseivel.

Az Élő múlt című rovatban Komlós Aladár Ady Endréről, Mácza János pedig a magyar Tanácsköztársaságról ír. A Tájékozódás rovaton belül Kardos Lászlónak a világirodalom kérdéseiről, Miklós Pálnak R. Garaudy könyve kapcsán a kínai kérdésről, Major Mátéának az ötvenesztendős Bauhausról írt cikke látott napvilágot. Illyés Gyula műhelytanulmányban elemzi egy Hölderlin-vers fordítását, több magyar író munkáját összevetve.

MŰVÉSZET

A napokban jelent meg — kissé megkésve — a Művészet című képzőművészeti folyóirat decemberi száma. Több művészt születésnapja alkalmából köszöntenek a folyóirat hasábjain. A 85 éves Kovács Máriról Dömötör János ír meleg hangú megemlékezést, Kocogh Ákos Nagy Imrét köszönti 75. születésnapján, Korniss Dezső születésnapjára Solymár István írt cikket, amelyben méltatja a művész munkásságát, jelentőségét. Csébi Pogány István 60 éves születésnapjáról pedig Pogány Ö. Gábor emlékezik meg. Tihanyi Lajos párizsi éveiről és haláláról F. Mihály Ida ad közre érdekes dokumentumokat, többek között Tihanyi Lajosnak Kállai Ernőhöz írt levelét.

A Munka Érdemrend arany fokozatával kitüntetett 60 éves Kerényi Jenő Kossuth-díjas szobrászművészről ír gazdagon illusztrált méltatást Kovács Gyula.

A Kiállítások rovat a közelmúlt néhány érdekes és jelentős kiállítási eseményén kívül külön cikket közöl Bajkay Éva tollából a 34. Velencei Biennaléról.

ZOMÁNCIPARI MŰVEK LESZABÓ GYAREGYSÉGE

felvesz:

Budapest, XIII., Árboc u. 3 sz. alatti telephelyére:

legalább 5 éves gyakorlattal rendelkező

ELEKTRO-TECHNIKUST.

Legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező

LEMEZALAKÍTÓ SZERSZÁMOK SZER-KESZTÉSÉBEN és KÉSZÍTÉSÉBEN

AZONNAL FELVESZÜNK

Meósi munkakörbe azonnali belepésre

FELVESZ

szaboságban vagy kelmefestői szakmában jártast

RUHATISZTÍTÓ KTSZ.

Budapest, XIII., Vágo Béla u. 29

Szortírozót, jelölőt és gépivasalót

AZONNAL FELVESZÜNK

RUHATISZTÍTÓ KTSZ.

Budapest, X., Vasgyár u. 10

Gyors- és gépíronőt, képesített könyvelőt fiókellenőri munkakörbe. Központi fűtéshez kazánfűtőket

AZONNAL FELVESZÜNK

RUHATISZTÍTÓ KTSZ.

Budapest, VII.

Váci út
vételre k
ves. villa
géplakatos
kásokat
egyezés s
órás mun
hetenké
szombat
vállalat
dálkodási

Va
anyag
ren
TECH
AN
GAZDA
N
fémt
gyártás
MÉR
TECH
GYA
FEJL
muni
f
VAS
FO
TER
SZEI
KÉSZ
KARBA
VII

Kovács Mária

(vagy ahogyan egykori festő-ésélettársa Tor-
~~nyay~~ nyai közvetlen egyszerűséggel nevezte
„Mári") a régi nagy generáció egyetlen elő
képviselője. Művei gyermeki hittel, bájjal,
naivitással átszöttek, de egyéni festői világa
mindezt művészetté varázsolja

Dömötör János: Vásárhelyi művészet

Alföld 1971/10 ~~64~~ old. 71

Kép jegyzéket

MDK

Kovács Mári festő

olajfestmények:

Legelő

Nyári délután

Füzfák ősszel

K.M. kiáll. Emvhely, Medgyessy terem, 196o.okt.

MDK

Kovács Mári festő

olajfestmények:

Áradás

Eső után

Kubikgödör fákkal

K.M. kiáll. Hmvhely, Medgyessy terem, 1960.okt.

MDK

Kovács Mári festő **olajfestmények:**

Kacsausztató

Tavaszodik

Naplemente

K.M. kiáll. Hmvhely, Medgyessy terem, 1960.okt.

MDK

Kovács Mári festő

olajfestmények:

Vihar után

Libapásztor

Viharfelhők

K.M. kiáll. Hmvhely, Medgyessy terem, 1960.okt.

MDK

Kovács Mári festő

olajfestmények:

Fölleg a tanya felett

Tél a füzesben

Füzfák ősszel

K.M. kiáll. Hmvhely Medgyessy terem, 1960.okt.

MDK

Kovács Mári festő

olajfestmények:

Naplemente a füzesben

Tarló

Nyárvége az ártéren

K.M. kiáll. Hmvhely Medgyessy terem, 196o.okt.

MDK

Kovács Mári festő

olajfestmények:

Árad a Tisza

Tájkép alakkal

Mártélyi részlet

K.M. kiáll. Hmvhely Medgyessy terem, 1960.okt.

MDK

Kovács Mári festő

olajfestmények:

Lankás

Kislány a tanyaudvarban

Kelő nap

K.M. kiáll. Hmvhely Medgyessy terem, 196o.okt.

MDK

Kovács Mári festő

olajfestmények:

Ártér

Esteledik

Hajlat

K.M. kiáll. Ernyei Kodolányi terem, 1960.okt.

MDK

Kovács Mári

olajfestmények:

Keritės

Ház hátulja

Beszélgetés

K.M. kiáll. Hmvhely, Medgyessy terem

196o. okt.

MDK

Boldizsár István

B.I. festőm. kiáll. Csók I.Galéria, 1960. dec.

MDK

Kovács Mári

olajfestmények:

Faluvége

Ház a kertek alatt

Szél lesz

K.M. kiáll. Hmvhely, Medgyessy terem

1960. okt.

MDK

Kovács Mári

olajfestmények:

Naplemente

Szélmalom

K.M. kiáll. Emvhely. Medgyessy terem

1960. okt.

MDK

Kovács Mári

olajfestmények:

Füzes

Házcsoport

K.M. kiáll. Emvhely, Medgyessy terem

1960. okt.

MDK

Kovács Mári

olajfestmények:

Napkelte

Virágzó gyümölcsfák

Érik a buza

K.M. kiáll. Műhely, Medgyessy terem

1960. okt.

Kovács Márta (Máti)

Virágcsendélet – XIX. olaj, 50,5 × 34,5 cm

Városházi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Kovács Mária

A tárlaton bemutatott műve:

„Virágesendélet", olaj, 52 x 38 cm.

Rozványi Márta: Vásárhelyi őszi tárlat,

Hódmezővásárhely, 1971

MDK

Kovács Mári festő

olajfestmények:

Felhők

Szinvázlat

Viskó

K.M. kiáll. Művhely Medgyessy terem, 1960.okt.

MDK

Kovács Mári festő olajfestmények:

Sömjék

Naplemente

Téli kép

K.M. kiáll. Hmvhely, Medgyessy terem, 1960.okt.

KDK

Boldizsár István

B.I. festőm. kiáll. Csók I.Galéria, 1963. dec.

Kovács Mária (Mári)

Egy cserép zöld virág – XIII. olaj, 52×37 cm
Udvarrész, Nagyházi eleje – XV. olaj, 51×71 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

MDK

Kovács Mári

neve az előszóban emlitve

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

A Rádióban elhangzott:

Mórisól

KOVÁCS MÁRI.

86. ÉVÉBEN JÁR. FESTMÉNYEI KIÁLLÍTVA
AZ ALÁBBI TÁRLATON,

AMBRUS TIBOR: VÁSÁRHELYI ÖSSZ TÁRLAT.

PETŐFI RÁDIÓ, 1970. OKT. 18-

Kovács Mári

a Békéscsabán megrendezett XV. alföldi képzőművészeti tárlatra a 87 esztendős Kovács Mári is szerepel műveivel. „Cserepes virág" c. műve (ecsetre).

Láttuk, hallottuk.

1972. IV. 28. 21.13 D. Petőfi.

Kovács Mári

a 87. évében járó műrész a Vásárhelyi Őszi Tárlaton virágos festményei szerepelnek. (említve)

a Vásárhelyi Őszi Tárlat.

1971. X. 17. 22.20 Petőfi /11/V.

Kovács Mari

a Nemzeti Galériában ma megnyílt magyar nők művészek kiállításán művei szerepelnek, a már 20-30-as években sikert aratott parasztfestőnek.

Esti krónika.
1942. V. 24. Kossuth 19.00 | 6 | R v

Kovács Mári

Tájképekkel

Szerepel az alábbi táslaton

Ambrus Tibor: A vásárhelyi őri táslat

Petőfi Rádió 1969 X. 26

Kovács Mária (Mári)

Udvarrész, Konyhám eleje – XV., repr.

Vásárhelyi tárlat
Retrospektív kiállítás, 1964-73.

Kovács Mária

1968. Udvarrész, o. 33×50

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Kovács Mária

Udvarrész, konyhám eleje
repr.

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul–Szept.

Kovács Mária

Egy szép zöld virág olaj 52x37
Udvarrész, konyhám ablaka — " — 51x71

Vásárhelyi Tárlat
A N.G. 1976. Jul - Sept.

Kovács Mária

Virágcsendélet olaj 50,5 x 34,5

Vásárhelyi Tárlat
A N.G. 1974. Jul-Sept.

Korán Mária

Képeket a kiállításon
A katalógust ld. Alexin
Andornál

Délalföldi Tárlat I–X.
1965 – 1974.

Kovács Mária

festő

Hódmezővásárhely ~~Szeged~~, Dohány u. 8

Erzsébeti táj

Őszi hangulat

Batidai erdő

Szeged XXX

v. Nagy Zoltán: Uj mag

a Műemlékek Orsz. Bizottsága könyvt

Budapest, 1946 április

A fenti munkát átvettem:

Tiborc Ernőné

Kovács Mária

festő

M.D.K.

„Szobám este villanynál"

(repro)

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves

Művészet, 1968. december - 12 kep.

Korán hávia

Udvarrész; A konyhámeleje c. művekkel (ennl.)
szerepel a XV. őszi tárlatom
Vásárhelyen

Szabó Endre: Igazolt reménységek

Tiszatáj 1968 XV. n. 1111 old

KOVÁCS Mária /

1. Tél dúc 26 x 38
2. Napsütéses istálló dúc 35 x 52

Csongrád megyei képzőművészek tavaszi tárlata
Hódmezővásárhely - Szentes 1964. Kat. bev.: Csenke L.

MDK

Kovács Mária

Virágcsendélet, ol.

Szobám ablaka, "

Vásárhelyi Tárlat, 1968. II. Zenta

Kovács Mária

repr.:

Udvar

Délalföldi tárlat 4. 1968. - Hmvhely.

Szeged, Gyula, Szentes

Kovács Mária

Csutkakup, o.

Krizantinok, o.

Tulipánok, o.

Udvar, o.

[illegible] 4. 1968. [illegible]
[illegible]

MDK

Kovács Mária

Tél, o.

Napsütéses istálló, o.

Csongrád m.i képzőművészek tav.tárlata 1964.
Hmvhely-Szentes

MEK

Kovács Mária /Mári/

Almafa tavasszal, o,

Udvarrészlet, o.

Buzatábla, o.

lo. Vásárhelyi Őszi Tárlat 1963. Tornyai J.Muz.

Korán Mária
festő

„Kolvarrész, a konyhám eleje" c. műre szerepelt a XV. őszi tárlaton.

Szabó Endre: Igazolt reménysének
Tiszatáj, szeged 1968. XII. 1112.

MDK

Kovács Mária

Tyukól, o.

Savanyu almafa, o.

12.Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Muz.

1965. okt.

Kondics Mária
festő

M.D.K

Vásárhelyi utcai
(repro)

Élet és Irodalom 1961. aug. 12. — 4 l.

M.D.K.

Kondics Mária

festő

Hódmezővásárhelyen rendezett

kiállítást „Vásárhelyi utca" (repro)

—42 l.

Művészet, 1961. január. — 1 kép

MDK

Kovács Mári

Szobám ajtaja, of.

Virágzó gyümölcsfák, of.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Múzeum Hódmezővásárhely, 1961. okt.

Kovács Mári
festő

M.D.K.

„Fűzfák Ősszel", „Kubikgödör fákkal", „Kacsaúsztató", „Náplemente", „Fölleg a tanya felett" stb. kepée

Laczkó Katalin: Kovács Mári
Tisztatáj, 1969. aug. 5.

Kovács Mári
festő

M.D.

„Áradás", „Szélmalom"
képei, Legyjáb művei, Má-
jus", „Virágzó almafa",
„Begonia".

Laczkó Katalin: Kovács Mári
Tiszatáj, 1969. aug. 5.

Kovács Mária /Mári/ MDK

Virágzó almafa, olf.

Ruhaszáritás, olf.

Malacól, olf.

Tornyai János Muz.1964.Vásárhelyi Őszi tárlat

Kovács Mári

MDK

Szobám ajtaja, o.p. 35x26

Tornyai János Muzeum 1965. 20 év szerzeményei

Kovács Mária /Mári/ MDK

"Téli táj"
"Virágzó fa"

-dj- : A megyei képzőművészeti kiállitásról.
CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP. 1962. máj. 13.

M.D.K.

Kovács Mári

festő

Virágzó gyümölcsfák", „Szobám

"belseje" c. festményei.

Széhely Zoltán: A VIII. őszi tárlat Hódmezővásárhelyt.

Művészet, 1962. Január — 29 l.

Kovács Mária

„Szobám ablaka" című festményét állította ki.

Kovács Gyula: XIV. Vásárhelyi őszi tárlat.

„Műcsszet" folyóirat, Budapest, 1968.

febr. 2. sz.

46 l.

MDK

Kovács Mária /Mári/

Udvar télen, of.

Tél, of.

9. Vásárhelyi őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J. muz. Hmvhely.

MDK

Kovács Mária

repr.:

Szobám ablaka

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.
1967. okt.

MDK

Kovács Mária

Szobám ablaka, o.

14. vásárhelyi őszi tárlat. Tornyai J.Muz.

1967. okt.

MDK

Kovács Mári

Viskó, o.

Hullámzik a buza, o.

Tél a Tiszaparton, o.

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

Kovács Mária

1. Begónia repr. olaj 35 x 40
2. Diófa olaj 35 x 50
3. Napsütéses istálló olaj 34 x 51

Délalföldi Tárlat 1969. V.

Korács Mária

1. Györe olaj 48×71
2. Szélvihar olaj 72×53

Tizenhatodik Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai János Múzeum

Kovács Mária, festöm. MDK

nivósan szerepel.

Rónay Kázmér: A Székesfv. Képt. 1937/38 évi uj szerzem nyei.
Képes Krónika. 1939. 24. sz. 63-64. l.

Kovács Mária

Hódmezővásárhely

129, 132. 7.

Tavasz, olaj.

Tél, olaj.

Szeged 1938/6.

...metodo e attribuzioni

di

Bernard Berenson

Kovács Mári

Tornyai János Mári -ja

Rb. Tornyay János.

Nejszava. 1911. nov. 4.

U. 99.

A Művészházban rendezett koll. kiállítása alkalmából. Igen talentumosnak tartja és kiemeli Délutáni melegség, Tikkasztó meleg, Lesült legelő, Mén a nap lefelé és Kislány őrzi a libát c. képeit.

N. Kovács Mária

Fátyolos nő, gipsz

Művészeti Hotek Komárom

1941.

MDK

Kovács Mária szobrász

Nagy Zoltánné Kovács Mária nyerte a Ferenc József képzőművészeti dijat.A dijat a katonai sport telep Toldi Miklós-szobraval nyerte el.
A legutobbi velencei biennalén hat művel szerepel

Magyar Nemzet, 1941.jun.14. 7.l.

Kovács Mária

dísletéit dicséri, amelyet Monteverdi „Ulysses hazatérése" c. opera bemutatójára Zsúfelt.

Monteverdi opera magyarországi ősbemutatója az extergomi várjátékokon. (Várnai Péter)
(Kultura, Tudomány)

Magyar Hírlap, 1968 június 17. G. l

KOVÁCS MÁRIA

kerámikusmüvész, részt vett az Iparmüvészeti Muzeum uj szerzeményeiből rendezett kiállitáson.

Ujvári Béla: Az Iparmüvészeti Muzeum uj szerzeményei. - Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 36. l.

MDK

Kovács Mária, majolikafestő

A kiskunmajsai Majolikagyár Vállalat festőműhelyében dolgozik.

Gyenes Istvánné: Az agyag művészete.

Nők Lapja, Bp. 1953. december 3. [10–12. l.]

M.D.V.

Kovács Mária
ipszemüvész

A herendi gyárban gyümölcstálakon
dolgozik.

Marthy Barna: Variációk
Nők lapja, 1964. márc. 28 - 16 lap.

Kovács Mária (Hövej) hímző

A KISZ KB által ~~kedve~~ kezdeményezett honismereti mozgalom Győr-Sapron megje pályázaton népművész lett. Kiállításon részt vett munkájával.

Malnár Imre: Ifjú népművészek kiállítása.

Jövendő, Győr, 1972. febr. (?)

Kovács Mária Borbála, Hövej
himzőnő „Ifjú népművész" kitün-
tetést kapta

Népművelés 1971/10 15 old

Kovács Mária, népművésze

Csipketerítők

repr.

Fiatal népművészek
Magyar Hírlap, 1971. szept. 10. 13. o.

LEP LAJOSNAK

[Kákics, 1937. I. 13.]

este haza érkeztem. Szombat este
[1]
évei, Veress Sándorral,[2] Farkas
Szabolcsi Bence a Franklin ut-

KOVÁCS MARGIT

Farkasrét

2003.

156.o.

Kovács Mária, népművész

- csipketerítői a KISz Központi Művészegyüttese Rottenbiller utcai székházában rendezett kiállításon

Fiatal népművészek
Magyar Ifjúság, 1971. szept. 10. 13. l.

Kovács Mária

Tornyay János, Mária-ja
1911. okt. nov. Tornyay féle
kollektiv kiállitáson 36
darabból álló kollekcióval
vett részt.

Katalogus -

~~Amor~~ ~~vésettel arangyűrű, róman IV. 29.~~

Kovács Mári

Tornyai János
Mária
poll Erak
Müvérihár

1911.

lásd Mári
alatt is
mutkhelyi igy
Hiquálta Egyeit

Kovács Mári

Tornyai János
Mária

koll. kiállításai

Tornyai kiállítási-
val kapcsolatban.

lásd

Tornyai János
nomalyában

Kovács Mári

Kollektív kiállítása 1912 ápr. Temesvárt. Mári sok ezen át ápolója, kísérője és barátja volt Tornyai János-festőnek. A szem a Tornyai szeme, de a lélek Márié. Az eget tudja legjobban festeni.

Temesvári Hírlap. 1912 márc. 10. (Tornyai kiállítás Temesvárott.)

U. 59.

Kovács Mári

(Tornyay János)
Márija

cod
Magyar Nemzet 1911. Okt. 22.
(Tornyay János képei.)

U. 147

A lepesti Múvészházban rendezett koll. kiállításának ismertetése.

KOVÁCS MÁRIA, kisplasztikus

A Diósgyőri Vasgyár Kultúregyesületének Plasztikai Osztályán tanuló Berecz Ilonka ,a"Baba fürösztése"c.ko kompoziciója Kvács Mária lakodalmas kompozicióval tart lelki rokonságot. 370.old.

R.NYIRY LILI: Munkásszobrászat indulása Gyósgyőrvasgyárban a felszabadulás után 367.old.

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKÖNYVE, X. 1971. Miskolc

MDK

Kovács Mari

neve az előszóban említve

14. vácírhelyi őszi tárlat, Tornyai János Mus.
1967. okt.

MÁRI

(Kovács Mária
1883. aug. 16 – 1977. jan. 19)
Kiadványszerkesztő

CIKKEK, írások

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Mári

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1966 DEC 11.

1021

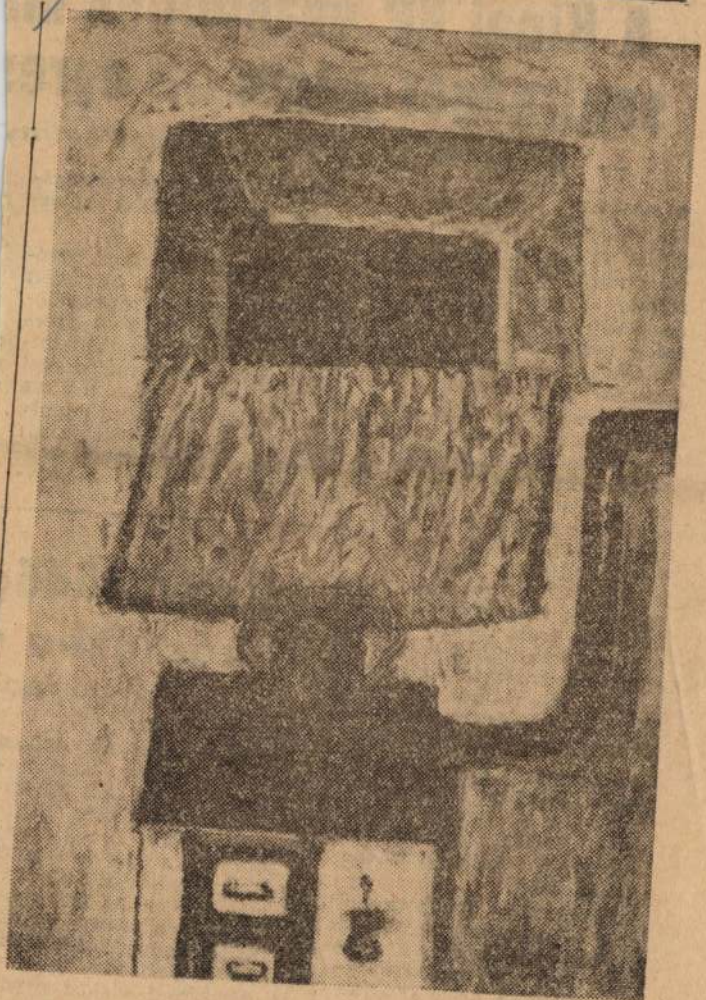

(Égető János felv.)

KOVÁCS MÁRI: SZOBÁM ESTE VILLANYNÁL

A Kínai KP vezetőinek ma segítséget jelent az agres

— jelentette ki Seljepin elvtárs kaliny

* MOSZKVA – MTI

Alekszandr Seljepin, az SZKP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára december 9-én Kalinyinban tartott beszéde nemzetközi részében foglalkozott a kínai vezetők szakadár politikájával.

„A nemzetközi síkon kifejtett tevékenységük, valamint a jelenlegi kínai események — mondotta — nemcsak a kommunistákban keltenek nagyfokú aggodalmat és felháborodást, hanem az egész haladó világközvéleményben is. Mao Ce-tungnak és csoportjának nagyhatalmi, antileninista irányvonala, amely a szocialista országok és az egész kommunista világmozgalom ellen irányul sok kommunista és munkáspártot arra kényszerítettek, hogy **határozott nyilatkozatokban leninista álláspontból bírálják és elítéljék a KKP és a KNK vezetőségének jelenlegi politikáját és cselekedeteit".**

„Pártunk — folytatta Seljepin — mindent megtett és továbbra is mindent megtesz, hogy a marxizmus—leninizmus, a proletár internacionalizmus elvei alapján tömörítse a szocializmus, a nemzetközi kommunista mozgalom összes erőit.

Továbbra is [illegible]

gének és összeforrottságának megvalósítását célozza.

A vietnami nép igaz ügyének diadalát, ezt a nagy célt — mutatott rá a továbbiakban Seljepin elvtárs — „gyorsabban és összehasonlíthatatlanul kevesebb veszteséggel el lehetne érni, ha nem állna ennek útjában egy komoly akadály: a kínai vezetők általánosan ismert magatartása. A KKP vezetői a Szov-

Rubyt tüdőg kórházba s

Nővére aggó

* DALLAS = MTI

Pénteken este a dallasi Parkland-kórházba szállították Jack *Rubyt*, aki agyonlőtte *Kennedy* elnök állítólagos gyilkosát, Lee Harvey *Oswaldot*. *Az 1964-ben* (nem jogerősen) *halálra ítélt Ruby ügyét* — mint ismeretes — *februárban ismét bíróság elé viszik, mégpedig a texasi Wichita Fallsban.*

A Parkland-kórház orvosi jelentése szerint *Rubynak tüdőgyulladása van*, állapota súlyos. A kórházi orvosok ugyanakkor közölték

Kovács Mária

Tornyai Márija

l. okv.

Faragó Sándor

Tornyai

Ilmvásárhely, 1934

57. l. 52. l.

MDK

Kovács Mári festőnő

1909-ben fedezte fel Tornyay János és a tel
jesen autodidakta leányt nagy odaadassal ok~~t~~
tatta a festészet elemeire. A Nemzeti Szalon-
ban 3 esetben nagy feltünést keltett tájképei
vel. Egész hagyatékát mintegy 200 db. festm.
Tornyay Jánosra hagyta. A mester halala eseté-
re művészi hagyatékát szülővárosára Hódmező-
vásárhelyre hagyta a Kovács Mári ráhagyott
festményeivel együtt.

Cikk: Tornyay János és Kovacs Mári ...

Esti Kurir, 1941. jan. 8. 6. lap

1) Kovács Mária
festő.

Parasztfestő. Vásárhelyen él, a Dohány utcában. Több, mint 50 éve fest, több, mint száz képe van szerteszét.

Műveia gyakran tűnnek fel hétköznapi, környezetének részletei: az ajtó, o dovetett törülközővel, fakilinccsel, a virágcsokoval díszített

Laczó Katalin: Kovács Mária
Tiszatáj, Szeged 1969 IX. 838.

2) Kovács Mária
festő

a blaha, az advarin a lucernaboglya, az istálló a hozzátámasztott létrával, a dióta /melyet minden évszakban megfestett már/, a rózsabokrok, a kútgém s legkedvesebb témái: a vagalmafa és az orgonabokor.

Aug. 16.-án volt 86 éves.

Vásárhelyen született.

Laczó Katalin: Kovács Mária
Tiszatáj, Szeged 1969. IX. 838.

3) Kovács Mari
festő

Apja gyékénykötő volt. Hamar abbahagyta az iskolát, libapásztor volt. Városban cselédeskedett, dolgozott a sepőügyárban is.

1904-ben elszegődött Tornyaihoz ~~[illegible]~~ bejárónőnek.

26-27 éves volt, amikor festeni kezdett.

Első festményének témája: egy kád az akác-

Laczó Katalin: Kovács Maria
Tiszatáj, Szeged 1969. IX. 839.

4) Kovács Mária
festő

fa alatt.

1911-ben volt első önálló kiállítása Pesten. Tornyai a „Hódmezővásárhely"-ben írta kiállításról. A kiállítást ~~tőb~~ pesti újság méltatta, köztük: a Pester Journal, a Pester Lloyd, a Magyar Nemzet, ~~ben~~ a Népszavában Révész Béla; felfigyeltek a festők is: Mednyánszky-Laczó Katalin: Kovács Mári
Tiszatáj, szeged 1969. IX. 839.

5) Kovács Mári
festő

Kis, Endre Béla.

1912-ben Bp.-en szerepel képekkel – a „Fi-
rendő" c. újság méltatja. Ugyanúgy 1912-ben
szerepel Szabadkán is. A Bácskai Hírlap
s a kiállításról.

A 1920-as évek végén Tornyai szálló ki-
állítást rendez ~~[illegible]~~ K. Marinak. Tor-
nyai ekkor már Pesten él.

Laczó Katalin: Kovács Mári
Tiszatáj, Szeged 1969. IX. 839.

6) Kovács Mária
festő

1934-ben Bp.-en szerepelt az őstehetségek kiállításán; 1936 decemberében a Tornyai Társaság önálló kiállítást rendez neki Hódmezővásárhelyen.

1920-1930 között keresebbet fest, szentenyomatog.

1937-ben önálló kiállítása volt szentesen.

Lacró Katalin: Kovács Mária
Tiszatáj, Szeged 1969. IX. 839.

7) Kovács Mári
festő

1960-ban kiállítását Kiss Lajos rendezte. Azóta a délalföldi, tavaszi és őszi tárlaton egyaránt megtaláljuk képeit.

Festményeinek barna, sárga, szürke, lila, zöld-színek uralkodnak.

Kizárólagos témája az alföldi táj. Műveri: „Felhők", „Sörjék", „Naplemente", „Téli

Lacró Katalin: Kovács Mári
Tiszatáj, szeged 1969 IX. 839.

8) Kovács Mari
festő

kép", „Legelő", „Nyári délután", „Fűzfák
ősszel", „Kubikgödör fákkal", „Kacsaúsz-
tató", „Naplemente", „Fölleg a tanya fe-
lett", „Árnolás", „Szélmalom", „Május",
„Virágzó almafa", „Begónia".

Laczó Katalin: Kovács Mari
Tiszatáj, Szeged 1969. IX. 840.

Kovács Mári

„Virágró almafa" Repr.

„Udvarvész. A kinyhán eleje" Repr.

Tiszatáj, Szeged 1969. IX. III–IV. képmell.

Kovács Mária „Mári"

Tornyai János szolgálója későbbi élettársa volt Kovács Mária, „Mári". Akinek képeit Tornyai mind megvette

Zs. M.: Az Grókseg
Vök Lapja, 1978. február 4 - 14 lap.

Kovács Mária, naiv festő

kislexikon

Cikkeinkben csillag jelzi azokat a kifejezéseket és neveket, amelyek a kislexikonban szerepelnek.

DEKLI: fedél, tető, illetőleg – gyakoribb szóhasználattal – kartonpapír. (Kovács Mári)

Kislexikon

Élet és Tudomány, Bp. 1977. jan. 14.

34

XXXII/2.

Kovács Mári, naiv festő

L.: Ottovay István

[— : Kovács Mári — egy festőnő portréja Cimolda Lon (33.)]

Dr. Bátyai Jenő: Ottovay István

Élet és Tudomány, Bp. 1977. jan. 14

34. lap.

XXXII/2

Kovács Mári, naiv festő–

„MÁRI"

Lapunk ez évi *második* számában adtuk közre *Hosszú Gyula* cikkét *Torryai János* egykori modelljéről és élettársáról, *Kovács Mária* festőnőről. Most kaptuk a hírt, hogy Kovács Mária — ismert művésznevén: *Mári* — kilencvennégy éves korában, január 19-én meghalt. Lapunkat — címoldalán színes fényképével — még kezébe vehette, s a munkásságát méltató cikk ismeretében hunyt el.

– „Mári"

162.

Élet és Tudomány, Bp. 1977. február 11. XXXII/6

Kovács Mária

festő

14.D.K

Egykori élete az volt, hogy járta a tanyákat és portrékat, tanyákat festett, hogy valami ennivalóval honorálják képet. Most a Képzőművészeti Alap nyugdíja, városa gondoskodása veszi körül öregségét.

Dörnötör János: Kovács Mária 85 éves
Művészet, 1968. december - 12 lap

Kovács Mária
festő

M.D.K.

Művészetét nézve, két korszakot kiolon
böztetünk meg. Az elsőn Tornyai hatása
erződik, a másodikon önálló egyéni
hangú művészet jelentkezik.

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves
művészet, 1968. december - 12 lap.

M.D.4

Kovács Mária

festő

A Tornyai által eldobált dekleket
vesszi kérébe és tágat és csendéleket
varázsol a papír lemezekre. Tornyai
meglátva azokat bezdítja Márit.

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves
Művészet, 1968. december - 12 lap.

Kovács Mária
festő

M.D.

Mint cseléd került Tornyai János festő művészhez, ahol később a művész betegsége után, emberi és és érzelmi közelségbe kerültek. Másfél évtizeden át együtt éltek.

Domrótor János: Kovács Mária 85 éves
Művészet, 1968. december - 12 lap.

Kovács Mária

festő -

M.D.V.

Vásárhelyen a tabám vásos -
rész Dohany utca 8 szám alatti
háiában el. Tornyai nyomán
a egész vásos csak Mária Ment
ismeri.

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves
Művészet 1968. december - 12 kep.

Kovács Mária

festő

M.D.K.

Hódmezővásárhelyen született 1883 augusztus 16-án félproletár szülők gyermekeként. Alighogy jani-tud libapásztorkan, mázd tehenket őriz.

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves
Művészet 1968. december – 12 kap.

Kovács Mária

festő

M.D.K.

Utólbi éveinek világa már csak a ház, amelyben él, az udvar és a kis udvar. De ez nem kevés, hanem egész világ a művész számára.

Domotor János: Kovács Mária 85 éves

Művészet, 1968. December – 12 lap

Kovács Márta

festő

M.D.K.

1958-ban Vásárhelyen megrendezett kiállításán bemutatta egyéni, eggedig-álló művészetét.

Dömötör János: Kovács Márta 85 éves
Művészet, 1968. december - 12 lap.

Kovács Mária

festő

M.D.V

1912-ben Tornyai Szabadkán
állít ki és sajat művei mellett
bemutatja Mári 30 tiéjset.

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves
Művészet, 1968. december - 12 lap.

M.D.K.

Kovács Mária

festő

Tornyai Vásárhelyről való távozása utáne nehéz napok következtek Mária. Egyedül Endre Bélától kap emberi szavakat és ez tartja fenn benne saját lehetségébe vetett bizit.

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves

Művészet, 1968. december - 12 lap.

Kovács Mária
festő

M.D.K.

1911-es kiállitásáról méltatást
írt Mednyánszky László, Rippl Rónai,
Szyka Szárvoly, Endre Béla.

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves
Műveszet, 1968. december - 12 kep

14.D.1

Kovács Mária
festő-

Vásárhelyen 1934-ben megalakult a Tornyai Társaság és 1936-ban kiállítást rendezett Kovács Mária-nak.

Dömötör János: Kovács Mária 85 éves
Művészet 1968. december – 12 lap.

Kovács Mári
festő

M.D.K

1920 és 30 között Anányiag
kevesebbet fest, szinte nyomo-
rog.

Laczkó Katalin: Kovács Mári
Tiszatáj, 1969. aug. 5.

M.D.K

Kovács Mári
festő

1936-decemberében a Tornyai
Társaság önálló kiállítást
rendez Mari Hódmezővásár-
helyen.

Laczkó Katalin: Kovács Mári
Tiszatáj, 1969. aug. 5.

M.D.K.

Kovács Mári
festő

1912-ben Budapesten szere-
pel képekkel, meg szabad-
kán

Laczkó Katalin: Kovács Mári
Tiszatáj, 1969. aug. 5.

Kovács Mári
festő

M.D.

Kizárólogos témája az alföldi táj „Felhők", „Sörnyék", „Naplemente", „Téli kép", „Legelő", „Nyári délután" stb. képei

László Katalin: Kovács Mári
Tiszatáj, 1969. aug. 5.

M.D.L

Kovács Mári
festő

1934-ben az Ostelhségek
kiállításan Budapesten
nevepel.

Laczkó Szatalin: Kovács Mári
Tiszatáj, 1969 aug. 5

M.D.K

Kovács Mári

festő.

Az 1920-as évek végén Tornyai Ónálló kiállítást rendez Mármol Budapeslen

Laczkó Szatafin: Kovács Mári

Tiszatáj 1969. aug. 5.

Kovács Mári

festő

M.DK

1911-ben volt az első
önálló kiállítása.

Lacrtó Katalin Kovács Mári
Tisztatáj, 1969 aug. 5

KOVÁCS MÁRI
KIÁLLÍTÁSA

1960. OKTÓBER

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN A MEDGYESSY TEREMBEN

Mint a szépen csokorbakötött mezei virágok, úgy üdítenek fel Kovács Mária hamvasan tiszta, őszinte képei. A szemlélő nem tudja mi az, ami megfogta, amikor Kovács Mária képeivel találkozik. Talán a gyermeki naivítás, a kifejezés kibuggyanó tisztasága, vagy a festői kifejezés végtelen egyszerűsége. Ha a hivatásos úgynevezett »céhbeli« festőt keresnénk képeiben, bizony annak nyomát sem lelnénk. De megtaláljuk műveiben azt a szuggesztív szépségáradást, amit a népművészek alkotásaiban mindig megérezünk. Valami van benne, ami bent van a népdalainkban, ami bent van a népifaragásokban: a népből fakadt őszinte, művészi kifejező készség, a kevéssel való sokatmondás. Ez az egyszerűség, ez az okoskodásoktól mentes megnyilatkozás, ez a gyermeki őszinteség teszi Kovács Mária műveit élménnyé.

Kovács Mária festett, mert festenie kellett, így érezte, amikor Tornyai Jánost festeni látta. Ekkor nyilatkozott meg benne a szunnyadó talentum s kezdett mesélni képekkel, ecsettel, színnel arról a külső és belső világról, mely őt, a szegény, nehéz

KOVÁCS MÁRI MŰVEINEK JEGYZÉKE

1. Felhők	p. l. olaj	32x39 cm
2. Színvázlat	p. l. olaj	22x31 cm
3. Viskó	p. l. olaj	20x26 cm
4. Sömjék	p. l. olaj	34x42 cm
5. Naplemente	p. l. olaj	13x25 cm
6. Téli kép	p. l. olaj	14x20 cm
7. Legelő	p. l. olaj	31x41 cm
8. Nyári délután	p. l. olaj	35x26 cm
9. Fűzfák ősszel	p. l. olaj	26x35 cm
10. Áradás	p. l. olaj	26x35 cm
11. Eső után	p. l. olaj	26x35 cm
12. Kubikgödör fákkal	karton, olaj	26x35 cm
13. Kacsaúsztató	p. l. olaj	26x35 cm
14. Tavaszodik	karton, olaj	34x40 cm
15. Naplemente	karton, olaj	36x42 cm

paraszti élete során körülvette és életefolyásán végig kísérte. Nehéz sors volt. A földhözragadt, kemény kétkezi munkával teli élet. S mégis megmaradt a lélek tisztasága, a kifejezés őszintesége és gyermeki bája.

Kovács Máriának már többízben volt kiállítása Budapesten, Szabadkán, Békéscsabán és Hódmezővásárhelyen. Annak idején a fővárosban sokan nem értették meg művészetét. Voltak műkritikusok, akik elmarasztalták, de voltak olyanok is, akik az elragadtatás hangján méltatták. Tornyai János egy újságcikkében a következőket írta Máriáról: »Nem értették meg Márit, a nép igénytelen gyermekét, aki munkában, szenvedésben, tűrésben eldurvult kezével, olyan leheletszerű finomsággal tudta vászonra varázsolni nagy és tiszta lelke naiv, szent érzéseit: a végtelen magyar Alföldön elömlő nagy nyugalmat, a fölötte átszállogáló felhők bíborát; az öreg csőszt, amint tölti az időt stb., hogy azokkal az ország legelső művészeit és műbírálóit valósággal elragadtatták. A legelső volt Zichy István festőművész. Utána az olasz Italo Brasso és Landor szobrász. Fadruszné

16. Vihar után	karton, olaj	24x36 cm
17. Libapásztor	karton, olaj	40x34 cm
18. Viharfelhők	karton, olaj	32x40 cm
19. Fölleg a tanya felett	karton, olaj	26x35 cm
20. Tél a füzesben	p. l. olaj	26x34 cm
21. Fűzfák ősszel	karton, olaj	26x34 cm
22. Naplemente a füzesben	karton, olaj	26x35 cm
23. Tarló	karton, olaj	41x53 cm
24. Nyárvége az ártéren	karton, olaj	34x39 cm
25. Árad a Tisza	karton, olaj	24x36 cm
26. Tájkép alakkal	p. l. olaj	21x32 cm
27. Mártélyi részlet	p. l. olaj	34x41 cm
28. Lankás	p. l. olaj	25x32 cm
29. Kislány a tanyaudvarban	karton, olaj	31x39 cm
30. Kelő nap	karton, olaj	30x39 cm

könnyes szemekkel csókolta össze s ott hevenyében egy nyakéket oldott le a nyakáról és tette azt Márika nyakára.

A jó öreg Mednyászky László, az örök bohém, a csupaszív és hangulat embere megsímogatta és magához ölelgette Máriát s — akárcsak Endre Béla — ezt mondta: »Így kellene nekünk »céhbeli« piktoroknak festeni, ha tudnánk még a maga tiszta lelkével és gyermeklátásával látni!«

De ki tudná mind elősorolni azt a sok kedves órát amellyel a Mári lelkébe Pesten — mint kis fehér tanyaházba a reggeli napsugár — besütöttek, fényt és meleget lopván oda.«

Endre Béla is hasonló elragadtatással írt Kovács Márika képeiről: »Ült Márika a magyar pusztán, nézett a messzibe és elmondta, hogy mit beszélnek körülötte egymás közt a puszták virágai. Ült a magyar művészet előtt, mintha ott felejtették volna és rászállott a friss harmat.«

KISS LAJOS

31. Ártér	p. l. olaj	26x35 cm
32. Esteledik	karton, olaj	25x35 cm
33. Hajlat	p. l. olaj	34x38 cm
34. Keritės	p. l. olaj	32x38 cm
35. Ház hátulja	p. l. olaj	32x40 cm
36. Beszélgetés	p. l. olaj	30x33 cm
37. Faluvége	p. l. olaj	33x35 cm
38. Ház a kertek alatt	p. l. olaj	34x33 cm
39. Szél lesz	v. olaj	25x26 cm
40. Naplemente	p. l. olaj	21x27 cm
41. Szélmalom	p. l. olaj	26x42 cm
42. Füzes	p. l. olaj	32x40 cm
43. Házcsoport	p. l. olaj	32x40 cm
44. Napkelte	p. l. olaj	26x39 cm
45. Virágzó gyümölcsfák	p. l. olaj	29x28 cm
46. Érik a búza	p. l. olaj	33x37 cm

A
HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI
TORNYAI JÁNOS
MÚZEUM
ÉS
A
MŰCSARNOK
RENDEZÉSÉBEN

HNyV 3278

MAGYAR HÍRLAP 2003. szept. 4.

Digitalizálják a magyar filmművészet kincseit

A régi magyar filmek megmentését és digitalizálását 1987 óta, önálló program keretében a Magyar Nemzeti Filmarchívum végzi. Ennek következtében nincsenek veszélyben a régi kópiák – mondta a Magyar Hírlapnak Gyürey Vera, az archívum igazgatója. A munkát, amelyre átlagosan évente 25 millió forintot költenek, a kulturális tárca mellett a Nemzeti Kulturális Alapprogram, a Magyar Mozgókép Közalapítvány és a Magyar Történelmi Filmalapítvány támogatja. Rendkívüli segítségre is akad példa: legutóbb a Nádasdy Kálmán–Ranódy László által rendezett, 1948-ban készült Lúdas Matyi című film digitalizálására 15 millió forintot kaptak az NKÖM-től.

A digitalizálás csaknem tízszer drágább, mint a hagyományos celluloidszalagra rögzített filmek restaurálása. Gyürey Vera szerint a korábbi jóslatokkal ellentétben a digitalizálás nem szorítja ki a celluloidot, és a raktárakban a művek eredeti példányait továbbra is meg kell őrizni. A filmarchívum idén a Lúdas Matyi mellett a hetvenes években készült hét színes és a hatvanas években forgatott három fekete-fehér magyar játékfilmet újít fel. Emellett folytatják az archív heti híradók restaurálását, hamarosan elkészülnek a heti néma híradók felújításával. Ennek költsége eléri a tízmillió forintot. Az archívum munkatársai folytatják az 1945 előtti némafilmek megmentését is. A nemzeti filmarchívum, amely nemzeti kulturális intézmény, idén a kulturális tárcától összesen 250 millió forint támogatást kapott. Ez az összeg a teljes költségvetés negyven százaléka, a többit saját bevételből kell előteremteniük. Az igazgatónő reméli, hogy jövőre az NKÖM emeli az intézménynek nyújtott támogatást, mert ha nem, akkor az veszélyeztetheti az archívum eddigi igényes szakmai munkáját.

A Mokép Uránia Filmstúdiója azzal hívta fel magára a figyelmet, hogy több régi magyar kis- és ismeretterjesztő filmet az úgynevezett Da Vinci-eljárással minőségileg felfrissített. A műveket az alkotók közreműködésével átdolgozták és újrahasznosították. György István, a stúdió vezetője elmondta, nem kívánnak konkurálni a nemzeti filmarchívummal, tevékenységük lényege a filmek újrahasznosítása. Három évvel ezelőtt négy, Homoki Nagy István által rendezett filmet alakítottak át a rendező örökösének közreműködésével. A korábban szöveg nélküli produkciókhoz Csukás István írt szöveget. Ezt követően Kollányi Ágostonnak két alkotását, a Kovács Margitról készült Agyag poétáját és a Szőnyi Istvánról forgatott filmet újították fel, és ezeket videón is megjelentették a Mokép gondozásában. Legutóbb Jancsó Miklós két korai rövidfilmjét, a Derkovits Gyuláról, illetve a Móricz Zsigmondról szóló sajátos portrét újították fel, mindkettőt vetítette nemrégiben a Duna Televízió. A Derkovitsot bemutató filmből például kimaradt a művész mozgalmi és politikai kötődését felerősítő rész, és előtérbe került a művészi életmű.

Korábban különböző alapítványok és az NKÖM támogatta a stúdió törekvéseit, de György István elmondása szerint az utóbbi másfél évben sorra elutasították pályázataikat, így egyelőre nem tudni, folytathatják-e az ismeretterjesztő filmek megmentését. *bgy*

NAPI SZÁM TARTALMÁBÓL:

ai Péter riportja: Balatonharács VII. (a felszántott Balaton)

Mihályi Péter: Ki kit ápoljon?

génység és pazarlás – Rádai Eszter Nagy Józseffel, a GKI Egészségügy-kutató Intézet tanácsadójával

K. Albright: Hidak, bombák vagy szólamok?

Ex libris Márton László

2895 MH

meg vagy keresse a hírlapárusoknál!

KOVÁCS MARGIT

www.mba.bme.hu

„Ha nem mindegy, hol hirdet!"

APRÓHIRDETÉS

KÖZLEMÉNY

A HOSSZÚPÁLYI és Környéke Takarékszövetkezet ezúton értesíti tisztelt ügyfeleit, hogy 2003. szeptember 19-én, pénteken könyvelésre és pénztári szolgálatra kiterjedő bankszünnapot tart.

A LILLY HUNGÁRIA KFT. (továbbiakban Lilly) [1075 Budapest, Madách Imre u., 13–14.; tel.: (06-1) 328-5100] pályázatot hirdet osteoporosis centrumok egészségügyi szakdolgozóinak 2003. szeptember 12–13. között megrendezésre kerülő továbbképzésén való részvételre. Pályázni a Lilly által rendelkezésre bocsátott formanyomtatvány kitöltésével és 2003. szeptember 8-ig való benyújtásával lehet „Lilly Hungária Osteoporosis Továbbképzés" megjelöléssel. A formanyomtatványt a Lillytől (recepció) lehet beszerezni. A Lilly valamennyi pályázót írásban értesíti döntéséről. A Lilly kizárólagosan jogosult dönteni a pályázatok elbírálásáról. A Lilly a pályázat nyerteseinek listáját a naptári év végével hozzáférhetővé teszi.

AZ ALÁBBI bélyegző elveszett és érvénytelen: Lénárt Emília 18416 1157 Budapest, Zsókavár u. 46. Adószám: 42587138-1-42.

GONDOZÁS

VISEGRÁDON, idősek otthonában apartmanok, szobák elfoglalhatók. (06-26) 397-090, (06-20) 472-6967.

JÁRMŰ

TÖRÖTT, totálkáros autót vásárolnék, (06-20) 978-8416.

DAEWOO Matiz II. kedvező lehetőségekkel eladó. Öreg autóját beszámítom. 256-7457.

0 KM-ES Daewoo Kalosomat eladom, kedvező részletfizetéssel is. Öreg autóját beszámítom, (06-30) 900-6624.

0 KM-ES Daewoo Kalosomat eladom, kedvező részletfizetéssel is. Öreg autóját beszámítom. Tel.: (06-70) 312-9896.

AZONNALI készpénzfizetéssel megvásárolom gépkocsiját. 264-3991, (06-20) 926-2808.

ASTRÁT vagy Vectrát vennék saját részemre készpénzért, (06-70) 335-7467, (06-70) 310-0811.

OKTATÁS

BUDAI Rajziskola: rajz, festés, mintázás gyermekeknek és felnőtteknek. Felvételi előkészítő: szakmai kurzusok: belsőépítészet, grafika, divattervezés, animáció, fotó, ékszerkészítés, számítógépes kiadványszerkesztés. Információ: 355-0341.

RÉGISÉG

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, 1950 előtti képeslapokat, cserkész emléktárgyakat, levélboritékokat vásárolunk. Bp. VIII., Szentmihályi u. 6. Tel.: 485-5060.

SZOLGÁLTATÁS

PARKETTÁSMUNKÁK, (06-30) 948-8909.

VEGYES

PIANÍNÓ eladó, (06-70) 506-6190.

CIB Kincsem Kötvény Alap	09. 02.	8 190,7 M Ft	2,100200	-9,3
Concorde Fedezeti	09. 02.	1 536,3 M Ft	1,733759	2,1
Concorde Kötvény	09. 02.	3 584,1 M Ft	1,216515	-8,4
Credit Suisse Kötvény	09. 02.	1 226,9 M Ft	1,241291	-11,0
Erste Alpok Kötvény	09. 02.	3 893,4 M Ft	1,560900	-7,9
Hunnia Államkötvény (III.)	09. 02.	2 736,5 M Ft	2,926700	-13,4
K&H Aranykosár	09. 02.	29 942,0 M Ft	2,384606	-2,9
K&H Kötvény	09. 02.	5 306,1 M Ft	3,020868	-18,9
MKB Állampapír	09. 03.	3 739,0 M Ft	3,043938	-13,1
OTP Maxima	09. 02.	11 059,4 M Ft	1,251227	-12,6
OTP Optima	09. 03.	454 340,7 M Ft	2,770351	3,7
Postabank Millennium	09. 03.	3 002,7 M Ft	1,389242	-10,3
Raiffeisen Kötvény	09. 02.	1 721,2 M Ft	1,838452	-13,6
Takarék Állampapír Alap	09. 03.	153,4 M Ft	1,276565	-4,4
Volksbank Állampapír Alapok Alapja	09. 02.	1 073,2 M Ft	1,033300	-3,7
RÉSZVÉNYALAPOK				
AEGON Belföldi Részvény	09. 02.	864,5 M Ft	1,516800	25,2
Bonus Részvény	09. 03.	871,9 M Ft	1,093057	13,9
Budapest Növekedési Részvény	09. 02.	7 848,4 M Ft	1,976500	24,0
CA Részvény	09. 02.	1 737,1 M Ft	1,508475	17,1
CA TopPharma	09. 02.	1 686,7 M Ft	0,798933	21,5
CIB Részvény Alap	09. 02.	478,4 M Ft	1,027600	16,1
Concorde Részvény	09. 02.	2 431,6 M Ft	1,669884	31,8
Erste Alpok Részvény	09. 02.	200,3 M Ft	1,384000	16,9
Hunnia Részvény	09. 02.	287,6 M Ft	1,102500	12,1
K&H Navigátor	09. 02.	737,7 M Ft	1,223481	33,2
K&H Részvény	09. 02.	142,4 M Ft	0,759501	20,6
OTP Quality Részvény	09. 02.	20 627,4 M Ft	1,299282	52,3
Postabank Lokomotív	09. 03.	98,2 M Ft	1,187047	18,3
Raiffeisen Részvény	09. 02.	856,7 M Ft	1,018540	19,8
VEGYES ALAPOK				
Budapest Vegyes	09. 02.	907,0 M Ft	1,272700	11,3
CA Vegyes Alap	09. 02.	755,3 M Ft	1,217242	18,5
Concorde 2000	09. 02.	2 789,7 M Ft	2,484033	20,4
Erste Alpok Tradíció	09. 02.	1 051,1 M Ft	2,095100	-1,5
Hunnia Kamatvadász	09. 02.	275,8 M Ft	1,549700	-9,7
K&H Fix Plusz 2	09. 02.	4 817,1 M Ft	9 969,000000	-8,4
K&H Fix Plusz 3	09. 02.	1 163,4 M	9 302,000000	0,0
K&H Fix Plusz Alap	09. 02.	3 742,4 M Ft	10 601,000000	-12,3
OTP Paletta	09. 02.	2 854,0 M Ft	1,746033	15,7
Postabank Családra	09. 03.	108,7 M Ft	1,270969	6,6
Quaestor Aranytallér	09. 02.	186,0 M Ft	2,414300	5,7
Reálszisztéma Értékpapíralap	09. 03.	367,4 M Ft	1,196889	1,1
Takarékszövetkezeti Befektetési Alap	09. 03.	1 431,6 M Ft	1,293282	3,0

MDK.

N.Kővács Márta

Szoborterveiről

Fejérmegyei Hirlap 1966.nov.15.

Kovács Mária

MDK

Korsóvivő nő, bronz

Műcsarnok 1944 Szökesfőv. Képtár Jub. Kiáll.

N. Kovács Mária MDK

Janus Pannonius, gipsz

Mücsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Kovács Mária
szobrász-növendék

A Képzőművészeti Főiskola fővárosi ösztöndijainak odaitélésére alkotott zsüri dicséretben részesitette.

Magyarság
1935.VI.26

Kovács Mária MDK

Gyermekfej, gipsz

Műcsarnok 1940 Gyermek a művészetben c. kiáll.

MDK

Kovács Mária

Ker.Szt.János, gipsz

M. Egyházműv. kiáll. M.Csal. 1941.II.

N.Kovács Mária

MDK

Fátyolos nő, gipsz

Micsurnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Kovács Mária

Tenger, gipsz

Magy.Művészetért kiáll. r.Mücs. 1940. febr.

22. l.

MDK

Kovács Mária

Kerti figura, gipsz

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

14. 1.

MDK

Kovács YMária

Pap Imréné, bronz

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

12. 1.

MDK

Kovács Mária, szobrász

Három grácia.	Gipsz.
Mükorcsolyázó nö.	Gipsz.

Nyíregyházi Müv. Hetek. 1940 máj.4.-tól jun.3.-ig.
Képzömüv. Kiáll. tárgymut. 9.1.

Kovács Mária MDK

Mükorcsolyázónő
cxoxéx

Fehérvári: A nyíregyházi müv. hetek.
Szépmüvészet, 1940. 22.1.

Kovács Mária

MDK

Korsót vivő nő, bronz

Műcsarnok 1943 őszi tárlat

N. Kovács Mária MDK

Szent Antal, terrakotta

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

MDK

Kovács Mária

Ker Szt.János, szobor

Molnár B: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

MDK

Kovács Mária, 17 éves

Csongrád.

118. Kubikos.

Magy.Kf.j. Képzőmüv. Kiáll. /VII/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1943 aug.16 - szept.lo. Kat.

N. Kovács Mária MDK

Fürdés előtt, gipsz

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

N. Kovács Klára

szobrász

A Ferenc József szobrászati díj pályázatán 1939-ben dicséretben részesült.

Képrőm: Kőrösy 1939. 3-4. sz.

Kovács Mória

Kiákít

Ny. M. 1942. IV. 19.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Kovács Mária

Szerepelt a varsói magyar kiállításon.

MK 1939. V. 2.

Kovács Mária MDK

Női fej, terrakotta

Műcsarnok 1940/41 A magyar művészetért c.kiáll.

Kovács Mária

[redacted]

Kagylós nő, gipsz

Miskolc 1940 Tavaszi tárlat

Kovács Mária MDK

Giovanna, gipsz

Műcsarnok 1940/41 A magyar művészetért c.kiáll.

N. Kovács Mária

Leány c. szobráról kép.

Művészet 1965. okt.

A salgótarjáni kiállítás. Aradi Nóra

Kovács Mária MDK

Férfi mellszobor, gipsz

Keresztelő Szent János, gipsz

Női fej I-II, gipsz

Női akt, gipsz

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Kovács Mária

Kovács Mária

MDK

Kerti figura, gipsz

Mücsarnok 1939 dec.-1940 január

M.D.K.

Kovács Mária /vitéz dr. Nagy Zoltánné/

Nyerte az idei Ferenc József szobrászati dijat
A lap bemutatja két müvét/lehet, hogy többet,
de az oldal felét kivágták, igy nem lehet megá
lapitani az elnevezéseket sem, egy kivételével
"Keresztelő Szent János"
A müvész arcképét is hozza a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 juni. 2o-26.
IV. évf. 25. sz.

Kovács Mária MDK

Pap Imréné, bronz

Mücsarnok 1939 dec.-1940 január

Kovács Mária MDK

Anyám, gipsz

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Kovács Mária MDK

Krisztusfej, bronz

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Kovács Mária

Biennale. Tükör, 1940. 7.sz. 345 l.

MDK

Kovács Mária szobrász

Korsós nő

Kopp J: Magy. művészet sikere Velencében és Milanóban. Szépművészet, 1940. 1.sz. 20-21 l.

MDK

Kovács Mária, N.

l.: N. Kovács Mária

Tiszatáj, Szeged, 1947. július.
I. évf. 5. sz. 43. l.

MDK

Kovács Mária szobrász

Ijjas A: Őszi tárlat. Nemz. Ujs. 1943. okt.lo.
15 l.

MDK

N. Kovács Mária szobrászművész

A szegedi Katolikus Házban rendezett kiállításán szereplő megemlített művei: XII. Pius pápa mellszobra, lehúnyt szemű Krisztusarc, Szent Ferenc szobor; majolika körszobor és néhány alakos majolika domborművek.

Dorogi Imre: Egy művészeti kiállítás a Katolikus Házban.

Tiszatáj, Szeged, 1947. április. I. évf. 2. sz. 67-68. l.

MDK

N. Kovács Mária szobrászművész

A husvéti ünnepek idején a szegedi Katolikus Házban rendezett tárlatot néhány szobormüvéből. A kiállított müvek egyházi tárgyúak; ezzel a tárgykörrel előszeretettel foglalkozik a művész.

Dorogi Imre: Egy művészeti kiállítás a Katolikus Házban.
Tiszatáj, Szeged, 1947. április. I. évf. 2. sz. 67-68. l.

MDK

Kovács Mária, N.

l.: N. Kovács Mária

Tiszatáj; Szeged; 1947. április I. évf. 2. sz. 67-68. l.

MDK

Kovács Mária, N.

l.: N. Kovács Mária

Tiszatáj, Szeged, 1947. március.
I. évf. 1. sz. 57–58. l.; 59. l.

MDK

N. Kovács Mária szobrászművész

Impressionista jellegű női fejszobra szerepel a Siess, Adj, Segíts akció keretében helyi művészek műveiből ez év februárjában rendezett szegedi képzőművészeti kiállításon.

Dorogi Imre: Szegedi képzőművészeti kiállítások.
Tiszatáj, Szeged, 1947. március. I. évf. 1. sz. 57-59. l.

N. Kovács Mária

MDK

nohán
a Bpesti Teréz templomba új-
omnan került Jézus szíve és
Mária szeplőtlen szíve szobor
készítője Sines terrakottában
dolgozott.

S. F. cikke
Vigilia 1957. 300. o

MDK

Kovács Mária

Korsóvivő nő, br.

Fiatal magyar képzőműv. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. lo 1.

MDK

Kovács Mária

Ker.Szt.János-szobor

Vidéki városok müv.életéből. Szépmüvészet, 1940. 1.sz. 22 l.

MDK

Kovács Mária

Műkorcsolyázónő

fehérvári: Nyiregyházi müv. hetek.
Szépművészet, 194o. 1.sz. 22 l.

N. Kovács Mária

szobrász

l.

Szépmüvészet

1942. 266. l.

4D4

N. Kovács Mária (szobrászmű-vész)

Részt vett a szegedi ipari vásárral egybekötött képzőművészeti kiállításon. Megemlítve: majolikái; Alföldi leány című aktja; Alföldi anya című majolikája.

Dorogi Imre: Képzőművészeti kiállítás a Szegedi ipari vásáron. Tiszatáj, Szeged, 1947. július. I. évf. 5. sz. 43. l.

N. Kováts Mária

nobrán

Ukmirkiáll. 1943

Janus Pannonius, bronz

Női fej, bronz

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

N. Kovács Mária

Szobrász

A Ferencz József-Díj pályázatának eredményei. Budapest Székesfőváros a Ferencz József koronázási jubileumi alapítványának ezévi magyar tudományos irodalmi díját *dr. Huszár* Lajos, a Magyar Nemzeti Múzeum őre, a Szépművészet munkatársa; a 3000 pengős szobrászati díját pedig *dr. vitéz Nagy* Zoltánné *Kovács* Mária szobrászművész nyerte el. Az egyik legszebb és legnagyobb magyar tudományos, illetőleg művészeti díj ezévi nyerteseinek eddigi munkásságáról, tudományos, illetőleg művészeti eredményeiről következő számunkban fogunk részletesebben beszámolni.

Szépművészet
1941. 181. l.

KOVÁCS MÁRIA :

152. Korsóvivő nő. - Szobor, br. Mag.: 51 cm. Jelzés nélkül.

Kovács Mária

Székesfőv. képz. jub. kiáll. 1944.

ROZGONYI LÁSZLÓ :

225. Zsuzsanna. - Temp., p. 56 x 82 cm. Jelz.l.j.: "Rozgonyi László".

ROZS JÁNOS :

226. Silakka-mérő. - Temp. v. 92 x 98 cm. Jelz.l.j.: "Rozs János".

RUDNAY GYULA :

227. Menekülő asszony. - Olajf., v.107 x 82 cm. Jelz.l.b.: "Rudnay Gy. 1917".

228. Kompozició. - Olajf., fa, 50 x 40 cm. Jelz.l.b.: "R. Gy."/?/.

229. Tájkép. - Olajf., v. 60 x 50 cm. Jelz.

N. Kovács Mária
szobrai

Uj, modern s ugyanakkor az egyházművészet szellemét és küldetését teljes mértékben megvalósító művel gazdagodott Budapest azzal a terézvárosi plebániatemplomban felállított szoborral, amelyet *Páduai Szent Antalról* mintázott N. *Kovács* Mária. Az alkotásai szerint mindig a férfiakkal egyenlő vonalba állítható fiatal szobrászművésznőnek nem ez az első monumentális alkotása, sőt

kezdettől, már első életnagyságu arcmásaitól kezdve a monumentális vonzotta s anyagban is az, ami hatalmas és sulyos, — mint a kő és a bronz, vagy kőkemény fa. Ami a méreteken tul vonzotta s amit az emberi arcban vagy alakban megjelenitett, az valami spirituale volt: valami lelkületi vonás; arc és test az ő szobrain mindig tulmutattak önmagukon. Ez már első arcmásaiban jelentkezett s csak elmélyült további egész-alakjain, mint amilyenek voltak: a finom és édes *Éva*, a *Csók*, a szinte táncolóan könnyed, kétfigurás *Tavasz*, a komor s erejével a bronzot izről-izre átsugárzó *Keresztelő Szent János* és a kolosszusi *Toldi Miklós*. Mint annyi más művészünknek, az ő érésének is az 1930-as évek végére eső római időzés adta meg legdöntőbb élményeit. Ez alatt alkotja női figuráit, de az élményekből azután erőteljes egyházművészeti korszak következik alkotásainak sorában: *Szent Erzsébet, Szent Ferenc, Keresztut, Szent József*. Sajátos egyéni iránya legélesebb vonásokkal éppen legszebb szobrában, a *Szent Ferencben* mutatkozik meg: a sulyos fába faragva szinte lebeg a karjait könnyed mozdulattal felemelő szent, ruhájának redői alatt kirajzolódik a meggörnyedt, aszkéta test és sugárzik belőle a tulvilági láng forrósága; ugyanakkor, amikor a modern művész eszközeivel valóságos *élő embert* mutat meg benne, *áhitatra* is hangol és arra is alkalmas, hogy imádkozzanak előtte. Ugyanezt mutatja uj szobra, amiről éppen szó van. A szobor főalakjának mozdulata, amellyel egyik kezét a szivéhez szoritja: megilletődött és finom, a franciskánus kámzsába öltözött alak tartásából, mint valami belső hőség, csak ugy árad a forró áhitat és alázat, az arc az *igazi*, a történeti Il Santo-nak szögletes aszkéta- és tudósarca. Dicsérjük Kovács Máriának mindenekelőtt bátorságát, hogy egy ennyire nehéz témának mert nekivágni: nehéznek éppen azért, mert egy korszerütlet egyházművészeti ipar talán egyetlen más alakot sem tett elkoptatottabbá és giccsszerübbé, mint éppen ezt, ő pedig az igazi *művész* önérzetével és erejével mert és tudott fölébe kerekedni. Az iránynak és csoportnak, amelyhez tartozik és neki magának: egyaránt diadala ez az egyházművészeti alkotás és egyuttal eseménye a modern magyar művészeti életnek is.

IJJAS ANTAL

Nemzeti Ujság 1942. x

kor mindnyájunk megfeszitett munkájára van szükség, *henyélőket, munkakerülőket nem türhetünk meg ebben az országban* és ennek érdekében ha kell, erélyes rendszabályok alkalmazásától sem riadok vissza. Minden törekvésem arra irányul, hogy a háborus viszonyok minél kevesebb bizonytalanságot vigyenek mezőgazdasági termelésünkbe.

A miniszter beszéde után a közgyülés öt évre ujból gróf *Somssich* László titkos tanácsost választotta meg elnöknek és az eddigi alelnökök lettek az uj alelnökök. Az irói jutalmak kiosztása után Kégl János, Vass Sándor és Karácsony Sándor szólalt fel, majd a közgyülés az OMGE belügyeit tárgyalta, hozzájárult dr. *Herodek* Sándor és *Dörschug* Tibor titkárok részére a főtitkár, *Vermes* András és dr. *Szent-Gály Faud* Géza segédtitkárok részére a titkári cim adományozásához. A közgyülést követően a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tartotta meg nagygyülését. *Fabriczius* Endre, az OMGE h. igazgatója terjesztette elő az évi jelentést, amelynek keretében kiemelte az egyesületnek a gazdakörök lé-

Kovács Mária

Korsóvivő nő c.
szobornuve, a Szekes-
fův. Képtár tulajdona

Repr

Szépmüvészet

1941. 5. sz.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) díszteremében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszteremében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

N. Kovács Mária

nobán

l.

Szépművészet

1941. 180. l.

a fönnebb említett kettős
kapunk keresztül, míg jobbra
udvar-erkélye volt. A déli
fal beméhgedése, amely való-
színüleg menyezetes agy
elhelyezése céljált, azt a
feltevést indokolja, hogy ez
volt a királyok hálónobája.
Padlozásának alsó rétege
még a XII. felső, vörösmár-
vány rétege pedig a XIV. szá-
padból való. Az összes kiálló
[illegible] nyoket igy elsőrendben

Kovács (Gláser) Mária

(Nagy Zoltánné? nobrász)

Budapest öszköndíjával Romában folytatott tanulmányokat 1938/39-ben.

Ferképzőmfőiskévk 1937/39 117. l.

Tek.

Europa

film-, könyv- és lapterjesztő vállalat

Budapest

V., Visegrádi út. 36

Kovács Mária

nobrán

l.

Szépmüvészet

1941. 107. l.

325-ben tartott nicaeai zsinaton Domnus, „a pannoniai provincia püspöke" is részt vett. Az V. században Syrmiumban egy érsekség s több püspökség állott fönn. Épen ez időben különböző vándor népek költöztek be a birodalomba, melyek azonban lassan-lassan mind megtértek, de, minthogy germán észjárásuknak Arius tana tetszett, ők voltak a legmakacsabb ariánusok. Attila és az uralkodó hún faj nem vette fel a keresztséget, de az udvarnál a legnagyobb türelmesség uralkodott, keresztények és pogányok ugyanazon tálból ettek a fejedelem lakomáján. A germán népek kitakarodásával s az avar birodalom megalapításával a keresztény elem aláhanyatlott e földön. A szlávok, kik ez időben az országban mindinkább elszaporodtak, s az avaroknak Nagy Károly által történt legyőzetése után az ország szélein, a mai Horvátországban, Zalában s a nyugoti Kárpátok alján

Kovács Mária
Vay Zoltánné
l.

Szépmüvészet

1943. 62. l.

BUDAPEST
42 I 16 16

Kovács Mária

Hobrán

Műcs. kiáll, 1939 tól

Pipics 116. l.

N. Kovács Mária

l.

Szépmüvészet

1944. 262. l.
264. l.

Forks

Kovács Gláser Mária

V. éves szobrászati szakos rendk. hally.

Ferkèpzomfoiskèvk

1936/37. 76 l.

9-

259. Teniers, David, ifj. után: Szerelmi jelenet. Fa, olaj, 26 × 19 cm.

N. Kovács Mária

l.

Szépmüvészet
1944. 215. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kovács Mária

szobrász

l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1940. 57. l.

N. Kovács Mária

Szobrász

l –

Szépmüvèszet

1944. 206 l

Feladó:

Magyarországból
Szöll Kálmán
dohányárudája
Polgárdi.

Kovács Mária

Képzőm. Főisk. tiáll.

1937

5. alakrajz

Tanár: Varga N. Lajos

Kovács Glaser Mária

1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

104. l.

Kovács Mária

lásd
z
Szépművészet
1940. 22. l.

Kovács Mária

Vidéki városok művészeti életéből. A magyar szellemi élet és művelődés gazdagodásának biztos jele, hogy vidéki városainkban is mind erőteljesebben bontakozik ki a szépművészetek iránti érdeklődés, a falaik közé telepedő művészek, s a művészi alkotások megbecsülése. Ennek előmozdítása érdekében a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter, illetőleg az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács évek óta rendezi a vidéki városokban a Művészeti Heteket. A legutóbb Nyíregyházán rendezett Művészeti Hétről és kiállításról, annak jelentőségéről lapunk más helyén számolunk be. Most arról értesülünk, hogy Tata városa, ez a gazdag művészi multú város, újabb két szoborral gazdagodik. Az egyik, Kovács Mária Keresztelő Szent János szobrának felállítása, Magyary Zoltán egyetemi tanár.

Szépművészet
1940. 22. l.

a város kiváló szülöttjének kezdeményezésére történik meg. A bronzszobor ugyanis jelenleg még Velencében van, ahol a Biennálén szerepelt. Visszaszállítása után állítják fel.

Oldal

Kolozsvár. A szenterzsébeti oltár, A székelyderzsi oltár(?), Patócsy Zsófia síremléke, Sükösd György síremlékének részlete, Haller Gábor szarkofágja, Nagyszebeni juharfa-asztal (1597), Magyar ötvös házának ajtaja (1586), Sipos Dávid: Ablak (1724) ..... 102—103
— főtere a Középkorban 110
— A Szent Mihály-templom, a Farkas-utcai ref. templom külső és belső részletek ..... 110—111
— A Farkas-utcai templom alaprajza 116
— A Ferencrendi zárda alaprajza 113
— A Szent Mihály-templom alaprajza 119
— A Szent Mihály-templom sekrestyeajtaja, a Farkas-utcai templom, szószéke, stallumának díszítése, a Szent Mihály-templom szószéke ..... 118—119
— A Ferencrendi, egykor Dominikánus kolostor refektóriuma és kerengője ..... 118—119
— Régi és mai városképek, az unitárius Kollégium és templom, a Magyar-utcai ref. templom, a minorita templom, a Toldalagi-Korda-Bánffy-palota, a ref. Kollégium udvara, a Mikes-ház udvara ..... 118—119
— Építészeti Kiállítás ..... 140—141
Kolozsvári Márton és György: Szent György ..... 102—103
Komáromi Kacz Endre: Körmenet ..... 32—33
Kontuly Béla: Csendélet ..... 140—141
— Boldog Margit ..... 278—279
Kós András: Képmás ..... 140—141
Könyvtábladíszítmények ..... 52—55
Kraljevic Miroslav: Önarckép ..... 222—223
Krusnyák Károly: Asszonyok ..... 176—177
Dr. Lechner Jenő és fiai Lechner Jenő: Az albertfalvi ...

Kovács Mária

lásd.

Szépművészet
1941. 69. l.

Kovács Mária

Toldi Miklós szobra, Kovács Mária szobrászművésznő alkotása, amelyet a Timót-utcai katonai sporttanárképző intézet sporttelepén állítanak fel.

Képes Sport Újság

1938. aug. 11.

Bilderreihen dieser Art zu denken sein. Bei der He
individuelle Handschrift, als ein persönlich oft en
worden, eine Exaktheit bis ins einzelne, die übrig
Bilder fast beliebig vergrößert und zu Anschauun
mindestens ebenso eine Sache der Disziplin wie der
strenge Selbstzucht ist es doch wohl vornehmlich gew
Gestaltungen geführt hat, die immer eine allgemein

Verzeichnis

(Änderungen v

1. Gesamtanlage und Befestigungen

1 Halikarnassos
2 Kriegshafen von Knidos
3/4 Herakleia am Latmos (Doppelblatt)
5 Milet: Geschützkammer eines großen Turmes
6 Nordfront von Samos
7 Selinunt
8 Syrakus, Haupttor beim Eyryalos
9 Turm von Paestum
10 Türme von Pompeji

2. Straßen, Brunnen und Häuser

A tengerészemlékmű részletének vázlata

MŰTEREMBEN...

Magasan az V. emeleten, nagyablakos műteremben lakik dr. vitéz Nagy Zoltánné Kovács Mária, az idei Ferenc József szobrászati díj nyertese. Az egyik sarokban zöld garnitura, a hatalmas ablak előtt pedig régebbi szobrai, gipszöntvények, mintázófák, agyagmodellek sorakoznak művészi rendetlenségben. A festői interieurt kétoldalról a fiatal művésznő legújabb alkotása keretezi, a győri új templom számára készülő stációsorozat. Kisebb szoba nyílik a műteremből, melynek falait gazdag művészeti könyvtár borítja — együtt használja a művészházaspár. Vitéz Nagy Zoltán jeles művészettörténész, a „Szépművészet" című folyóirat szerkesztője és az Eötvös-kollégiumban a fiatal egyetemi hallgatókat vezeti be a képzőművészeti tudományok szépségeibe. A házaspár párhuzamosan szolgálja a művészetet, részben mintázófával és vésővel, részben pedig tollal.

A fiatal művésznő és fiatalasszony röviden mondja el élete eddigi történetét. Tanulmányait a képzőművészeti főiskolán kezdte Strobl oldalán és első kitüntetését másodéves korában nyerte. Két év mulva kapta meg a főváros képzőművészeti díját, mely komoly elismerését jelentette fiatal munkásságának, hisz a főiskola növendékei csak igen ritka esetben nyerik el ezt a képzőművészeti díjat. Ebben az időben pályázott a Horthy Miklós-híd mellé tervezett tengerész-

Kéjas Krónika
1941. jun. 26 (27. sz.)

Szent Ferenc

emlékműre, melyen ismét dicséretet nyert sok ismert és tisztelt szobrász előtt.

Az 1938—39-es tanévben már római ösztöndíjat kapott — csodálattal és fogékony lélekkel utazott Itáliába, hogy végignézze a régi és ismert emlékeket, vagy megfigyelje azt is, amit a fiatal olasz szobrászok csinálnak. Ebben az évben készült el hatalmas Toldi Miklósa bronzból, mely idén első szereplője volt a pályázatnak. Nagyméretű, erős férfitestet mintázott, tökéletes technikai tudással külön értékelte a malomkövet tartó emberi test minden részletét és tökéletes, harmónikus kompozicióban foglalta össze azokat. Már öt művével vett részt az 1939-es velencei Biennálén, melyek közül talán a legszebb volt Keresztelő Szent Jánosa, a Ferenc József-pályázatnak is egyik résztvevője. Itáliában művészete elismeréseként újabb jutalomösztöndíjat nyert, melyet a közeljövőben szeretne igénybevenni. A Toldi Miklós és a Keresztelő Szent János mellett a kitüntető szép eredményt még Szent Ferenc fából faragott alakjával és női bronz figurájával érdemelte meg.

A fiatal művésznő szobrai töretlen utat jelölnek. Egyaránt otthonos minden anyagban, a kőben, a fában és a bronzban is. Az erőteljes, vagy szelíd hangulatú szobrok nem árulják el, hogy fiatalasszony mintázta vagy faragta őket — komoly tudásról és valódi szobrászi gondolkodásmódról tanuskodnak. A fiatal művésznő tehetsége minden területen érdemeset alkot, de saját vallomása szerint legújabb érdeklődése és új problémái az egyházművészet témái felé közelítik. R. D.

Vidám az élet a Palatinus strandfürdő hullámaiban.

KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLÁSOK

BERTA BENCZE LÁSZLÓ, CSORDÁS ZOLTÁN, DARVAS PÉTER
FARKAS CSABA, HONFFY RÉKA, KOVÁCS MÁRIA
LELKES A. GERGELY, MADÁCSI ISTVÁN, PÉLI MANDULA
SÍPOS LEVENTE, SZARVAS ILDIKÓ

Kiállítás a Magyar Képzőművészeti Főiskola harmadéves grafikus növendékeinek a miskolci alkotóházban készült munkáiból.

„Reszkess Te kedves, sötétben bujkáló művészetbarát és mi is reszketünk itt a sötétben"
(Niemand Endre)

KOVÁCS Mária

De hát ha lehetséges és most a miskolciak jóvoltából lehetséges, közelebb húzódunk egymáshoz és közösködünk egymás melegén.

Elfogult szeretettel ajánlom a Szalayn, Kondoron, Lenkeyn eligényesedett publikum figyelmébe ezt a készülődő főiskolai évfolyamot, a mostani harmadéveseket.

Csak szuverén egyéniségekből lehet valódi közösséget alkotni. Ennek a társaságnak az előbbiért van esélye az utóbbira. Valamennyien saját külön ösvényen indulnak a cél felé.

Megspórolhatatlan zsákutcák és vakvágányok jöhetnek még. A műfaj funkcióváltása közben nekik kell kitalálni saját magukat és egyúttal azt is, hogy milyen lesz a kilencvenes évek magyar grafikája.

Ezek a munkák itt készültek a Miskolci Galéria műhelyében most nyáron.

Ez volt az a három hét, amikor amolyan miskolci monszun zúdult a városra. (MISKOLCI MONSZUN HETEK) Ebben a termékeny mámorban születtek ezek a litográfiák, monotípiák, rajzok, rézkarcok.

Érdekes, hogy ebből az évfolyamból négyen – PÉLI MANDULA, SZARVAS ILDIKÓ, BERTA BENCZE LÁSZLÓ, FARKAS CSABA – Erdélyből jöttek, Romániából. Nem valami paternális jóindulat miatt vettük fel őket – tehetségesek.

Ne keressenek folklorisztikus rekvizitumokat a munkáikon. Belső tájakat rajzolnak élményeik áttételes leírására törekednek.

A többiek: KOVÁCS MARIKA halaknak lát most bennünket és halakon keresztül láttatja gyarlóságunkat.

DARVAS PÉTER csendes tempóval a nonfiguratív lírai impresszionizmus felé ballag.

HONFFY RÉKA egyszerre nyers és bátran, romantikusan érzelmes.

SZARVAS ILDIKÓ egy adott szintű komplettségből most nyit, lebont és újraépít.

CSORDÁS ZOLI vibrálóan impulzív, húzó ember.

MADÁCSI ISTVÁN szikár, intellektuális, fanyar, metafizikus és biblikus.

SIPOS LEVENTE grafittiből és gyermeki mítoszokból nyers, utcaian kihívó, szókimondó rajzokat készít.

LELKES GERGŐ egyre csak gyűjt, gyűjt.

Túl szép? Tőlem ne várják, hogy hibát keressek a portékámban. Arra ott vannak a hétköznapok.

Ezzel a kiállítással köszönjük meg a vendéglátást. A grafikusoknak megint egy új raja, akik hazajárnak Miskolcra. Köszönjük.

Eszik Alajos

Budapest, 1993. október 8.

A Magyar Képzőművészeti Főiskola és Miskolc város kapcsolatának múltban gyökerező hagyománya van. A század húszas éveiben Benkhard Ágoston festőnövendékei voltak több nyáron át szívesen látott vendégei a volt Egri-féle szanatórium telkén kialakított Művésztelepnek.

Azóta már a századvég utolsó éveit számoljuk és a miskolci művésztelepen is sok minden történt, a történelmünket jelző sorjázó évek alatt. A Művésztelep a városban letelepedő alkotóknak adott otthont, itt dolgozott a magyar sokszorosító grafikát megújító művészek egyik jelentős nemzedéke és ma ezen épületegyüttesnek egy része felújítva a Miskolci Galéria Alkotóházaként újra lehetőséget kínál az alkotó munkára. Számunkra is öröm, hogy 1992-től újra fogadhatjuk nyaranta a Magyar Képzőművészeti Főiskola grafikusnövendékeit jól felszerelt műhelyünkben. Miskolcot sokáig emlegették a magyar sokszorosító grafika fővárosaként, melyre egy idő után már csak a nemzeti biennálé emlékeztetett. A hagyományok kötelezneknek.

Reméljük sikerül újra a nagy elődök nyomán meghatározó hellyé nemesíteni a mában is ezt a művésztelepet. Fiatalokat fogadni, alkotó lehetőséget biztosítva jó patrónusa lenni a művészetnek.

Dobrik István

MŰTÁRGYJEGYZÉK

BENCZE LÁSZLÓ		
1. **Cím nélkül**	litográfia	77 x 57 cm
2. **Hol a fejed**	cinkkarc, hidegtű	35 x 27 cm
CSORDÁS ZOLTÁN		
1. **Kaloda**	litográfia	65 x 53 cm
2. **Angyal őrizze álmod**	alumíniumkarc	54 x 37 cm
3. **Közös fej**	alumíniumkarc	54 x 36 cm
4. **Kompozíció**	alumíniumkarc	54 x 88 cm
DARVAS PÉTER		
1. **Burokban**	litográfia	27,5 x 17,5 cm
2. **A titok hlánya**	litográfia	24 x 36 cm
3. **Cím nélkül**	vegyestechnika	50 x 70 cm
4. **Cím nékül**	vegyestechnika	50 x 70 cm
FARKAS CSABA		
1. **Communion I.**	litográfia	54 x 68 cm
2. **Communion II.**	monotípia	38 x 27 cm
3. **Communion III.**	monotípia	38 x 27 cm
4. **Communion IV.**	monotípia	38 x 27 cm
5. **Communion V.**	monotípia	27 x 38 cm
6. **Communion VI.**	monotípia	27 x 38 cm
7. **Communion VII.**	monotípia	27 x 38 cm
HONFFY RÉKA		
1. **Nagy kékség**	rézkarc	19 x 15 cm
2. **Nagytakarítás**	aquatinta, rézkarc	49,5 x 34 cm
3. **Éjszaka**	rézkarc	21 x 24 cm
4. **Növekedés**	rézkarc, aquatinta	32 x 32 cm
5. **Hold**	rézkarc	25 x 21 cm
6. **Erotika**	rézkarc, aquatinta	27,5 x 20 cm
KOVÁCS MÁRIA		
1. **Haldarabok I.**	litográfia	30 x 25 cm
2. **Haldarabok II.**	litográfia	32 x 29 cm
3. **Haldarabok III.**	litográfia	40 x 35 cm
4. **Haldarabok IV.**	litográfia	40 x 35 cm
LELKES A. GERGELY		
1. **Port de bouc**	tus, ecset	20 x 26 cm
2. **Lyon I.**	tus, ecset	21 x 26 cm
3. **Lyon II.**	tus, ecset	21 x 26 cm
4. **Terek**	diópác, ecset	20,7 x 26 cm
5. **Terek**	tus, ecset	21 x 26 cm
MADÁCSI ISTVÁN		
1. **Százhét**	litográfia	59 x 45 cm
2. **Felavatás**	litográfia	59 x 64 cm
3. **Metamorfózis**	litográfia	29 x 38 cm
4. **Mire virrad**	litográfia	32 x 40 cm
PÉLI MANDULA		
1. **Variációk I.**	litográfia	65 x 38 cm
2. **Variációk II.**	litográfia	65 x 38 cm
3. **Variációk III.**	litográfia	38 x 65 cm
SIPOS LEVENTE		
1. **Rossz vér '93**	linómetszet	25 x 17,5 cm
2. **Uff '93**	linómetszet	21 x 12 cm
3. **Démon I.**	litográfia	24 x 18 cm
4. **Démon II.**	litográfia	28 x 20 cm
5. **Indián '93**	rézkarc	16,5 x 11 cm
6. **Varázsló '93**	rézkarc	28 x 18 cm
SZARVAS ILDIKÓ		
1. **Áradás tavának sarja**	litográfia	60 x 43 cm
2. **Érintés**	monotípia	60 x 43 cm
3. **Bálvány**	monotípia	55 x 77 cm
4. **Portré**	monotípia	68 x 57 cm
5. **Portré**	monotípia	68 x 57 cm

MISKOLCI GALÉRIA

A kiállítás megtekinthető november 21-ig
hétfő kivételével 10-18 óráig
Miskolc, Hunyadi utca 12. tel./fax: 355 004

MDK

N.Kovács Mária szobr.

Fürdőző nő

Uj szobrokat kap Sztalinváros. Népszava, 1960. épr. 4. 8.1.

MDK

N.Kovács Mária

Fürdés előtt gipsz 1.75 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 43.1.

Kovács Mária MDK

Szent Ferenc, terrakotta
Keresztelő Szent János, gipsz

Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MDK

Kovács Mária

Kagylós nő. Gipsz.

Tavaszi Tárlat. 1940.ápr.-máj. 27.l.
Mics.

Tavaast Tuvisat. 1940. 8pp.-mel. 27.5.
Mice.

MDK

Kovács Mária, szobrász

Gyermekfej. Gipsz.

kiáll.

Műcs.-OMKT."A gyermek a művészetben" 1940.II.-III.
Kat.17.1.

MDK

Kovács Mária.

Győri Szt.Imre herceg-uti plebániatemplom kereszt-utja Kovács Máriától.

Cikk: dr. Molnár Ernő irása.

Magy.Epitőművészet, 1941. 12.sz. 395.lap

MDK

Kovács Mária

Mükörcselyázó nő

A vallás-és közokt. min. vásárlásainak kiáll. a Szépm. Muzeumban. Szépmüvészet 1941. 2o6.1.

Kovács Mária, szobrász MDK

/A fiatal szobr. nemz. munk.-ból.
Bp. szv. gyüjt./

Korsót vivö nö. Bronz.

Müvs.-OMKT. Öszi Tárlat. 1943. okt. 2.-nov. 1. Kat. 11.1.

MDK

N. Kovács Mária

Szent Ferenc, terr.

Az Ungvári Művészeti Hetek. Szépművészet
1941. 18o.l.

N. Kovács Mária
szobász

M.D.K

„Leáng" (repro)

Művészet, 1965. október – 40 kop

Kovács Mária MDK

Anyám, gipsz

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Kovács Mária, szobrász

Női fej. Szobor, br. Jelz. "Kovács Mária".

Nemz.Szal.Műv.Egy.-Székf.v.Kpt. és Tört.Múz. uj szerzeményei 1937/38. 1939.máj.-jun. Kat.

MDK

Kovács Mária, szobrász

Mükorcsolyázónő. Bronz.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O.M. Szépmüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1. Bp.1941. Kat. 8.l.

Kovács Mária MDK

Krisztusfej, bronz

Műcsarnok 1939. téli tárlat

M.D.K.

Kovács Mária

229. Gyermekfej. Gipsz.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás Tárgymutatója. Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 17. l.

Halst, Cézanne Grecot. Az utolsó tíz évben felfedezte, azaz inkább megújult elismerésének ragyogó sugárözönébe vonta a francia impresszionizmus mestereit a nélkül, hogy művészetük különösebb közösségben, kapcsolatban állna tétova s más

get. keve egys rész

formazione dello stile locale, a contrabilanciare l'espressione calligrafica e manierata del tardo gotico, di stampo nordico. L'evoluzione ulteriore si accosta sempre più al sentimento rinascimentale, data la larga penetrazione del rinascimento italiano in Ungheria, avvenuta già prima della metà del Quattrocento. Il primo grande rappresentante di questa nuova fase è Giacomo da Cassovia, oriundo dal maggiore centro dell'arte ungherese del sec. XV, che si stabilì più tardi a Vienna. Si deve notare che nella capitale austriaca lavorarono già prima e durante tutto il secolo parecchi artisti, scultori e pittori, di Cassovia. L'A. rintraccia, con approfondita analisi stilistica, le origini dell'arte di maestro Giacomo nella primitiva scultura di Cassovia, per delineare poi la successiva formazione di quella scuola. La scultura di Cassovia arriva al sommo della sua evoluzione con l'autore delle eleganti figure — Madonna, S. Elisabetta bibblica e quella d'Ungheria — poste sull'altare maggiore della cattedrale di Cassovia, artista, che il G. identifica con la persona di maestro Alessandro. La scuola di Cassovia irradia nella 2ª metà del sec. XV la sua influenza sulla scultura dell'Alta Ungheria, su le regioni occidentali, Selmec, Körmöc e Besztercebánya, in modo più accentuato ancora su Bártfa ed in fine sulla scuola, sempre più fiorente del comitato Szepes, situato ai piedi dell'Alta Tátra. Nei primi decenni del sec. XVI conduce quest' ultima scuola lo sviluppo artistico. Il suo maggiore rappresentante è maestro Paolo da Lőcse, autore dell'altare maggiore della chiesa di S. Giacomo in quella città. Egli, nelle figure principali, si rivela seguace di Vito Stoss, di cui fu collaboratore nella sua più importante impresa, l'altare di Cracovia, mentre nelle parti secondarie, come nell' Ultima Cena della predella ed in altri lavori minori, continua e raffina la tradizione locale, di sano e più immediato realismo, seguendo le orme di Giacomo da Cassovia.

1919. — Kir. Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest. (F.: Thiering Richárd.)

Kovács Mária
(Nagy Zoltánné)

Képrőm. forsk. kiáll. 1937

264. Kovács Mária . . . . Férfi mellszobor, gipsz Stróbl Zs.
265. Kovács Mária . . . . Keresztelő Szent János, gipsz Stróbl Zs.
266. Kovács Mária . . . . Női fej, gipsz Stróbl Zs.
267. Kovács Mária . . . . Női fej, gipsz Stróbl Zs.
268. Kovács Mária . . . . Női akt, gipsz Stróbl Zs.

Budapest, V., Rothermere-u. 12. III. 2.
Telefon: 127-837.

Tájék

Folyó év február hóban a következő kiadványok

Magyar Nemzet II. 1.-től 28

Film, Szinház, Irodalom 6,
Képes Sport 5,
Magyar Rejtvényujság 6,
Sztár
Független Magyarország II. 2
Hétfő Reggel II. 2

REGÉ
10 fillé

Villám a méregpohárban.
Irány a halál.
Őfelsége a sátán ellen.

Halott a volán
Árnyak órája.
Villám és az

20 fillé

MDK

Kovács Mária, szobrász

"Mükorcsolyázó nö" kecses kisplasztika.

OZ.: A Vall. és Közok.Min. vásárlásainak kiáll. az O.M.Sz.Muz.-ban.
Szépművészet. 1941. 206.1.
8.n.

Kovács (Gláser)

Mária

1937/38. VI. éves

művészi szak

vendhiv. hallg.

I–II. félév

Ferkèpzomfoiskèvk

1937/39. 153. l.

Nyomtatvány

913 FEB-1 N 8

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

KOVÁCS MÁRIA :

140. Korsóvivő nő. - Szobor, br., mag.: 51 cm. Jelz. nélkül.

141. Olasz leány. - Szobor, terr., mag.: 173 cm. Jelz.a talapz.tetején: "Kovács Mária/ 1939 Roma".

Kovács Mária

Kapp 1939/40. negyed II

cses és csavaros palack is. A különösségek közül találomra kivesszük a tojásalakú tojásfőzőt (2857), vagy a mult század derekáról való selyemhuzatú napernyőt, amelynek alsó végén van a viselésre szolgáló karika, akár a különleges sétabotokat, esetleg a díszes legyezőket. Alig van a kuriozumoknak olyan fajtája, amely itt ne lenne képviselve.

A régi és egzótikus fegyverek között a szakértőnek feltűnnek a jó XVIII—XIX. századi pisztolyok. Csak az érdeklődés felkeltésére említjük meg, hogy az egyik keleti felszerelésű díszes pisztoly XVII. századi *Lazaro Cominazo*-féle csővel van ellátva, egy másik páros darab a kíváló XVIII. századi pozsonyi mester, *Kuchenreuter József* nevét viseli (későbbi gyutacsos závárzattal). A keleti származásúak közt igen szép két rézveretes agyú albán pisztoly, igen jó török kovás závárzattal.

Egyéb fegyverek közt több afrikai assagai, kard, tőr található, amelyek saját hazájukban is egyre ritkábbakká válnak.

Amidőn az idény első aukcióját a közönség szíves figyelmébe ajánljuk, reméljük, hogy kedves látogatóink megelégedését ezúttal is sikerült kiérdemelni.

MDK.

N.Kovács Mária szobrasz

"Fürdés előtt" /gipsz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 45.1.

N. Kovács Mária
szobrász

M.D.K.

Domborműveiről.

— ~~75 kap~~ Művészeti életünk.
Művészet, 1960. december. — 35 l.

N. Kovács Mária

szobrász

M.D.K.

Lány szobra + repro.

Sohynár Iván: Műalkotások a 10 éves Sztalin városlan.
Művészet, 1960. november. — 27 lap.

M. Merci d'avance
Docteur

Tirage positif requis.

Stéphane Mercier : Autoportrait en clown triste devant un miroir.
Plus précisément, [illegible] numérique. — Zyklop

– 1. – M. D. K.

A. KOVÁCS Mária szobrász

1910 –

„Férfi fej"

„Levétel a keresztről"

„Madonna"

Női fej (Önarcmás)

A M. N. Galéria ánagjegyzéke I. fa. r.

/. Bu. 1959. 274-275. l.

— 2. — M. D. K.

N. KOVÁCS Mária szobrász

„Glasz leány" (1939.)

„Szent Antal"

„Szent Ferenc"

„Tengerészek"

Női fej

A M. N. Galéria évkönyvkönyvtára I./a. r.

Bu. 1959. 275-276. l.

N. Kovács Mária

Kislány c. nobra Duna-
újvárosban van (elhitve)

Szij Rezső: Kyzőművészeti őrjárat
Dunaújvárosban
Felenkor, 1964, 12 sz. 1162

Kovács Mária

1928/29 - 1932/33

Ferképzőintézet

104. l.

Kovács Mária

1919/20 – 1920/21.

Ferképzomfoiskèvk

104. l.

2

MDK

N.Kovács Mária, szobrászb

407. Fátyolos nő. Gipsz.

Bp.Műcs.- "A Magyar Művészetért." Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat.17.l.

N. Kovács Mária

MDK

fürdőző lányt ábrázoló

életnagyságu szobra.

---: 25 szobrász márványba vési álmait. Látogatás szobrászati műtermekben. Pestmegyi Népujság. 1956. okt 7.

Nagy Zoltánné Kovács Mária
szobrász

M.D.K.

„Juhász Gyula" címéje
(negro)

A belső címlapon.
Művészet, 1962. febr.

MDK

Kovács Mária (vitéz Nagy Zoltanné)

Női fej. Gipsz.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 18.1.

MDK

Nagy Zoltánné Kovács mária, szobrászm

hatalmas Toldi-szobra. Nagy anatomiai tudás,
friss temparamentum.
Keresztelö Szent János. az elgyötört aszéka
nemes karakterizálása.

Föv.Képtár.
r.sz.i.:
A Ferenc József-dij pályázatra beküldött müvek kiáll.

Uj Magyarság. 1941. jun.19. 6.l.

1

5

HOMLOKZATA, VARGA FERENC SZENT IMRE-SZOBRÁVAL. — 2. H. IPLOMBAN. HÍMESKŐ. — 3. OHMANN BÉLA: JÉZUS SZÍVE. GYŐR-MÁRIA: KÉT STÁCIÓ. GYŐR-NÁDORVÁROSI TEMPLOM.

Emeusricus Statue von Franz Varga. 2. — *Ester H. Mattioni: Kanzel in der Jesu. Győr-Palainstadt Kirche.* — 4—5. *Stefan Szőnyi: Zwei Stationen. Győr-tiere „Nádor" di Győr, con la statua di S. Emerico di Francesco Varga.* — 2. *Eszter* 3. *Béla Ohmann: Sacro Cuore di Gesù. Chiesa del quartiere „Nádor" di Győr.* — *Via Crucis. Chiesa del quartiere „Nádor" di Győr.*

MDK

Nagy Zoltánné Kovács Mária, szobrászm.

Két stáció a győr-nádorvárosi templomban. Repr.

Szépművészet. 1943. 8.sz.

N. Kovács Mária

szobrai

Végül elismeréssel kell megemlékeznünk a *N. Kovács Máriá*nak a terézvárosi plébánia-templom előcsarnokában nemrég elhelyezett Szent Antal-szobráról, amely tömör megmintázásával tiszteletben tartja az épületszabta tektonikai követelményeket.

*

Dombi József dr:

A legújabb magyar monumentális művészet. Szépművészet

1943. 200. l.

képpel

ÉDEK

MDK

N.Kovács Mária szobrász

Tanulmányait a Képzőm.Főisk.kezdte Kisfaludi Stróbl mellett. Első kitüntetését másodéves korában nyerte, majd negyedéves korában kapta a Főv.képzőművészeti díját. 1938-39-ben római ösztöndijjal Olaszországba utazott, ahol továbbfolytatta tanulmányait

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc József-dijak.

Szépművészet, 1941. 227-229.lap.

MDK

N.Kovács Mária szobrász

Lieber Endre arcképe (1936)
Cigánygyerek feje (1937.)
Édesanyja arcmása (1938)
Női feje és Giovannája (1939)

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc József-dijak.

Szépművészet, 1941. 227-229.lap

MDK

N.Kovács Mária szobrász

Kagylós nő. Bronz. Budapest Székesfőváros tul.
Repr.

Szépművészet, 1941.

MDK

N.Kovács Mária szobrász

Assisi Szent Ferenc. Körtefa. A Székesfővárosi Képtár tul. Repr.
Toldi Miklós.Bronz. A "Toldi Miklós Honvéd Sporttanár és Vivómesterképző Intézet" tul. Az 1941.évi Ferenc József szobrászati dij nyertese. Repr.

Szépművészet, 1941. 229.lap

MDK

N.Kovács Mária szobrász

1939-ben a velencei Biennálén hat művével vett részt, melyek közül különösen a Keresztelő Szt. Jánosnak volt nagy sikere.Még ebben az évben dicséretet nyert a Ferenc József-dij pályázatán.

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc József-dijak.

Szépművészet, 1941. 227-229.lap

N. Kovács Mária

Székesfehérvár, Népköztársaság ut. Óvoda diszkutja.

Magyar Építőművészet 1963 /1. 8.1.

MDK

N.Kovács Mária szobrász

Az Olasz lány terrakotta alakja (1938.Főv.Képt.)
A Korsóvivő nő (1939.Főv.Képt.)
Kőbefaragott Három grácia c.műve. (1939)
Famadonnája és hatalakos kompoziciója.
Fából faragott Szt.Ferenc szobra (1941)

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc József-dijak.

Szépművészet, 1941. 227-229.lap

MDK

N.Kovács Mária szobrász

Római vivók, c. műve.
Női aktja (1938)
Fátyolos Nő (1938)
Keresztelő Szt.János (1937)

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc József-dijak.

Szépművészet, 1941. 227-229.lap

MDK

Kovács Mária Nagy Zoltánné

Janus Pannonius nagyméretű szobrát Kovács Mária Nagy Zoltánné kivitelezte.

Cikk: Uj szobrok Pécsett.

Pest, 1944.febr.28.

MDK

Kovács Mária

Giovanna, gipsz , bronzban

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1940 Dec.15-1941 Jan.12. 5.l.

MDK

Kovács Mária

Női fej, terrakotta

"A Magyar Művészetért"Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1940 Dec.15-1941 Jan.12. 6.l.

N. KOVÁCS MÁRIA

Szent Ferenc. Terracotta.

Férfifej. Bronz.

Művészeti Hetek Ungvár
1941

N. Kovács Mária festönö.

Szobrász

Katol. Szemle. 1942. 148-150. l.

Kovács Mária festönö.

Katol.Szemle.1941.470-73.l.

Kovács Mária festönö.

Katol.Szemle.1944.218-220.l.

Kovács Mária, dr Nagy Zoltánné -

Rómában tanult. Szobrai (Jézus Szive, Mária nive, Kármelhegyi Boldogomoz, Pádnai Szt Antal) a térérvárni templomban.

Vigilia, 1959. XII. n., 755 old.

Kovács Mária

Darvak c. szobra Székesfehérváron készül felállításra.

Fejér Megyei Hírlap 1965. aug. 14.

N. Kovács Márta

szobrász

lás d

Nagy Zoltánné

Kovács Mária

alatt

N. Kovács Mária

lásd még Nagy Zoltánné
Kovács Mária alatt is
szobrait

Női képmás, terrakotta
Saul
Korsós nő, bronz
Kompozíció, terrakotta

Szeged 1946. okt.

FRIGYES

ÉS DISZITŐ

KIRÁLY-UTCA 16. SZ.

ALAPITVA
1876

emájába vágó munkák izléses
a legujabb minták szerint

Budapest 1934 junius 4.

égvetés.

~~mla~~

Bizottságának,

Budapest,

zés	Ár	Összeg	
		Pengő	fillér
rbutorok feldolgozá -			

Kovács Mária

~~Antal Kanty~~

~~szobrász~~

tovább 2

~~Erdős Géza~~

festő

Kovács Mária

szobrász

Szalay Sajós

festő

a főváros által alapított 600 P-ös festőneti, illszobrászati ösztöndíjat kaptak -

Ferk'pzomfoisk'vk

1935/36, 53. l.

Korlát.

23

ágos Bizottsága.

eadvány { száma: 7. 1923
kelte: I/18 1923
beérkezése: I/22. 1923

lékletek száma: 1 db. levelezőlap

áridő:

irat száma; 462/1922

irat száma:

. 1923 { I/25.

Sárközy Lajos

Kovács Mária Bosbála, hímző

Ifjú népművész címet kapta.

— : Népművelők és népművészek kihüntetése 8.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 19.

Kovács Mária
nobrair

1.

Nagy Zoltánné dr.
Kovács M.

Nagy Zoltánné
Kovács Mária
Budapest

KOVÁCS MÁRIA

ÉS

DR. VITÉZ NAGY ZOLTÁN

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

BUDAPEST, 1941. MÁRCIUS 25

V, ERZSÉBET-TÉR 3

MDK

N. Kovács Mária

Dutka M.: Képzőművésznők kiállitása a Mücsarnokban.
Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

N. Kovács Mária

„Jézus nive" és Mária szeplőtelen nive" c. nob-a a Terézvárosi Templomban nive terrakottából

Jár-T Itáliában is. 1945 u tán fegyeden élt, s ekkor zajátítottal a hódmezővásárhely farekasokkal a futtatott mázt technikát

Vigilia 1957. IV. V. 300 old.

Kovács Mária

— **Kovács Mária** ohiói festőművész kiállítása nyílt meg kedden, december 10-én a Pest Megyei Művelődési Központ kiállítótermében. (Szentendre, Engels u. 7.) A tárlat december 27-ig tekinthető meg.

Ujszász 1985. XII. 11.

Kovács Mária

a Dobó Gimnázium első osztályos tanulója, Balos Judittal közösen nyílt meg kiállítása a gimnáziumban, ahol szobrai érmei, domborművei szerepeltek. „Kőművés Kelemen" c. domborítás, „József Attila" érem (szulítve). Király Rákert szobrászművésztől tanul. Érettségi után a Képzőművészeti Főiskolára jelentkezik, szobrász szeretne lenni.

Pécsi István: Tizenéves művészpalánták.
Népújság, Heves, 1972. jún. 14.

MDK

N. Kovács Mária szobrászművésze

Szegedi művésze. Részt vett a Demokrácia kultúrmapjai Szegeden keretében a Magyar Művészhetek rendezésében a múlt év októberében megnyílt képzőművészeti kiállításon.

Dorogi Imre: Szegedi képzőművészeti kiállítások.

Tiszatáj, Szeged, 1947. március. I. évf. 1. sz. 57–58. l.

MDK

N. Kovács Mária szobrászművésznő

Csak újabban szegedi lakos. Eddig több díjat és pályázatok nyert, sok megrendelést kapott, néhány nemzetközi tárlaton is szerepelt. A monumentális és dísplasztikát egyaránt műveli.

Dorogi Imre: Egy művészeti kiállítás a Katolikus Körben.
Tiszatáj, Szeged, 1942. április. I. évf. 2. sz. 67-68. l.

Vavács Mária | Mávi |

festőművész

A szegedi művésztelep hozzájárult az alföldi festészet gyarapításához.

Mevesi Sándor

„Irodalom, Művészet"

1981. 1., 4. old.

Szekeres Zoltán: Medgyessy és az alföldi művészet.

N. Kovács Mária

Krisztustej c.
szobra szerepel Völgyessy Ferenc gyűjteményében.

Szelesi Zoltán: Völgyessy Ferenc képei és a szegedi
gyűjtés útja. - Művtört.Ért. 1971.1.sz.23.3o.l.

28.1.

MDK

N.Kovács Mária szobrász

1941-ben megnyerte a Ferenc József-dijat, Keresztelő Szt.János, Toldi Miklós, Szent Ferenc és a Tengerész emlékmű mellékalakjaként készült kagylós nőt ábrázoló bronz műveivel.

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc józsef-dijak.

Szépművészet, 1941. 227-229.lap

N. KOVÁCS MÁRIA: TAVASZ.
Marie N. Kovács: Frühling. — Maria N. Kovács: Primavera.

DÖBRENTEY GÁBOR: SZ. ISTVÁN.
Gabriel Döbrentey: Hl. Stefan. — Gabriele Döbrentey: S. Stefano.

N. Kovács Mária

Hobrász

Szent Antal, márvány

Bpest – Terézvárosi

templom

Repr.

Szépmüvèszet

1943. 10. 4.

N. Kovács Mária
szobrász

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

REGGELI

Lap: Magyar Szó Bp.

Megjelent: 1943 szep. 7.

Janus Pannonius szobor Pécsett

30

Janus Pannonius egykorú pécsi püspöknek, a legnagyobb magyar humanista költőnek, élénk kultusza van Pécsett, ami különösen a Janus Pannonius Társaság országosan ismert munkásságának köszönhető. Pécs városa most látható emléket emel Mátyás király nagy költő-kortársának. Amikor a múlt év őszén Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter Pécsett járt, megigérte Pécs városának, hogy felállítatja Janus Pannonius szobrát. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium anyagi hozzájárulása most lehetővé tette, hogy a közeljövőben felállitassék Pécsett Janus Pannonius szobra. A szobrot, amelynek mintáját az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács már felülbirálta, N. Kovács Mária készíti.

nem Déli Magyar Szó? -ez?

N. Kovács Mária

nobrán

l.

Szépművészet

1941. 274. l.

MDK

Kovács Mária

Halász, gipsz

Nagy.Művészetért kiáll. r.Műcs. 1940. febr.

23. 1.

Kovács Mária

Szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán.

N. M. 1939. XII. 17.

N. Kovács Mária

Holván

l.

Képzőművészet

1943. 223. l.

p. 115—130.

Lovas Elemér: Győr város régészeti katasztere. *Szemle* XII. évf. p. 170—181.

Lovass Gyula: Francia kastélyok. *Élet* XXXII. évf. p. 62 4 kép.

Lux Elek. [Nekrolog.] *Magyar Iparművészet* XLIV. p. 31.

Lux Géza: A borsi Rákóczi-kastély helyreállítása. *Épí* I. k. p. 67—70. 4 kép.

— A budavári helyőrségi templom tornya. *Építészet* p. 105—107. 1 kép, 3 ábra.

— A gyulafirátóti premontrei kolostor maradványai. *Ép* I. k. p. 31. 4 kép.

— A lebényi templom jelentősége ÁrpJd-kori szer templomainak kialakulására. *Magyar Építőművészet* 4 p. 372—374. 13 kép.

— A székesfehérvári Szent István Bazilika ásatási terül rendezése. *Magyar Építőművészet* 40. évf. p. 196 4 kép.

Lux Kálmán: Az esztergomi királyi vár. *Magyar Építőmű* 40. évf. p. 66—69. 6 kép, 2 alaprajz.

Lyka Károly: Magyar mesterek. Budapest: Singer és W 8°, 184 p.

L. G.: La mort d'Henri Horváth. *Nouvelle Revue de H* XXXIV. (X.) évf. LXIV. k. p. 176—77

Magyar mult. Varga Nándor Lajos 40 fametszete **Rajk** szövegével. Budapest: [Globus ny.] 4°, 82 p., 40 t.

Mandula Aladár: A szegedi hősök kapujának freskói. [S Endrényi ny.] 8°, 16 p. 2 kép.

Márföldy, Aladár: Städteban und Kriegstechnik. *Schaffende Ungarn* II. évf. 5. füz. p. 23—26.

KOVÁCS MÁRIA

Ádám. Gipsz.

Női fej. Gipsz.

Művészeti Hotek Pécs

1941

		Kikiáltási ár pengőben
1830.	VÁZA FEDŐVEL. Porcellán, festett díszítéssel. Sévres. Egy pár. (Az egyik fedő ragasztott.)	120.—
1831.	BONBONTARTÓ FEDŐVEL. Porcellán, festett virágokkal. Meissen	6.—
1832.	ILLATSZERTARTÓPALACK DUGÓVAL. Porcellán, festett virágokkal. Pirkenhammer, 1850 kör.	10.—
1833.	CSERÉPTÁNYÉR. Népiesen festve. 2 darab . .	5.—
1834.	PÁLMATARTÓVÁZA. Majolika, festett díszítéssel. Zsolnay, Pécs	35.—
1835.	KAROSGYERTYATARTÓ. Porcellán. Meissen . .	35.—
1836.	BONBONTARTÓ. Porcellán, bölcső alakjában. Cseh	18.—
1837.	MAGAS, TALPAS SERLEG. Pirossal festett üveg, kiköszörült díszítéssel. Német ajánlással. 1840 körül	12.—
1838.	VÁZA. Rózsaszínnel festett üveg, kiköszörült díszítéssel	20.—
1839.	BONBONTARTÓ FEDŐVEL. Csiszolt üveg . .	12.—
1840.	TEÁSKANNA. Porcellán, Wedgwood. (Repedt.)	6.—
1841.	VÁZA. Fehérmázú majolika. Zsolnay, Pécs . .	8.—
1842.	NŐ PAPAGÁJJAL. Porcellánszobor	20.—
1845.	POHÁRTARTÓ. Sárgaréz, 11 csiszolt üvegpohárral. A poharakon tréfás bécsi alakok	35.—
1846.	PALACKOCSKA. Hialitüveg, felragasztott, por-	

N.Kovács Mária /Nagy Zoltánné/,

szobrász, szül. 1910 aug.25.Bpesten. 1932-38.a Képzm.Főiskolán Kisfaludy-Strobl Zsigmondnál tanult. 1938-39. állami ösztöndijjal Rómában dolgozott. Kiállitott a Mücsarnokban, a Nemzeti Szalonban. 1946.kollektiv kiállitása volt Szegeden. 1936.Szinyei-dijat, 1937. a Főváros képzőmüv.diját, 1941.Ferenc József-dijat kapott. Már főiskolás korában több pályázatot nyert és dicséretekben részesült. Fej c.bronza egy triesti magángyüjteményben van. 1952. a sztálinvárosi C/2.épület~~re Fürdő kis~~ ~~lány c.szobrát helyezték el és az~~ ~~épület~~ dombormüvü frizének egyharmadát vele készittették. 1953. a

sztálinvárosi közfürdő szoborpályázatán Fürdő lány c.szobrával I dijat nyert és a szobrot felállitották. 1954. két bányászalakjával a tatabányai 12-es tárna hősi halottainak emlékművére kiirt pályázaton a szükebbkörü döntőbe került.

Kovács Mária

Holmi 1993/4

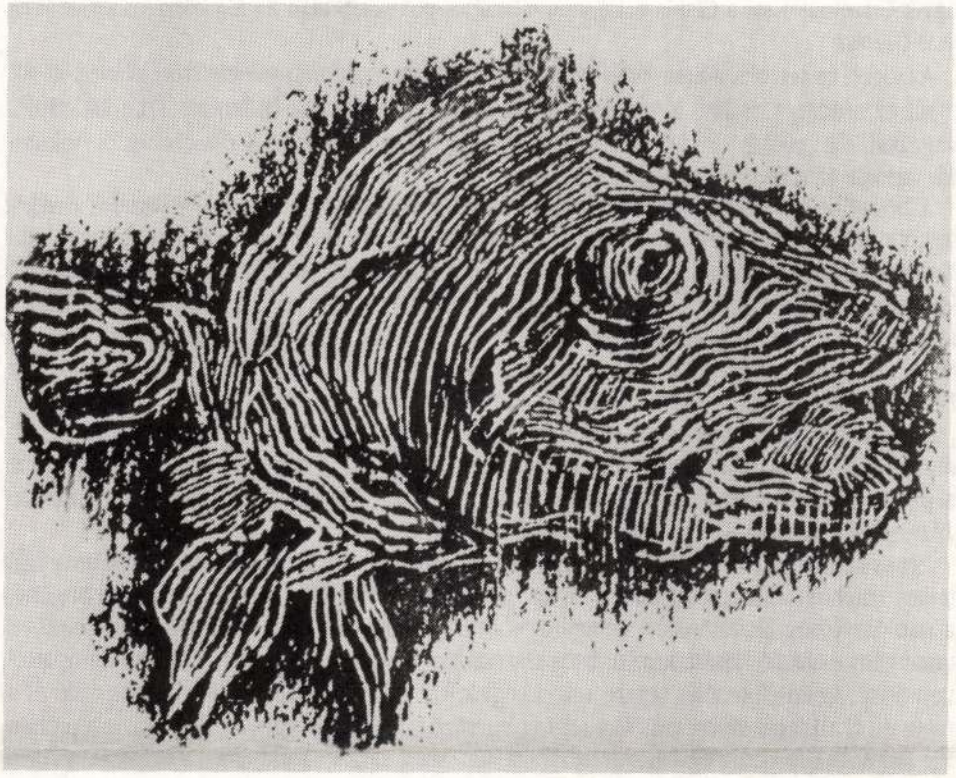

Kovács Mária: Haldarabok IV.

egyik összefoglalása, a Céliné-vel éppen ellentétes póluson Stefan Zweig könyve, a *Die Welt von Gestern*.

Az identitás keresés, a harmincas évek minden rétegre, csoportra jellemző törekvése párosul tehát az eredet, a család, a közeli és távoli múlt felkutatásának és hangos felmutatásának vágyával, – e „gyökér" irodalom terméke nálunk *A puszták népe* is, *A Dunánál* is, de sokban ide tartozik az *Alföld parasztsága*, sőt az *Azarel* is.

A búcsú-utazás irodalom jeles terméke Fejtő Ferenc *Érzelmes utazás*-a, egyszerre család-felkutatás és eredetkeresés, első személyű utazási napló, és alapos politikai elemzés, ide Németh László *Magyarok Romániában*-ja és ehhez a műfajhoz sorolható egy talányos, furcsa, különleges könyv Hevesi András *Párizsi eső*-je. Általában regényként szokás számontartani és annak is lehet tartani. De ugyanakkor egyszemélyes vallomás, párizsi útleírás, többszörös búcsúzás. Avval a fogással él, hogy önmagát egyszerűen megkettőzi, hiszen Turauskas-ról, a litván szörnyetegről maga mondja: „allegorikus vízió volt, párizsi életem fogvacogtató jelképe", és az író meg kivetített alteregója azonosságát már az őt jól ismerő kortársak is felismerték. De éppen ez a kis villódzás, kis belső feszültség teszi rejtélyesebbé, izgalmasabbá ezt a párizsi filosz-beszámolót. Ugyanebbe a sorba tartozik Remenyik Zsigmond *Apokalipszis Humana* sorozatának *Vész és kaland* című darabja.

Egyes szám első személyű előadás, vicc, irónia, önirónia, célzásokkal és műveltség anyaggal telített, játékos metaforákkal dúsított stílus, rejtett, olykor azonban nyíltabban feltörő öngúny, a naplószerűség látszatának fenntartása tehát látszat-objektivitásra való törekvés, szintézis tanulmány és fikció között, azaz tudatos esszéizálás, – mindez jellemzi ezt a „búcsú Európától" vonulatot. Az én-elbeszélés persze a fikció egyik formája is; de e művekben az elbeszélő és a reális én általában azonos, csak egy sajátos, búcsúzó, szemlélődő gúnyos, fájdalmas szerepben lép fel. A szerep pedig egy mozdulatot tartalmaz: ez a mozdulat indulás – a Szigetre, a Halál szigetére.

És ha még tovább akarnám tágítani a kört, akkor idézve a bevezetésben említett Pálóci Horváth György egy mondatát: „...el kell búcsúzni a XX. századtól és Európától... mert arról van szó, hogy Európa *bennem* bukott meg" – és akkor már az egész 30-40-es évekbeli krizeológia témakörénél tartanánk, a Nyugati Ember Nagy Válsága című, máig játszott színdarabnál.

És végül: a „búcsú Európától" napló-esszé-emlékirat műfaj legteljesebb, mindenestre azonban a legterjedelmesebb, műveltség anyagban leggazdagabb képviselője Illyés *Húnok Párizsban*-ja,amelyet, keletkezési idejében (hiszen 1940-től jelentek meg fejezetei), ugyanaz a sajátos elszámolás, visszatekintés, fájdalmas és ironikus búcsú jellemez és voltaképpen ugyancsak nagy esszé, amely a memoár, regény, tanulmány, dokumentumgyűjtemény elemeit egyesíti.

Szokásunk vitatkozni a magyar irodalom intellektualizmusáról; az itt töviden tárgyalt művek a magyar intellektuális próza egy ágát alkotják, a „vesztett illúziók"-kal való keserű, de ironikus félmosollyal enyhített szembenézés jellegzetes magatartását mutatják fel.

KOVÁCS Márkus nyomdász. Egerben 1800-ban szerepel.az adóösszeirásban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Kovács Márkus nyomdász

Egerben 1800-ban szerepel az adóösszeírásban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 352. old.

Kovács Márta festő. MDK.

Dunántúli Népszava, 1945. I. évf. okt. 7.
„Új lehetőségek a Gebauer festőiskola kiállításán."
7. l.

Kovács Márta festő. MDK.

Dunántúli Népszava, 1945. I. évf. szept. 30.

„Vasárnap nyílik meg a Gebauer festbiskola kiállítása". C. l.

Martino Kovács

---

kőfaragó mester 1769-ben Miskolcon
dolgozott.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Mezényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem
1969-70. Budapest 1972

342 l

Kovács Martiny.

Gábor 1832. Három tábla
rézbe metszett mértani ábrák-
kal, saját, ily czimi műben:
Compendium Matheseos stb.
Conscripsit G. K. M. lycei
Ac. Posoniensis. P. O. Professor
Posonii 1832. Alácirása:
Delin. et sculpsit Auctor. 1)

Szilágyi Sofvin: Adalék a magyar
országi képzőmüvesek névsorához. Tort. Tár. 1880. 1621.

MDK

N.Kovács Mária szobrász

1937-ben készitette a malomkövet hajitó Toldi Miklós domborművét, mely egy év mulva kerek szoborrá érett. A nagyméretű bronzszobrot a katonai sportintézetben állitották fel.

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc József-dijak.

Szépművészet, 1941. 227-229.lap

MDK

N.Kovács Mária szobrász

Éva, c. művét (1934) a Szinnyei-társaság részesitette kitüntetésben.
Legszebb korai kompoziciója a Római vivók dombormüve (1934)
Két évvel később készült Csók-kompoziciója,mellyel a Székesfővárosi képzőművészeti dijat nyerte meg.

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc József-dijak.

Szépmüvészet, 1941. 227-229.lap

MDK

N.Kovács Mária szobrász

1939-es velencei Biennálén mutatkozott be először több művével a külföld előtt.
Márcány Férfifej (1933.)
Buzi Barna arcmása (1933.)
Székely asszony (1935.)

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc-József dijak.

Szépművészet, 1941. 227-229.lap.

MDK

Kovács Mária

Somogyi A.: Modern egyházművészet Győrött.
Szépművészet 1943. 155.l.

MDK

N.Kovács Mária, szobrász

Szent Antal.	Terrakotta.
A Szent Korona felajánlása.	
Ora pro nobis.	
A kis müvész.	
Müterem.	A Föv.Képt.tul.
Nöi arckép.	A Föv.Képt. tul.
Primadonna.	A Föv.Képt.tul.
Edesanyám.	A Föv.Képt. tul.

Mücs.-OMKT.Öszi Tárlat. 1943 okt.2.-nov.1. Kat. 18.1.

MDK

N.Kovács Mária szobrász

1937-ben a Madách- és a Tengerész-emlékmű pályázatára nyujtotta be terveit. A Tengerész-emlékmű tervével dicséretet nyert a pályázaton, s később három női mellékalakját meg is mintázta.

Radocsay Dénes: Az idei Ferenc József-dijak.

Szépmüvészet, 1941. 227-229.lap

Kovači Maria

Ferk pzomfoisk vk

1939—41. 152 l.

yébként is még gyermekcipőkben járt.
nűvészi áldozatkészségéből egy nagyszabású
magyar mecénás főpapok, a Vitéz Jánosok,
ndokain haladt.
érdemét fokozza, hogy oly időben kezdett
agángyűjtemények, az Esterházyaké, a Fes-
volťak.
; „Keresztény Múzeum" elnevezés alatt
székében első utódától, a történettudós
ügye. Ritkán is tartózkodott Esztergomban,
redi villájában. A múzeum leltára e 20 évnél
szettel gyarapodott. 1905-ben a palotában
kori szobor és újabb festmény megpörkölő-
t, hogy elégett Kolozsvári Tamás szárnyas-
s, Simor egykori titkára és irodaigazgatója
egbízta újjárendezésével Gerevich Tibort,
och fiatal titkárában, dr. Lepold Antalban
lált. Lepold később is rendkívüli érdemeket
noch jelentékeny darabokkal gazdagította
yar táblaképpel, egy teljes szárnyasoltárral,
os, Kernstok Károly, Mednyánszky László,
külföldön eddig ismeretlen képtár a nemzet-
az egész múzeum két nagyszabású gyűjte-
ló Ipolyi-, és a külföldi darabokat felölelő

Jaz esztergomi

Kovács Mária

~~Antal Károly~~

Hobrán

— **Kiosztották a főváros képzőművészeti főiskolai ösztöndíjait.** A Képzőművészeti Főiskola ösztöndíjairól döntő bizottság *Liber* Endre elnöklésével úgy határozott, hogy a négy, egyenként 600 pengős ösztöndíjat *Antal* Károly és *Kovács* Mária szobrászművésznövendékek, valamint *Szalai* Lajos és *Erdős* Géza festőművésznövendékek kapják. Dicséretben részesült *Kerényi* Jenő szobrász- és *Ilosdy* István festőművésznövendék.

Pesti Napló 1936. jún. 27.

Mucs ed.

Kovács Mária

[illegible]

Vénye

Reizt vett a bpesti Madách-nyomor első pályázatán 1938 febr.

Német

203. a. Rajnai Pertő, 1574: Szárnyasoltárka. Középen: Mária kis Jézussal és egy angyal passió-ábrával. Szárnyakon Brigitta és Magyarországi Szent Erzsébet — Ker. Gr. János és Gr. Egyed. Fa, tempera és olaj. 60×50 cm, szárnyak 60×20 cm.

Ipolyi Arnold képgyűjteménye. Új Magyar Szemle, II — 1871, 374 l.

Kovács Margit keramikus művész

1978. VI. 16. Petőfi, 14.00 [Szne]. Jó utat!

- eszéltünk Tiszáról és Balatonról, de ne hagyjuk ki a Duna mentét sem. A Dunatours meginditotta nyári városnéző sétáit Szentendrén. Szombaton és vasárnap délelőtt 10 és délután 4 óra között másfél óránként indulnak körutra az autóbuszok. A város vendégeit elkalauzolják többek között az egyházművészeti gyüjteményhez, a szerb kereskedő házakhoz, és megnézhetik a Kovács Margit gyüjteményt is.